

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

REGISTER

OP DE ELFDE JAARGANG
(1956-1957)

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

REGISTER

(N.B. De nummers van de bladzijden, betrekking hebbende op de gepubliceerde uitspraken van de Afdeling Rechtspraak, zijn *gecursiveerd*).

Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezig en Voorzieningen voor rechtspersonen: Bladzijde:

Adreswijziging Bureau 's-Gravenhage:	10
Mutaties Beheersinstituut: Ontslag Onderdirecteur N.B.I.:	13, 35
Niederl. Grundstücksverwaltung: Slotuitkering:	20
Ontbinding stichtingen tot bewindvoering en bestuur: V.V.R.A. en L.V.V.S.:	19, 37
Slotuitkering:	1
V.V.R.A.:	
Erkenning vorderingen:	
definitief:	10, 15, 51, 58, 66
voorlopig:	11, 45, 62
Vijandelijke auteursrechten: teruggave:	16

Afdeling Effectenregistratie:

Bekendmakingen Min. van Fin. van effecten als bedoeld in art. 64, lid 2, E 100:	
45e, 46e, 47e:	11
48e en 49e:	36
50e en 51e:	37
52e:	58
53e:	62
Bekendmakingen i.v.m. art. 63, lid 2, E 100:	15, 62, 66
Mutaties afdeling:	55
Uitvoeringsbeschikkingen E 100 Hfst. IV: 30e uitv. beschikking:	32
Centraal Bureau voor Effectenregistratie: adreswijziging:	55

Afdeling Onroerende Goederen:

Beslissingen ex art. 113c (nieuw) E 100:	37
--	----

Afdeling Rechtspraak:

Bladzijde:

Mutaties in samenstelling afdeling:	7, 17
Mutaties in samenstelling griffie:	7, 55
Uitspraken 56/541 t/m 56/542:	1345 t/m 1352
„ 56/543 t/m 56/546:	1353 t/m 1360
„ 56/547 t/m 56/548:	1361 t/m 1368
„ 56/549 t/m 56/552:	1369 t/m 1376
„ 56/553 t/m 56/555:	1377 t/m 1384
„ 56/556 t/m 56/560:	1385 t/m 1396
„ 57/561 t/m 57/562:	1397 t/m 1404
„ 57/563 t/m 57/565:	1405 t/m 1412
„ 57/566 t/m 57/569:	1413 t/m 1420
„ 57/570 t/m 57/573:	1421 t/m 1428
„ 57/574 t/m 57/575:	1429 t/m 1436
„ 57/576 t/m 57/578:	1437 t/m 1444
Wijziging van adres griffie:	7

Voorzitter van de Raad:*Uitspraken ex art. 11 lid 4, E 133:*

tardiviteit v.h. beroep:	8, 14, 18, 64
beroep op tardiviteit afgewezen wegens nalatigheid N.B.I. in verstrekken van inlichtingen:	23
weigering voldoen griffierechten:	29
bezwaren tegen beheersdaden N.B.I. ongegrond:	41
gedeeltelijke vernietiging verkoop grenslanderijen:	47
bevoegdheid voorzitter ondanks toep. art. 103, lid 2, E 100; grieven ongegrond:	56
Oostenrijks vermogen; geen „Missverwaltung“:	59
onbevoegd; niet-nakoming door wederpartij van door N.B.I. gesloten overeenkomst:	63

Auteursrechten:

teruggave vijandelijke: 16

L.V.V.S.:

slotuitkering: 1

Nied. Grundstücksverwaltung (N.G.V.): 20*Samenstelling van de Raad:*

Afd. Beheer (N.B.I.):	13, 35
„ Effectenregistratie:	55
„ Rechtspraak:	7, 17
Secretaris van de Raad:	29

Uitspraken:

zie onder: Afdeling Onr. Goederen
Afdeling Rechtspraak
Voorzitter Raad

3I 943.

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

JULI 1956

NUMMER

1

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3

'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	1
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56/541 t/m 56/542	pag 1345 t/m 1352

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

SLOTUITKERINGEN V.V.R.A. EN L.V.V.S.

Het Nederlandse Beheersinstituut,

In aanmerking nemende, dat laatstelijk Beheerders-vereffenaars van de Vermögensverwaltungs- und Renten-Anstalt (V.V.R.A.) aan de erkende concurrente crediteuren een derde uitkering op hun vorderingen, en wel van 17 %, beschikbaar hebben gesteld, waardoor de totale tot dusver beschikbare uitkering beliep 72 %;

Overwegende, dat ten gevolge van de verkoop van de activa van V.V.R.A. aan het Waarborgfonds Rechtsherstel en gelet op de in de *Nederlandse Staatscourant* van 23 juli 1956 te publiceren balans van V.V.R.A. per 31 december 1955 een slotuitkering mogelijk is van 13 % aan de erkende concurrente crediteuren, waardoor de totale uitkering 85 % zal bedragen ;

Overwegende, dat de afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen van de Raad voor het Rechtsherstel aan zodanige slotuitkering haar goedkeuring heeft gehecht;

Besluit:

De slotuitkering van de Vermogensverwaltungs- und Renten-Anstalt (V.V.R.A.) vast te stellen op 13 %.

Beheerders-vereffenaars van de Vermogensverwaltungs- und Renten-Anstalt (V.V.R.A.) te machtigen aan de erkende concurrente crediteuren deze slotuitkering ter beschikking te stellen.

's-Gravenhage, 19 juli 1956.

J. J. de Vries, *directeur*.

Het Nederlandse Beheersinstituut,

In aanmerking nemende, dat laatstelijk Beheerders-vereffenaars van de Liquidatie van Verwaltung Sarphatistraat (L.V.V.S.) aan de geverifieerde concurrente schuldeisers een tweede uitkering op hun vorderingen, en wel van 20 %, beschikbaar hebben gesteld, waardoor de totale tot dusver beschikbare uitkering beliep 75 %;

Overwegende, dat ten gevolge van de vaststelling van de slotuitkering van V.V.R.A. van 13 %, de verkoop van de activa van L.V.V.S. aan het Waarborgfonds Rechtsherstel en gelet op de in de *Nederlandse Staatscourant* van 23 juli 1956 te publiceren balans van L.V.V.S. per 31 december 1955 een slotuitkering door L.V.V.S. van 15 % aan de erkende concurrente crediteuren mogelijk is, waardoor de totale uitkering 90 % zal bedragen;

Overwegende, dat de afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen van de Raad voor het Rechtsherstel aan zodanige slotuitkering haar goedkeuring heeft gehecht;

Besluit:

De slotuitkering van de Liquidatie van Verwaltung Sarphatistraat (L.V.V.S.) vast te stellen op 15 %.

Beheerders-vereffenaars van de Liquidatie van Verwaltung Sarphatistraat (L.V.V.S.) te machtigen aan de erkende concurrente crediteuren deze slotuitkering ter beschikking te stellen.

's-Gravenhage, 19 juli 1956.

J. J. de Vries, *directeur*.

BALANS VAN VERMÖGENSVERWALTUNGS- UND RENTEN-ANSTALT (V.V.R.A.) PER 31 DECEMBER 1955
(behorende bij de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut dd. 19 juli 1956)

Nederlandse banken	f	632 255,53		Kapitaal	f	100,—
Ministerie van Financiën, 's-Gravenhage ..		14 406 775,36		Concurrente crediteuren		237 489 503,30
Het Nederlandse Beheersinstituut, 's-Gravenhage		42 587,30		Integrale crediteuren		1 949,02
Pandbrieven Landelijke Hypotheekbank ..		P.M.				
Rechten terzake van obligaties 5½ % Duitsland 1930 (Young-lening) en 7 % Duitsland 1924 (Dawes-lening)		P.M.				
Deutsche Reichsschatzanweisungen		P.M.				
Uitkering aan erkende crediteuren		169 860 910,26				
Debiteuren	f	1 888,29				
Af: Reserve voor afschrijving		647,33				
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>	1 240,96			
De gemachtigde van de Rijkscommissaris voor de Nederlandsche Bank	f	6 819 918,77				
Af: Reserve voor afschrijving		6 819 918,77				
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>	P.M.			
Rechten terzake van obligaties Portugal 1902		P.M.				
Vorderingen op insolvente binnenlandse banken	f	167 056,62				
Af: Reserve voor dubieuze vorderingen op binnenlandse banken		167 056,62				
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>	P.M.			
Verlies op 31 december 1955		52 547 782,91				
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>	f 237 491 552,32			<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>
						f 237 491 552,32

(vervolg pag. 3)

Nagezien en accoord bevonden.

In verband met de onmogelijkheid de waarde vast te stellen zijn verschillende activa pro memorie opgenomen.

Th. & L. Limperg.

Beheerders-Vereffenaars van V.V.R.A.,

J. D. J. Roos.
 Mr. J. P. Barth.
 E. Spier.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/541

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK, 's-GRAVENHAGE,
29 juni 1956 (Mrs Prof. van der Pot, Prof. Kolléwijn, Wery, van Vrijberghe de Coningh en Prof. Wiarda).

De vraag of de verlening van de Duitse nationaliteit aan de Sudetenduitsers bij het verdrag van Berlijn van 20 november 1938, bij de wet van 21 november 1938 over de vereniging van het Sudetenduitse gebied met het Duitse rijk en bij de wet van 12 februari 1939 rechtsgeldig is geweest, ontkend beantwoord.

Afwijking van de bepaling betreffende het optierecht bij het Accoord van München toegekend zou reeds tengevolge hebben dat het Accoord en het Verdrag als onrechtmatig en nietig zouden moeten worden beschouwd.

Het verdrag met Tsjechoslowakije is onder onrechtmatige dwang tot stand gekomen en moet op dien grond als nietig worden beschouwd. De geldigheid van de Duitse wetten, waarbij aan de Sudetenduitsers de Duitse nationaliteit, zonder recht van optie, is opgedrongen, kunnen niet worden erkend.

Het N.B.I. heeft niet aangetoond dat appellanten onderdanen van een vijandelijke staat zijn geweest.

Beschikkingen van het N.B.I. waarvan beroep vernietigd met bepaling dat geen vermogen van appellanten als vijandelijk vermogen op de Staat is overgegaan.

Teruggave bevolen van deze vermogens of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen.

(Artt. 34 en 43 E. 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen in de zaak R. 27.582:

I) het appèl-request d.d. 25 augustus 1954 van Emma Ratz-Lienert, wonende te Bregenz in Oostenrijk en te dezer zake woonplaats kiezende te Amsterdam ten kantore van haar gemachtigde Mr. P. W. van Doorne;

II) het antwoord d.d. 7 april 1955 van

het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.);

Gelezen in de zaak R. 27.583:

I) het appèl-request d.d. 25 augustus 1954 van Josef Klein, wonende in Tegernsee in Duitsland en te dezer zake woonplaats kiezende te Amsterdam ten kantore van zijn gemachtigde Mr. P. W. van Doorne;

II) het antwoord d.d. 12 november 1954 van het N.B.I.;

Gehoord partijen ter terechtzittingen van donderdag 31 mei en van 1 juni 1956, requestanten bij monde van hun gemachtigde voornoemd en het N.B.I. vertegenwoordigd door zijn gemachtigde Mr. D. J. Veegens;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat de Raad de gezamenlijke behandeling van deze beide zaken heeft gelast en bij één beslissing uitspraak zal doen;

Overwegende, dat appellanten acte hebben verzocht van hun verzoek om aan hun vordering in appèl alsnog ten grondslag te mogen leggen de stelling, dat zij de Duitse nationaliteit tussen 10 mei 1940 en 26 juli 1951 niet hebben bezeten, althans dat zij niet als vijandelijke onderdanen in de zin van het Besluit Vijandelijk Vermogen kunnen worden beschouwd, welke acte is verleend, terwijl het verzoek, waartegen het N.B.I. zich niet heeft verzet, door de Raad is toegestaan;

Overwegende, dat appellant Klein het bij zijn appèlrequest gedane verzoek om de zaak R. 27.583 te voegen met het appèl van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie, ter terechtzitting heeft ingetrokken, zodat dit voegingsverzoek buiten behandeling kan blijven;

Overwegende, dat appellante Ratz-Lienert in beroep komt van een beslissing, door het N.B.I. op 2 augustus 1954 genomen, waarbij het verzoek van haar inmiddels op 15 februari 1953 overleden broer Vinzenz Lienert tot teruggave van zijn vermogen, voorzover dat volgens het N.B.I. als vijandelijk vermogen op de Staat is overgegaan, werd afgewezen;

Overwegende, dat appellante blijkens de door haar in afschrift overgelegde — en door het N.B.I. niet bestreden — „Einantwortungsurkunde” d.d. 8 september 1954 enige erfgename van Vinzenz Lienert is, terwijl zij haar beroepschrift tijdig ter Griffie van deze Raad heeft ingediend, zodat zij in haar beroep ontvankelijk is;

Overwegende, dat ook appellant Klein tijdig in beroep is gekomen tegen de te zijnen aanzien genomen beslissing van het N.B.I. van 2 augustus 1954, waarbij zijn verzoek om teruggave van zijn vermogen werd afgewezen;

Overwegende, dat ten processe vaststaat, dat Vinzenz Lienert in 1864 te Schmiedeberg in Bohemen werd geboren en meer dan vijftig jaar in Aussig (in het Sudetenland) heeft gewoond; dat hij oorspronkelijk Oostenrijker was, doch na de eerste wereldoorlog door de werking van het vredesverdrag van St. Germain de Tsjechoslowaakse nationaliteit is deelachtig geworden;

dat hij na ook gedurende de tweede oorlog in Aussig te hebben gewoond, eerst in mei 1946 gedwongen werd deze plaats te verlaten en toen, na een verblijf van drie weken in Duitsland, zich te Bregenz in Oostenrijk heeft gevestigd, waar hij in september 1951 de Oostenrijkse nationaliteit herkreeg en op 15 februari 1953 kwam te overlijden;

Overwegende, dat ten aanzien van partij Klein als onweersproken is komen vast te staan, dat hij in 1882 in Wachtersdorf (Sternberg, Moravië) is geboren;

dat hij „heimatberechtig” was in Lobositz (Leitmeritz, Bohemen);

dat hij bij geboorte de Oostenrijkse nationaliteit bezat, doch op grond van het verdrag van St. Germain de Tsjechoslowaakse heeft verworven;

dat hij sinds oktober 1933 als employé van Unilever te London woonde, doch eind augustus 1939 naar Berlijn werd gezonden, waar hij tot begin februari 1945 werkzaam was, toen hij werd overgeplaatst naar Aussig en zich in Lobositz vestigde;

dat hij in juni 1945 uit Lobositz werd verdreven, waarna hij terecht kwam in Tegernsee in Brienz, waar zijn getrouwde dochter reeds was en waar hij thans nog woont;

Overwegende, dat het N.B.I. op bovenstaande feiten de stelling baseert, dat Lienert en Klein als Sudetenduitsers in 1938 de Duitse nationaliteit hebben verworven en tussen 10 mei 1940 en 26 juli 1951 Duitse onderdanen dus onderdanen van een vijandelijke staat in de zin van artikel 2 sub 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen zijn geweest, terwijl appellanten dit bestrijden;

Overwegende, dat de Raad ten einde deze beslissende vraag te beantwoorden zal onderzoeken:

- I) of de verlening van de Duitse nationaliteit aan de Sudetenduitsers bij het verdrag van Berlijn, op 20 november 1938 tussen Duitsland en Tsjechoslowakije gesloten, bij het Duitse „Gesetz über die Wiedervereinigung der sudetendeutschen Gebiete mit dem Deutschen Reich” van 21 november 1938 en bij de „Verordnung über die deutsche Staatsangehörigkeit in den sudetendeutschen Gebieten” van 12 februari 1939, rechtsgeldig is geweest, waarbij onderscheidenlijk de vragen of aan Sudetenduitsers het optierecht mocht worden onthouden (IA) en de vraag betreffende de bij de totstandkoming van het verdrag van Berlijn uitgeoefende dwang (IB) behandeling zullen vinden;
- II) vervolgens, waar de Raad — gelijk hieronder zal blijken — van oordeel is dat de oplegging der Duitse nationaliteit aan Lienert en Klein in 1938 niet rechtmatig heeft plaats gehad, of de gevolgen van deze onrechtmatige oplegging der Duitse nationaliteit wellicht toch door hem moet worden erkend op grond van de uitvaardiging van het „Verfassungsdekret” van de President van de Tsjechoslowaakse Republiek van 2 augustus 1945;
- III) en ten slotte of Lienert en Klein op grond van tussen mei 1945 en 26 juli 1951 (de datum van de inwerkingtreding der Bestemmingswet) tot stand gekomen Duits recht wellicht door de Raad moeten worden geacht onderdanen van Duitsland, dus onderdanen van een vijandelijke staat te zijn geweest (III) en wel met name of dit het geval is op grond van artikel 116 van de Grondwet van Bonn (IIIA)

dan wel door Duits recht hetwelk zich door jurisprudentie en administratieve praktijk in de genoemde periode zou hebben gevormd (IIIB);

IA

Overwegende, dat bij het bovengenoemde Duits-Tsjechoslowaakse verdrag (hierna te noemen: het verdrag) in het eerste lid van par. 1 onder meer werd bepaald:

„Diejenigen tsjechoslowakischen „Staatsangehörigen, die am 10. Oktober 1938 ihren Wohnsitz in einer „mit dem deutschen Reich vereinigten Gemeinde gehabt haben, erwerben unter Verlust der tsjechoslowakischen Staatsangehörigkeit „mit Wirkung vom 10. Oktober 1938 „die deutsche Staatsangehörigkeit, „wenn sie

„a) vor dem 1. Januar 1910 in dem „mit dem deutschen Reich vereinigten Gebiet geboren sind“,

terwijl het tweede lid van deze paragraaf luidde:

„Tsjechoslowakische Staatsangehörige deutscher Volkszugehörigkeit, „die am 10. Oktober 1938 ihren „Wohnsitz ausserhalb des früheren „tsjechoslowakischen Staatsgebietes „gehabt haben, erwerben unter „Verlust der tsjechoslowakischen „Staatsangehörigkeit mit Wirkung „vom 10. Oktober 1938 die deutsche „Staatsangehörigkeit wenn sie am „10. Oktober das Heimatrecht in „einer mit dem deutschen Reich „vereinigten Gemeinde gehabt „haben.“

Overwegende, dat blijkens de bovenvermelde levensbijzonderheden van Lienert en Klein, de eerste viel onder de weergegeven bepaling van het eerste lid van par. 1 terwijl op Klein althans volgens het N.B.I. het tweede lid toepasselijk was;

Overwegende, dat het verdrag het uitvloeisel was van het op 29 september 1938 tussen Duitsland, Groot-Brittannië, Frankrijk en Italië gesloten Accoord van München, waarvan de beslissingen de dag daarna door de Tsjechoslowaakse Regering onder protest zijn aanvaard;

Overwegende echter, dat bij het

Accoord van München onder punt 7 in de volgende bewoordingen aan de tot de over te dragen Sudeten-gebieden behorende personen het recht van optie was verzekerd: „Il y aura un droit d'option permettant d'être inclus dans les territoires transférés, ou d'en être exclus“, — doch in het verdrag aan de meerderheid der hetzij door inwoning, hetzij door „Heimatberechtigung“ tot het Sudetenland behorende bevolking, en zo ook aan Lienert en Klein, geen optierecht werd toegekend;

Overwegende, dat alleen reeds op deze grond, — gesteld dat het Accoord en het Verdrag rechtmatig waren tot stand gekomen — de nationaliteitsregeling van het verdrag, voorzover aan de daarbij betrokken personen geen recht van optie werd verleend, als onrechtmatig en nietig zou moeten worden beschouwd, aangezien het aan Duitsland als verdragpartij bij het Accoord, en aan Tsjechoslowakije dat tegenover de Franse, Britse en Italiaanse vertegenwoordigers had verklaard de in München genomen beslissingen te aanvaarden, niet vrijstond van een bij het collectieve Accoord tot waarborg van een zo belangrijk recht van de over te dragen bevolking uitdrukkelijk gestipuleerde bepaling af te wijken;

Overwegende, dat hieraan ook niet vermag af te doen, dat in de tweede alinea van punt 7 van het Accoord van München was bepaald: „Une Commission germano-tchécoslovaque fixera le détail de cette option, examinera les moyens de faciliter les échanges de population et réglera les questions de principe que susciteront lesdits échanges“;

dat immers hierbij aan de bedoelde Duits-Tsjechoslowaakse Commissie wel de opdracht en de bevoegdheid werd gegeven om ten aanzien van de optie de details vast te stellen, doch niet om de verlening van het recht van optie, die in het eerste lid van punt 7 in het algemeen in het vooruitzicht was gesteld, te beperken tot een klein deel van de bevolking der over te dragen gebieden;

Overwegende, dat een stilzwijgende wijziging van het Accoord van München op dit punt, gesteld al dat deze mogelijk zou zijn geweest, niet reeds kan worden aangenomen op de enkele grond dat Engeland, Frankrijk en Ita-

lië naliëten tegen deze schending van punt 7 te protesteren, waar reeds binnen zes maanden na het tekenen van het Accoord het overige deel van Tsjechoslowakije door Duitsland onder zijn macht werd gebracht en daarmee het opteren voor het onderdaanschap van Tsjechoslowakije onmogelijk werd gemaakt;

Overwegende, dat daarom de oplegging van de Duitse nationaliteit aan Lienert en Klein bij het verdrag als nietig moet worden beschouwd en ook de bovengenoemde Duitse wet van 21 november 1938 en de Verordening van 12 februari 1939, waarbij evenzeer het recht van optie der Sudetenduitsers werd miskend, reeds op deze grond niet tot gevolg hebben gehad, dat Lienert en Klein de Duitse nationaliteit verkregen;

IB.

Overwegende echter, dat ook de rechtsgeldigheid van het verdrag in zijn geheel niet kan worden aanvaard, omdat dit onder evidente, onontkoombare, onrechtmatige dwang door Tsjechoslowakije werd gesloten;

dat Tsjechoslowakije immers alleen tot het verdrag is toetreden, nadat het onder dreiging van Duitsland met oorlog in de afstand van het Sudetenland aan Duitsland onder protest had toegestemd;

dat deze dreiging met oorlog door Duitsland algemeen bekend is en het daarom voldoende is hier de woorden van Hitler, op 15 september 1938 te Berchtesgaden tegenover Chamberlain uitgesproken, te citeren, gelijk zij door de laatste werden medegedeeld: „That the German Chancellor had made up his mind that the Sudeten Germans must have the right of self-determination and of returning, if they wished, to the Reich. If they could not achieve this by their own efforts, he said, he would assist them to do so, and he declared categorically that rather than wait he would be prepared to risk a world war” (R. Langer, *Seizure of Territory* (1947) — p. 210);

dat zelfs indien de verlangens der Sudeten-Duitsers algemeen bij hen leefden en hun eisen tot terugkeer „ins Reich” — met het door hen bewoonde gebied — rechtmatig zouden moeten worden geacht, toch de dreiging van Duitsland om aan deze eisen van burgers van een vreemde staat, door mid-

del van een oorlog, kracht bij te zetten, onrechtmatig is geweest;

Overwegende, dat eveneens van algemene bekendheid is, dat Engeland en Frankrijk Tsjechoslowakije hierop hebben geadviseerd, terwille van de vrede en in het belang van Tsjechoslowakije zelf, aan de eis van Duitsland tot overdracht van het Sudetenland te voldoen (nota van Engeland en Frankrijk aan de Regering van Tsjechoslowakije, van 19 september 1938) en hoe Tsjechoslowakije, na aanvankelijk geweigerd te hebben (20 september), na nieuwe stappen van de Britse en Franse gezanten, waarbij nog eens duidelijk werd gemaakt, dat Tsjechoslowakije in geval van weigering, bij een Duitse inval, geen steun van Engeland en Frankrijk zou mogen verwachten, in de nacht van 20 op 21 september onder protest in de afstand van het Sudetengebied toestemde, — waardoor de vier grote mogendheden het Accoord konden doen aanvangen met de woorden: „Les quatre Puissances, . . . , tenant compte de l'arrangement déjà réalisé en principe pour la cession à l'Allemagne des territoires des Allemande des Sudètes. . . .”;

Overwegende, dat alle wilsuïtingen, die daarna in dit verband van de zijde van Tsjechoslowakije hebben plaats gevonden, zoals de formele instemming met het Accoord van München op 30 september 1938, de feitelijke ontruiming van het Sudetengebied, die voltooid werd op 10 oktober daaraanvolgende, de toestemming tot het verdrag van Berlijn van 20 november 1938, onverbrekkelijk waren verbonden met de bovenomschreven onrechtmatige oorlogsdreiging van Duitsland, weshalve zowel de overdracht van het Sudetenland aan Duitsland als ook het verdrag, als zijnde onder onrechtmatige dwang op Tsjechoslowakije tot stand gekomen, als nietig moeten worden beschouwd;

Overwegende, dat de Raad in dit oordeel nog wordt versterkt door het feit, dat reeds spoedig na het uitbreken van de tweede wereldoorlog de Tsjechoslowaakse, Britse en Franse Regeringen herhaaldelijk hebben verklaard, dat zij het Accoord van München zonder enig effect achtten, hetzij zij dit nu deden door te verklaren dat het als „nul et non avenu” moest worden beschouwd, dan wel door te betuigen,

dat Duitsland door zijn optreden tegen Tsjechoslowakije in 1939 het Accoord had „destroyed”, waardoor aan de gebeurtenissen in en na 1938 geen invloed kon worden toegekend op de grenzen van Tsjechoslowakije, terwijl dienovereenkomstig ook is gehandeld bij de bevrijding van Tsjechoslowakije, waarbij het Sudetenland niet als Duits gebied aan Tsjechoslowakije is toegevoegd, doch is beschouwd als tijdelijk door Duitsland bezet Tsjechoslowaaks gebied, dat was bevrijd;

dat ook in het licht van deze feiten een erkenning van het verdrag van Berlijn als rechtsgeldig geen stand kan houden, daar dit op de veronderstelde overgang van het Sudetenland aan Duitsland was gebaseerd;

Overwegende, dat, waar de conclusie van de Raad dus is, dat de overgang van het Sudetenland en het verdrag als nietig moeten worden beschouwd, ook op grond van de Duitse wet van 21 november 1938 en de verordening van 12 februari 1939 de Duitse nationaliteit der Sudetenduitsers niet kan worden verdedigd;

dat immers deze wetgeving „die Wiedervereinigung der Sudetendeutschen Gebiete mit dem deutschen Reich” tot grondslag had, zodat waar deze, onder de eufemistische titel van „Wiedervereinigung” gecamoufleerde, onrechtmatige, annexatie niet als rechtsgeldig kan worden erkend, ook een erkenning van de geldigheid van deze wetten, althans voor zover daarbij aan de Sudetenduitsers zonder mogelijkheid van optie de Duitse nationaliteit is opgedrongen, door de Raad is uitgesloten;

II

Overwegende, dat bij de tot op de huidige dag nog onvolgroeide ontwikkeling van het volkenrecht, zolang een steeds toegankelijke internationale rechter ontbreekt en instituten als de in het civiele recht bekende verjaring niet tot rijpheid zijn gekomen, de mogelijkheid niet uitgesloten moet worden geacht, dat door een nietig verdrag feitelijk in het leven geroepen gevolgen, op grond van de consolidatie die zij door feitelijk bestaan en aanvaarding hebben verworven, als rechtsgeldig moeten worden erkend;

Overwegende, dat in dit verband door het N.B.I. een beroep is gedaan

op het Dekreet van de President der Tsjechoslowaakse Republiek van 2 augustus 1945 no. 33/1945 en is bevestigd, dat bij dit Dekreet de werking van het Accoord en van het verdrag, zomede van de Duitse wettelijke voorschriften betreffende de Duitse nationaliteit van de Sudetenduitsers met terugwerkende kracht, voor wat betreft het verlies van hun Tsjechische nationaliteit, zou zijn aanvaard en dat daarmee ieder volkenrechtelijk bezwaar tegen Duitse voorschriften van die strekking zou zijn weggenomen;

Overwegende, dat artikel 1 van het genoemde Dekreet van 2 augustus 1945 in de door het N.B.I. daarvan gegeven Duitse vertaling luidt: „Tsjechoslowakische Staatsangehörige deutschen oder ungarischen Volkstums, die entsprechend den Vorschriften einer fremden Besatzungsmacht die deutsche oder ungarische Staatsangehörigkeit erworben haben, haben mit dem Tage einer derartigen Erwerbung die tsjechoslowakische Staatsangehörigkeit eingebüsst”;

Overwegende, dat artikel 1 van het Dekreet blijkbaar uitgaat van de gedachte dat de personen van Tsjechoslowaakse nationaliteit, die voor of in de oorlog door de daarbij bedoelde nationaliteitsvoorschriften worden getroffen, dus ook de Sudetenduitsers, tot op de dag van de inwerkingtreding van het Dekreet, allen de Tsjechoslowaakse nationaliteit hadden behouden, waaruit dus blijkt, dat ook het Dekreet, gelijk de gemachtigde van het N.B.I. trouwens zelf in zijn pleidooi heeft opgemerkt „uitgaat van de onverbindendheid van de Duitse wettelijke voorschriften, ook van de verdragen van 29 september en 20 november 1938”;

Overwegende, dat nu deze voorschriften en verdragen als onverbindend worden beschouwd, het feit, dat de Tsjechoslowaakse Republiek de Sudetenduitsers (of grote groepen daarvan) met terugwerkende kracht van de Tsjechische nationaliteit vervallen verklaart, geenszins het volkenrechtelijk bezwaar tegen het opleggen van de Duitse nationaliteit aan deze personen in 1938 wegneemt;

dat in deze gedachtengang van het N.B.I. — het volkenrechtelijk onrecht, dat in 1938 door Duitsland door de op-

legging der Duitse nationaliteit aan de Sudetenduitsers werd gepleegd, ten onrechte alleen wordt gezien als een onrecht de *staat* Tsjechoslowakije aangedaan, hetwelk daarom — met terugwerkende kracht — zou kunnen worden opgeheven doordat de betrokken Sudetenduitsers door deze staat, gelijk het Bundesverfassungsgericht het in 1952 uitdrukte: „niet wieder in Anspruch genommen werden” (arresten Czastka en Rubesch van 28 mei en 12 december 1952, Clunet 1954 p. 848 en 850), doch hierbij uit het oog wordt verloren dat ook indien en nadat de Tsjechoslowaakse *staat* zich van de betrokken Sudetenduitsers heeft gedistancieerd en deze van de Tsjechische nationaliteit vervallen heeft verklaard, het onrecht deze *personen* aangedaan, daardoor niet is opgeheven, en daarom de gevolgen van de onrechtmatige maatregelen van 1938 nog niet als rechtsgeldig kunnen worden aangemerkt;

dat hiervan alleen sprake zou *kunnen* zijn voor zover de betrokken Sudetenduitsers zelf op regelmatige wijze in de gelegenheid waren gesteld, de hun in 1938 opgelegde Duitse nationaliteit alsnog in vrijheid te aanvaarden, welke gedachte, dat persoonlijke aanvaarding een noodzakelijke voorwaarde is voor een achteraf als rechtmatig beschouwen van de gevolgen der nationaliteitsoplegging van 1938, in Duitsland vooral na en door de arresten van het Bundesverfassungsgericht van 1952 (in de zaken Czastka en Rubesch) tot het Duitse bewustzijn is doorgedrongen, toen het Bundesverfassungsgericht in beide arresten als een van de beslissende punten onderzocht of de betrokken persoon wel of niet „ständig den erforderlichen Willen bekundet hatte, als deutscher Staatsangehöriger behandelt zu werden”, welke voorwaarde van persoonlijke aanvaarding van de Duitse nationaliteit in navolging van deze arresten (zij het dan ook verzwakt) ook werd opgenomen in het z.g.n. „Gesetz zur Bereinigung der Sammeleinbürgerungen” van 22 februari 1955;

Overwegende, dat de Raad mitsdien de stelling van het N.B.I., dat appellanten alleen op grond van het Tsjechische Dekreet van 1945 zouden moeten worden aangemerkt als rechtmatig met de Duitse nationaliteit te zijn bekleed, verwerpt;

IIIA

Overwegende, dat het N.B.I. een beroep heeft gedaan op artikel 116 van de Grondwet van Bonn ten einde te betogen dat appellant Klein althans door het inwerkingtreden van dit artikel in 1949 vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 2, sub 2, Besluit Vijandelijk Vermogen zou zijn geworden;

Overwegende, dat lid 1 van artikel 116 van genoemde Grondwet luidt: „Deutscher im Sinne dieses Grundgesetzes ist vorbehaltlich anderweitiger gesetzlicher Regelung, wer die deutsche Staatsangehörigkeit besitzt oder als Flüchtling oder Vertriebener deutscher Volkszugehörigkeit oder als dessen Ehegatte oder Abkömmling in dem Gebiet des Deutschen Reiches nach dem Stande vom 31. Dezember 1937 Aufnahme gefunden hat”;

Overwegende, dat Klein die in 1945 uit het Sudetenland werd verdreven en in Tegernsee onderdak vond ongetwijfeld als „Flüchtling oder Vertriebener” in de zin van dit artikel moet worden beschouwd, en de Raad voor een ogenblik ook wil aannemen, dat hij kan worden gerekend te zijn van „deutscher Volkszugehörigkeit”, alhoewel dit enigszins twijfelachtig moet heten, omdat Klein, naar de mededelingen van zijn gemachtigde, zich altijd nog eerder als Oostenrijker dan als Duitser zou hebben gedragen,

Overwegende, dat dan de vraag moet worden beantwoord of „Deutsche” in de zin van dit artikel 116, voor zover zij de „deutsche Staatsangehörigkeit” niet bezitten en daarom — hetgeen door het N.B.I. niet wordt bestreden — ook de Duitse *nationaliteit* niet deelachtig zijn, toch geacht moeten worden te vallen onder het begrip „onderdanen van een vijandelijke staat”, zoals dit is gebruikt in artikel 2, sub 2, Besluit Vijandelijk Vermogen;

Overwegende, dat het echter uitgesloten schijnt, dat de wetgever van 1944 bij de vaststelling van artikel 2, sub 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen aan deze toen in de Duitse wetgeving nog niet bekende figuur zou hebben gedacht en aldaar onder onderdanen van een vijandelijke staat, naast de personen, die door nationaliteit tot die staat behoren, nog een andere groep van personen, die in een andere verhouding tot die staat staan dan de

nationalen, bewust zou hebben willen begrijpen, terwijl de aard van dit voorschrijf zich tegen een extensieve interpretatie verzet;

IIIB

Overwegende, dat het N.B.I. tenslotte aanvoert, dat Vinzenz Lienert en Klein door het nieuwe Duitse recht, dat zich tussen 1945 en 1951 door administratieve praktijk en jurisprudentie zou hebben gevormd, de Duitse nationaliteit zouden hebben gekregen;

Overwegende, dat het N.B.I. zich hierbij terecht beperkt tot een beroep op Duits recht, dat zich vóór 26 juli 1951 zou hebben ontwikkeld, daar een eventuele verkrijging van de Duitse nationaliteit door Lienert en Klein ná die datum, door de inwerkingtreding op die dag van artikel 3 der Bestemmingswet (van 20 juli 1951 S. 311), waarbij Duitsland uit de rij der vijandelijke staten opgesomd in artikel 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen werd geschrapt, geen argument zou kunnen zijn voor het betoog, dat zij onderdaan van een vijandelijke staat zijn geweest;

Overwegende echter, dat vóór 1951 zich in Duitsland niet een dusdanige vaste jurisprudentie en praktijk omtrent de nationaliteit der Sudetenduitsers heeft ontwikkeld, dat daaruit een gezaghebbende rechtsregel was af te leiden;

Overwegende, dat het beroep van het N.B.I. op de praktijk van de Britse, Franse en Amerikaanse bezettings-overheden ten deze weinig gewicht in de schaal kan leggen, daar de Duitse nationaliteit sinds 1949 een materie was, die binnen de competentie viel van de Federale autoriteiten en niet van die der geallieerde machten (Ruby, l'Evolution de la nationalité allemande, no 227, p. 246);

dat dit ook ten duidelijkste blijkt uit het feit, dat toen het Nederlandse Gezantschap zich op 18 september 1951 tot de Hoge Geallieerde Commissie wendde met het verzoek „de bien vouloir lui faire savoir si les habitants du Territoire des Sudètes et notamment si toutes les personnes, qui ont obtenu la nationalité allemande lors du Traité du 20 novembre 1938 devront être considérées comme ressortissants allemands...”, het tot antwoord kreeg: „que le Haute Commission

Alliée n'avait pas compétence pour statuer sur cette question, qui devrait être posée au Gouvernement Fédéral” (Ruby, no. 308, p. 377);

Overwegende, dat echter de Duitse Regering, zeker nog tot in 1951, met opzet zoveel mogelijk vermeed in deze materie t.a.v. de Sudetenduitsers een richtlijn vast te stellen, daar een principiële beslissing nog niet was gevallen (Ruby, no. 309), waaruit op zichzelf reeds blijkt, dat nog geen regel tot recht was geconsolideerd, terwijl de hoogste rechter, het Bundesverfassungsgericht, eerst in 1952 (op 28 mei in de zaak Czastka) een uitspraak gaf, die door haar opzettelijk principiële overwegingen ook voor de nationaliteit der Sudetenduitsers beslissend bedoelde te zijn, en de wetgever eerst in 1955 een definitieve regeling vaststelde;

Overwegende, dat de Raad onder deze omstandigheden geenszins de stelling van het N.B.I. kan onderschrijven, dat reeds voor 1951 in Duitsland een rechtsregel omtrent de nationaliteit der Sudetenduitsers tot stand zou zijn gekomen, volgens welke deze personen de Duitse nationaliteit zouden bezitten, zodat, geheel nog afgezien van de vraag welke betekenis in het onderhavige geschil aan het bestaan van dit Duitse recht, indien het ware aangetoond, zou moeten worden gehecht, ook op deze grond het vijandelijk onderdaanschap van Vinzenz Lienert en Klein niet kan worden aanvaard;

Overwegende, dat waar dus door het N.B.I. niet is aangetoond, dat voren genoemde personen in het bij artikel 2 sub 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen genoemde tijdvak onderdanen van een vijandelijke staat zijn geweest, de vordering in beroep behoort te worden toegewezen;

RECHTDOENDE IN BEROEP:

Vernietigt de beroepen beschikkingen van het Nederlandse Beheersinstituut;

Verstaat, dat geen vermogen van wijlen Vinzenz Lienert en van appellant Klein als vijandelijk vermogen op de Staat is overgegaan;

Beveelt de teruggave van deze onderscheidenlijke vermogens of van hetgeen daarvoor is in de plaats getreden aan elk der appellanten.

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK, 's-GRAVENHAGE,
16 maart 1955 (Mrs Prof. Kolléwijn,
Prof. Duyfjes en Prof. Wiarda).

De door appelland bij Lippmann ingeleverde Osram coupons zijn door Lippmann verkocht en de opbrengst op het zgn. Sammelkonto geboekt. Deze coupons zijn niet gelijk te stellen met coupons of dividenden van andere effecten, maar hebben een bijzonder karakter, waardoor deze eerder met effecten vergelijkbaar zijn.

De verificatie der vordering voor de verkochte coupons was aanvankelijk geweigerd op grond van verificatiemaatstaf c.

De geïncasseerde opbrengst der coupons kan niet worden gelijkgesteld met een inkomste of vrucht van een effect, doch moet voor de verificatie worden behandeld als een vermogenswaarde op zich zelf.

Beschikking L.V.V.S. vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen
E 133 — artt. 28, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het beroepschrift van Siegfried Abraham te New York, te dezer zake domicilie gekozen hebbende te Amsterdam ten kantore van F. Treumann p/a Amsterdamsche Crediet Maatschappij aan de Herengracht 553 te Amsterdam tegen de beschikking van de beheerders-vereffenaars van L.V.V.S. van 14 mei 1954 betreffende de door appelland verzochte verificatie van de in de bezettingstijd geïncasseerde opbrengst van Osram coupons;

Gezien de stukken;

Gehoord namens de beheerders-vereffenaars van L.V.V.S. Mr. P. du Ry van Beest Holle, zijnde appelland ter zitting van den Raad niet verschenen;

Overwegende, dat vaststaat:

dat zich onder de door appelland bij Lippmann, Rosenthal Co. Sarphatistraat ingeleverde vermogenswaarden bevonden Osram coupons ten bedrage van \$ 367,50; dat coupons als deze vóór de oorlog verwisselbaar waren in 3 % obligaties der Konversionskasse;

dat Lippmann, Rosenthal & Co Sarphatistraat de coupons in de bezettings-

tijd heeft geïncasseerd en daarvoor f 688,02 heeft ontvangen, welk bedrag is geboekt in het z.g. Sammelkonto;

Overwegende, dat ter zitting van den Raad de gemachtigde van beheerders-vereffenaars van L.V.V.S. heeft verklaard, dat verificatie van de opbrengst van de coupons aanvankelijk is geweigerd op grond van de verificatiemaatstaf c, volgens welke vorderingen terzake van gedurende de bezettingstijd door L.V.V.S. geïncasseerde coupons en dividenden voor verificatie alleen in aanmerking kunnen komen, indien daarvan in de bezettingstijd creditering op rekening heeft plaatsgevonden, hetgeen met de onderhavige coupons niet het geval is geweest, doch daaraan heeft toegevoegd, dat beheerders-vereffenaars thans met het oog op het bijzondere karakter van de onderhavige coupons, welke eerder met effecten vergelijkbaar zijn, en aannemende, dat appelland die coupons ook zelf als beleggingswaarden heeft verworven, tegen verificatie geen bezwaar meer willen maken;

Overwegende, dat de verificatiemaatstaf c tezamen met de maatstaven b en d betrekking hebben op de inkomsten, welke sedert de inlevering der vermogenswaarden door de boedel zijn of kunnen zijn genoten, en in de uitspraak van dezen Raad van 19 mei 1951 ook aldus zijn opgevat;

Overwegende, dat, uit hetgeen door de gemachtigde van beheerders-vereffenaars ter zitting van den Raad met betrekking tot het karakter van de onderhavige stukken is medegedeeld volgt, dat de geïncasseerde opbrengst daarvan niet kan worden gelijkgesteld met een inkomste uit of vrucht van een ingeleverde vermogenswaarde, doch voor de verificatie die stukken veeleer zelf als vermogenswaarden moeten worden behandeld;

Overwegende, dat het beroep derhalve gegrond is;

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beschikking, waarvan beroep;

Verstaat, dat appelland als nog zal worden geverifieerd voor de geïncasseerde opbrengst van de door hem ingeleverde Osram coupons ten bedrage van f 688,02.

BALANS VAN LIQUIDATIE VAN VERWALTUNG SARPHATISTRAAT (L.V.V.S.) PER 31 DECEMBER 1955

(behorende bij de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut dd. 19 juli 1956)

Kas	f	1 238,08	Concurrente crediteuren	f	225 042 120,11
Kassiers		906 837,78	Concurrente crediteuren (nog ten gunste van de individuele rekeningen te boeken)		1 493 503,87
Ministerie van Financiën		28 839 956,10	Opbrengsten van effecten, waarop geen restantuitkeringen behoeven te worden verricht		3 861 605,52
Deutsche Reichsschatzanweisungen		P.M.	Verstrekte borgtochten en garanties		1 000,—
Buitenlandse effecten in de-pôt bij Duitse banken .... f		160 898,24	Integrale crediteuren		803 020,50
Af: Afschrijving		160 898,24	Reserve terzake van het in de komende jaren te verwachten nadelige verschil tussen baten en lasten		P.M.
Debiteuren	f	474 357,70			
Af: Reserve voor afschrijving		451 702,58			
		22 655,12			
Vermögensverwaltungs- und Renten-Anstalt	f	95 169 627,26			
Af: Ontvangen liquidatieuitkering (72 %)		68 522 131,64			
		f 26 647 495,62			
Af: Afschrijving (25 %) ..		23 792 406,82			
		2 855 088,80			
Debiteuren wegens verstrekte borgtochten en garanties		1.000,—			
Uitkeringen aan erkende crediteuren		146 581 705,83			
Voorschotten		11 959 131,30			
Betalingen terzake van effectenopbrengsten, waarop geen restantuitkeringen behoeven te worden verricht		2 606 933,90			
Vorderingen op Buitenlandse Banken	f	343 661,79			
Af: Afschrijving		339 977,23			
		3 684,56			
Inventaris		1,—			
Interest		866.692,26			
Onkosten		73 027,27			
Verlies per 31 december 1955		36 483 298,—			
		f 231 201 250,—			f 231 201 250,—

Nagezien en accoord bevonden.

In verband met de onmogelijkheid de waarde vast te stellen is de post „Reichsschatzanweisungen” pro memorie opgenomen. De vordering op de V.V.R.A. is voorlopig gesteld op 75 %.

Th. & L. Limperg.

Beheerders-Vereffenaars van L.V.V.S.,

J. D. J. Roos.

Mr. J. P. Barth.

E. Spier.

4 Toelichting

Zoals uit de hiervoren gepubliceerde balansen van de Vermögensverwaltungs- und Renten-Anstalt en van Liquidatie van Verwaltung Sarphatistraat per 31 december 1955 blijkt, beschikken beide boedels over vrij belangrijke liquide middelen, welke aan crediteuren ter beschikking gesteld kunnen worden.

Een slotuitkering kon echter nog niet in overweging worden genomen, aangezien in elk der beide boedels een aantal posten voorkwam, welke nog niet konden worden afgewikkeld, en tengevolge waarvan het beheer der boedels nog zeer geruime tijd gecontinueerd had moeten worden. Langdurige voortzetting van het beheer zou onevenredig hoge kosten met zich hebben gebracht. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen, dat reeds thans de kosten van het beheer en de vereffening niet meer geheel door de renteopbrengst van de aanwezige activa gedekt worden.

Na verdere voorlopige uitkeringen, welke gezien de aanwezige liquide middelen niet onverantwoord schenen, zou het hiervoren bedoelde ongewenste verschijnsel van het interen van het actief door de kosten van het verdere beheer in nog sterkere mate gaan spreken. Een definitieve vaststelling van het totale uitkeringspercentage zou bovendien pas mogelijk worden, nadat de Raad voor het Rechtsherstel in alle zaken met betrekking tot effecten, welke bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, zijn ingeleverd, onherroepelijk zou hebben beslist, waardoor immers nog wijzigingen in het passief zouden kunnen ontstaan. Deze bezwaren waren aanleiding tot het streven naar een oplossing voor alle nog in de boedels aanwezige problemen, teneinde zo spoedig

mogelijk tot een slotuitkering van beide boedels te kunnen komen.

Het Waarborgfonds Rechtsherstel werd bereid gevonden alle activa van beide boedels, waaronder het dubieuze bezit aan buitenlandse effecten, over te nemen. Hiertegenover garandeert het Waarborgfonds zijnerzijds de hieronder vermelde uitkeringen aan de erkende crediteuren van beide boedels. Ook voor de wijzigingen, welke nog zouden kunnen ontstaan tengevolge van het in de toekomst nog plaatsvindende rechtsherstel ten aanzien van effecten — daaronder begrepen de nog tengevolge van de stappen van de Commissie Rechtsherstel Buitenlandse Effecten voor de gedeposedeerden terug te ontvangen waarden — werd een oplossing gevonden in die zin, dat door het Waarborgfonds een bedrag ter compensatie van de in het passief te verwachten wijzigingen in de boedels wordt gestort. Uiteraard zal hetgeen de in hun recht herstelden dientengevolge teveel ontvangen, alsnog door hen moeten worden terugbetaald, en wel aan het Waarborgfonds Rechtsherstel voorzover de Raad voor het Rechtsherstel niet anders bepaalt. Teneinde een inzicht te geven in de gevolgen van de met het Waarborgfonds Rechtsherstel getroffen regeling, worden hieronder vermogensopstellingen van beide boedels gegeven, waarin de in de balansen per 31 december 1955 vermelde P.M.-posten zijn vervangen door de te dezer zake door het Waarborgfonds Rechtsherstel verschuldigde bedragen. In de vermogensopstelling van de V.V.R.A. is zodoende een bedrag van f 16 924 257,41 als opbrengst van dubieuze vorderingen en effectenposten opgenomen en in die van L.V.V.S. een bedrag van f 3 058 101,25 voor een soortgelijke post.

De realisering van de dubieuze posten in de boedel V.V. R.A. maakt een totale uitkering van 85 % mogelijk. Bij L.V.V.S. wordt als gevolg van de betaling door het Waarborgfonds Rechtsherstel van het bedrag ad f 3 058 101,25, vermeerderd met de meerdere uitkering van V.V.R.A. aan L.V.V.S., een totale uitkering van 90 % bereikt.

Daar het Waarborgfonds Rechtsherstel in het kader van de getroffen regeling zich ook verplicht heeft de kosten van de definitieve afwikkeling der beide boedels voor zijn reke-

ning te nemen, kan het slotuitkeringspercentage voor de V.V.R.A. gesteld worden op 85—72 (zijnde de tot dusver beschikbaar gestelde uitkeringen) = 13 en dat voor L.V.V.S. op 90—75 (zijnde de tot dusver beschikbaar gestelde uitkeringen) = 15.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat de ingevolge het bovenstaande door het Waarborgfonds te verrichten betalingen niet geschieden ten laste van de opbrengst van het Waarborgfondszegel.

VERMOGENSOPSTELLING VAN VERMÖGENSVERWALTUNGS- UND RENTEN-ANSTALT, WAARIN VERWERKT DE
REGELING MET HET WAARBORGFONDS RECHTSHERSTEL

Nederlandse Banken	f	632 255,53	Concurrente crediteuren	f	237 489 503,30
Ministerie van Financiën, Den Haag		14 406 775,36	Integrale crediteuren		1 949,02
Het Nederlandse Beheersinstituut		42 587,30			
Uitkering aan erkende crediteuren		169 860 910,26			
Debiteuren	f	1 888,29			
Af: Reserve voor afschrijving		647,33			
		<hr/>			
		1 240,96			
Opbrengst dubieuze vorderingen en effec- tenposten		16 924 257,41			
Verlies per 31 december 1955		35 623 425,50			
		<hr/>			
		f 237 491 452,32			f 237 491 452,32
		<hr/>			<hr/>

VERMOGENSOPSTELLING VAN LIQUIDATIE VAN VERWALTUNG SARPHATISTRAAT (L.V.V.S.), WAARIN VER-
WERKT DE REGELING MET HET WAARBORGFONDS RECHTSHERSTEL

Kas	f	1 238,08	Concurrente crediteuren	f 225 042 120,11
Kassiers		906 837,78	Concurrente crediteuren (nog ten gunste van de individuele rekeningen te boeken)	1 493 503,87
Ministerie van Financiën		28 839 956,10	Verstreckte borgtochten en garanties	1 000,—
Debiteuren	f	474 357,70	Integrale crediteuren	803 020,50
Af: Reserve voor afschrijving		451 702,58	Voorziening liquidatiekosten	P.M.
		22 655,12		
Vermögensverwaltungs- und Renten-Anstalt	f	95 169 627,26		
Af: Ontvangen uitkering (72 %)		68 522 131,64		
		f 26 647 495,62		
Af: Afschrijving (15 %) ..		14 275 444,09		
		12 372 051,53		
Debiteuren wegens verstrekte borgtochten en garanties		1 000,—		
Uitkeringen aan erkende crediteuren		146 581 705,83		
Voorschotten		11 959 131,30		
Vorderingen op buitenland- se banken	f	343 661,79		
Af: Reserve voor afschrijving		339 977,23		
		3 684,56		
Inventaris		1,—		
Interest		866 692,26		
Onkosten		73 027,27		
Opbrengst dubieuze vorderingen en effec- tenposten		3 058 101,25		
Waarborgfonds Rechtsherstel wegens ga- rantie liquidatiekosten		P.M.		
Verlies per 31 december 1955		22 653 562,40		
		f 227 339 644,48		f 227 339 644,48

Accoord

Het Waarborgfonds Rechtsherstel,
P. J. H. J. Stulemeijer, *directeur*.

*Beheerders-Vereffenaars van V.V.R.A
en L.V.V.S.*

J. D. J. Roos.
Mr. J. P. Barth.
E. Spier.

(Ned. Stct. 23 juli 1956 nr. 141).

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

AUGUSTUS 1956

NUMMER

2

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUIJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUIJSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 773496

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	7
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel in- gevolge art. 11 lid 4 E 133	8
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	10
Afdeling Effectenregistratie	
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	11
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56/543 t/m 56/546	pag 1353 t/m 1360

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad - Mutaties

Afdeling Rechtspraak.

Bij K.B. van 27 juni 1956 is aan Mr. J. J. van Walsem op diens verzoek eervol ontslag verleend als lid van de Afdeling en wel met ingang van 1 september 1956.

Griffie Afdeling Rechtspraak.

Aan Mevr. Mr. C. W. de Grooth-Besançon is met ingang aan 24 juni 1956 eervol ontslag verleend als substituut-griffier.

ADRESWIJZIGING.

Afdeling Rechtspraak, Kamer Arnhem.

De griffie van de Kamer Arnhem is met ingang van 13 juli j.l. verplaatst naar Velperweg 29c, Arnhem.

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 163 Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel, 2 augustus 1956 (i.z. M. E. Palmer).

Beroep tardief ingesteld.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen ..... enz.

Ten aanzien van de feiten:

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij — geheel in het midden latende, of de onderhavige vordering al dan niet zou kunnen worden opgevat als een tegen het N.B.I. gericht verzoek tot schadevergoeding — Ons ingevolge het bepaalde bij art. 11 lid 4 juncto art. 11 lid 1 sub c E 133 bevoegd achten om kennis te nemen van appellante's beroep, gericht tegen de vervreemding door het N.B.I. van de litigieuse effecten, welke behoorden tot het aan de Staat vervallen vermogen van appellante;

Overwegende ten aanzien van de door het N.B.I. beweerde en zijdens appellante ontkende tardiviteit van het beroep:

dat Ons bij het onderzoek in deze zaak is gebleken, dat Mr. J. C. L. Zuyderhoff — anders dan zijdens appellante bij pleidooi is gesteld — wel degelijk als raadsman van appellante is opgetreden;

dat immers Mr. Zuyderhoff — nadat door appellante zelve een ontvrijdingsverzoek was ingediend — voor en namens appellante heeft gecorrespondeerd zowel met de Amsterdamsche Bank N.V. te Amsterdam als met het N.B.I., voor en namens appellante diverse bescheiden aan het N.B.I. heeft doen toekomen en voor en namens haar ten Hoofdkantore van het N.B.I. besprekingen heeft gevoerd met de Afdeling Ontvrijanding van het N.B.I.;

dat het hierbij irrelevant is, of de raadsman Mr. Zuyderhoff al dan niet het nobile officium van advocaat en procureur bekleedde, zijnde slechts van belang de vraag, of hij al dan niet als vertegenwoordiger van appellante kon worden beschouwd en deze laatste vraag naar Ons oordeel bevestigend moet worden beantwoord;

dat een en ander tevens medebrengt de bevestigende beantwoording door Ons van de vraag, of appellante's beroep tegen de litigieuse effecten-verkoop al dan niet tardief is ingesteld;

dat immers — gelijk ten processe tussen partijen vaststaat — door Mr. Zuyderhoff is ontvangen een aan hem gericht schrijven van de Amsterdamsche Bank N.V. te Amsterdam d.d. 10 juni 1952, in extenso luidende aldus:

Weledelgestrengde Heer,

Betreft: Mevrouw E. Schaeffer-Palmer.

Ten vervolge op ons schrijven d.d. 21 Mei 1952, van welk schrijven U hierbij nog een afschrift ontvangt, delen wij U mede:

1. Hoe het saldo is ontstaan, waarmede de bedoelde effecten in 1929 tot 1931 zijn gekocht, vermogen wij niet meer na te gaan.
2. De opdracht tot verkoop van f 3200,— aandelen Kon. Petroleum werd ons verstrekt door het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage met schrijven d.d. 15 September 1948, Corresp. Nr.: DS'3390/20834, Afd. Beheer, Onderw.: Liquidatie Vijandelijk Vermogen. Dit schrijven is voor het Nederlandse Beheersinstituut ondertekend door de Heer Drs. P. G. de Rijke.
3. De opbrengst van de verkoop der f 3200,— onderaandelen Kon. Petroleum

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/543

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK GRONINGEN, 5 juli 1956 (Mrs Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

De verbeurdverklaring van f 5000.— kan weliswaar niet verhaald worden op vermogen dat appellant na 18 september 1946 (datum van de uitspraak van het Tribunaal ten aanzien van appelland) heeft verkregen, maar in casu dient te worden aangenomen, dat het bedrag, dat ten onrechte aan belastingen uit het onder beheer staande vermogen is betaald en dat naderhand met latere belastingaanslagen van appelland is verrekend, tot het vermogen van appelland dat hij op 18 september 1946 bezat, is blijven behoren.

Vordering tot het afleggen van rekening en verantwoording over het door het N.B.I. gevoerde beheer dient bij de gewone rechter te worden ahangig gemaakt; de Afdeling Rechtspraak is te dier zake onbevoegd.

Het beroep voor het overige afgewezen.

(Artt. 7 en 8 H. 336)

De Raad voor het Rechtsherstel enz.;

Gezien een verzoekschrift van appelland (H. Hayenga) d.d. 9 januari 1956, waarin deze in beroep komt van een beschikking van het N.B.I. d.d. 10 december 1955 en mitsdien op de hieronder nader te sprake komende gronden verzoekt:

1e. nietig te verklaren, althans te vernietigen, genoemde beschikking, waarbij bepaald is, dat met ingang van laatstgenoemde datum het vermogen van appelland onder beheer staat van het N.B.I. ter effectuering van een verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van f 5000.—, hem opgelegd bij uitspraak van het Tribunaal te Groningen d.d. 18 september 1946; 2e. het N.B.I. te veroordelen, althans te verplichten, om rekening en verantwoording te doen van het zijnerzijds ten aanzien van appellands vermogen gevoerd beheer; 3e. te verklaren voor recht, dat de bedoelde uitspraak slechts kan worden ten uitvoer gelegd op het vermogen van appelland per dien datum en niet op ver-

mogen, dat appelland sindsdien heeft verworven;

met zodanige andere en verdere beschikking als de Raad in goede justitie zal vermenen te behoren en met veroordeling van het N.B.I. in de kosten van deze procedure;

Gezien het verweerschrift van het N.B.I. d.d. 6 maart 1956, waarin dit mededeelt, dat na zijn voornoemde beschikking is gebleken, dat appelland nog steeds onder beheer stond op grond van het bepaalde in art. 10, tweede lid, jo art. 6, eerste lid, van het K.B. E 133, aangezien hij voorkomt op de lijst, bedoeld in het besluit van de Ministers van Justitie, van Financien, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Overzeese gebiedsdelen d.d. 4 december 1948 (Ned. Stbl. 16 december 1948 No. 244); dat daardoor de onderbeheerstelling op 10 december 1955 zonder betekenis was en de beschikking van dien datum slechts belang heeft, voor zover hieruit blijkt, dat appelland toen wegens de hem opgelegde verbeurdverklaring nog een bedrag van f 5000.— - f 1.701.13 is f 3.298.87 verschuldigd was; voorts ten aanzien van het sub 2 verzochte, dat naar de mening van het N.B.I. uitsluitend de gewone rechter bevoegd is kennis te nemen van een vordering tot het doen van rekening en verantwoording; en ten aanzien van het verzoek sub 3, dat dit behoort te worden afgewezen, aangezien het N.B.I. het thans nog open staande gedeelte van het bij de tribunaaluitspraak verbeurdverklaarde geldbedrag op ieder onderdeel van het onder beheer staande vermogen kan verhalen, mits het verbeurdverklaarde bedrag van f 5000.— niet groter is dan $\frac{3}{4}$ deel van appelland's vermogen ten tijde van de tribunaaluitspraak, hetgeen blijktens de gegeven specificatie van zijn vermogen op dat tijdstip niet het geval was, weshalve verzoekt wordt, dat de Raad zich ten aanzien van het sub 2 verzochte onbevoegd zal verklaren en overigens het gehele verzoek zal afwijzen, kosten rechtens;

Gehoord ter zitting van 11 april 1956 appelland bij monde van zijn gemachtigde en het N.B.I. bij monde van mr. H. J. van Wijk, wonende te Wassenaar;

Overwegende dat appelland alstoen verzoekt heeft, zijn petitum sub 3 aldus

te mogen wijzigen, dat daar wordt gelezen: te vernietigen de beschikking van het N.B.I., vervat in diens schrijven d.d. 10 december 1955, voor zover daaruit moet worden gelezen dat het **gehele** vermogen — dus ook dat, verkregen na de uitspraak van het tribunaal — onder beheer staat en **daarop** verhaal kan worden uitgeoefend, en het N.B.I. verklaard heeft tegen deze wijziging geen bezwaar te hebben;

Gezien het nader schrijven van het N.B.I. d.d. 4 mei 1956 en het naar aanleiding daarvan ontvangen schrijven van de gemachtigde van appelland d.d. 15 mei 1956;

Overwegende ten aanzien van het sub 1e gevorderde, dat, nu gebleken is, dat het beheer over appelland's vermogen op 10 december 1955 nog niet was opgeheven, de beschikking van het N.B.I., waarbij dit vermogen met ingang van genoemde datum onder beheer werd gesteld, geen rechtsgevolg heeft gehad of kan hebben en de vernietiging daarvan dus geen zin zou hebben;

Overwegende, wat het sub 2e gevorderde betreft, dat een vordering tot het afleggen van rekening en verantwoording inderdaad dient te worden ingesteld bij den gewonen rechter;

Overwegende, ten aanzien van het sub 3 gevorderde, dat art. 10 tweede lid, van het K.B. E 133, bepalende dat het vermogen van de in art. 6, eerste lid, genoemde personen van rechtswege onder beheer van het N.B.I. staat, daarbij geen onderscheid maakt tussen vermogen, verkregen voor en na de te hunnen aanzien gegeven uitspraak van het tribunaal;

Overwegende dat ook de stelling, door appelland bij pleidooi naar voren gebracht, als zou de aangehaalde beschikking van 4 december 1948 aldus moeten worden uitgelegd, dat het beheer ook voor de in art. 1 uitgezonderde personen (zoals appelland kennelijk bedoelt) eindigde behoudens bevoegdheid van het N.B.I. om het vermogen, dat het op dat moment onder zijn berusting had, onder zich te houden, teneinde op dat vermogen de verbeurdverklaring te effectueren, niet kan worden onderschreven, aangezien die uitlegging door de inhoud der beschikking niet wordt gestaafd;

Overwegende dat hiervan echter te onderscheiden is de vraag, welk vermogen vatbaar is voor verbeurdverkla-

ring, en door art. 6 van het Tribunaalbesluit (K.B. 17 sept. 1944 S.E. 101), zoals dit luidde op 18 september 1946, datum van de uitspraak ten aanzien van appelland van het Tribunaal te Groningen, is bepaald, dat die vatbaarheid, indien de schuldige ten tijde van de uitspraak in leven is, bestaat voor zijn gehele vermogen op de dag der uitspraak met uitzondering van bepaalde goederen, terwijl het tribunaal bepaalt, hoever de verbeurdverklaring zich uitstrekt;

Overwegende, dat het vermogen van appelland volgens de opstelling van het N.B.I. op de dag der uitspraak van het Tribunaal f 9.613,04 bedroeg, zijnde grotendeels een banksaldo, terwijl daarbij o.a. een bedrag van f 242,95 als verschuldigd wegens belastingen in mindering was gebracht;

Overwegende, dat volgens het N.B.I. appelland van de hem opgelegde verbeurdverklaring van f 5000.— welke alzo bleef binnen de gestelde grens, nog f 3.298,87 schuldig is en dit bedrag kennelijk niet betaald kan worden uit de gelden, die het N.B.I. nog onder zich heeft, doordat de belastingdienst op het destijds tot het vermogen behorende banksaldo van f 7.767,47 beslag heeft gelegd en daaruit verschillende belastingaanslagen tot een totaalbedrag van f 6.700,45 zijn aangezuiverd;

Overwegende, dat blijkens een in afschrift overgelegd schrijven van den Inspecteur der Belastingen te Delfzijl d.d. 7 april 1954 op deze aanslagen belangrijke restituties zijn verleend, zodat ter zake van voor de datum der tribunaaluitspraak verschuldigde belastingen uiteindelijk slechts f 242,95 is voldaan, terwijl met de restituties latere door appelland verschuldigde belastingaanslagen als voldaan zijn beschouwd;

Overwegende dat nu in beginsel weliswaar de verbeurdverklaring van f 5000.— niet verhaald kan worden op vermogen, dat appelland na 18 september 1946 heeft verkregen, maar in casu dient te worden aangenomen, dat het bedrag, dat ten onrechte aan belastingen uit het onder beheer staande vermogen is betaald en dat naderhand met latere belastingaanslagen van appelland is verrekend, tot het vermogen van appelland dat hij op 18 september 1946 bezat, is blijven behoren en wel in verband met het beginsel van zaakvervanging;

Overwegende dat verder door appelland wordt aangevoerd, dat de tenuit-

voerlegging der onderhavige verbeurdverklaring niet heeft plaats gehad op de wijze, voorgeschreven in het K.B. 27 september 1947 S.H. 336, doordat het N.B.I. haar niet onmiddellijk na de inwerkingtreding van dat besluit heeft geëffectueerd, terwijl belastingaanslagen tot een bedrag van f 6.700.45 zijn voldaan, zonder dat men er zich van heeft overtuigd, of zij terecht waren opgelegd, doch daarbij over het hoofd wordt gezien, dat bezwaarschriften tegen belastingaanslagen de verplichting tot betaling binnen de gestelde termijnen niet opheffen, zodat van een zorgeloze wijze, waarop het N.B.I. of zijn beheerder zonder meer maar alle mogelijke belastingenschulden zou hebben betaald, gelijk appellant bij pleidooi beeerde, geen sprake is;

Overwegende, dat het N.B.I. de tenuitvoerlegging van de met inachtneming van art. 6 van het Tribunaalbesluit vastgestelde verbeurdverklaring kan doen geschieden volgens art. 7 van het K.B. 27 september 1947 S.H. 336 op zodanig gedeelte van het onder zijn beheer staand vermogen, als daartoe nodig is;

Overwegende dat mitsdien het sub 3 gevorderde aan appellant moet worden ontzegd;

Rechtdoende in Naam der Koningin!

Verklaart zich onbevoegd ten aanzien van het sub 2e gevorderde;

Wijst, voor zoveel het sub 1e en 3e gevorderde betreft, het beroep af;

Veroordeelt appellant in de kosten van dit geding, aan de zijde van het N.B.I. begroot op f 100.—.

No. 56/544

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
5 juli 1956 (Mrs Prof. Houwing, Verveen en van Rijn van Alkemade).

Verzoekers' standpunt steunt op de overweging, dat de Staat, getreden in de rechten van de Duitse Staat, niet meer rechten heeft verkregen dan zijn rechtsvoorganger, zodat verzoekers het verschuldigde, hetwelk thans in Duitsland in Sperrmarken kan worden betaald, eveneens in Sperrmarken zouden kunnen betalen, althans in guldenovereenkomende met het markenbedrag omgerekend tegen de koers van Sperrmarken.

Deze grondslag is ondeugdelijk, aan-

gezien na de overgang van de vordering op de Staat, wijzigingen van de betalingsverplichting in Duitsland geen invloed meer heeft kunnen hebben op de verplichting van verzoekers tegenover de Nederlandse Staat. Een verplichting tot betaling van een in marken luidende schuld aan een Nederlandse schuldeiser kan slechts door betaling in guldens tegen de officiële koers worden gekweten.

Vordering afgewezen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen - E 133 artt. 20, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het op 16 juni 1954 ingekomen verzoekschrift van de gezamenlijke erven van wijlen den heer **Cornelius Gerhardus Harrenstein**, in leven koopman, laatst gewoonde hebbende te Amsterdam, Keizersgracht 269, op 28 april 1948 overleden, te dezer zake domicilie kiezende te Amsterdam aan de Keizersgracht no. 401, ten kantore van Mr. H. J. F. M. Hüffer, advocaat en procureur aldaar, die ten deze als gemachtigde zal optreden;

Gezien het op 17 februari 1955 ingekomen antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.) te 's-Gravenhage;

Gehoord partijen, verzoekers bij monde van Mr. H. J. F. M. Hüffer, advocaat te Amsterdam, het N.B.I. bij monde van Mr. C. D. van Boeschoten, advocaat te 's-Gravenhage;

Overwegende, dat — voor zover van belang — ten processe vaststaat:

dat de erfflater van verzoekers, C. G. Harrenstein, ten tijde van de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen een schuld wegens inkomstenbelasting had aan de Duitse Staat, welke alstoen ingevolge de bepalingen van dat Besluit is overgegaan on den Staat der Nederlanden;

dat nadat deze schuld aanvankelijk tussen verzoekers en de Nederlandse belastingadministratie was vastgesteld op f 56.045.— en nadat dit bedrag door verzoekers aan de Nederlandse Staat was voldaan, onder dagtekening van 15 april 1951 door het Finanzamt te Wesel te dier zake een aanslag is opgelegd, ten bedrage van D.M. 55.819.50, waarbij was aangetekend, dat het verschuldigde bedrag, uitgedrukt in Rijksmarken, beliep R.M. 558.193.— en dat de Rijksmark tot Deutsche Mark was omgerekend in de verhouding van 10 : 1;

dat het N.B.I. vervolgens heeft be-
 list, dat de op den Staat der Nederlanden
 overgegene vordering bedroeg R.M.
 558.193.— en dat de Rijksmark moest
 worden omgerekend tegen de door het
 N.B.I. ingevolge artikel 20, tweede lid,
 van het Besluit Vijandelijk Vermogen
 hiervoor vastgestelde koers van 75.36,
 zodat de verzoekers als erven van C. G.
 Harrenstein boven de reeds betaalde
 f 56.045.— nog verschuldigd zouden zijn
 f 364.609.24;

dat de beslissing van het N.B.I. door
 de Kamer te 's-Gravenhage van de Af-
 deling Rechtspraak van de Raad voor
 het Rechtsherstel bij uitspraak van 17
 juli 1953 is vernietigd, uit overweging
 dat de vordering van de Nederlandse
 Staat te dezen niet meer bedraagt dan
 D.M. 55.819.50;

dat het N.B.I. daarop bij brief van
 26 augustus 1953 aan de raadsman van
 verzoekers heeft geschreven, dat dit be-
 drag, omgerekend tegen de wisselkoers
 geldend op de dag van het vonnis, zijn-
 de 90.55, beloopt f 50.544.38, terwijl reeds
 was betaald f 56.045.—, zodat het N.B.I.
 heeft te restitueren f 5.500.63 en hem
 heeft verzocht, mede te delen, aan wie
 dit bedrag diende te worden vergoed;

dat de raadsman hierop bij brief van
 7 september 1953 heeft geantwoord, dat
 hij met omrekening tegen de koers van
 de dag van het vonnis geen bezwaar
 had, doch van mening was, dat de vor-
 dering ook in Sperrmarken kon worden
 voldaan, waarvan de koers op die dag
 was 62, zodat kon worden volstaan met
 betaling van D.M. 55.819.30 à 62 is
 f 34.607.97, waaruit resulteerde dat het
 N.B.I. f 21.437.03 als te veel betaald had
 te restitueren;

dat het N.B.I. bij brief van 10 oktober
 1953 Mr. Hüffer heeft bericht zijn
 standpunt te handhaven, waarna Mr.
 Hüffer bij brief van 17 oktober 1953 be-
 taling van het bedrag van f 21.437.03
 heeft gevraagd;

Post alia:

Overwegende ten principale:

dat de vordering van verzoekers hier-
 opsteunt, dat de Staat der Nederlanden,
 ingevolge het Besluit Vijandelijk Ver-
 mogen getreden in de rechten van de
 Duitse Staat, niet meer rechten heeft
 gekregen dan zijn rechtsvoorganger, en
 dat verzoekers jegens de Duitse Staat
 zouden kunnen volstaan met betaling
 van de onderhavige belastingvordering
 in Sperrmarken, zodat zij ook jegens de
 Nederlandse Staat gerechtigd zijn in

Sperrmarken te betalen, althans bij be-
 taling in guldens het verschuldigde be-
 drag aan Deutsche Marken om te reke-
 nen tegen de koers van de Sperrmark;
 dat deze grondslag echter ondeugde-
 lijk is;

dat toch, wat er zij van dat beginsel
 met betrekking tot de overgang van
 rechten op de Staat krachtens het Be-
 sluit Vijandelijk Vermogen, in elk geval
 na de overgang intredende wijzigingen
 in de verhouding tussen schuldenaar en
 oorspronkelijke schuldeiser, welke, in-
 dien de vordering aan de oorspronke-
 lijke schuldeiser ware blijven toebeho-
 ren, op de inhoud van de vordering van
 invloed zouden zijn geweest, die in-
 vloed van het ogenblik van de over-
 gang af hebben verloren;

dat de overgang van de onderhavige
 vordering heeft plaats gevonden bij in-
 werkingtreding van het Besluit Vij-
 andelijk Vermogen;

dat de na die overgang ontstane mo-
 gelijkheid tot betaling van in Deutsche
 Marken luidende belastingschulden aan
 de Duitse Staat in Sperrmarken mits-
 dien geen invloed meer heeft kunnen
 hebben op de verplichting van verzoek-
 ers jegens de Nederlandse Staat, ter-
 wijl afgezien van die bevoegdheid een
 verplichting tot betaling van een in
 Deutsche Marken luidende schuld aan
 een Nederlandse schuldeiser slechts door
 betaling in guldens tegen de officiële
 koers kan worden gekweten;

dat mitsdien de vordering van ver-
 zoekers niet voor toewijzing vatbaar is;

RECHTDOENDE:

Wijst de vordering af;

Veroordeelt verzoekers in de proces-
 kosten, aan de zijde van het Nederland-
 se Beheersinstituut tot op deze uitspraak
 begroot op f 100.— (honderd gulden).

No. 56/545

**RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING
 RECHTSPRAAK 'S-GRAVENHAGE,**
 11 Juni 1954 (Mrs Verveen, van Rijn
 van Alkemade en Borgerhoff Mulder).

Het N.B.I. heeft in beheer genomen
 de zgn. „gevangenisplot Assen”, bedra-
 gende ruim 43.000 gulden, terwijl
 claims zijn ingediend ten bedrage van
 ruim 130.000 gulden.

Appellant heeft geen enkel bewijs,
 noch aanwijzing kunnen aanvoeren,
 waaruit blijkt, dat door hem de ge-
 vorderde f 3000.— zijn ingeleverd, ter-

wijl dit ook niet na ambtshalve gedane nasporingen is komen vast te staan.

Beslissing van het N.B.I., waarbij de uitkering was geweigerd, bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — art. 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.

Gezien een verzoekschrift van Romke Jozef Steginga kantoormachinedeskundige, wonende te Helmond, gemachtigde Mr E. E. M. Melchers, advocaat en procureur te Maastricht en het daartegen gerichte verzoekschrift van het N.B.I.;

Gehoord de mondelinge toelichting;

Overwegende, dat bij verzoekschrift is gesteld:

dat requestrant omstreeks 14 April 1945 als politiek delinquent na zijn arrestatie in het Huis van Bewaring te Assen heeft ingeleverd in contanten f 3000.—;

dat door het N.B.I. in feitelijk beheer is genomen en nog beheerd wordt de zogenaamde „Gevangenisplot Assen” zijnde de gelden, ingeleverd door verscheidene politieke delinquenten bij hun arrestatie;

dat requestrant van het N.B.I. de uitbetaling van de hem toekomende f 3000.— heeft gevorderd, doch het N.B.I. bij brief van 6 Juli 1949 heeft beslist de vordering niet te erkennen en uitbetaling heeft geweigerd;

dat requestrant van die beslissing thans in beroep komt en de Raad verzoekt de beslissing van het N.B.I. dd. 6 Juli 1949 te vernietigen en het N.B.I. te veroordelen om de vordering van requestrant ad f 3000.— op de „Gevangenisplot Assen” te erkennen en op de lijst van erkende schuldvorderingen te plaatsen op verbeurte van een dwangsom, voorts het N.B.I. te veroordelen om aan requestrant met rente te betalen f 3000.— of een zodanig bedrag als de Raad juist oordeelt;

dat requestrant daartoe heeft aangevoerd:

dat de beslissing van het N.B.I. onjuist is en ongegrond;

dat uit een voorafgaande correspondentie tussen requestrant en N.B.I., tussen de Stichting Hulp en Toezicht Politieke Delinquenten en N.B.I. en tussen het Bewarings- en Verblijfkamp Valkenburg, Afdeling Sociale Verzorging en N.B.I. is af te leiden, dat het N.B.I. de onderhavige vordering heeft erkend en dat het N.B.I. gelden, af-

komstig van politieke delinquenten en door deze gedeponereerd bij hun arrestatie in het Huis van Bewaring te Assen in beheer heeft genomen;

dat requestrant de f 3000.— heeft ingeleverd in het bijzijn van een ambtenaar in dat Huis van Bewaring, genaamd Hummel en van de Brigadier der Koninklijke Marechaussee, die hem had gearresteerd;

Overwegende, dat het N.B.I. daarop heeft geantwoord:

dat er bij de bedoelde inhechtenisneming ter genoemde plaatse een chaotische toestand heerste en in die tijd niet een behoorlijke controle kon worden uitgeoefend bij het in ontvangstnemen van gelden en voorwerpen;

dat de Staat of een zijner organen daarvoor niet aansprakelijk kunnen worden gesteld, omdat overmacht controle en administratie uitsloot;

dat slechts een klein gedeelte van in beslag genomen gelden en goederen is terechtgekomen;

dat het N.B.I. dan ook alleen vorderingen op gelden kan erkennen, die door bewijs gestaafd worden, daarvoor de „Gevangenisplot Assen”, bedragende f 43.547,31 claims werden ingediend voor over de f 130.000.—, terwijl nog steeds nieuwe claims daarvoor binnenkomen;

Overwegende, dat requestrant, om zijn verzoek te zien ingewilligd, zou moeten aantonen, dat hij destijds inderdaad bij de administratie van het Huis van Bewaring te Assen f 3000.— heeft ingeleverd, althans daarvoor gewichtige aanwijzingen zou moeten bijbrengen;

Overwegende, dat requestrant dan ook aanvankelijk heeft aangeboden om door getuigen bewijs van zijn stellingen te leveren, doch op 21 April 1954 de Raad heeft doen weten, dat hij afziet van het doen horen van getuigen;

Overwegende, dat ten verzoeken van de Raad het N.B.I. en ook de Griffie van de Raad heeft getracht gegevens te verkrijgen bij de administratie van het meergenoemde Huis van Bewaring en bij politiepersoneel, dat bij requestrant's arrestatie destijds is opgetreden omtrent door requestrant beweerdelijk ingeleverde gelden, doch deze nasporingen vruchteloos zijn gebleven, zoals blijkt uit de desbetreffende brieven van genoemde administratie en genoemd personeel;

Overwegende, dat, waar er alzo niet de geringste aanwijzing is, dat door requestant destijds f 3000.— zijn ingeleverd, het verzoek van requestant niet kan worden ingewilligd en de be-roepen beslissing behoort te worden bekrachtigd;

BESCHIKKENDE:

Bekrachtigt de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 6 Juli 1949, waarvan beroep.

No. 56/546

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
25 oktober 1954 (Mrs Block, Onnen en Versteeg).

Een oorspronkelijk Nederlandse vrouw is door huwelijk in 1914 Duitse geworden en heeft sedertdien in Duitsland gewoond. Op het ontviandingsverzoek heeft het N.B.I., nadat zij in 1952 was overleden, afwijzend beschikt. De echtgenoot — enig erfgenaam — is hier-tegen in beroep gekomen.

De Raad legt ten deze de maatstaven aan geldende voor een oorspronkelijk Nederlandse vrouw en vindt in de ten processe aangevoerde feiten en omstan-digheden aanleiding, om aan de boedel van de overledene uit te keren een be-drag van f 7500.— ten laste van het onder beheer staande vermogen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen - E 133 - artt. 34, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel enz.;
Gelezen:

1. het op 25 juli 1952 ter Griffie van de Afdeling Rechtspraak ingeko-men verzoekschrift d.d. 24 juli 1952 van Dr Max Hagemann, wonende in Mülheim-Ruhr, te dezer zake do-micilie kiezende ten kantore van Mr P. W. van Doorne, advocaat en pro-cureur te Amsterdam, aan de He-rengracht 581 aldaar, die als ge-machtigde het verzoekschrift heeft ondertekend, waarmede Dr Max Ha-gemann in zijn kwaliteit van enig erfgenaam van zijn op 22 april 1952 in Düsseldorf overleden echtgenote Otteline Charlotte Emilie Sickinghe in beroep komt van de beschikking van het Nederlandse Beheersinsti-tuut (N.B.I.) d.d. 27 juni 1952, hou-dende afwijzing van het verzoek van die echtgenote om haar ingevolge art. 3 van het Besluit Vijandelijk

Vermogen in eigendom op de Staat der Nederlanden overgegaan ver-mogen aan haar terug te geven en welke beschikking is genomen op een aan het N.B.I. gericht verzoek-schrift d.d. 3 april 1948 tot afgifte aan genoemde echtgenote van een verklaring als bedoeld in art. 34 lid 1 sub f van het Besluit Vijandelijk Vermogen, terwijl in beroep het verzoek gedaan wordt met vernie-tiging van voormelde beschikking aan appelland het vermogen van zijn overleden echtgenote terug te geven met veroordeling van het N.B.I. in de kosten van het geding;

2. het door appelland overgelegd af-schrift van evengenoemde afwijzen-de beschikking van het N.B.I.;
3. het schriftelijk antwoord van het N.B.I. d.d. 30 september 1953, con-cluderend tot afwijzing van het be-roep;

Gehoord ter terechtzitting van 7 sep-tember 1954 appelland in persoon, zijn gemachtigde Mr P. W. van Doorne en het N.B.I. bij monde van Mr N. M. Vel-lenga;

Gelet op de overgelegde en voorge-houden bescheiden;

Overwegende, dat het beroep tijdig is ingesteld, terwijl het ook overigens ontvankelijk is, daar appelland als enig erfgenaam van zijn overleden echtge-note blijkens overgelegd certificaat van erfrecht d.d. 26 mei 1952 als belang-hebbende is aan te merken als bedoeld in art. 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen;

Overwegende, dat het oorspronkelijk verzoek van de thans overleden echt-genote aan het N.B.I. tot afgifte van een no-enemy-verklaring, nu zij inge-voolge art. 3 jo art. 17 van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no. 311 en art. 5 van de Besluit-Proclamatie van 23 juli 1951 Stbl. 1951 no 317 sedert 26 juli 1951 te 12.00 ure niet langer als vijandelijk onderdaan is aangemerkt, in overeen-stemming met het 2e lid van art. 14 jo art. 4 lid 1 van genoemde wet moet worden beschouwd als een verzoek tot teruggave van haar vermogen en wel sedert haar overlijden aan haar boe-del ten behoeve van appelland, haar erfgenaam;

Overwegende, dat omtrent de over-ledene het navolgende als erkend of niet weersproken is komen vast te staan:

zij is op 1 november 1883 te Utrecht uit Nederlandse ouders geboren, zodat zij door geboorte de Nederlandse nationaliteit bezat;

zij huwde in 1914 met appellant, die de Duitse nationaliteit bezat, zodat de thans-overledene door dit huwelijk haar Nederlandse nationaliteit verloor en de Duitse verkreeg, die zij tot haar dood in 1952 heeft bezeten, terwijl zij tot haar dood steeds in Duitsland heeft gewoond, en zij van februari 1944 tot 1948 bij familie in Nederland gelogeerd heeft, doch na haar vertrek naar Duitsland niet in het bezit is gesteld van een vergunning tot voortgezet verblijf in Nederland;

Overwegende, dat derhalve voor beantwoording van de vraag, of de overledene vroeger voor ontvijanding in aanmerking zou zijn gekomen en of er thans termen bestaan haar op de Staat in eigendom overgegaan vermogen aan haar boedel terug te geven, waarbij de Raad in het algemeen dezelfde maatstaven aanlegt, niet van toepassing zijn de regelen voor ontvijanding van hier te lande met een vergunning tot voortgezet verblijf wonende Duitsers, neergelegd in het besluit van de vijf met de uitvoering van het B.V.V. belaste ministers d.d. 21 oktober 1948, gepubliceerd in de Nederlandse Stert. van 25 oktober 1948 no. 206;

Overwegende, dat de Raad van oordeel is, dat in Duitsland of in het overige buitenland wonende Duitsers slechts dan voor de gunst van teruggave van hun vermogen of in geval van overlijden aan hun boedel in aanmerking komen, indien zij ten behoeve van de Nederlandse en/of geallieerde zaak in de tweede wereldoorlog intrinsiek verdienstelijke daden hebben verricht, zodat het onrechtvaardig en onaanvaardbaar zou zijn hun of hun boedel dat vermogen blijvend te onthouden waarbij de Raad rekening houdt met alle persoonlijke omstandigheden van de betrokken persoon als leeftijd, sexe, maatschappelijk milieu en ook of de betrokken persoon gedurende de bezetting in Nederland heeft verblijf gehouden;

Overwegende immers, dat de hoofdstrekking van het B.V.V. is de hand te leggen op vermogen van destijds vijandelijke Staten — in casu Duitsland — en van derzelver onderdanen met het doel dit aan te wenden ter verrekening met de schadevordering, die Nederland tegen Duitsland kan geldend maken

voor de onnoemelijke schade, die Duitsland door de onrechtmatige aanvalsoorlog en de daarop gevolgde bezetting aan Nederland heeft toegebracht en welk vermogen bestemd is tot gedeeltelijke bestrijding van de uitgaven, verbonden aan de vergoeding van geleden oorlogsschade;

dat weliswaar krachtens het op 26 juli 1951 te 12.00 ure in werking getreden art. 4 van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no 311 het B.V.V. alleen van toepassing blijft o.a. op vermogen van onderdanen van Duitsland — tot wie de overledene krachtens de begripsomschrijving in art. 1 van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no. 311 behoorde —, dat voor evengenoemd tijdstip van rechtswege in eigendom op de Staat is overgegaan en art. 14 van genoemde wet de gelegenheid biedt dergelijk vermogen terug te geven, doch in verband met vorengenoemde belangrijke doelstelling van het B.V.V. zeer ernstige redenen moeten bestaan voor zulk een teruggave, hetgeen in casu betekent, dat de overledene de Nederlandse en/of geallieerde zaak door intrinsiek verdienstelijke daden moet hebben begunstigd, zoals hiervoren overwogen is;

Overwegende, dat van intrinsiek verdienstelijke daden voor de Nederlandse zaak of die van Nederland's bondgenoten, welke de grondslag zouden kunnen vormen voor algehele teruggave van het vermogen van de overledene aan haar boedel, de Raad niet is gebleken;

Overwegende, dat in casu echter een van oorsprong Nederlandse vrouw beoordeeld moet worden en in zulk een geval de Raad in het algemeen mildere maatstaven aanlegt dan bij beoordeling van in Duitsland wonende Duitsers het geval is, daar de Raad in gevallen als het onderhavige met alle persoonlijke bijzonderheden ten vollerekening houdt;

Overwegende, dat appellant ten aanzien van de overledene heeft gesteld, dat zij in ieder opzicht haar geboorteland en de geallieerde zaak trouw is gebleven; dat zij als 60 jarige zwaar zieke vrouw, voorzover in haar vermogen lag, actief heeft bijgedragen tot de bestrijding van het nationaal-socialisme en de bescherming van Nederlandse en andere anti-nationaal-socialistische belangen o.a. door het te haren huize ontvangen van en het geven van morele, materiele en financiële steun aan Nederlanders en door de nazi's vervolgte Duitse Joden;

Overwegende, dat appellant bij pleidooi nog heeft aangevoerd:

dat zij aan de heer Overhoff te Berlijn hebben gezegd, dat zij wel in Duitsland tewerkgestelde Nederlandse jongelui wilden ontvangen;

dat zij meer dan een jaar lang Nederlandse jongelui — in totaal vijf à zes — o.a. de Boer en Frits van Heemskerck in hun huis hebben ontvangen, hun van eten voorzien hebben, hun raad hebben gegeven en moed ingesproken;

dat in februari 1944 de thans overledene naar Nederland is gegaan, daar zij de voortdurende bombardementen niet meer kon verdragen en tot 1948 in Nederland bij haar familie is gebleven; dat zij, die aan arteriosclerose leed, in 1948 bij hem is teruggekomen en na enkele maanden naar een „Anstalt” is gebracht;

Overwegende, dat uit voorgelezen rapporten van het Document-Center te Berlijn blijkt, dat noch appellant noch de overledene lid zijn geweest van de N.S.D.A.P.;

Overwegende, dat de door de echtelieden Hagemann aan Nederlandse in Duitsland tewerkgestelde jongelieden verleende geestelijke en materiele hulp ten volle wordt bevestigd door overgelegde schriftelijke verklaringen van ir G. J. W. de Boer, J. F. T. van Heemskerck Veeckens, H. Noort en de Consul-Generaal der Nederlanden te Berlijn A. Millenaar, terwijl F. A. Overhoff, voorzitter van de Vereniging Nederland en Oranje te Berlijn schriftelijk heeft verklaard, dat de echtelieden Hagemann van hun anti-nazi gevoelens geen geheim maakten; dat Mevrouw Hagemann als geboren Nederlandse gedurende de oorlogsjaren een open huis hield voor landgenoten, die in moeilijkheden waren en zij ook enige Joodse alleenstaande dames hielp en ondersteunde, die wegens hun geloof door het regime vervolgd werden, welke verklaring volledige bevestiging vindt in de mede overgelegde schriftelijke verklaringen van Mathilde von Schrei-

bershofen en van Elisabeth Schmidt, leidster van het secretariaat van de Berlijnse Afdeling van de „All Peoples Association”, waarvan de echtelieden lid waren;

Overwegende, dat vorenvermelde verdiensten van de overledene de Raad voldoende zwaarwichtig voorkomen, dat zij bij het leven van de thans overledene als grondslag hadden kunnen dienen voor een gedeeltelijke vermogensteruggave, zodat, nu zij reeds op 3 april 1948 een verzoek tot ontvrijding aan het N.B.I. heeft ingediend, waarop eerst op 27 juni 1952 door het N.B.I. is beslist, de Raad termen aanwezig acht aan haar boedel ten behoeve van haar erfgenaam, de appelland, haar vermogen voor een deel terug te geven, welk deel de Raad naar billijkheid zal stellen op een bedrag van f 7500.—;

Overwegende, dat derhalve de aangevallen beschikking niet in stand kan blijven;

Overwegende, dat van de verzochte kosten-veroordeling van het N.B.I. geen sprake kan zijn, daar het N.B.I. in het onderhavige geding de instantie is, die krachtens de wet in eerste aanleg heeft beschikt en ter zitting is verschenen ter verdediging van zijn beschikking;

RECHTDOENDE:

Ontvangt het beroep;
Vernietigt de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 27 juni 1952, waarvan beroep en opnieuw rechtdoende:

Bepaalt, dat van het onder beheer staand vermogen van wijlen Otteline Charlotte Emilie Sickinghe een bedrag van f 7500.— (**zevenduizend vijfhonderd gulden**) aan haar boedel ten behoeve van haar erfgenaam Dr Max Hagemann zal worden teruggegeven mits voldaan wordt aan de bepalingen van het Deviezen-Besluit F 222;

Wijst het meergevorderde af.

ad f 11.104,— werd door ons op 24 September 1948 overgemaakt naar het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage.

Wij verblijven inmiddels,

hoogachtend,
Amsterdamsche Bank N.V.
(w.g.) onleesbaar. (w.g.) onleesbaar.

dat Mr. Zuyderhoff bij brief van 14 juni 1952 aan het N.B.I. heeft overgelegd „twee door mij van de Amsterdamsche Bank ontvangen originele brieven, „gedateerd resp. 21 Mei 1952 en 10 Juni 1952”, zijnde het laatstgenoemde schrijven identiek met het hierboven geciteerde schrijven van de Amsterdamsche Bank;

dat uit de gehele inhoud zowel van dit schrijven van 14 juni 1952 — waarin Mr. Zuyderhoff sub a schrijft: „*Cliente*, Mevrouw de Weduwe E. Schaeffer-Palmer heeft volgens mededeling der Bank tussen Januari 1929 en 31 Juli 1931 voor f 8.300,— onderaandelen Koninklijke Olie gekocht, etc.” — alsook van een vorig schrijven van Mr. Zuyderhoff aan het N.B.I., te weten van 9 April 1952 — waarin hij in de voorlaatste alinea schrijft: „Aangezien *clientes* vermogen zich thans beperkt tot een eigen huis in Nordhastedt van nog geen 5.000 mark waarde en zij overigens slechts 45 mark per kwartaal uitgekeerd krijgt — over welke beide feiten officiële verklaringen zijn overgelegd — wordt tevens etc.” — ten duidelijkste blijkt, dat Mr. Zuyderhoff volkomen op de hoogte was van de financiële omstandigheden van appellante, die blijkens de hierboven door Ons onderstreepte woorden door hem bij herhaling wordt aangeduid als zijne „*cliente*”, zodat de door Mr. Pels Rijcken bij pleidooi aan Ons gedane mededeling, dat Mr. Zuyderhoff „nooit als raadsman van appellante opgetreden” is, klaarblijkelijk berust op zijn — bij de mondelinge behandeling door hem toegegeven — onbekendheid met de door Mr. Zuyderhoff met het N.B.I. gevoerde correspondentie, welke dateert van vóór het tijdstip, waarop Mr. Pels Rijcken als (nieuwe) raadsman van appellante optrad;

dat — waar de wetenschap van een vertegenwoordiger, als hoedanig Mr. Zuyderhoff ongetwijfeld is aan te merken) rechtens geldt als wetenschap van zijn principaal — appellante moet geacht worden reeds op 14 juni 1952 kennis te hebben gedragen van alle essentialia van de eerst bij appelrequest van 25 mei 1955 door haar beroepen verkoop van de litigieuze effecten, zodat zij de appeltermijn van een maand, genoemd in art. 43 lid 2 E 133 (*lex generalis*) en eveneens van toepassing op de door Ons als *appèl*-instantie ex art. 11 lid 4 E 133 (*lex specialis*) te berechten *appèl*-procedures, ruimschoots heeft overschreden en uit dien hoofde in haar beroep niet-ontvankelijk zal moeten worden verklaard;

Overwegende voorts nog in dit verband naar aanleiding van het door Mr. Pels Rijcken q.q. appellante bij pleidooi geciteerde arrest van de Hoge Raad van 27 november 1953 (N.J. 1955, No. 251):

dat — gelijk ook door de Hoge Raad is voornoemd arrest is overwogen — naar woord en strekking van het voorschrift vervat in art. 81 lid 1 in fine Rv., de daad, waarvan sprake is, moet zijn *een daad van den veroordeelde zelf*;

dat daarentegen in art. 43 lid 2 E 133 slechts wordt vereist, dat „de belanghebbende kennis heeft gekregen of *redelijkerwijs heeft kunnen krijgen* van de handeling van het Beheersinstituut”, waarvan door hem beroep wordt ingesteld;

dat ook bij het aanleggen van dit criterium ten opzichte van appellante zelve — derhalve nog geheel afgezien van de wetenschap van haar raadsman Mr. Zuyderhoff, welke rechtens gelijkstaat met haar eigen wetenschap — het onderhavige beroep als zéér tardief moet worden beschouwd, aangezien in casu appellante, die in Duitsland woont en die wél tijdig bij de Afdeling Rechtspraak in beroep is gekomen van de hierboven genoemde afwijzende beschikking van het N.B.I. van 3 juli 1952 — te weten: bij appelrequest van Mr. Pels Rijcken q.q. appellante van 1 augustus 1952 — redelijkerwijs reeds tezelfder tijd kennis had kunnen krijgen van de litigieuze effecten-verkoop, hetzij door zelve bij de Amsterdamsche Bank te informeren naar de toen-

malige samenstelling van de effectenportefeuille, welke steeds te haren name bij die Bank gedeponeerd was geweest, hetzij door deze informatie te doen nemen door haar raadsman-advocaat Mr. Pels Rijcken;

dat Wij de stelling van het N.B.I. aannemelijk achten, dat appellante om geen andere reden niet reeds in 1952 van de onderhavige verkoop in beroep is gekomen, dan omdat gedurende het gehele jaar 1952 de koers van aandelen Koninklijke Olie lager was dan de koers van 344 %, waarop de litigieuze aandelen op 16 september 1948 zijn verkocht, hebbende immers de koers in 1952 minimaal 272 % en maximaal 330 % bedragen;

Overwegende ten overvloede:

IN NAAM DER KONINGIN, rechtdoende in beroep;

Verklaren appellante niet-ontvankelijk in haar beroep ;

Veroordelen ..... enz.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

Bureau 's-Gravenhage van het Nederlandse Beheersinstituut.

De kantoren van het Bureau van het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage worden met ingang van 1 september a.s. overgeplaatst naar

Neuhuyskade 94, 's-Gravenhage, tel. 774535,

waar ook het Hoofdkantoor van dit Instituut is gevestigd.

Afdeling beheer, Voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Definitieve erkenning vorderingen V.V.R.A.

(Vgl. Rechtsherstel III, no. 10, IV nos 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12, V nos 1 t/m 7, 9 t/m 13, 16 t/m 18, VI nos 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23 en 26, VII nos 3, 5, 12, 16, 19 en 21, VIII nos 2, 6, 8 en 11, IX nos 2, 3, 5, 8 en 11, X nos 2, 6, 9, 10 en 12).

In de Nederlandse Staatscourant van 4 juli 1956 is opgenomen de lijst no. 128 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend. In de publicatie wordt er op gewezen, dat van het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

Vijf en veertigste en zes en veertigste gedeeltelijke bekendmaking van effecten als bedoeld in art. 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

Op pag. 10, 11 en 12 van dit nummer is opgenomen de vijfenveertigste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 11 juli 1956, no. 133).

Op pag. 6, 7 en 8 van dit nummer is opgenomen de zesenvveertigste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 12 juli 1956, no. 134).

Zesenvveertigste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Verbetering.

Van bovengenoemde bekendmaking van de Minister van Financiën van 4 juli 1956, no. B 6/7479, Generale Thesaurie, Directie Bewindvoering, opgenomen op pag. 6 t/m 8 van de *Nederlandse Staatscourant* van donderdag 12 juli 1956, no. 134, moeten op pag. 8, derde kolom, de laatste twee codenummers van onderen luiden: (Codenummer Inc. F. 52048).

(Ned. Stct. 26 juli 1956).

Zevenenvveertigste gedeeltelijke bekendmaking van effecten.

In een afzonderlijk bijvoegsel van dit nummer is opgenomen de 47ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

(Ned. Stcrt. 31 juli, No. 147).

Voorlopige erkenning vorderingen V.V.R.A.

Beheerders-vereffenaars van de Stichting Vermogensverwaltungs- und Rentenantalt (V.V.R.A.), te Amsterdam, delen mede, dat de lijst no. 171 van door hen voorlopig erkende vorderingen te hunnen kantore, Sarphatistraat 47/55, ter inzage is gelegd en dat gedurende één maand na heden eventuele bezwaren tegen voorgenomen erkenning bij hen kunnen worden ingediend.

(Ned. Stcrt. 27 juli 1956, No. 145).

ATYUNING EUPTECHNICESTRATIE

Publication in the ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG
SEPTEMBER 1956

NUMMER

3

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
    'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUJSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR / 14.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 773496

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	13
Uitspraken in beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11, lid 4, E 133	14
Afdeling Effectenregistratie.	
Bekendmaking van de Afdeling i.v.m. art. 63, lid 2, E 100	15
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	15
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	16
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56/547 t/m 56/548	pag 1361 t/m 1368

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

**Samenstelling van de Raad. — Mutaties.
Onderdirecteur N.B.I.**

Drs. P. G. de Rijke, thans onderdirecteur van het N.B.I., is bij K.B. van 3 september j.l. benoemd tot agent van het Ministerie van Financiën en directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld te Amsterdam, zulks met ingang van 1 januari 1957.

UITSPRAKEN IN BEROEP VAN DE VOORZITTER DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 164. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
29 juni 1956 (i.z. W. Vermaten en Maria Verfürth).
Niet ontvankelijk-verklaring op grond van overschrijding van de
termijn van art. 43, tweede lid, E 133.
Der appellanten verwijzing naar „initieële beroepschriften” is voor
wat de qualificatie van deze schrifturen betreft onjuist.

Gelezen: ..... enz.

Ten aanzien van de feiten ..... enz.

Ten aanzien van het recht:

Overwegende ten aanzien van het door het N.B.I. aangevoerde niet ontvankelijkheidsmiddel:

dat appellante Maria Verfürth blijkens het namens haar en Willem Vermaten in afschrift overgelegd request d.d. 5 januari 1951, reeds vóór deze datum op de hoogte is geweest van het feit, dat uit haar bij de inwerking-treding van het Besluit Vijandelijk Vermogen aan de Staat overgegaan vermogen landerijen waren verkocht, luidende de desbetreffende zinsnede van bedoeld, door haar gemachtigde ondertekend request: „dat hem thans bekend is geworden, dat in alle bovenstaande gevallen voormalig Duits grondbezit werd verkocht, hetzij geheel, of gedeeltelijk, terwijl door hem ontwijanding werd aangevraagd”;

Overwegende, dat ten onrechte door appellanten is betoogd, dat dit request als een „initieel beroepschrift” — van appellante Maria Verfürth — is aan te merken; dat immers in bedoeld request — zoals dit volgens door appellanten overgelegd afschrift heeft geluid — aan Ons is medegedeeld: 1) dat een twingtigal geheel van elkaar onafhankelijke, maar met name genoemde vijandelijke onderdanen, waaronder Maria Verfürth, allen aan dezelfde zaakwaarnemer hebben verzocht als hun gevolmachtigde op te treden ter verkrijging van ontvijandingsverklaringen, 2) dat die zaakwaarnemer — al dan niet krachtens van hen verkregen volmachten — aan het N.B.I. heeft gevraagd of de voormalige bezittingen van deze zijn cliënten zijn verkocht, welke vraag, ofschoon zij behoudens voor een uitzonderingsgeval door het N.B.I. onbeantwoord is gebleven, op andere wijze voor die gemachtigde bevestigend beantwoord is geworden, 3) dat meergemelde gemachtigde voornemens is voor die cliënten een met redenen omkleed request in te dienen **mits blijkt, dat over deze verkopen werkelijk geprocedeerd kan worden**, waarbij dan met name zekerheid moest worden verkregen over de vraag „of de gedeposseerden toestemming wordt verleend om de kosten van het proces over te maken”, 4) dat „**in het geval bovenstaande zaken door ondergetekenden bij Uw Raad aanhangig gemaakt worden**” voor elk afzonderlijk f 25,— aan griffiekosten zal moeten worden overgemaakt,

weshalve meergemelde gemachtigde, teneinde over die bedragen de beschikking te kunnen verkrijgen, aan Ons „beleefd vraagt” door Onze griffie aan hem „voor elk geval in tweevoud een schrijven te doen toekomen, waarin wordt medegedeeld, dat voor het aanhangig maken van deze procedure een griffierecht van f 25,— verschuldigd is en moet worden overgemaakt”;

Overwegende, dat evenmin als inleidend beroepschrift kan worden aangemerkt een op 6 september 1951 gedagtekend — op 11 september 1951 ingekomen — schrijven van der appellanten gemachtigde, waarin deze mededeelt dat hij „als gevolmachtigde van Wilhelm Vermaten-Verfürth” beroep zou willen instellen, maar dienaangaande nog instructies van zijn cliënt verwacht, terwijl hij bovendien moet wachten op een door „het Hoogste Gezag in Duitsland” af te geven uitzonderingsvergunning;

dat dan ook terecht door Ons Secretariaat aan de gemachtigde is medegedeeld, dat uit dit schrijven zelf blijkt, dat zijn cliënt hem geen opdracht tot het instellen van beroep heeft gegeven en dat zijn verzoek om bedoeld

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/547

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
22 October 1954 (Mrs van Walsem,
Wery en Buddingh de Voogt).

Appellanten — erven Smit — hebben tegen een op 6 oktober 1949 betekend dwangbevel een beroepschrift ahangig gemaakt, hetwelk op 2 december 1949 ter griffie is ontvangen. Het beroepschrift is geen verzet tegen de ten uitvoerlegging van het dwangbevel zoals bedoeld in art. 41, sub 6 E 133, maar een beroep tegen de inhoud en het uitvaardigen van het dwangbevel en tegen het niet geven van een beslissing op het verzoek gedaan aan het N.B.I. bij schrijven van 14 September 1949 om de vordering in te trekken.

Het beroepschrift, op 2 December 1949 ter griffie ontvangen, is tardief i.v.m. art. 43 E 133. De Raad is onbevoegd de verplichting tot terugbetaling van vijandelijk vermogen nietig te verklaren, aangezien deze verplichting is ontstaan op grond van het B.V.V., mitsdien na de bezetting en het verzoek daartoe valt buiten de omschrijving van 's Raads bevoegdheid, neergelegd in de artt. 23 en vlg. E 100.

(Artt. 41, 43 K.B. E 133; artt. 23 en vlg. E 100).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;
Post alia:

Gehoord partijen, zijnde de erfgenamen van wijlen Jan Smit Czn., en het Nederlandse Beheersinstituut, ieder bij monde van haar gemachtigde, Mr. J. A. van der Lee, advocaat en procureur te Rotterdam optredende voor de Erven Smit, en Mr. H. J. G. H. von Metzsch optredende voor het Nederlandse Beheersinstituut;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN IN DE BEIDE ZAKEN.

Overwegende, dat door het schriftelijk en mondeling debat en de overgelegde stukken ten processe vaststaat:

dat het N.B.I. bij brief van 4 October 1948 aan de „Scheepswerf Jan Smit Czn.” te Alblisserdam — verder aan te duiden als de werf —, onder welke

naam handelde de eigenaar J. Smit Czn. aldaar, heeft medegedeeld: dat als vijandelijk vermogen werden beschouwd o.m. surplus-betalingen van Duitse zijde op schepen, die bij de bevrijding nog niet waren afgebouwd, dat dit dus gold b.v. voor het vuurschip „Ersatz Aussenjade”, waarvoor door de werf werd ontvangen in totaal f 55.620,55 en werd ten koste gelegd f 29.919,54, zodat een surplus overbleef ad f 25.701,01, dat aan het schip echter practisch niet was gewerkt en het N.B.I. zich afvroeg, waaraan het in mindering gebrachte bedrag ad f 29.919,54 werd besteed;

dat Mr. H. E. La Gro, advocaat te Bodegraven, als raadsman-gemachtigde van de werf, bij brief van 26 October 1948 aan het N.B.I. met betrekking tot de door het Instituut als vijandelijk vermogen beschouwde bedrag van f 25.701,01 niets heeft geantwoord, doch slechts een specificatie heeft gegeven van het door het N.B.I. in mindering gebrachte bedrag van f 29.919,54;

dat daarop het N.B.I. bij brief van 8 november 1948 aan Mr La Gro heeft geschreven: „Blijft dus door de werf af te dragen het in ons schrijven van 4 October j.l. genoemde bedrag ad f 25.701,01”; waarop Mr La Gro bij brief van 10 November 1948 heeft geantwoord: „dat ten aanzien van vordering en betaling van Duitse zijde op schepen mijn client niets aan het Beheersinstituut verschuldigd is, doch per saldo nog een tegoed heeft, gelijk ook bij een accountantsonderzoek (lees: door het accountantskantoor Th. H. Smeets), destijds op Uw verzoek gehouden, is vastgesteld”, en Mr La Gro betaling van dit saldo heeft verzocht;

dat naar aanleiding daarvan het N.B.I. bij brief aan Mr La Gro van 22 November 1948 de aandacht er op heeft gevestigd, dat door het accountantskantoor Smeets een geheel nieuw rapport werd uitgebracht ter vaststelling van eventueel bij de werf aanwezig vijandelijk vermogen en inderdaad de eindconclusie in dit rapport was, dat de werf nog een saldo te vorderen zou hebben, groot f 61.420,41, doch het resultaat van dit rapport niet zonder meer kon worden aanvaard, aangezien dit rapport namelijk niet was opgemaakt volgens de daarvoor gege-

ven richtlijnen, waarop het N.B.I. deed volgen: „Zoals in ons schrijven DSS 69144 van 8 dezer reeds aangehaald blijft dus ter verrekening over de surplus-betaling op het vuurschip „Ersatz-Aussenjade” ad f 25.701.01” op welke brief de werf niet heeft geantwoord;

dat het N.B.I. vervolgens bij brief van 8 april 1949 aan Mr La Gro en bij brieven van 8 april, 25 april en 9 juni 1949 aan de werf zelve heeft medege-deeld, dat door de werf als vijandelijk vermogen bleef af te dragen het in het schrijven van 4 oktober 1948 genoemde bedrag van f 25.701.01, en het N.B.I. bij alle voormelde brieven betaling daarvan heeft verzocht, waarop de werf niet heeft geantwoord en niet heeft betaald;

dat het N.B.I. tenslotte bij brief van 12 juli 1949 de Erven Smit, als erfgenamen van wijlen J. Smit Czn., heeft bericht, dat blijkens een destijds door de Rijksaccountantsdienst te Rotterdam ten kantore van wijlen J. Smit Czn. ingesteld onderzoek een bedrag van f 25.701,01 aan vijandelijk vermogen werd vastgesteld, en die Erven heeft gesommeerd dat bedrag binnen veertien dagen aan het Instituut over te maken, met mededeling dat het Instituut bij niet voldoening aan die sommatie een rente kon vorderen van 6 % zomede een boete van 25 % over genoemd bedrag, en dat bovendien bij niet voldoening dit bedrag bij dwangbevel kon worden ingevorderd;

dat omstreeks einde juli 1949 ten kantore van het N.B.I. een bespreking heeft plaats gehad tussen Mr. J. A. van der Lee, advocaat te Rotterdam, als raadsman-gemachtigde van de erven Smit en de heer C. Doorman, werkzaam aan het N.B.I., die deze zaak had behandeld;

dat volgens Mr van der Lee de Heer Doorman daarbij heeft te kennen gegeven, dat de Regering voor de werven een tegemoetkomende regeling voorbereide, waarbij zij in afwijking van art. 23 Besluit Vijandelijk Vermogen E 133 compensatie van vorderingen en schulden, voor zover deze op één opdrachtgever betrekking hadden, zou toelaten, en dat alle werven op deze basis zouden worden behandeld; en dat met het oog op de aanstaande vacantie door de Heer Doorman aan Mr van der Lee gelegenheid werd gegeven in september d.a.v. zijn standpunt uiteen te zetten, zulks in dezer voege, dat Mr van der Lee mocht verwachten,

dat na uiteenzetting van zijn standpunt in September d.a.v. het N.B.I. de zaak nader zou overwegen en hem daarvan bericht zou zenden, zodat daarmede de inhoud van de brief van 12 juli 1949 zou komen te vervallen;

dat daarentegen volgens het N.B.I. Mr van der Lee bij bedoeld onderhoud de indruk wekte, dat het bedrag ad f 25.701,01 aan vijandelijk vermogen door de erven Smit wel aan het N.B.I. zou worden afgedragen; dat Mr van der Lee verder verklaarde, dat, aangezien de erfeniskwestie zulk een ingewikkelde zaak was, hij als executeur-testamentair nog geen overzicht over de erfenis had; dat bovendien de liquide middelen van de boedel uitgeput waren en men reeds voor twee ton bij de Robaver in de schuld stond; dat Mr van der Lee om deze redenen om enig uitstel verzocht; en dat bedoeld onderhoud door het N.B.I. bevestigd werd bij aangetekende brief van 6 september 1949, gericht aan de Erven Smit, waarbij het N.B.I. schreef: „Onder verwijzing naar ons schrijven DSS 74899 van 12 juli j.l. en het daarna te onzen kantore met U besprokene zien wij gaarne vóór 15 dezer afdoening van de hangende kwestie tegemoet. Mocht dit niet geschieden dan zullen wij ons zoals in ons bovengenoemd schrijven uiteengezet, tot ons leedwezen genoodzaakt zien het bedrag ad f 25.701.01 bij dwangbevel in te vorderen”;

dat Mr van der Lee bij brief van 14 september 1949 aan het N.B.I. heeft geschreven, dat hij thans terugkwam op de brief van het Instituut van 12 juli 1949, en voorts in hoofdzaak het volgende:

„Zoals U uit het rapport (lees: het ten processe overgelegde rapport van de accountant Th. H. Smeets d.d. 14 juni 1948) bekend is, heeft de werf 18 orders, grotere en kleinere, voor de D.K.M. (lees: Deutsche Kriegsmarine) moeten uitvoeren. De onderhavige order werd op 19 juni 1942 gegeven en op 30 juni 1942 stil gelegd.

De op de verschillende orders plaats gevonden betalingen moeten dan ook gezien worden als een betaling in rekening-courant, waarvan de eindafrekening later zou plaats hebben. Dat beide partijen dit zo hebben opgevat, blijkt hieruit, dat de D.K.M. het op de geannuleerde order betaalde bedrag niet heeft gereclameerd en de werf het bedrag op de andere orders heeft overgeboekt.

Uw instelling licht nu het bedrag uit deze rekening-courant en beroept zich op art. 20 Besluit Vijandelijk Vermogen d.d. 20 oktober 1944, dat spreekt van „opeisbare gelden”. Het uitlichten van deze post uit de rekening-courant is in strijd met het novatoire en ondeelbare karakter van de rekening-courant. Bovendien dateert het Besluit Vijandelijk Vermogen eerst van 20 oktober 1944. Uit art. 32 van het besluit blijkt voorts, dat het besluit niet op rechtshandelingen toepasselijk is, welke vóór 20 oktober 1944 plaats hadden.

Waar compensatie dus toen nog van rechtswege werkte, bestond er op die datum geen opeisbare vordering van de D.K.M.”,

waarop Mr van der Lee het N.B.I. verzocht deszelfs vordering te willen intrekken;

dat het N.B.I. op 19 september 1949 tegen de Erven Smit een dwangbevel heeft uitgevaardigd, executoir verklaard op 24 september 1949, tot voldoening aan het Instituut van vorenbedoelde schuld, groot f 25.701,01, benevens van 1 juli 1949 af tot de dag der voldoening een rente van 6 % per jaar met de kosten der vervolging, en het N.B.I. op 6 oktober 1949 dit dwangbevel heeft doen betekenen overeenkomstig artikel 4, lid 1, sub 6°, van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de gezamenlijke erfgenamen van de heer J. Smit Czn., gewoond hebbende te Alblasterdam, overleden op 7 oktober 1948, waarbij exploit werd gedaan te zijner laatste woonplaatse;

Overwegende, dat de erven Smit bij voormeld, op 2 december 1949 ter Griffie ontvangen, beroepschrift bij de Raad zijn in beroep gekomen: van de inhoud en het uitvaardigen van voormeld dwangbevel met betekening hiervan op 6 oktober 1949 en het niet geven van een beslissing op het verzoek van de executeur-testamentair van de nalatenschap J. Smit de vordering in te trekken, gedaan bij schrijven aan het Beheersinstituut d.d. 14 september 1949; dat de Erven Smit bij bedoeld beroepschrift hun grieven te dier zake hebben kenbaar gemaakt — waarop voor zoveel nodig hieronder zal worden teruggekomen —, daarbij in hoofdzaak herhalende hetgeen Mr van der Lee had geschreven bij zijn voormelde brief aan het N.B.I. van 14 september 1949, neerkomende hierop, dat „per saldo” de erfgenamen nog een bedrag van

f 61.420,41 van de Kriegsmarine hebben te vorderen en het N.B.I. zonder enig redelijk motief „een creditpost uit de rekening van 1942 licht zonder met de debetposten van volgende jaren, waarop de creditpost was overgeboekt, rekening te houden”, en dat de Erven Smit van de Heer Doorman sinds eind juli 1949 uitstel van betaling hebben gekregen, zodat in ieder geval ten onrechte 6 % rente wordt gevorderd van 1 juli 1949 af;

dat de Erven Smit bij hun beroepschrift hebben gevorderd: het op 6 oktober 1949 ten verzoeken van het N.B.I. aan hen uitgebracht exploit van betekening met bevel tot betaling van f 25.701,01 hoofdsom, 6 % rente over dit bedrag en kosten, buiten effect te stellen, appellanten van deze vordering geheel, althans gedeeltelijk, te ontslaan, met veroordeling van het Beheersinstituut in de kosten van dit geding;

Overwegende, dat de Erven Smit voorts bij voormeld op 30 december 1949 ter Griffie ontvangen, verzoekschrift nogmaals hebben herhaald, dat zij „per saldo” van de Kriegsmarine nog f 61.420,41 hebben te vorderen en het N.B.I. in strijd met alle billijkheid een „willekeurig uit de rekening 1942 gelichte post tot een bedrag van f 25.701,01” vordert;

dat de Erven om deze reden bij hun bedoeld verzoekschrift subsidiair hebben gevorderd: een eventuele verplichting tot terugbetaling van het door het N.B.I. gevorderde bedrag van f 25.701,01, indien deze verplichting naar 's Raads oordeel mocht bestaan, nietig te verklaren;

Overwegende, dat het N.B.I. bij zijn voormeld voor beide zaken bestemd verweerschrift d.d. 19 mei 1950 heeft verzocht de gezamenlijke behandeling van de twee zaken te gelasten, en voorts heeft aangevoerd in het kort: dat de Raad in deze is onbevoegd, dat, zou de Raad zich wel bevoegd achten, de Erven Smit dienen te worden verklaard niet-ontvankelijk in hun beroep, dat de brief van de gemachtigde der Erven Smit van 14 september 1949 geen nieuwe feiten bevatte waardoor het verzoek van het N.B.I. tot afdracht van het bedrag af f 25.701,01 zou kunnen worden gewijzigd, waarom het Instituut besloot niet op dit schrijven in te gaan, dat het door het accountantskantoor Th. H. Smeets aan het N.B.I. uitgebrachte rapport d.d. 14 juni 1948

vele tekortkomingen bevat ten blijke waarvan werd overgelegd een copie van een door de Rijksaccountantsdienst te Rotterdam uitgebracht rapport d.d. 11 augustus 1948, en dat het N.B.I. gerechtigd is rente te vorderen sinds 1 april 1946, dus zeker sinds 1 juli 1949;

dat het N.B.I. bij zijn verweerschrift de Raad heeft verzocht: zich onbevoegd te verklaren, althans de Erven Smit in hun vordering niet-ontvankelijk te verklaren, althans de Erven Smit hun vordering te ontzeggen, kosten rechtens;

Overwegende, dat bij de mondelinge behandeling de Raad de gezamenlijke behandeling der twee zaken heeft gelast, en voorts met het oog op een eventuele minnelijke schikking de Erven Smit heeft toegelaten te bewijzen, dat eind juli 1949 het N.B.I. bij monde van deszelfs vertegenwoordiger, de Heer C. Doorman, hun alsnog gelegenheid heeft gegeven over de verschuldigdheid van het als vijandelijk vermogen gevorderde bedrag van f 25.701,01 te debatteren, en partijen daarbij hebben aangenomen dat te dien aanzien een definitieve beslissing van het N.B.I. nog niet bestond;

dat daarop de Erven Smit bij hun op 8 september 1951 ter Griffie ontvangen incidentele conclusie de Raad hebben verzocht de Heer Doorman, destijds wonende te Djakarta, bij wege van rogatoire commissie te doen verhoren, doch, nadat het N.B.I. had te kennen gegeven dat de Heer Doorman zich weer in Nederland bevond en zijn adres was Cliviastraat 5 te 's-Gravenhage, bij hun brief van 24 maart 1954 de Raad hebben medegedeeld op het doen verhoren van de Heer Doorman geen prijs te stellen;

dat zij daarbij niettemin de Raad hebben te kennen gegeven de zaak vatbaar te achten voor minnelijke schikking en de Raad hebben verzocht partijen te gelasten te dien einde voor het College te verschijnen, waarop het N.B.I. aan de Raad heeft medegedeeld, dat het geen termen aanwezig achtte een dading te treffen, en de Raad heeft verzocht te willen vonnis wijzen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT:

I. met betrekking tot het beroep inzake R 15.321:

Overwegende, dat het N.B.I. de Raad onbevoegd acht kennis te nemen van het door de Erven Smit ingesteld beroep, wijl dat in feite zou betreffen

een verzet tegen de tenuitvoerlegging van het in het beroepschrift bedoelde dwangbevel en ingevolge artikel 41, lid 6, van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) een schuldenaar tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel slechts in verzet kan komen door de indiening van een met redenen omkleed verzoekschrift bij de Arrondissements-rechtbank te 's-Gravenhage;

Overwegende te dien aanzien, dat het beroepschrift niet bevat een „verzet” tegen de „tenuitvoerlegging” van het dwangbevel, maar een „beroep” tegen de „inhoud en het uitvaardigen” van het dwangbevel en tegen „het niet geven van een beslissing op het verzoek van de executeur-testamentair van de nalatenschap van J. Smit” de vordering tot afdracht van het beweerd vijandelijk vermogen in te trekken, gedaan bij schrijven aan het N.B.I. van 14 september 1949;

dat de Raad ingevolge artikel 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen bevoegd is van dit beroep kennis te nemen;

Overwegende, dat het N.B.I., indien de Raad zich zou bevoegd verklaren, de Erven Smit in hun beroep niet-ontvankelijk acht, aangezien het N.B.I. bij zijn brief aan Mr La Gro, als de raadsman-gemachtigde van de werf, van 22 november 1948 er bij bleef, dat de werf een bedrag van f 25.701,01 als vijandelijk vermogen aan het Instituut diende af te dragen en de Erven Smit uiterlijk binnen een maand na die datum in beroep hadden dienen te komen;

Overwegende nopens dit punt, dat het N.B.I. aan het slot van zijn brief aan Mr La Gro van 22 november 1948 heeft geschreven, dat, zoals het Instituut reeds in zijn brief van 8 november 1948 had medegedeeld, er verrekening overbleef de surplus-betaling op het vuurschip „Ersatz-Aussenjade” ad f 25.701,01, op welke brief de werf niet heeft geantwoord;

dat het N.B.I. vervolgens bij brief van 8 april 1949 aan Mr La Gro en bij brieven van 8 april, 25 april en 9 juni 1949 aan de werf zelf nogmaals heeft medegedeeld, dat door de werf als vijandelijk vermogen bleef af te dragen genoemd bedrag van f 25.701,01, en het Instituut daarbij telkens betaling van dat bedrag heeft verzocht, waarop de werf evenmin iets heeft doen horen;

dat het N.B.I. daarop bij brief van 12 juli 1949 de Erven Smit, als erfge-

namen van de op 7 oktober 1948 overleden eigenaar van de werf J. Smit Czn., heeft medegedeeld, dat blijkens een ingesteld onderzoek ten kantore van wijlen J. Smit Czn. een bedrag van f 25.701,01 aan vijandelijk vermogen werd vastgesteld, en die Erven heeft gesommeerd dat bedrag binnen veertien dagen aan het Instituut over te maken, waarop omstreeks einde juli 1949 ten kantore van het N.B.I. een bespreking heeft plaats gehad tussen Mr J. A. van der Lee, als raadsman-gemachtigde van de Erven, en de heer C. Doorman, werkzaam aan het Instituut;

dat Mr van der Lee bij brief aan het N.B.I. van 14 september 1949 tegen de vordering van het Instituut verweer heeft gevoerd, in hoofdzaak neerkomende hierop, dat de op de verschillende orders plaats gehad hebbende betalingen gezien moeten worden als „betalingen in rekening-courant”, waarvan de eindafrekening later zou plaats hebben, dat beide partijen — de D.K.M. en de werf — dit zo hebben opgevat, dat het lichten van de onderhavige post uit de rekening-courant in strijd is met het novatoire en ondeelbare karakter van de rekening-courant, en dat die post vóór de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen op 20 oktober 1944 niet was een opeisbare schuld van de werf als bedoeld in artikel 26 van dat Besluit, weshalve Mr van der Lee het N.B.I. verzocht deszelfs vordering te willen intrekken;

dat daarop het N.B.I. op 19 september 1949 tegen de Erven Smit heeft uitgevaardigd een dwangbevel tot voldoening van vorenbedoelde schuld, groot f 25.701,01 met een rente van 6 % per jaar en de kosten van vervolging en dit dwangbevel op 6 oktober 1949 aan de Erven heeft doen betekenen, daarmede die Erven dus tevens te kennen gevende, dat het Instituut de vordering niet wilde intrekken, integendeel die onverkort geldend maakte;

Overwegende, dat de Erven Smit tegen de inhoud en het uitvaardigen van het dwangbevel beroep hebben ingesteld bij hun beroepschrift, ontvangen ter Griffie op 2 december 1949, alzo bijna twee maanden later, terwijl zij ingevolge artikel 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen daartoe slechts hadden een termijn van één maand;

dat zij mitsdien in hun beroep tegen de hier bedoelde handeling en beschikking van het N.B.I. niet-ontvanke-lijk zijn, en, voor zoveel beroep is in-

gesteld tegen het beweerde niet geven van een beslissing door het Instituut op het verzoek van de Erven de vordering in te trekken, het beroep bovendien is ongegrond, wijl blijkens het voorgeaande het Instituut die beslissing wel heeft gegeven;

dat de Erven Smit nu aanvoeren, dat het dwangbevel op 6 oktober 1949 aan de gezamenlijke erfgenamen aan het alleen door personeel bewoonde sterfhuis is betekend, terwijl twee der erfgenamen in het buitenland woonden en de executeur-testamentair op reis was, zodat het dwangbevel en exploit eerst 5 november 1949 ter kennis van de erfgenamen is gekomen en is kunnen komen, doch de betekening aan het sterfhuis is geschied overeenkomstig artikel 4, lid 1, sub 6°, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de erfgenamen met die door de wet aangewezen wijze van betekening hadden kunnen en moeten rekening houden;

Overwegende ten overvloede, dat het N.B.I. gerechtigd was tot het uitvaardigen van het dwangbevel op grond van zijn beslissing bij zijn brief aan de Erven van 12 juli 1949, waarbij het Instituut de Erven berichtte, dat een bedrag van f 25.701,01 aan vijandelijk vermogen werd vastgesteld, en het Instituut de Erven sommeerde dat bedrag binnen veertien dagen over te maken, welke beslissing omstreeks 12 augustus 1949 in kracht van gewijsde is gegaan, nu de Erven niet hebben kunnen bewijzen, dat die beslissing nog niet was een definitieve beslissing, tot welk bewijs de Raad met het oog op een eventuele minnelijke schikking hen had toegelaten.

II. met betrekking tot het verzoek inzake No R 15.649:

Overwegende, dat de Erven Smit bij hun op 30 december 1949 ter Griffie ontvangen verzoekschrift, onder overlegging van een afschrift van hun beroepschrift inzake No R 15.321, hebben gevorderd: een eventuele verplichting tot terugbetaling van het door het N.B.I. als vijandelijk vermogen gevorderde bedrag van f 25.701,01 indien deze verplichting naar 's Raads oordeel mocht bestaan, nietig te verklaren;

Overwegende, dat de Raad tot zodanig ingrijpen in de rechtsbetrekking van partijen slechts bevoegd zoude zijn, indien hier aanwezig ware een geval als bedoeld in de artikelen 23 en volgende

van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100), en in dat geval het verzochte ingrijpen slechts gerechtvaardigd zoude zijn, indien naar het oordeel van de Raad het achterwege laten daarvan in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware;

Overwegende, dat naar de eigen stellingen van de Erven Smit en het hierboven overwogene inzake No R 15.321 de verplichting tot terugbetaling van het bedrag van f 25.701,01 is tot stand gekomen door voormelde vordering en beslissing van het N.B.I. uit kracht van het Besluit Vijandelijk Vermogen, mitsdien na de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zodat het verzoek tot nietigverklaring van die verplichting valt buiten de beperkte omschrijving van 's Raads bevoegdheid bij genoemde wetsvoorschriften;

Overwegende ten overvloede, dat, al ware de Raad in deze wel bevoegd, naar het oordeel van het College het achterwege laten van het verzochte ingrijpen in de rechtsbetrekking van partijen niet onredelijk ware, wijl de strekking van het verzoek is door toepassing van het Besluit Herstel Rechtsverkeer te ontkomen aan de verplichting tot afdracht van vijandelijk vermogen ingevolge de artikelen 20 en volgende van het Besluit Vijandelijk Vermogen, met name aan het verbod van schuldvergelijking bedoeld in artikel 23 van laatstgenoemd Besluit, waartoe eerstgenoemd Besluit niet dient;

III. met betrekking tot het verzoek nopens een minnelijke schikking in beide zaken:

Overwegende, dat de Erven Smit de Raad hebben verzocht partijen te gelasten voor het College te verschijnen teneinde een minnelijke schikking te beproeven, doch de Raad voor inwilliging van dat verzoek geen reden ziet, nu het N.B.I. het College heeft medegedeeld geen termen aanwezig te achten een dading te treffen, zulks kennelijk uit overweging, dat daarvoor vereist zoude zijn gedeeltelijke afstand van een formeel vaststaand recht van de Staat der Nederlanden;

dat de Raad te dien aanzien slechts kan opmerken, dat het College de loop van zaken in deze betreurt, aangezien het beroep van de Erven Smit op het bestaan hebben van een verhouding van rekening-courant tussen

de werf en de D.K.M. en van een saldo te hunnen gunste bij de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen, indien bewezen, afwijzing van de vordering van het N.B.I. zou ten gevolge hebben gehad, doch de Raad thans de zaak niet ten gronde heeft kunnen onderzoeken en beslissen;

RECHTDOENDE IN DE GEVOEGDE ZAKEN:

I. met betrekking tot het beroep inzake No R 15.321:

Verklaart appellanten niet-ontvankelijk in dit beroep;

II. met betrekking tot het verzoek inzake No R 15.649:

Verklaart de Raad onbevoegd van dit verzoek kennis te nemen;

III. met betrekking tot het verzoek nopens een minnelijke schikking in beide zaken:

Wijst dit verzoek af;

Veroordeelt de appellanten verzokers in de kosten van het geding, tot deze uitspraak begroot inzake No R 15.321 op f 150.— (een honderd en vijftig gulden) en inzake No R 15.649 op f 100.— (honderd gulden).

No. 56/548

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 22 Juni 1954 (Mrs Scholten, van Walsem en van Haeften).

De door het N.B.I. in rekening gebrachte beheersheffing kan slechts worden berekend vanaf de dag van benoeming van de beheerder, welke benoeming als eerste beheersdaad van het N.B.I. met betrekking tot het onder beheer gestelde vermogen moet worden beschouwd.

Ten onrechte heeft het N.B.I. de heffing berekend vanaf Mei 1945. De bepaling van art. 162 E 100, waarbij aan het militair gezag de bevoegdheid is verleend, voorzieningen te treffen, die geen uitstel gedogen, maken deze voorzieningen niet tot bemoeiingen van het Beheersinstituut.

Beslissing N.B.I. vernietigd, voorzover daarbij beheerskosten in rekening zijn gebracht over het tijdvak 1 Mei tot 1 November 1945.

(art. 162 E 100; art. 43 E 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 10 December 1951 ter Griffie der Afdeling ontvangen en op die datum onder nummer R 19.925 aldaar geregistreerd beroepschrift van Dr. Dirk Engelbertus Schouten, chirurg, wonende te Hilversum, namens hem ingediend en ondertekend door zijn bij overgelegde volmacht aangewezene gemachtigde T. Meyering, candidaat-notaris te Bussum;

Mede gezien het daartegen gericht op 9 Februari 1952 ter Griffie der Afdeling ontvangen verweerschrift van het Nederlandse Beheersinstituut, bureau Amsterdam;

Kennis genomen hebbende van de inhoud der door partijen overgelegde brieven en overige bescheiden;

Gehoord de mondelinge toelichting aan de zijde van de verzoeker gegeven door diens mede-gemachtigde W. J. J. Gouverne, wonende te Blaricum, en aan de zijde van het Beheersinstituut door diens gemachtigde Mr C. D. van Vliet, advocaat te Amsterdam;

Overwegende, voor wat de feiten betreft, die tot het aan de Raad voorgelegde geschil tussen partijen hebben aanleiding gegeven, dat als vaststaande mag worden aangenomen, dat het vermogen van de verzoeker na de bevrijding uit kracht van de bepaling van het tweede lid van art. 10 van het Besluit Vijandelijk Vermogen onder beheer heeft gestaan van het Beheersinstituut, welk Instituut op 9 Augustus 1945 werd opgericht, en dat het Militair Gezag uit kracht van art. 48 van genoemd Koninklijk Besluit vanaf de eerste Meidagen van dat jaar enige voorzieningen ten aanzien van dat vermogen heeft getroffen, terwijl het geschil tussen partijen ten gronde hierin bestaat, dat het Beheersinstituut de hem toekomende grondheffing heeft berekend van 1 Mei 1945 af, hetgeen de verzoeker onjuist acht, daarbij aanvoerende dat die heffing eerst vanaf de eerste van de maand November 1945, in welke maand een beheerder over appellants vermogen werd benoemd, mag worden berekend;

Overwegende, dat dit geschil door de verzoeker bij de Raad aanhangig is gemaakt door middel van zijn in de aanvang genoemd verzoekschrift, waarbij hij in beroep komt van een weigering van het Beheersinstituut — en wel bij een aan de gemachtigde van de verzoeker toegezonden brief van het Be-

heersinstituut van 12 November 1951 — om de heffing over het vermogen van de verzoeker eerst van 1 november 1945 te berekenen;

Overwegende, dat het Beheersinstituut oordeelt, dat de verzoeker in zijn verzoek niet kan worden ontvangen op tweeërlei grond, de ene aangevoerd in het verweerschrift en de tweede bij de mondelinge toelichting;

Overwegende, dat de eerst bedoelde grond hierop neerkomt, dat het standpunt van het Beheersinstituut ten aanzien van het hiervoren aangeduide geschilpunt reeds op 3 mei 1949 bij een ten processe in afschrift overgelegde brief aan de verzoeker is medegedeeld; dat dit standpunt nimmer is gewijzigd en dat de brief, waarvan de verzoeker thans in beroep komt, niet meer inhoudt dan een handhaving van dit standpunt, waaruit naar het oordeel van het Beheersinstituut zou volgen, dat op de dag van de indiening van het onderhavige request de termijn van indiening van een beroepschrift reeds lang was verstreken;

Overwegende, dat het Beheersinstituut aan deze grond van niet-ontvankelijkheid nog een tweede grond heeft toegevoegd door bij de mondelinge toelichting aan te voeren, dat de verzoeker zijn recht om tegen het standpunt van het Beheersinstituut, blijken uit de aangehaalde brief van 3 Mei 1949, zou hebben verwerkt door tegen dat standpunt geen verzet te uiten bij de door appellants gemachtigde tot het Beheersinstituut geschreven brief van 10 augustus 1951;

Overwegende, dat de Raad beide gronden van niet-ontvankelijkheid als onjuist verwerpt, de eerste grond omdat het zenden van een brief met daarin gesloten rekening en verantwoording aan degene, wiens vermogen onder beheer van het Beheersinstituut staat, slechts een voorlopig karakter draagt, ingeval blijkt, dat beide partijen na het zenden en ontvangen van die brief in onderhandeling over de juistheid van die rekening zijn getreden, terwijl die handeling eerst dan een definitief karakter en dus als een appellabele beslissing is te beschouwen, indien — en dus van het ogenblik dat — het Beheersinstituut te kennen geeft zijn standpunt ten aanzien van dit geschil te handhaven;

en de tweede grond omdat een beroep op rechtsverwerking eerst dan als juist zou kunnen worden aanvaard,

indien uit de wilsuiting, waarop het Beheersinstituut zich ter verdediging van zijn stelling te dezer zake beroept, namelijk de brief van 10 Augustus 1951, door de gemachtigde van de appellant tot het Beheersinstituut gericht, ondubbelzinnig de bedoeling van een afstand van recht op bestrijding van het standpunt van het Beheersinstituut ten aanzien van het onderhavige geschilpunt zoude blijken, wat in deze niet het geval is;

dat toch de brief van 10 augustus 1951 — voor wat dit geschilpunt betreft — slechts inhoudt een bestrijding van de juistheid van de berekening van de grootte van het beheerd vermogen, waarover de grondheffing in de jaren 1945, 1946 en 1947 werd berekend, doch niets behelst omtrent enig verschil van mening over het tijdstip van de aanvang van het beheer, waaruit volgt, dat van een afstand van recht als hierboven bedoeld niet blijkt;

Overwegende omtrent het geschilpunt ten gronde, dat naar luid van art. 35, lid 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen het Beheersinstituut voor zijn bemoeiingen kosten in rekening kan brengen, waaruit reeds aanstonds, in verband met het tussen partijen vaststaande feit, dat het Beheersinstituut eerst in Augustus 1945 opgericht werd, volgt, dat het standpunt van het Beheersinstituut ten aanzien van dit geschilpunt niet juist kan zijn, tenzij uit enige andere bepaling zou kunnen worden afgeleid, dat dit Instituut gerechtigd zou zijn boven de door zijn bemoeiingen veroorzaakte kosten ook nog kosten ten laste van het beheerd vermogen te brengen voor bemoeiingen van enig ander beheersorgaan, dat vóór de functionering van het Beheersinstituut gerechtigd was bevoegdheden van dat instituut uit te oefenen;

Overwegende omtrent dit laatste punt, dat de bepaling van art. 162 van het op 20 september 1944 in werking getreden Besluit herstel rechtsverkeer, waarbij aan het Militair Gezag de bevoegdheid wordt verleend om in het aldaar omschreven geval de bevoegdheden van de Raad voor het Rechtsherstel uit te oefenen, door de bepaling van art. 48 van het op 25 October 1944 in werking getreden Besluit Vijandelijk Vermogen, ten aanzien van het Beheersinstituut, dat blijkens de be-

paling van art. 33 van het Besluit Vijandelijk Vermogen een deel van de Raad uitmaakt, wordt beperkt in dier voege, dat deze aan het Militair Gezag verleende bevoegdheid alleen kan worden uitgeoefend ten aanzien van voorzieningen, die naar het oordeel van dat Gezag geen uitstel gedogen;

Overwegende, dat de strekking van deze bepaling op welke bepaling het Beheersinstituut ter verdediging van zijn standpunt zich beroept, geen andere is dan het geven van een voorschrijf omtrent maatregelen, die het Militair Gezag, bij gebreke van het eerst later op te richten Beheersinstituut, bevoegd zal zijn te nemen, doch niet dat deze door het Militair Gezag te treffen voorzieningen zelve zouden zijn te beschouwen als bemoeiingen van het Beheersinstituut;

Overwegende, dat uit het overwogene volgt, dat het standpunt van het Beheersinstituut ten aanzien van het geschilpunt als onjuist behoort te worden verworpen, terwijl de kosten van dit Instituut eerst van het tijdstip, waarop een beheerder werd benoemd, welke benoeming in het onderhavige geval als de eerste beheersdaad van dit Instituut moet worden beschouwd, ten laste van het beheerde vermogen mogen worden gebracht.

RECHTDOENDE:

Verklaart de appellant ontvankelijk in zijn verzoek;

Vernietigt de door de appellant aangevallen beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, voorzover deze betreft het ten laste van het beheerd vermogen van appellant voor beheerskosten over het tijdvak van 1 mei tot 1 november 1945 in rekening gebracht bedrag van f 870.—;

Verstaat, dat het Nederlandse Beheersinstituut verplicht is dit bedrag aan de appellant terug te betalen;

Ontzegt de appellant hetgeen anders of meer werd gevorderd;

Verwijst het Nederlandse Beheersinstituut in de kosten dezer procedure, welke kosten aan de zijde van de appellant tot op de uitspraak worden begroot op f 150.—

schrijven als inleidend beroepschrift te beschouwen overigens in strijd is met zijn stelling, dat hij niet kan appelleren alvorens een uitzonderingsvergunning is verleend;

Overwegende, dat het onderhavige beroep derhalve niet kan worden geacht eerder te zijn ingesteld dan bij request van 14 april 1954, zijnde de daarin vervatte verwijzing naar vroegere „initiële” beroepschriften voor wat de qualificatie van deze schrifturen betreft blijkens het voorgaande onjuist;

Overwegende, dat Wij zullen moeten concluderen tot niet-ontvankelijkheid van appellanten, wegens te late instelling van hun beroep, blijkende immers uit het door appellanten in afschrift in het geding gebrachte request van 5 januari 1951, dat hun gemachtigde — wiens kennis omtrent de verkoop moet worden geacht te zijn de kennis van zijn cliënten — reeds op of vóór laatstgenoemde datum heeft kennis gekregen van het feit, dat toen reeds grondbezit van Maria Verfürth was verkocht, zodat appellanten meer dan een maand voor de indiening van hun beroepschrift d.d. 14 april 1954, van alle door hen bestreden verkoopovereenkomsten, waarvan de eerste op 6 oktober 1950 en de laatste op 9 februari 1952 is geëffectueerd, kennis hebben gekregen, althans redelijkerwijs hadden kunnen krijgen;

Overwegende, dat appellanten, als de geheel in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten moeten worden veroordeeld;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep:

Verklaren appellanten niet ontvankelijk in hun beroep.
Enz.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Bekendmaking door de Afdeling Effectenregistratie in verband met artikel 63, lid 2, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

In de Nederlandse Staatscourant van 11 september 1956, Nr. 177, is door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel bekend gemaakt, dat degene, die houder is van één of meer der in de bekendmaking genoemde effecten, waarvan de tegenwoordige bezitter niet als eigenaar is erkend, op grond van artikel 63 van het Besluit herstel rechtsverkeer verplicht is, deze effecten binnen 4 weken na dagtekening der hierboven vermelde Staatscourant, in te leveren ten kantore van haar secretariaat, Keizersgracht 105, Amsterdam. Indien hieraan geen gevolg wordt gegeven, zal ten aanzien van de desbetreffende effecten artikel 64 van het Besluit herstel rechtsverkeer worden toegepast, tengevolge waarvan deze effecten hun geldigheid zullen verliezen.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTS-PERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

Definitieve erkenning vorderingen V.V.R.A.

(Vgl. Rechtsherstel III, no. 10, IV nos. 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12, V nos. 1 t/m 7, 9 t/m 13, 16 t/m 18, VI nos. 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23 en 26, VII nos. 3, 5, 12, 16, 19 en 21, VIII nos. 2, 6, 8 en 11, IX nos. 2, 3, 5, 8, 10 en 11, X nos 2, 6, 9 en 10, XI no. 2).

In de Nederlandse Staatscourant van 7 september 1956 No. 175 is opgenomen de lijst no. 171 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend. In de publicatie wordt er op gewezen, dat van het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

TERUGGAVE VIJANDELIJKE AUTEURSRECHTEN

25 juni 1956/No. 301/656/Afdeling Wetgeving
10 augustus 1956/No. B 6/7729/Generale Thesaurie
Directie Bewindvoering.

De Ministers van Justitie en van Financiën,

Overwegende, dat termen aanwezig zijn bevonden onder de hierna te vermelden voorwaarden vijandelijke auteursrechten, alsmede de opbrengsten van vijandelijke auteursrechten, voor zover het recht op die opbrengsten na 26 juli 1951 is ontstaan, in het algemeen belang terug te geven

Gelet op artikel 12 van de wet van 20 juli 1951 (Stb. 311),

Hebben besloten:

1. Met ingang van heden worden de auteursrechten en de daaruit voortvloeiende of daarmede samenhangende rechten, welke krachtens artikel 3 van het Besluit Vijandelijk Vermogen op de staat zijn overgegaan en waarvan de teruggave niet reeds in andere regelingen is begrepen, aan de voormalige rechthebbenden teruggegeven in de toestand, waarin zij zich heden bevinden, met dien verstande, dat in de gevallen, waarin door of van de zijde van het Nederlandse Beheersinstituut aan derden toestemming is verleend tot het verrichten van handelingen, die niet zonder toestemming van de rechthebbende op het auteursrecht mogen worden verricht, de vorenbedoelde teruggave slechts plaats heeft onder de voorwaarde, dat de voormalige rechthebbende zich bij een aan het Beheersinstituut af te geven verklaring tegenover die derden verbindt om de door of van de zijde van het Beheersinstituut gegeven toestemmingen gestand te doen, alsmede om in geval van overdracht door hem van het auteursrecht zijn opvolgers te verplichten zowel de door het Beheersinstituut gegeven toestemmingen gestand te doen als bij verdere overdracht dezelfde verplichtingen aan hun rechtsopvolgers op te leggen.

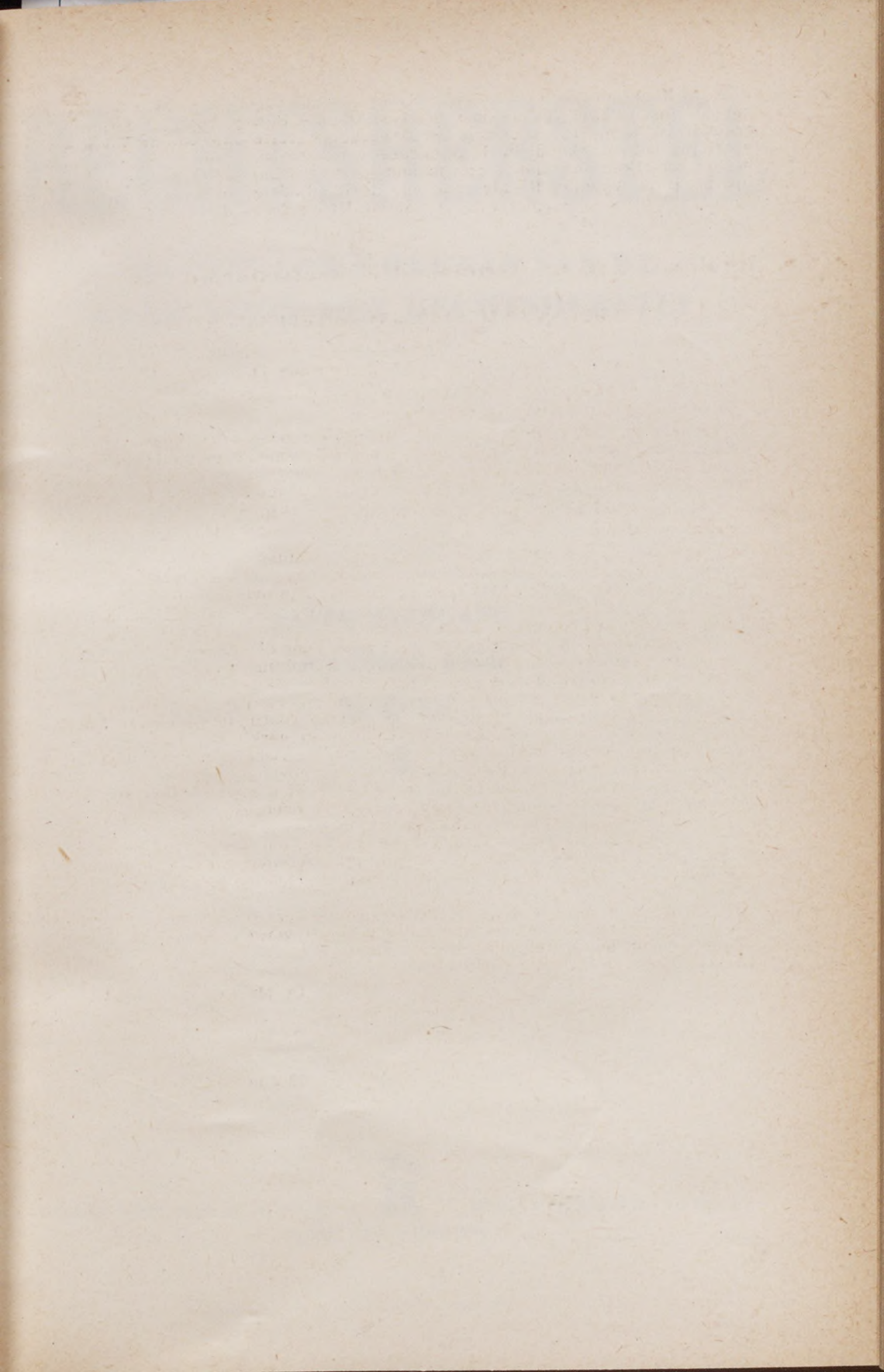
2. De opbrengsten van de onder 1 bedoelde rechten, voor zover het recht op die opbrengsten is ontstaan na 26 juli 1951, worden aan de voormalige rechthebbenden teruggegeven na aftrek van de daarop gevallen beheerskosten.

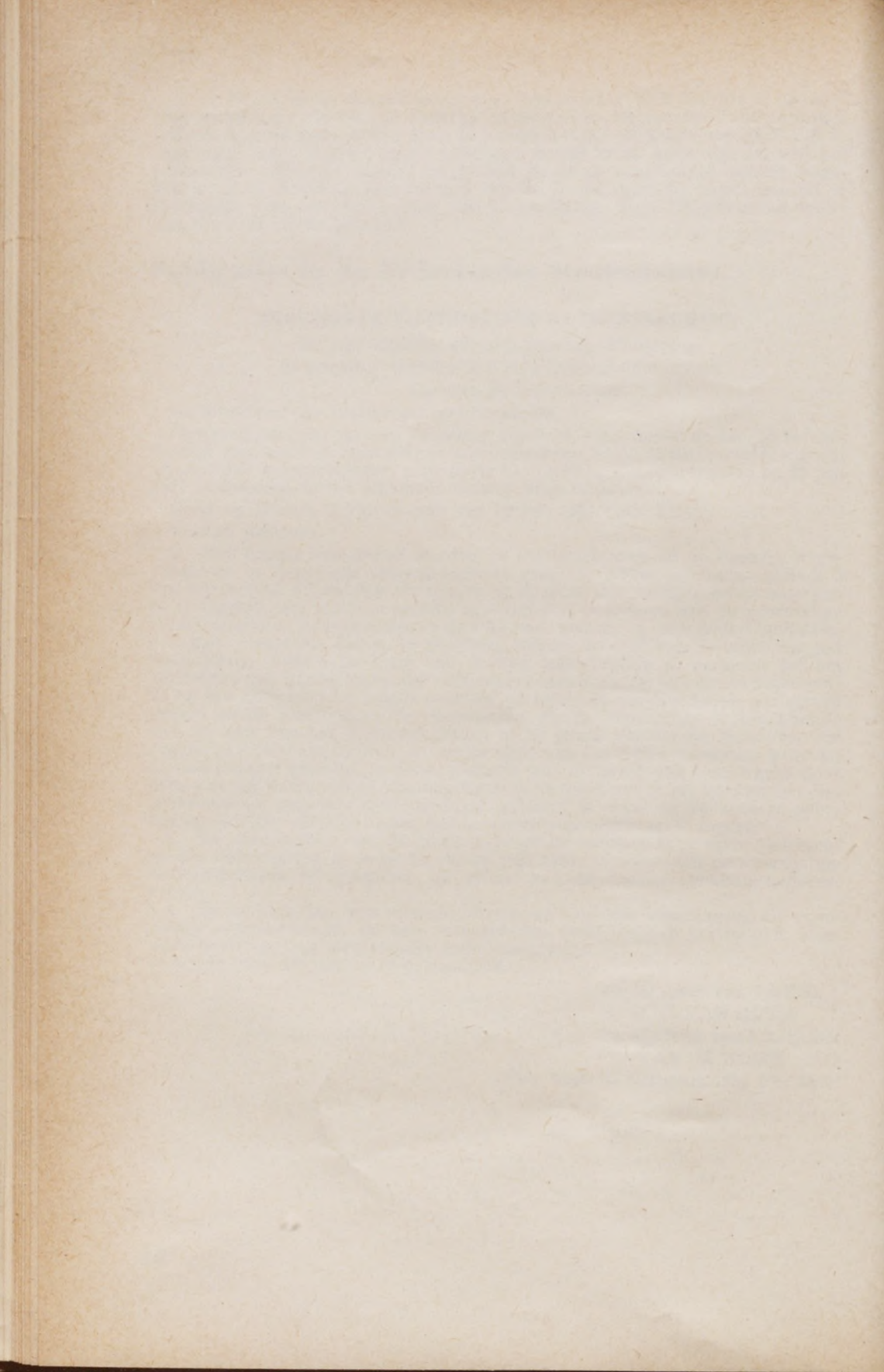
3. De beoordeling, wie voor de uitvoering van deze beschikking als voormalige rechthebbende op een auteursrecht moet worden beschouwd, staat uitsluitend aan het Nederlandse Beheersinstituut.
's-Gravenhage, 25 juni/10 augustus 1956.

De Minister van Justitie,
J. C. VAN OVEN.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.

(Ned. Stct. 23 augustus 1956 No. 164).

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

OCTOBER 1956

NUMMER

4

DRUKKERIJ UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEFFMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUJSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 773496

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	17
Uitspraken in beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11, lid 4 E 133	18
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	19
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	19
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	20
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56/549 t/m 56/552	pag 1369 t/m 1376

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad - Mutaties

Afdeling Rechtspraak.

Bij K.B. van 5 september 1956 is benoemd tot plaatsvervangend lid van de Afdeling Mr. J. J. van Walsem, zulks met ingang van 1 september 1956.

UITSPRAKEN IN BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 165. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
27 januari 1956 (i.z. G. Wobken).

Overschrijding van de beroepstermijn.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen . . . . . enz.:

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellant — op hierna voorzover nodig te vermelden, namens hem bij pleidooi geadstrueerde gronden — bij alhier geheel geïnsereerd te achten requesten van 3 mei 1954 en 23 juli 1954 beroep heeft ingesteld van de door het N.B.I. geëffectueerde verkoop van aan zijn op 6 mei 1946 overleden moeder toebehoord hebbende landerijen, welke door de inwerking-treding van het Besluit Vijandelijk Vermogen aan de Staat in eigendom waren overgegaan, te weten:

aan partij Middelkamp, bij acte van 15 november 1950, het perceel kadastraal bekend Gemeente Emmen sectie A nummer 831, groot 1.07.40 ha, voor de prijs van f 1.503,60.

aan partij J. G. H. Rass, bij acte van 1 november 1950, de percelen kadastraal bekend Gemeente Emmen sectie H nummers 6621, 6622, 6623, 6624, tezamen groot 7.14.70 ha, en het perceel kadastraal bekend Gemeente Emmen sectie H nummer 2267, groot 0.14.— ha, voor de prijs van f 12.718,—.

aan partij Weinans, bij acte van 24 juni 1954, het perceel kadastraal bekend Gemeente Emmen sectie A nummer 7474, ter grootte van 3.25.40 ha, voor de prijs van f 4.392,90, van welke laatste verkoop — evenals van de bijzonderheden van alle verkopen — hij eerst bij schrijven van het N.B.I. van 15 juli 1954 zou hebben kennis gekregen, nadat hem van de twee eerste verkopen bij schrijven van eind april 1954 voor het eerst mededeling zou zijn gedaan; hebbende appellant Ons verzocht genoemde verkopen te vernietigen;

Overwegende, dat appellant's vordering tot vernietiging van genoemde verkopen door het N.B.I. en door partijen Rass en Weinans, zowel schriftelijk — bij alhier geheel geïnsereerd te achten conclusie van antwoord d.d. 26 augustus 1954 onderscheidenlijk bij eveneens als alhier geheel ingevoegd te beschouwen verweerschrift d.d. 12 april 1955 — als ter zitting mondeling, is bestreden, zijnde daarbij ten gronde door hen allen in de eerste plaats aangevoerd, dat appellant wegens overschrijding van de beroepstermijn in zijn vorderingen niet ontvankelijk is en voorts, subsidiair ten gronde geconcludeerd tot afwijzing van appellant's vordering, kosten rechtens;

Ten aanzien van het recht:

Met betrekking tot de vraag of appellant tijdig van de litigieuze verkopen in beroep is gekomen:

Overwegende, dat appellant's stelling omtrent het tijdstip waarop hij van de met partij Rass gesloten koopovereenkomst kennis heeft gekregen is weersproken door het N.B.I., zulks onder overlegging van een afschrift van een schrijven van deszelfs toenmalige Vertegenwoordiging te Groningen, gericht aan de toenmalige raadsman van appellant Notaris R. Meyer te Meppen

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/549

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 25 juni 1956 (Mrs. Verdam, de Flines en van Nieuwkuyk).

Aan de N.V. Wodan is toegewezen haar verzoek tot rechtsherstel ten aanzien van enige effecten, die tengevolge van diefstal uit haar depot bij de Kasvereniging voor haar waren verloren gegaan.

De Kasvereniging had vóór het rechtsherstel de N.V. Wodan schadeloos gesteld voor het geleden verlies. Partij Bruynzeel, appellante, kan aan deze omstandigheid geen recht ontlenen om het verleende rechtsherstel ongedaan te maken. Met de gegeven schadeloosstelling dient wel bij de regeling van de gevolgen rekening te worden gehouden.

N.V. Wodan is in beroep gekomen tegen de haar opgelegde verplichting de ontvangen schadevergoeding uit te keren aan partij Bruynzeel, stellende dat zij de ontvangen schadevergoeding met de Kasvereniging of assuradeuren behoort te verrekenen. De Raad beslist dat de gevolgen van de diefstal door de Kasvereniging en/of assuradeuren dient te worden gedragen. N.V. Wodan en de Kasvereniging dienen — nu zij door het effecten rechtsherstel de gestolen effecten heeft kunnen achterhalen, ook de aan de toepassing verbonden regelen te eerbiedigen, op grond waarvan een verkregen contra-prestatie aan de tegenwoordige bezitter moet worden afgestaan.

Beroep van beide partijen afgewezen met compensatie van kosten.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 57, 68).

De Raad voor het Rechtsherstel. Afdeling Rechtspraak, Kamer te Amsterdam.

Gezien de stukken, waaronder:

- a. een verzoekschrift no. 57/53, waarbij *Wodan Handelsmaatschappij N.V.* te Rotterdam (verder te noemen: Wodan), gemachtigde Mr Th. H. J. Dorrestein, advocaat te Amsterdam, in hoger beroep komt van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie d.d. 12 november

1952, gegeven tussen Wodan, als vroegere bezitster van 1 cert. à 10 shares Mid. Continental Petroleum Corp., no. 3863 en 1 cert. à 10 shares Shell Union Oil Corp., no. 48916, en Mevrouw T. Bruynzeel-Verkade te Zaandam (verder te noemen Mevrouw Bruynzeel), als tegenwoordige bezitster, waarbij Wodan in de eigendom van die effecten is hersteld met bijkomende voorzieningen

- b. een verweerschrift van *Mevrouw Bruynzeel*, gemachtigde Mr P. R. Peters, advocaat te Amsterdam;
- c. een verzoekschrift no. 60/53, waarbij *Mevrouw Bruynzeel* in hoger beroep komt van de voormelde beslissing van de Afdeling Effectenregistratie d.d. 12 november 1952;
- d. een verweerschrift van *Wodan*;

Gezien de overige in de beide voormelde zaken overgelegde stukken;

Gehoord de gemachtigden van partijen ter zitting van de Raad op 9 november 1953, alwaar de beide voormelde zaken gezamenlijk zijn behandeld;

Overwegende, dat het beroep van Wodan in de zaak no. 57/53 is gericht tegen de bepaling, opgenomen in de bestreden beslissing sub IV, inhoudende dat, zodra zal zijn voldaan aan de aldaar sub II bevolen uitlevering van de litigieuze effecten aan Wodan en de aldaar sub III bevolen betaling van de door Mevrouw Bruynzeel sedert de verkrijging van die effecten genoten opbrengsten aan Wodan, Wodan hare vordering op de Kas-Associatie N.V., als rechtsopvolgster van de Kasvereniging N.V., aan Mevrouw Bruynzeel moet cederen, en strekt tot vernietiging van dat gedeelte van de bestreden beslissing, onder bekrachtiging van het overige, eventueel onder aanvulling van gronden;

Overwegende, dat het beroep van Mevrouw Bruynzeel in de zaak no. 60/53 is gericht tegen de bestreden beslissing in haar geheel en strekt tot vernietiging van die beslissing, tot afwijzing van het door Wodan ten aanzien van de litigieuze effecten verzochte rechtsherstel en tot erkenning

van Mevrouw Bruynzeel als eigenares van die effecten, subsidiair onder bepaling dat Mevrouw Bruynzeel aan Wodan of aan derden, die door de erkenning van Mevrouw Bruynzeel als eigenares schade zouden lijden, een bedrag zal betalen, gelijk aan de reeds aan Wodan betaalde schadeloosstelling;

Overwegende, dat de Raad in de beide gezamenlijk behandelde zaken bij één beslissing uitspraak zal doen;

Overwegende ten aanzien van de zaak no. 60/53:

dat Wodan terecht in de eigendom van de litigieuse effecten is hersteld, nu tussen partijen vaststaat en tevens door de overgelegde bescheiden en de verklaring van de door de Raad gehoorde getuige aannemelijk is gemaakt, dat zij het bezit daarvan heeft verloren tengevolge van diefstal uit haar depôt bij de Kas-Vereniging N.V. en dat die stukken vervolgens voor Mevrouw Bruynzeel zijn gekocht en ontvangen nadat de beurs was gesloten en zonder voldoende onderzoek naar de herkomst daarvan;

dat hieraan niet kan afdoen dat Wodan terzake van de diefstal der voormelde effecten door de Kas-Vereniging N.V. schadeloos is gesteld, aangezien de aanspraken van Wodan op herstel in de eigendom van die effecten daardoor niet zijn opgeheven en de omstandigheid, dat Wodan terzake van de diefstal van elders een schadeloosstelling heeft ontvangen, slechts aanleiding gaf om daarmede rekening te houden bij de regeling van de gevolgen van het aan haar te verlenen herstel;

dat derhalve het beroep van Mevrouw Bruynzeel moet worden afgewezen;

Overwegende ten aanzien van de zaak no. 57/53:

dat de strekking van hetgeen Wodan in beroep vordert is, dat zij enerzijds de litigieuse effecten en de opbrengsten daarvan terug zal ontvangen en anderzijds de beschikking zal behouden over de door haar terzake van de diefstal van die effecten van de Kas-Vereniging N.V. ontvangen schadeloosstelling, zulks teneinde op grond van een door haar gestelde, met de Kas-Vereniging N.V. en de assuradeuren van deze getroffen regeling de ene of de andere van die praestaties aan hen over te dragen;

dat het aangaan van een dergelijke regeling — afgezien van het feit dat de Raad omtrent de inhoud daarvan onvoldoende is ingelicht — geen wijziging ten nadele van de tegenwoordige bezitster kan brengen in de opgronden van redelijkheid en billijkheid door de Raad aanvaarde regelen, volgens welke in geval van herstel van een vroegere bezitter in de eigendom van een effect deze een door hem in verband met het verlies van het bezit daarvan ontvangen of nog te ontvangen vergoeding of contra-praestatie behoort af te staan aan de tegenwoordige bezitter van het effect, die dit tengevolge van het verleende herstel aan hem moet afstaan;

dat de Raad ook in de toepassing van die regelen op het onderhavige geval niets onbillijks ziet, daar — nu aangenomen kan worden, dat partij Bruynzeel niets met de diefstal te maken heeft — de Kas-Vereniging en hare assuradeuren de meest gereede partijen zijn, die het verlies terzake van de diefstal van de litigieuse effecten, dat uit de uitoefening van hunne bedrijven voortvloeit en met de mogelijkheid waarvan blijkens de gesloten verzekering door hen rekening is gehouden, behoren te dragen, terwijl anderzijds Wodan en de achter haar staande belanghebbenden, nu zij door de invoering van het effecten-rechtsherstel in de gelegenheid zijn gesteld om de gestolen effecten te achterhalen en terug te vorderen, ook de aan de toepassing daarvan verbonden regelen dienen te eerbiedigen;

dat derhalve ook het beroep van Wodan moet worden afgewezen, met dien verstande dat de Raad termen aanwezig acht om de gevolgen van het aan Wodan verleende herstel te regelen als hierna vermeld;

Overwegende dat, waar beide partijen ten dele in het ongelijk zijn gesteld, de Raad de kosten van het geding in voege als hierna vermeld zal compenseren.

RECHTDOENDE:

Wijst het beroep, zowel in de zaak no. 60/53 als in de zaak no. 57/53, af.

Bekrachtigt de beslissing, waarvan beroep, met dien verstande dat het in die beslissing sub IV bepaalde zal luiden als volgt:

Bepaalt dat, zodra de sub II vermelde uitlevering — dan wel de le-

vering aan requestrante van andere gelijksoortige en gelijkwaardige effecten — en de sub III vermelde betaling hebben plaats gehad, requestrante aan gerequestreerde zal betalen de bedragen, welke zij in verband met het verloren gaan van de genoemde effecten heeft genoten vermeerderd met de rente ad. 4 % 's jaars over het door haar in 1947 als schadevergoeding genoten bedrag, terwijl alsdan op gerequestreerde overgaan alle aanspraken, welke requestrante in verband met het verloren gaan van die effecten mocht kunnen doen gelden.

Verstaat dat elk der partijen hare eigen kosten zal dragen.

No. 56/550

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
27 januari 1955 (Mrs Block, Zorab en Onnen).

De in art. II van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. No. 310) aan de Minister van Financiën gegeven bevoegdheid om van het aan de Staat opgekomen vermogen van rechtspersonen een gedeelte aan belanghebbenden af te staan, laat onverlet de bestaande bevoegdheid van het N.B.I. en van de Raad in hoger beroep, om te beschikken op vóór 24/26 juli 1951 ingediende verzoekschriften van rechtspersonen, daar deze bevoegdheid geacht moet worden te blijven bestaan, zolang zij niet is ingetrokken. Ditzelfde geldt ten aanzien van het bepaalde van art. 12 van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. No. 311).

Beschikking N.B.I. bekrachtigd.

(Artt. 3, 43 E. 133; art. 12 Bestemingswet)

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen:

1. het op 15 augustus 1953 ter Griffie van de afdeling Rechtspraak ingekomen verzoekschrift dd. 13 augustus 1953 van Rinn & Cloos A. G., Heuchelheim-Giessen, Duitsland, te dezer zake domicilie kiezende te Amsterdam aan de Keizersgracht no. 586 ten kantore van Mrs. G. H. A. Grosheide, D. W. O. A. Schut, H. Mulderije en D. Schut Jr., van wie Mr G. H. A. Grosheide met recht van substitutie optreedt als gemachtigde, met welk verzoekschrift in beroep gekomen wordt van de beschikking

van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.) dd. 27 juli 1953, houdende afwijzing van het verzoek van appellante tot teruggave van haar ingevolge art. 3 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (B.V. V.), in eigendom op de Staat der Nederlanden overgegaan vermogen, welke beschikking is genomen op een op 26 juni 1951 door appellante aan het N.B.I. gedaan verzoek:

„haar wel te willen uitreiken een „verklaring als bedoeld in art. 34 „sub f van het K.B. E 133, subsidiair „een verklaring als bedoeld in art. „tikel 34d, e van het K.B. E 133 ten „aanzien van de aandelenpakketten „in de N.V. Tabakshandel „Zitarii” „en N.V. Gebr. Pappenheim met be- „paling, dat voorzover deze aande- „len mochten zijn verkocht, de op- „brengst in guldens van de aande- „len aan requestrante zal worden „uitgekeerd, subs. dat het vermo- „gen van requestrante of hetgeen „daarvoor in de plaats is gekomen, „zal worden teruggegeven;”
terwijl in beroep het verzoek wordt gedaan met vernietiging van de beslissing a quo alsnog te beslissen, dat aan appellante haar vermogen in Nederland resp. de opbrengst van dit vermogen, voorzover dit mocht zijn gerealiseerd, zal worden teruggegeven;

2. het door appellante overgelegd afschrift van voormelde beschikking;
3. het schriftelijk antwoord van het N.B.I. dd. 5 mei 1954, concluderend tot afwijzing van het beroep;

Overwegende, dat Mr G. H. A. Grosheide namens appellante bij brief van 20 oktober 1954 de Raad heeft medegedeeld, dat hij afziet van een mondelinge behandeling, terwijl het N.B.I. daarop bij brief van 11 november 1954 heeft medegedeeld, dat het N.B.I. onder deze omstandigheden een pleidooi verbodig acht;

Overwegende, dat het beroep tijdig is ingesteld, terwijl het ook overigens ontvankelijk is;

Overwegende, dat het oorspronkelijk door appellante aan het N.B.I. gedaan primair verzoek om ontvinding, nu zij ingevolge art. 3 juncto art. 17 van de Wet van 21 juli 1951 Stbl. 1951 no 311 en art. 5 van de Besluit-Proclamatie van 23 juli 1951 Stbl. 1951 no 317 niet langer als vijandelijk onderdaan aangemerkt wordt, in overeenstemming met

het 2e lid van art. 14 juncto art. 4 lid 1 van genoemde wet moet worden beschouwd als een verzoek tot teruggave van het vermogen van appellante of van hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, welk verzoek appellante dan ook in beroep doet;

Overwegende, dat als onweersproken vaststaat, dat appellante is een rechtspersoon in de zin van art. 1 sub 4 van het B.V.V. en als vijandelijk onderdaan was aangemerkt krachtens art. 2 sub 3 van het B.V.V., zodat haar tot de Nederlandse rechtssfeer behorend vermogen in eigendom op de staat der Nederlanden is overgegaan en na in werking treding van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no 311 eigendom van die Staat is gebleven;

Overwegende, dat het N.B.I. in zijn schriftelijk antwoord het navolgende heeft gesteld:

„Ofschoon wij niet in staat zijn de juistheid van de door appellante terzake „verstreckte gegevens te beoordelen, „moet aangenomen worden, dat alle „aandelen (althans het grootste gedeelte „er van) van appellante ten tijde van „het in werking treden van het Besluit „Vijandelijk Vermogen in eigendom „toe behoorden aan personen, op wie „de bepalingen van dat besluit als toen „van toepassing waren.

„ In het midden gelaten, of een rechtspersoon als zodanig reële verdiensten „kan hebben gehad voor de geallieerde „de (waaronder begrepen de Nederlandse „landse) zaak, zijn wij van oordeel, „dat het systeem van de wetgever de „gunst van vermogensteruggave aan „voorheen vijandelijke rechtspersonen „slechts toelaat in uitzonderingsgevallen „en wel uitsluitend op grond van „het algemeen Nederlands belang. In „normale gevallen dienen personen, die „belang hebben bij vermogen van voorheen vijandelijke rechtspersonen, „dat in eigendom op de Staat is overgegaan, zich op grond van het bepaalde bij art. II van de wet van 20 juli 1951 (Stbl. no 310) te wenden tot de „Minister van Financiën. Indien op het „vermogen van de betrokken personen „de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen van toepassing waren, hadden zij vooraf een verklaring als bedoeld bij art. 14 van de wet van 20 juli 1951 (Stbl. no 311) moeten aanvragen, of zouden zij thans de toepassing van art. 12 van de laatstvermelde wet moeten nastreven.”

Overwegende ten aanzien van deze stellingen van het N.B.I.:

dat in artikel I van de op 22 juli 1951 in werking getreden wet van 20 juli 1951 (Stbl. 1951 no 310) tot wijziging en aanvulling van de artikelen 2 en 3 van het B.V.V. door aanvaarding van het principe van het „Beneficial ownership” naast dat van het „legal ownership” alsnog tot vijandelijk onderdaan zijn verklaard rechtspersonen, die deze hoedanigheid niet krachtens art. 2 van het B.V.V. hadden;

dat de in artikel II van voornoemde wet aan de minister van Financiën gegeven bevoegdheid om van het aan de Staat opgekomen vermogen van rechtspersonen, waarin belangen zijn betrokken van personen, op wier vermogen het B.V.V. niet van toepassing is, een aan hun evenredig gedeelte van het vermogen dier rechtspersonen of van hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, aan die personen af te staan geheel onverlet laat de krachtens de bepalingen van het B.V.V. bestaande bevoegdheden van het N.B.I. en in hoger beroep van de Raad voor het Rechtsherstel om beslissingen te nemen op verzoeken van rechtspersonen = vijandelijke onderdanen = ook ontvanging of teruggave van vermogen, die vóór 24/26 juli 1951 bij het N.B.I. zijn ingediend, daar deze bevoegdheden geacht moeten worden te blijven bestaan, zolang zij niet worden ingetrokken;

dat ditzelfde geldt ten aanzien van art. 12 van de Wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no 311, waarbij aan de minister van Justitie en van Financiën gezamenlijk de bevoegdheid is gegeven vijandelijk vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, in het algemeen belang aan de voormalige eigenaren terug te geven en deze ministeriële bevoegdheid derhalve van belang is, indien er geen vóór 24/26 juli 1951 aan het N.B.I. gedaan verzoek bestaat, daar, indien wel zulk een verzoek bestaat, het N.B.I. en de Raad bevoegd gebleven zijn alsnog op het verzoek een beslissing te nemen, terwijl de ministeriële bevoegdheid van belang is, indien eerst na 24/26 juli 1951 een verzoek tot teruggave gedaan is, daar alsdan het N.B.I. en de Raad in hoger beroep niet meer tot oordelen bevoegd zijn;

dat ook een rechtspersoon in staat geacht moet worden door deelneming aan het maatschappelijk verkeer verdienstelijke daden ten behoeve van de Nederlandse en/of geallieerde zaak

te verrichten, die als grondslag kunnen dienen: eertijds voor ontvijding en thans voor teruggave van vermogen en zulke daden aanwezig zijn, indien de organen dier rechtspersonen die verdienstelijke daden verrichten met gebruikmaking van werktuigen of middelen die hun uitsluitend ter beschikking zijn in hun hoedanigheid van orgaan van de rechtspersoon;

Overwegende, dat derhalve de stellingen van het N.B.I. moeten worden verworpen;

Overwegende alsnu ten aanzien van de vraag, of er termen bestaan tot teruggave van vermogen aan appellante, dat appellante geen enkele verdienstelijke daad heeft gesteld, die als grondslag voor de gunst van vermogens-teruggave kan dienen en zulke daden de Raad ook niet van elders gebleken zijn;

Overwegende, dat derhalve de afwijzende beschikking van het N.B.I. moet worden bekrachtigd;

RECHTDOENDE:

Bekrachtigt de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut dd. 27 juli 1953, waarvan beroep.

No. 56/551

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak 's-GRAVENHAGE,
13 september 1956 (Mrs Prof. Houwing, Verveen en van Rijn van Alkemade).

Nadat het N.B.I. had verklaard het beroepschrift van appellant niet in behandeling te zullen nemen is de verordening van appellant toegewezen. Van deze uitspraak heeft het N.B.I. herziening gevraagd. De feiten en omstandigheden voor de herziening aangevoerd zijn door het N.B.I., door zijn weigering het beroepschrift in behandeling te nemen, opzettelijk in de appellinstantie niet te berde gebracht.

Het middel van herziening dient er niet toe om opzettelijk niet aangevoerde feiten alsnog aan de beoordeling van de Afdeling Rechtspraak voor te leggen.

N.B.I. niet ontvankelijk verklaard in zijn verzoek om herziening.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 3 november 1955 ingekomen verzoekschrift van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.) te 's-Gravenhage en een op 7 februari 1956 ingekomen antwoord daarop van Max Fleischmann, wonende te Essen (D);

Gehoord partijen, verzoeker bij monde van Mr. D. Mulder, gerequesteerde bij monde van Mr. L. M. A. Tripels;

Overwegende, dat het N.B.I. bij beschikking van 6 april 1955 heeft afgevoerd het verzoek van requestant, vijandelijk onderdaan in de zin van het Besluit Vijandelijk Vermogen, tot teruggave van zijn vermogen, zulks op grond:

dat is gebleken, dat verzoeker behoort tot de slachtoffers van het nazi-regiem, die van die vervolging blijvende ernstige nadelen hebben ondervonden ten aanzien van hun persoon, hun gezin of hun vermogen;

dat echter tevens is gebleken: dat verzoeker gedurende de Duitse bezetting van Nederland a) werkzaam is geweest in een door de bezetter gewenste richting; b) door die werkzaamheid Nederlandse belangen heeft geschaad; en c) met die werkzaamheden zichzelf heeft verrijkt; a) tot en met c) in een mate, uitgaande boven hetgeen, in verband met zijn dwangpositie als „gemengd gehuwde” Jood, verschoonbaar zou kunnen worden geacht;

dat op het door gerequesteerde ingesteld beroep de Eerste Meervoudige Kamer te 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel bij vonnis van 6 oktober 1955 de beschikking van het N.B.I. heeft vernietigd en alsnog het verzoek van gerequesteerde in voege als in de uitspraak omschreven heeft toegewezen, daartoe overwegende, kort samengevat, dat het N.B.I. heeft verklaard, het beroepschrift niet in behandeling te zullen nemen voordat gerequesteerde een naar de mening van het N.B.I. onpassende uitdrukking daarin door een passende zal hebben vervangen; dat is komen vast te staan, dat gerequesteerde een slachtoffer is van de door het Nazi-regime gepleegde vervolgingen en daarvan blijvend ernstige nadelen ten aanzien van zijn persoon en zijn vermogen heeft ondervonden, welke feiten op zich zelf een toewijzing van het verzoek motiveren;

dat de door het N.B.I. in zijn beschikking hieraan toegevoegde mede-

delingen omtrent de handelingen van gerequesteerde in geen enkel opzicht aannemelijk zijn gemaakt, ook niet nadat zij door gerequesteerde zeer gemotiveerd waren bestreden, zodat de Raad daarmee geen rekening kan houden;

Overwegende, dat het N.B.I. bij vorenstaand verzoekschrift, hetwelk als hier ingelast wordt beschouwd, heeft verzocht, de uitspraak van de Raad van 6 oktober 1955 voornoemd te herzien, alsnog de zaak te onderzoeken en op grond van de resultaten van dat onderzoek de beschikking van het N.B.I. van 6 april 1955 te bekrachtigen alsmede de tenuitvoerlegging van genoemde uitspraak bij op korte termijn te nemen beslissing op te schorten;

dat als grond voor herziening wordt aangevoerd, dat de Raad niet in aanmerking heeft genomen, want het niet nodig geacht heeft kennis te nemen van de feiten en omstandigheden waarop het N.B.I. zijn beschikking heeft gegrond, t.w.

I. Uit ambtelijke gegevens — verwezen wordt naar de P.R.A.C.-dossiers 42467, 80182, 83242 en 87366, zich thans vermoedelijk bevindende op het Bureau Bijzondere Rechtspleging — blijkt onder meer: dat gerequesteerde gedurende de bezetting van Nederland heeft gefungeerd als hoofd en inkoper van het te Amsterdam gevestigde bijkantoor van de N.V. Agentuur- en Commissiehandel Union & Co. te 's-Gravenhage, en als zodanig, hetzij als zelfstandig inkoper, hetzij door middel van tussenpersonen, voor in de tientallen miljoenen guldens lopende bedragen textiel en andere goederen in Nederland buiten de distributieregeling om en tegen „zwarte” prijzen heeft gekocht of doen kopen, welke goederen, naar gerequesteerde bekend was, bestemd waren voor verzending naar Duitsland, welke bestemming ook bereikt werd, nadat deze goederen met winst en/of provisie aan Duitse inkoopinstanties in Duitsland waren verkocht en/of geleverd en dat gerequesteerde met bovengenoemde collaboratie aanzienlijke geldelijke voordelen heeft behaald.

II. De Heer Abraham Polak, fabrikant, wonende te Amsterdam, Rooseveltlaan 256, heeft bij zijn verhoor op 8 oktober 1954, na op de

wijze van zijn godsdienstige gezindheid de eed te hebben afgelegd de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen, het volgende verklaard en na voorlezing ondertekend:

„Gedurende de oorlog woonde ik op het Merwedeplein te Amsterdam. Op dit plein woonden in plm. 400 flatwoningen talloze joodse inwoners van Amsterdam, die daar door de bezetter waren geconcentreerd en daartoe behoorde ook Max Fleischmann met zijn gezin, die voorzover ik weet van joodsen bloede was. Aan de gedragingen van deze Fleischmann hebben ik en andere aldaar wonende Joden zich in die tijd zeer geergerd. In de woning van Fleischmann kwamen regelmatig Duitsers in uniform en ook in civiel, tot welke laatsten ook de bekende Aleis Miedl behoorde. Voor het overige handhaaf ik het gestelde in de door U mij thans getoonde brief van 1 juni 1945, welke brief mijn gevoelens omtrent Max Fleischmann in die tijd vlak na de oorlog volkomen vertolkte.”

Overwegende, dat gerequesteerde op gronden, waarop hieronder voor zoveel nodig zal worden ingegaan heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring althans ontzegging van het verzoek met veroordeling van het N.B.I. in de kosten van het geding;

Overwegende, dat de door het N.B.I. als grond voor herziening aangevoerde feiten en omstandigheden zijn die, welke het blijktens zijn eigen stelling aan zijn beschikking van 6 april 1955 heeft ten grondslag gelegd en welke het blijktens de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd, door zijn weigering het beroepschrift van gerequesteerde in behandeling te nemen, opzettelijk heeft nagelaten, in de appellinstantie aan te voeren;

Overwegende, dat het middel van herziening naar zijn aard niet daartoe dient, feiten en omstandigheden, die aan een partij tijdens het proces voor de Afdeling Rechtspraak van de Raad bekend waren en die deze partij om haar moverende redenen opzettelijk heeft nagelaten in dat proces aan te voeren, alsnog aan deze Afdeling ter beoordeling voor te leggen;

Overwegende, dat het N.B.I. mitsdien niet ontvankelijk is in zijn verzoek om herziening, en dat dientengevolge voor

schorsing van de tenuitvoerlegging, gelijk mede gevraagd, geen aanleiding bestaat;

dat voor een kostenveroordeling als door gerequesteerde gevraagd, in een procedure als de onderhavige geen plaats is;

RECHTDOENDE:

Verklaart het Nederlandse Beheersinstituut niet-ontvankelijk in zijn verzoek om herziening.

Wijst af het verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging.

No. 56/552

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak 's-GRAVENHAGE,

7 september 1956 (Mrs Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Prof. Wiarda).

Het N.B.I. heeft — nadat een onderzoek naar de nationaliteit van appellante reeds vóór de Bestemmingswet (20 juli 1951 Stbl. 311) gaande was — eerst in juni 1955 beslist, dat zij als vijandelijk onderdaan werd aangemerkt, waardoor het N.B.I. het voor appellante onmogelijk heeft gemaakt ontvijanding te verzoeken.

Zo al moet worden aangenomen, dat onder omstandigheden het N.B.I. ook na de in werking treding van de Bestemmingswet bevoegd is gebleven te beslissen, dat personen vijandelijke onderdanen zijn, het in het onderhavige geval in ieder geval in redelijkheid niet vrijstond ten aanzien van belanghebbende van die vrijheid gebruik te maken.

Beschikking N.B.I. vernietigd met bevel tot teruggave van het in beheer genomen vermogen.

(art. 43 E 133; art. 5 Bestemmingswet).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het beroepschrift van Sigrid Alida Emma Jungé, wonende te Enschede, ten deze woonplaats gekozen hebbende te Amsterdam ten kantore van Mr. Y. Scholten, tegen de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut van 18 juni 1955, waarbij werd beslist, dat verzoekster moet worden aangemerkt als een persoon bedoeld in artikel 2, onder 2, van het Besluit E.133, zodat haar vermogen in eigen-

dom is overgegaan op de Staat der Nederlanden;

Gezien de stukken;

Gehoord namens appellante Mr. Y. Scholten en namens het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.) Mr. J. H. ter Spill;

Overwegende dat vaststaat, dat verzoekster bij haar geboorte uit het huwelijk van een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder bij haar geboorte Duitse was, doch — na het overlijden van haar vader — als minderjarige door de naturalisatie van haar moeder op 11 januari 1923 de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen;

Overwegende dat de beschikking van het N.B.I. blijkens de toelichting hierop is gegrond, „dat niet werd bezwezen, dat Mejuffrouw S. A. E. Jungé heeft voldaan aan de voorwaarden gesteld in § 25 van het Reichs- und Staatsangehörigkeitsgesetz van 22 juli 1913 (R.G.Bl.S 583) om de Duitse nationaliteit, welke zij op grond van haar geboorte verkreeg, te kunnen verliezen”;

Overwegende, dat de gronden, waarop appellante de beschikking van het N.B.I. heeft bestreden, hierop neerkomen:

1. Niet appellante heeft te bewijzen, dat zij geen Duitse is, doch het N.B.I. heeft te bewijzen, dat zij dit wel is;
2. Het is in strijd met de strekking van de zogenaamde Bestemmingswet (1951 S.311) om een Nederlandse ongeveer 4 jaren, nadat deze wet van kracht is geworden en nadat elk verzoek aan het N.B.I. en in appèl bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel tot ontvijanding onmogelijk is geworden, nog plotseling als Duitse te bestempelen;
3. Appellante heeft op 11 januari 1923 niet alleen de Nederlandse nationaliteit verkregen, doch in overeenstemming met § 25, lid 1, van het Reichs- und Staatsangehörigkeitsgesetz van 22 juli 1913 ook de Duitse nationaliteit verloren;

Overwegende, dat de tweede grond van appellante's beroep, als zijnde van de verste strekking het eerst moet worden onderzocht;

Overwegende hieromtrent, dat de in-

werkingtreding van de artikelen 3 en 4 van de wet van 20 juli 1951, S. 311, — nader te noemen de Bestemmingswet — onder meer tot gevolg heeft gehad dat het N.B.I. volgens artikel 5 van die wet niet meer bevoegd is met toepassing van artikel 34, lid 1, onder f, van het Besluit E 133 te verklaren, dat een bepaalde persoon niet vijandelijk onderdaan is, waaraan volgens de vaste jurisprudentie van deze Raad de gevolgtrekking moet worden verbonden, dat het N.B.I. dan ook niet meer bevoegd kan worden geacht zulk een vóór de inwerkingtreding van de Bestemmingswet afgelegde verklaring in te trekken;

Overwegende, dat deze gevolgtrekking niet alleen voortvloeit uit het stelsel van de Bestemmingswet, doch ook door de redelijkheid wordt geboden, omdat personen, die vóór genoemd tijdstip een verklaring hadden ontvangen, dat zij geen vijandelijke onderdanen waren, uiteraard geen gebruik hebben gemaakt van de toen nog bestaande mogelijkheid ontvijanding te verzoeken, terwijl die mogelijkheid na genoemd tijdstip werd uitgesloten, immers na dat tijdstip uitsluitend de Ministers van Justitie en Financiën ingevolge artikel 12 van de Bestemmingswet de bevoegdheid hebben om vermogen terug te geven echter uitsluitend in het algemeen belang en zonder beroep op de rechter;

Overwegende, dat nu in het onderhavige geval vóór de inwerkingtreding van de Bestemmingswet het N.B.I. weliswaar niet uitdrukkelijk had beslist, dat appellante niet was een vijandelijk onderdaan, doch de zich hier voordoende situatie in zoverre geheel met de hierbovengenoemde overeenkomt, dat appellante heeft aangenomen en ook nauwelijks anders heeft kunnen aannemen dan dat het N.B.I. haar niet als vijandelijk onderdaan aanmerkte;

Overwegende immers, dat, naar voor de Raad is komen vast te staan, vóór het N.B.I. in juni 1955 besliste, dat appellante als een vijandelijk onderdaan moest worden beschouwd, geen enkele autoriteit Nederlandse of Duitse zich ten aanzien van appellante op het standpunt had gesteld, dat zij

bij de verkrijging van de Nederlandse nationaliteit ook de Duitse had behouden, terwijl volkomen aanneemelijk is, dat belanghebbende er zich ook zelf nimmer van bewust is geweest, dat er ten aanzien van het hebben verloren van de Duitse nationaliteit enige twijfel kon bestaan;

Overwegende dat daarbij komt, dat, hoewel een onderzoek op dit punt reeds vóór de Bestemmingswet bij het N.B.I. gaande was, het eerst geruime tijd daarna te dien aanzien met appellante in contact is getreden en het middien door zijn optreden voor appellante onmogelijk heeft gemaakt om — mocht zij buiten haar weten inderdaad de Duitse nationaliteit hebben behouden — ontvijanding te verzoeken;

Overwegende, dat de Raad op bovenstaande gronden van oordeel is, dat, zoal moet worden aangenomen, dat onder omstandigheden het N.B.I. ook na de inwerkingtreding van de Bestemmingswet bevoegd is gebleven ten aanzien van tevoren niet als vijandelijke onderdanen onderkende personen te beslissen, dat zij wél vijandelijke onderdanen zijn, het aan het N.B.I. in het onderhavige geval in ieder geval in redelijkheid niet vrijstond ten aanzien van belanghebbende van die vrijheid gebruik te maken;

Overwegende, dat reeds op deze grond de bestreden beschikking moet worden vernietigd, zodat de verdere gronden, waarop appellante die beschikking heeft bestreden, niet behoeven te worden behandeld;

Overwegende, dat appellante heeft verzocht het N.B.I. te veroordelen in de kosten door haar in het onderhavige geding gemaakt, doch de aard van dat geding, zijnde een beroep tegen een beschikking van het N.B.I., zich tegen toewijzing van dit verzoek verzet;

RECHTDOENDE:

Vernietigt de aangevallen beschikking;

Beveelt, dat aan appellante het door het Nederlandse Beheersinstituut in beheer genomen vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, zal worden teruggegeven.

(Dld.), gedateerd 14 augustus 1950 en inhoudende de mededeling, dat uit het van appellants moeder afkomstige vermogen ongeveer een week geleden waren verkocht de percelen H 6621, 6622, 6623, 6624 en 2267; dat het N.B.I. in aansluiting hierop heeft betoogd, dat appellant van de verkoop van deze percelen op de hoogte is geweest jaren voordat hij daartegen in beroep is gekomen, terwijl hij van de met partijen Middelkamp en Weinans gesloten verkoopovereenkomsten redelijkerwijze veel eerder dan een maand vóór de indiening van zijn beroepschrift kennis had kunnen krijgen, aangezien hij toch in de vorenbedoelde mededeling aan Notaris Meyer aanleiding had moeten vinden om zich omtrent de gang van zaken ten aanzien van de overige percelen op de hoogte te stellen c.q. hieromtrent regelmatig inlichtingen in te winnen;

Overwegende, dat de kopers Rass en Weinans schriftelijk en mondeling hebben doen aanvoeren, dat appellant — die woont in de onmiddellijke nabijheid van de Nederlands-Duitse grens, aan welke grens ook de aan partij Rass verkochte grond is gelegen — vanaf zijn in Duitsland liggende grond herhaaldelijk met deze koper over de aan hem verkochte grond heeft gesproken en zelfs aan hem heeft te kennen gegeven, dat hij blij was, dat partij Rass de grond had gekocht, omdat zij anders naar anderen zou zijn overgegaan;

Overwegende, dat het N.B.I. en de kopers, wier stellingen omtrent de tardieve indicie van het beroepschrift niet namens appellant zijn bestreden, ter zitting hebben gepersisteerd bij hun verzoek tot niet-ontvankelijk-verklaring van appellant;

Overwegende, dat Wij onder deze omstandigheden van mening zijn, dat voldoende aannemelijk is gemaakt, dat appellant de in art. 43, tweede lid van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Stbl. E 133) gestelde, ook op de voor Ons gevoerde procedures toepasselijke termijn voor de instelling van beroep ruimschoots heeft overschreden, weshalve Wij hem in zijn beroep niet ontvankelijk zullen verklaren en hem in de proceskosten zullen moeten veroordelen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep:

Verklaren appellant niet ontvankelijk in zijn vorderingen;

Veroordelen appellant.....

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

De Directie van het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten te ontbinden:

met ingang van 13 september 1956:

de „Stichting Bewindvoering Afwezigen Amsterdam”,

de stichting „Bestuur Rechtspersonen” gevestigd te Rotterdam,

de „Stichting Bewindvoering Afwezigen Arnhem”,

de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen Arnhem”,

de „Stichting Bewindvoering Afwezigen in het Ressort van de Vertegenwoordiging Eindhoven van het Nederlandse Beheersinstituut”,

de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen in het ressort van de Vertegenwoordiging Eindhoven van het Nederlandse Beheersinstituut”,
de „Stichting Bewindvoering Afwezigen Twente”,
de „Stichting Bewindvoering Afwezigen Groningen”,
de „Stichting Bewindvoering Afwezigen 's-Hertogenbosch”,
de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen Vertegenwoordiging Zwolle van het Nederlandse Beheersinstituut”,
de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen in de Vertegenwoordiging Zuid-Limburg van het Nederlandse Beheersinstituut”,
de „Stichting Bewindvoering Afwezigen in de Vertegenwoordiging Zuid-Limburg van het Nederlandse Beheersinstituut”,
de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen Noord- en Midden-Limburg”;
met ingang van 8 oktober 1956:
de stichting „Bestuur Middenstandsbedrijven”, gevestigd te Rotterdam;
met ingang van 22 oktober 1956:
de „Stichting tot bestuur en vereffening van rechtspersonen, gevestigd in het ressort der Vertegenwoordiging Alkmaar van het Beheersinstituut”.

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

SLOTUITKERING NIEDERLÄNDISCHE GRUNDSTÜCKSV ERWALTUNG (N.G.V.)

Het Nederlandse Beheersinstituut,

In aanmerking nemende, dat in het verleden aan de erkende concurrente crediteuren ten laste van het vijandelijk vermogen van de Niederländische Grundstücksverwaltung (Nederlandse Administratie van Onroerende Goederen) op hun vorderingen de navolgende uitkeringen werden beschikbaar gesteld:

een eerste uitkering van 40 %, en

een tweede uitkering van 25 %;

Overwegende, dat in verband met het feit, dat de activa van de N.G.V. nader konden worden bepaald, respectievelijk gerealiseerd, een slotuitkering mogelijk is van 10,65 % aan de erkende concurrente crediteuren, waardoor de totale uitkering aan hen 75,65 % zal bedragen;

Overwegende, dat de Afdeling Beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen van de Raad voor het Rechtsherstel aan zodanige slotuitkering haar goedkeuring heeft gehecht,

Besluit:

de slotuitkering van de Niederländische Grundstücksverwaltung (N.G.V.) vast te stellen op 10,65 %;

de slotuitkering te doen plaatsvinden in de volgorde, welke is gebezigd ten aanzien van bovengenoemde tweede uitkering;

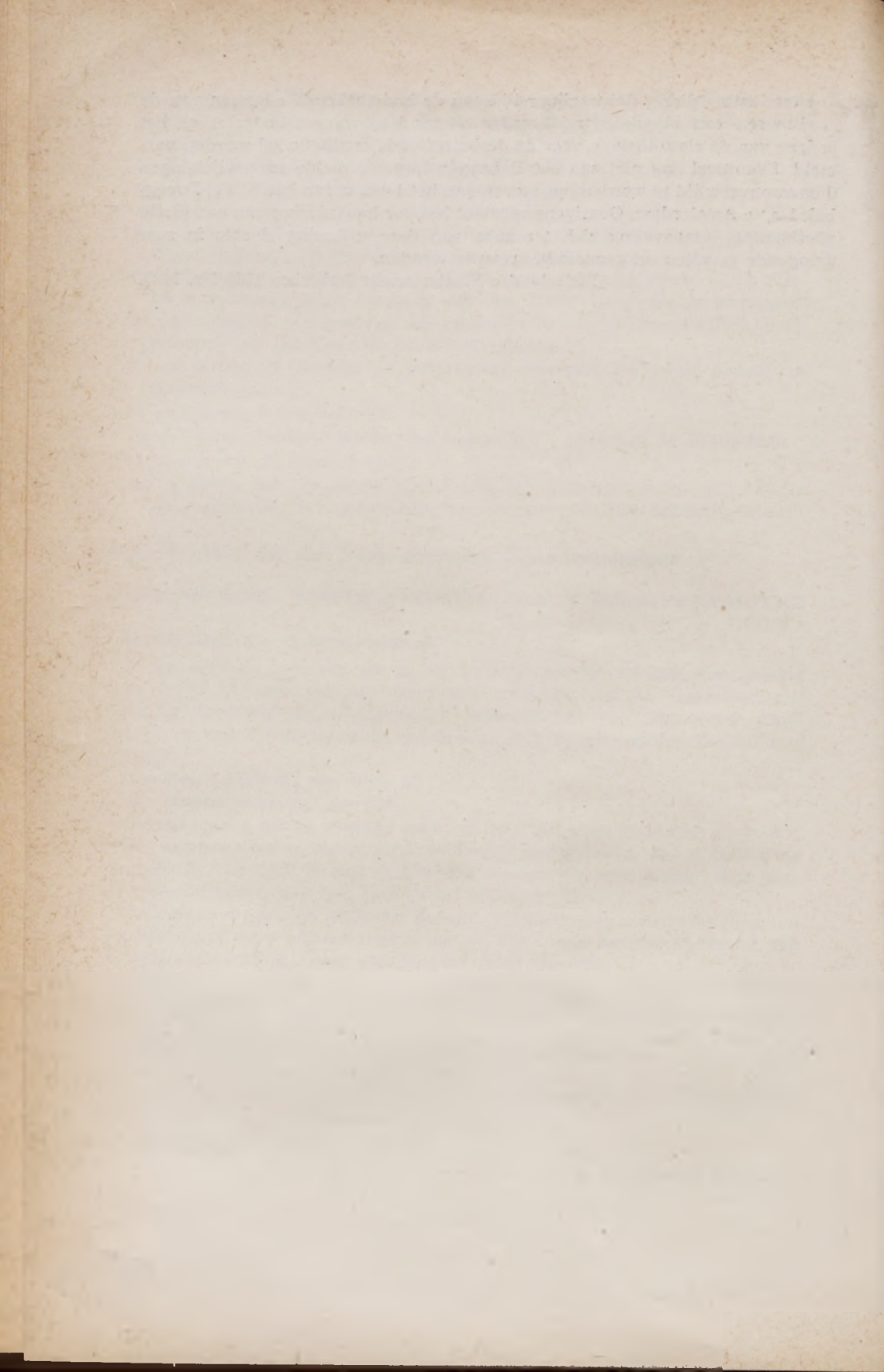
de liquidatiebalans gedurende één maand ter inzage van crediteuren te leggen bij het N.B.I., Droogbak 1-a, te Amsterdam.

's-Gravenhage, 1 oktober 1956.

J. J. de Vries, directeur.

Ter toelichting diene, dat te zijner tijd aan de laatstbekende adressen van de crediteuren een circulaire zal worden verzonden, waarin onder meer het bedrag van de slotuitkering voor de desbetreffende crediteur zal worden vermeld. Eventueel nog niet aan het Beheersinstituut vermelde adreswijzigingen dienen onverwijld te worden opgegeven aan het bureau van het N.B.I., Droogbak 1-a, te Amsterdam. Overigens verdient het, ter bevordering van een vlotte afwikkeling, aanbeveling zich ter zake van deze uitkering slechts in zeer dringende gevallen tot genoemd bureau te wenden.

(Nederlandse Staatscourant 2 oktober 1956 No. 192).

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG
NOVEMBER 1956
NUMMER

5

Drukkerij-uitgeverij „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUIJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUIJSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.—

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij
"DE HOFSTAD"

Scheepmakersstraat 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

Drukkerij-uitgeverij „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstr. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 773496

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Uitspraken in beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11, lid 4 E 133	23
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56/553 t/m 56/555	pag 1377 t/m 1384

UITSPRAKEN IN BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 166 VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 11 oktober 1956 (i.z. H. J. Beulen e.s.).
Beroep van het N.B.I. op tardieve indiening van het appel-request faalt, nu het N.B.I. zelf heeft nagelaten te voldoen aan der appellanten verzoek tot verstrekking van inlichtingen omtrent eventuele verkooptransacties.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen, ... enz.;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellanten — wier vermogens bij de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen in eigendom waren overgegaan op de Nederlandse Staat en voor de Staat van rechtswege werden beheerd door het N.B.I., totdat ingevolge het vonnis van de Afdeling Rechtspraak van de Raad d.d. 24 juli 1956 deze vermogens of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen aan appellanten dienden te worden teruggegeven — bij hunne beroepschriften

van 24 november en 15 december 1953 en 17 en 20 februari 1954 — welke alle hier in hun geheel geïnsereerd moeten worden geacht — aan Ons hebben verzocht te vernietigen de door het N.B.I. tijdens het door dit Instituut gevoerde beheer geëffectueerde overeenkomsten tot verkoop van tot hoger bedoelde vermogens behorende percelen grond, gelegen onder de gemeente Echt, te weten:

- a. op 12 januari 1953 de percelen sectie F nos. 3569, 1427, 1428 en 1429, tezamen groot 0.53.80 ha, voor de prijs van f 807,— aan Th. Laumen te Koningsbosch;
- b. op 12 januari 1953 het perceel sectie F no. 3006, groot 0.57.20 ha, voor de prijs van f 915,20 aan H. v. d. Munckhof te Maria Hoop;
- c. op 29 januari 1953 de percelen sectie E nos. 282 en 4283, groot onderscheidenlijk 0.32.80 ha en 0.17.30 ha, voor de prijs van onderscheidenlijk f 721,60 en f 190,30 aan Th. Moors te Koningsbosch;
- d. op 11 februari 1953 het perceel sectie E no. 248, groot 0.28.70 ha, voor de prijs van f 459,20 aan J. L. A. Geilen te Koningsbosch;
- e. op 27 februari 1953 de percelen sectie E nos. 246 en 247, tezamen groot 0.19.50 ha, voor de prijs van f 183,20 aan M. H. A. van Lumich te Koningsbosch;
- f. op 20/31 december 1952 de percelen sectie D nos. 4287, 2120, 2121, 2122 en 2123, tezamen groot 0.89.00 ha, voor de prijs van f 390,— aan Staatsbosbeheer;
- g. op 20/31 december 1952 de percelen sectie D nos. 4961, 4962, 4381, 4279, 4280 en 4281, tezamen groot 1.14.85 ha, voor de prijs van f 570,— aan Staatsbosbeheer;
- h. op 5 augustus 1953 het perceel sectie E no. 93, groot 0.12.60 ha, voor de prijs van f 277,20 aan P. A. Peulen te Koningsbosch;
- i. op 14 augustus 1953 het perceel sectie D no. 5123, groot 0.34.45 ha, voor de prijs van f 482,30 aan P. Graus te Koningsbosch;
- j. op 21 september 1953 het perceel sectie E no. 5152, groot 0.59.50 ha, voor de prijs van f 1.249,50 aan A. Lennartz te Koningsbosch,

daarbij als gronden voor de verzochte vernietiging aanvoerende in de eerste plaats, dat het N.B.I. zich alvorens tot verkoop over te gaan, had dienen te overtuigen van het feit dat Beulen geen Duitser was en, indien het deze conclusie niet gerechtvaardigd achtte, in ieder geval rekening had behoren te houden met het voor alle zekerheid ook reeds door hem ingediende verzoek om ontvijanding, voorts dat het hier betreft landerijen, die vallen onder het Nederlands-Pruisische grenstractaat van 1816, weshalve de verkoop van deze landerijen moet worden aangemerkt als een eenzijdige breuk van een internationaal verdrag;

Overwegende, dat het N.B.I. bij deszelfs alhier geïnsereerd te achten conclusie van antwoord allereerst de niet-ontvankelijkheid van het beroep wegens overschrijding van de appeltermijn heeft gesteld en voorts ten principale verweer heeft gevoerd, daarbij onder meer aanvoerende, dat ten tijde van het passeren der litigieuze acten van koop en verkoop geenszins een toekomstige ontvijanding van appellanten kon worden verwacht en de verkoop der gronden derhalve geboden was door het algemeen belang, voorts dat deze verkoop mede gevorderd werd door de verhoudingen in de landbouwsector, concluderende het N.B.I. primair tot niet-ontvankelijkverklaring van appellanten, subsidiair tot afwijzing van der appellanten vorderingen, kosten rechtens;

Overwegende, dat Staatsbosbeheer in zijn hier eveneens geïnsereerd te achten verweerschrift heeft betoogd, dat de uit der appellanten vermogen aangekochte grond deel uitmaakt van een strook hoge en zandige bosgronden, die ter bestrijding van het verstuivingsgevaar moeten worden bebost, weshalve het belang van de landbouw in die streek zich verzet tegen inwilliging

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/553

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,

19 januari 1955 (Mrs Prof. Houwing, Verveen en van Rijn van Alkemade).

Adolf O., Duitser, heeft in juni 1944 — in de mening verkerende „Nacherbe” te zijn in de nalatenschap van zijn moeder — die nalatenschap als „Nacherbe” verworpen. Het Landgericht te München heeft in december 1949 beslist, dat Adolf O. geen „Nacherbe” maar gewoon erfgenaam was in genoemde nalatenschap. Adolf O. heeft in januari 1950 de nalatenschap van zijn moeder verworpen, thans in zijn qualiteit van erfgenaam. Tot die verwerping was Adolf O. in 1950, voor zover het de in Nederland zich bevindende nalatenschap betref, niet gerechtigd. Zijn rechten op de nalatenschap waren overgegaan op de Staat, zodat hij daarover niet meer kon beschikken.

Het verzoek, om de verwerping der nalatenschap door Adolf O. in 1944 als „Nacherbe” te converteren in een verwerping als erfgenaam, afgewezen.

Beslissing N.B.I. bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — artt. 3, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 26 juni 1952 bij de Raad ingekomen verzoekschrift van:

1. Mr Jacob Kalff, wonende te Terborg,

2. Mevrouw Femina Geertruida Obermayer, echtgenote van Ir Hellmut von Werz,

3. Ir. Hellmut von Werz, zo voor zich als tot bijstand van zijn voornoemde echtgenote, beiden wonende in Duitsland, alsmede een op 23 augustus 1952 bij de Raad ingekomen antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage;

Gehoord op 27 maart 1954 partijen, verzoekers bij monde van hun raadsman, Mr C. H. Telders, het N.B.I. bij monde van Mr J. H. A. Dubois;

Overwegende, dat verzoekers bij vorenstaand request tijdig zijn gekomen

in hoger beroep van een beslissing van het N.B.I. van 29 mei 1952, inhoudende:

1. dat de verklaring van verwerping door Dr Adolf Max Obermayer in 1944 in Duitsland uitgebracht ter zake van de in 1938 opengevallen nalatenschap van Mevr. Obermayer-Kalff nietig is;

2. dat de Staat nog gerechtigd is tot de vruchten van de nalatenschap van de Heer Jacob Kalff, welke toekwamen aan Prof. Max Obermayer, overleden op 17 november 1948, voor zover die vruchten in Nederland aanwezig zijn; en hebben geconcludeerd dat de Raad de beslissing van het N.B.I. zal vernietigen en zal bepalen, dat als aan de Staat toekomend wordt beschouwd hetgeen volgens het in het verzoekschrift ontwikkelde standpunt van verzoekers als aan de Staat toekomend is te beschouwen, kosten rechtens;

dat het N.B.I. heeft geconcludeerd tot ontzegging van de vordering, kosten rechtens;

Overwegende, dat van het door verzoekers in vorenvermeld verzoekschrift gestelde, zoals dit bij pleidooi is aangevuld en gewijzigd, het navolgende als door het N.B.I. niet betwist en als door de overgelegde stukken bewezen, vaststaat:

In 1938 is in Duitsland overleden Mevrouw Katharina Margaretha Kalff, echtgenote van Prof. M. Obermayer; tot haar nalatenschap behoorde de helft van de nog onverdeelde nalatenschap van haar in 1937 overleden vader J. Kalff, waartoe voor de andere helft gerechtigd is verzoeker Mr Jacob Kalff.

Zij had bij testament van 17 juli 1928 over haar nalatenschap beschikt ten behoeve van haar beide kinderen Femina Obermayer en Adolf Obermayer en haar echtgenoot Max Obermayer. Het Amtsgericht München, Nachlassgericht, vatte dit testament blijkens de door hem afgegeven Erbschein d.d. 9 januari 1939 aldus op, dat de echtgenoot Max Obermayer tot Vorerbe, en de kinderen Femina en Adolf Max tot Nacherben, ieder voor de helft werden benoemd.

Vervolgens heeft bij een op 28 juni 1944 bij het Amtsgericht München af-

gelegde schriftelijke Ausschlagungserklärung de zoon Adolf Obermayer de Nacherbschaft van zijn moeder bij voorbaat verworpen; naar het, gelijk de Raad met partijen aanneemt, te dezen toepasselijke Duitse recht had dit tengevolge, dat de Vorerbe terstond vol erfgenaam werd van het aandeel, dat de Nacherbe, die verwierp, in de nalatenschap had; indien de Erbschein juist was en de verwerping geldig was, zou derhalve sinds 28 juni 1944 de echtgenoot van de erflaatster, Max Obermayer, volledig erfgenaam zijn t.a.v. de helft der nalatenschap alsmede Vorerbe t.a.v. de andere helft, en de dochter, Femina Obermayer Nacherbe t.a.v. de andere helft.

Max Obermayer was van Duitse nationaliteit; Femina Obermayer, inmiddels gehuwd met Ir. H. von Werz, heeft, naar het N.B.I. heeft beslist, geen vijandelijke nationaliteit; bij de bevrijding is mitsdien wel het vermogen van Max Obermayer en dus zijn aandeel in de nalatenschap van Mevrouw Obermayer-Kalff, voorzover zich in Nederland bevindend, in eigendom overgegaan op de Staat der Nederlanden, doch niet het aandeel van Femina von Werz-Obermayer in die nalatenschap.

Daarop heeft echter, bij beschikking van 14 december 1949, het Landgericht München op het door Adolf Obermayer ingesteld hoger beroep, met opheffing van de op 9 januari 1939 door het Amtsgericht München afgegeven Erbschein, beslist, dat bij het vorengenoemde testament van Mevrouw Obermayer-Kalff van 17 juli 1928 niet de echtgenoot Max Obermayer tot Vorerbe en de kinderen Femina en Adolf Obermayer tot Nacherben waren benoemd, maar dat daarbij de kinderen Femina en Adolf tot — gewone — Erben waren benoemd en aan de echtgenoot Max Obermayer slechts het vruchtgebruik der nalatenschap was vermaakt. Ook Adolf Obermayer is van Duitse nationaliteit, zodat, indien hij bij de bevrijding nog gerechtigd was tot de nalatenschap, zijn aandeel toen aan de Staat vervallen is.

Tenslotte heeft Adolf Obermayer bij schriftelijke verklaring, op 23 januari 1950 op het Amtsgericht te München afgelegd, zijn aandeel in de nalatenschap van zijn moeder Katharina Obermayer-Kalff voornoemd, verworpen, ditmaal in zijn hoedanigheid van Erbe;

Overwegende nu, dat verzoekers bij

pleidooi met wijziging en aanvulling van de feitelijke en juridische stellingen van hun beroepschrift, hebben betoogd, dat door de verwerping van de nalatenschap door Adolf Obermayer, diens aandeel is toegevalen aan de enige mede-erfgename, verzoekster Femina von Werz-Obermayer, en deze dus thans enig erfgename is van haar moeder Katharina Obermayer-Kalff, en dat, aangezien zij geen vijand is in de zin van het Besluit Vijandelijk Vermogen, de Staat (behoudens vorenbedoeld vruchtgebruik) geen recht op de nalatenschap van Mevrouw Obermayer-Kalff kan doen gelden en wel:

- 1e door de verwerping van de nalatenschap op 23 januari 1950 door Adolf Obermayer in zijn hoedanigheid van Erbe;
- 2e door de verwerping van de nalatenschap op 28 juni 1944 door Adolf Obermayer in zijn hoedanigheid van Nacherbe, aangezien deze verwerping, gedaan op een tijdstip, waarop Adolf Obermayer ingevolge de Erbschein van 9 januari 1939 als Nacherbe gold, thans, nu hij blijkt toen reeds Erbe te zijn geweest, moet worden beschouwd als een verwerping van de Erbschaft, althans daarin moet worden geconverteerd, terwijl deze verwerping tijdig is geschied, omdat de in het B.G.B. voor verwerping gestelde termijn ten aanzien van een Nacherbschaft pas begint te lopen, voorzover hier van belang, op het moment, waarop de Vorerbe overlijdt, zij het ook, dat verwerping ook reeds voordien bij voorbaat kan geschieden;

Overwegende, dat het N.B.I. die in de beroepen beslissing en in zijn conclusie van antwoord is uitgegaan van de veronderstelling, dat de verwerping van de nalatenschap door Adolf Obermayer op 28 juni 1944 is geschied in zijn hoedanigheid van Erbe en deze nietig heeft geacht als niet geschied binnen de daartoe door de Duitse Wet gestelde termijn, bij pleidooi heeft aangevoerd, dat ook op de grondslag van de gewijzigde stellingen van verzoekers hun betoog onjuist is en zowel de verwerping van 28 juni 1944 als die van 23 januari 1950 zonder effect zijn;

Overwegende omtrent de verwerping op 23 januari 1950:

dat op het ogenblik, waarop het Besluit Vijandelijk Vermogen op Adolf

Obermayer toepasselijk werd, zijn vermogen in eigendom overging op de Nederlandse Staat;

dat, indien hij op dat ogenblik nog als erfgenaam medegerechtigd was in de nalatenschap van Mevrouw Obermayer-Kalff, toen ook zijn rechten op de nalatenschap, althans voorzover deze zich in Nederland bevond, op de Staat zijn overgegaan en hij daarover niet meer door verwerping van de nalatenschap heeft kunnen beschikken;

dat dus in zoverre deze verwerping geen effect heeft gehad;

Overwegende omtrent de verwerping op 28 juni 1944:

dat Adolf Obermayer op die datum, in de mening verkerende, dat hij Nacherbe was, de Nacherbschaft heeft verworpen;

dat hij toen, aangezien hij niet wist, Erbe te zijn, niet de wil heeft gehad de Erbschaft te verwerpen;

dat bij gebreke van die wil, de verwerping niet aldus kan worden geduid, dat hij haar wilde doen strekken tot verwerping van de Erbschaft;

dat ook uit de verwerping van de Erbschaft op 23 januari 1950 niet kan worden afgeleid, dat Adolf Obermayer op 28 juni 1944 de wil had al wat hem uit welken hoofde ook uit de nalatenschap van zijn moeder toekwam, hetzij als Nacherbe hetzij ook als Erbe, te verwerpen;

dat immers de verwerping van de Erbschaft op 23 januari 1950 is geschied, gelijk ten processe duidelijk is gebleken, om redenen, die na 28 juni 1944 zijn opgekomen, namelijk omdat door het inmiddels in werking getreden Besluit Vijandelijk Vermogen die Erbschaft aan de Nederlandse Staat was vervallen, terwijl zij, indien de verwerping op 23 januari 1950 geldig ware, aan de geen vijandelijk onderdaan zijnde Mevrouw von Werz-Obermayer zou toevallen;

Overwegende, dat verzoekers verder hebben betoogd, dat in ieder geval de verwerping van de Nacherbschaft op 28 juni 1944 moet worden geconverteerd in een verwerping van de Erbschaft, omdat aan te nemen valt, dat Adolf Obermayer, indien hij toen geweten had, geen Nacherbe maar Erbe te zijn, en dat dus verwerping van de Nacherbschaft geen effect had, de Erbschaft zou hebben verworpen;

dat echter de Raad dit niet kan aannemen;

dat voor Adolf Obermayer verwer-

ping van de Nacherbschaft, indien hij Nacherbe ware, geenszins hetzelfde gevolg had als verwerping van de Erbschaft, indien hij Erbe ware;

dat immers bij verwerping van de Nacherbschaft de Vorerbe aanstonds Erbe werd, en, in de veronderstelling dat Adolf Obermayer Nacherbe was, zijn vader, alsdan Vorerbe, dus aanstonds Erbe werd;

dat alsdan Adolf Obermayer kon verwachten, te zijner tijd — en wel op hetzelfde tijdstip, waarop hij als Nacherbe in het bezit der nalatenschap zou zijn gekomen — van hetgeen hij als Nacherbe verwierp de helft weder als erfgenaam voor de helft van zijn vader te zullen ontvangen;

dat daarentegen indien Adolf Obermayer, wetende Erbe en geen Nacherbe te zijn, alstoen de Erbschaft zou hebben verworpen, het door hem verworpen gedeelte der nalatenschap aanstonds in zijn geheel aan zijn mede-erfgename, zijn zuster, zou zijn vervallen en hij niet kon verwachten, daarvan in de toekomst nog een deel te zullen ontvangen;

dat Adolf Obermayer zich vorenomschreven beperkte werking van zijn verwerping van de Nacherbschaft op de dag dier verwerping zeer wel bewust is geweest;

dat hij immers dienzelfde dag, en klaarblijkelijk in samenhang met de verwerping der Nacherbschaft, een, ten processe overgelegd, testament heeft gemaakt, waarin hij voor het geval, dat hij na zijn vader zou overlijden, alles wat hij van zijn beide ouders geërfd had bij kinderloos overlijden naliet aan zijn zuster, en bij overlijden met achterlating van kinderen, aan zijn aanstaande vrouw als Vorerbin en aan die kinderen als Nacherben;

dat daaruit blijkt, dat hij bij de verwerping zich ter dege realiseerde, dat hetgeen hij verwierp voor de helft hem als erfgenaam van zijn vader weder zou toekomen, hij immers weloverwogen omtrent het hem langs die weg toekomende beschikkingen trof;

dat, dit zo zijnde, aan een conversie van de verwerping der Nacherbschaft in een verwerping der Erbschaft, daargelaten of niet nog uit andere hoofde daartegen bezwaren bestaan, in ieder geval de noodzakelijke feitelijke grondslag ontbreekt;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat Adolf Obermayer niet rechtsgeldig de nalatenschap van zijn moeder heeft verworpen, zodat de op die

R

verwerping gegronde vordering van verzoekers moet worden afgewezen;

Overwegende, dat partijen nog hebben gedebatteerd over de vraag, welke vruchten uit de nalatenschappen van Jacob Kalff, van Mevrouw Obermayer-Kalff en van Mevrouw Kalff-Losecaat Vermeer aan de Staat als rechtsopvolger van Dr Adolf Max Obermayer toekomen;

dat echter de Raad niet duidelijk is geworden, of tussen partijen geschil hierover bestaat en de Raad zich mitsdien van het doen van uitspraak hierover vooralsnog zal onthouden, aan partijen de bevoegdheid latende om, indien een geschil hieromtrent mocht aanwezig zijn, zich ter zake daarvan alsnog tot de Raad te wenden.

RECHTDOENDE:

Ontzegt verzoekers hun vordering tot vernietiging van de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, neergelegd in zijn brief van 29 mei 1952 PE 65'1385.

Veroordeelt hen in de proceskosten, tot op deze uitspraak aan de zijde van het Nederlandse Beheersinstituut begroot op f 150.— (honderdvijftig gulden).

No. 56/554

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE

3 maart 1955 (Mrs Prof. Houwing, Verveen en van Rijn van Alkemade).

Het N.B.I. heeft terecht de voldoening aan zich verlangd van het bedrag van D.M. 148.80 ter zake van aan de Duitse Staat (de Republiek West-Duitsland) verschuldigde successierechten.

In het algemeen bestaat er geen reden om degenen, die een vordering betaalt, te vrijwaren voor namaning, maar dit wordt anders, indien zich voor de desbetreffende vordering in Duitsland een verhaalsobject bevindt, aangezien de debiteur dan kans loopt tweemaal te moeten betalen. Dit risico moet de Staat voor zijn rekening nemen.

Het N.B.I. en na opheffing de Staat zal de erven Dunlop dienen te vrijwaren voor het nadeel van dubbele betaling.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — artt. 20, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het op 4 september 1953 ingekomen verzoekschrift van Mr Frank Willem van den Berg, wonende te Rotterdam, te dezen handelende in zijn hoedanigheid van uitvoerder der uiterste wilsbeschikkingen van Carolina Johanna Theofanie Bernardina Dunlop, weduwe van Frans Alexander van den Berg, overleden te Amsterdam op 5 september 1951 zonder legitimarissen na te laten, zijnde verzoeker bij haar testament, op 26 juni 1947 verleden voor Notaris E. Th. Scheltinga Koopman te Amsterdam, in voormelde hoedanigheid benoemd met toekenning van het recht van inbezitneming der nalatenschap gedurende de tijd voor de vereffening daarvan vereist;

Gezien ook het verweerschrift van het N.B.I.;

Gelet op de mondelinge toelichting van de zaak door de verzoeker en door Mr H. H. A. van West namens het N.B. I.;

Overwegende, dat, voorzover van belang is, vaststaat:

dat bij akte van scheiding en deling van de nalatenschap van Cornelia van Oosterzee, notarieel verleden op 20 oktober 1948, aan nu wijlen C. J. Th. F. Dunlop, weduwe van F. A. van den Berg, werd toebedeeld de vordering van Cornelia van Oosterzee, groot R. M. 70.000, op het Duitse Rijk ter zake van geleden oorlogsschade;

dat bij definitieve aanslag, opgelegd door het Hauptfinanzamt für Erbschaft- und Verkehrsteuern von Grosz-Berlin en gedateerd 29 april 1949, wegens de door Cornelia van Oosterzee gemaakte legaten de verschuldigdheid van successierecht tot een bedrag van R.M. 14.046,80 is vastgesteld;

dat reeds in 1944 ter zake van dit te heffen successierecht een bedrag van R.M. 12.558,50 werd betaald, zodat — gelijk uit de definitieve aanslag blijkt — pro resto te betalen overbleef R.M. 1.488,30 of wel, omgerekend in Duitse Markten, D.M. 148,80;

dat destijds tot zekerheid voor de betaling van het successierecht aan de Duitse Staat (fiscus) werd overgedragen een gedeelte, groot R.M. 14.000, van de voormelde vordering ten bedrage van R.M. 70.000,;

dat het Hauptfinanzamt voornoemd aan verzoeker heeft doen weten, dat,

zo voormeld bedrag van D.M. 148,80 zou zijn betaald, de overdracht tot zekerheid voormeld ongedaan zou worden gemaakt;

dat verzoeker daarop aan het N.B.I. heeft verzocht goed te keuren, dat laatstvermeld bedrag aan het Hauptfinanzamt zou worden overgemaakt, of wel, zo dat bedrag, omgerekend in Ned. courant, aan het N.B.I. zou moeten worden voldaan, dit Instituut de erven van C. J. Th. B. Dunlop, weduwe van F. A. van den Berg, zou vrijwaren tegen een mogelijke verordening van het bedrag ten tweede male, door de Duitse Staat, waarbij verhaal zou worden gezocht op de te verlenen uitkering wegens oorlogsschade;

dat bij brief van 8 augustus 1953 het N.B.I. heeft beslist, dat het bedrag van D.M. 148,80, omgerekend tegen de koers van de dag, aan dat Instituut moest worden afgedragen en dat de verlangde vrijwaring niet kon worden verleend;

Overwegende, dat het inleidend verzoekschrift een beroep tegen deze beslissing inhoudt;

Overwegende, dat verzoeker bij de mondelinge behandeling van de zaak heeft verzocht het petitum van zijn verzoekschrift te mogen wijzigen, in voege, dat dit hierop neerkomt:

dat de Raad, met vernietiging voor zoveel nodig van de beroepen beslissing, zal bepalen:

primair: dat het N.B.I. jegens de erfgenamen van C. J. T. B. Dunlop, weduwe van F. A. van den Berg, zal zijn gehouden tot vrijwaring tegen een mogelijke vordering door de Duitse Staat van het bedrag van D.M. 148,80 aan successierecht voor het geval door die Staat enige vergoeding ter zake van door Cornelia van Oosterzee geleden oorlogsschade zou worden toegekend;

subsidiair: dat het N.B.I. voormeld bedrag aan successierecht zal afdragen aan het eerder vermelde Hauptfinanzamt;

meer subsidiair: dat het N.B.I. gehouden zal zijn te bewerkstelligen, dat aan de erven Dunlop „ontslag uit de cessie” van het gedeelte der vordering wegens oorlogsschade zal worden verleend;

Overwegende, dat de Raad de gewenste wijziging van het petitum toestaat;

dat daardoor aan het door het N.B.I.

opgeworpen middel van niet-ontvankelijkheid, hieraan ontleend, dat een voorwaardelijk beroep zou zijn ingesteld, de grond is komen te ontvallen;

Overwegende, dat het N.B.I. nog als middel van nietontvankelijkheid heeft voorgesteld, dat verzoeker bij zijn verzoek geen belang zou hebben, omdat ingevolge de „Law 63” de Duitse Staat niet bevoegd zou zijn het als vijandelijk vermogen aan het N.B.I. betaalde successierecht alsnog te vorderen en te verhalen op een eventueel te verlenen uitkering wegens oorlogsschade;

dat dit middel echter moet worden verworpen;

dat het toch mogelijk is, dat de Duitse Staat (de Republiek West Duitsland) te zijner tijd, indien verhaal van de vordering wegens successierecht mogelijk is, hetzij aan de „Law 63” een andere uitlegging zal geven dan het N.B.I., hetzij niet meer aan de „Law 63” gebonden zal zijn of wel zich daaraan niet meer gebonden zal achten, en die Staat alsdan van de uit te keren schade-loosstelling een bedrag van D.M. 148,80 zal inhouden;

dat het derhalve voor de erven Dunlop van belang is thans een beslissing van de Raad te verkrijgen, waardoor wordt uitgesloten, dat bedoeld bedrag ten tweede male te hunnen laste komt;

Overwegende, dat het N.B.I. terecht de voldoening van het bedrag van D.M. 148,80 aan zich heeft verlangd;

dat in het algemeen geen reden bestaat degenen, die een vordering van de Duitse Staat of van een onderdaan van die Staat als vijandelijk vermogen aan het N.B.I. heeft voldaan, ter zake van namaning te vrijwaren, aangezien een rechtsoverdracht tot het opnieuw betalen van het aan het N.B.I. afgedragen bedrag hier te lande geen kans van slagen zou hebben;

dat dit echter anders wordt, indien zich voor de desbetreffende vordering in Duitsland een verhaalsobject bevindt;

dat toch in dat geval degene, die hier te lande aan het N.B.I. heeft betaald en wiens verhaalsobject in Duitsland wordt uitgewonnen, genoodzaakt zal zijn, wil hij niet ten tweede male betalen, in Duitsland te procederen met onzekere kans;

dat het niet redelijk is, dat het risico te dezen — gevolg van de Nederlandse wettelijke bepalingen op het stuk van het vijandelijk vermogen — wordt gedragen door de aan die bepa-

lingen gebonden particuliere personen doch het veeleer moet geacht worden in de rede te liggen, dat de Staat dit risico voor zijn rekening neemt;

dat de Raad derhalve termen vindt het primaire verzoek, in voege als in het dictum zal worden aangegeven, toe te wijzen;

BESLISSENDE IN BEROEP:

Vernietigt de bestreden beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut voorzover daarbij de verzochte vrijwaring is geweigerd;

Bepaalt, dat het Nederlandse Beheersinstituut en bij deszelfs opheffing de Staat der Nederlanden de erven van C. J. Th. B. Dunlop, weduwe van F. A. van den Berg, zal vrijwaren tegen het nadeel, dat deze zullen lijden ingeval de Duitse Staat (de Republiek West-Duitsland), nadat een uitkering ter zake van door Cornelia van Oosterzee geleden oorlogsschade zal zijn toegekend, daarop zal verhalen een door die Staat gepretendeerde vordering, groot D.M. 148,80 wegens successie-recht verschuldigd over de door Cornelia van Oosterzee gemaakte legaten;

No. 56/555

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak, 's-GRAVENHAGE 3 februari 1955 (Mrs van Haeften, Wery en Hoek).

Het N.B.I. heeft de handelszaak onder de firma G. Cleve & Zn op 23 april 1946 verkocht aan appelland, waaronder begrepen alle vorderingen op en schulden aan derden.

Het N.B.I. heeft van appelland gevorderd de betaling van schulden, verschuldigd aan vijandelijke onderdanen.

Zijn onder de „schulden aan derden” in de acte van overdracht ook begrepen de schulden aan het N.B.I.?

Bij de overdracht is niet over de bedragen van de Duitse schulden en Duitse vorderingen gesproken.

Appelland heeft op goede gronden kunnen menen, dat het N.B.I. niet boven de koopprijs van f 6000,— ook nog aanspraak zou maken op betaling van de Duitse vorderingen, zodat de koopacte in dien zin moet worden uitgelegd.

Beslissing N.B.I. vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — artt. 20, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het op 2 augustus 1950 ter Griffie ingekomen beroepschrift van Pieter Tuch, expeditie, wonende te Rotterdam (gemachtigde Mr. D. A. van der Linde, advocaat en procureur te Rotterdam), het daarop ingekomen schriftelijk antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut — verder te noemen „het Beheersinstituut” — (gemachtigde Mr. H. J. F. Heyman, advocaat en procureur te Rotterdam) d.d. 23 augustus 1951, alsmede de overige stukken van het geding;

Gehoord partijen, appelland bij monde van zijn voormelde gemachtigde, het Beheersinstituut bij monde van Mr. J. P. van Loon, advocaat en procureur te Rotterdam, voorts appelland in persoon tot het verstrekken van inlichtingen en Mr. A. A. de Bakker, advocaat en procureur te Rotterdam, als getuige;

Ten aanzien der feiten:

Overwegende, dat in dit geding vaststaat, dat de vennootschap onder firma G. Cleve & Zn., gevestigd te Rotterdam, waarvan tijdens de oorlog firmanten waren G. Cleve, J. Cleve en appelland, van wie de twee eerstgenoemden de Duitse nationaliteit bezaten, bij besluit d.d. 16 juli 1945 van de Militaire Commissaris van Rotterdam, ten deze uitoefenende de bevoegdheden van het Militair Gezag, onder Bestuur is gesteld met benoeming van Mr. A. A. de Bakker te Rotterdam, tot bestuurder; dat deze besturing met ingang van 31 mei 1946 is ingetrokken; dat het Beheersinstituut krachtens de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen bij onderhandse akte van 23 april 1946 de handelszaak G. Cleve & Zn. heeft verkocht en in eigendom overgedragen aan appelland voor een koopsom van f 6.000,—, uiterlijk op 15 mei 1946 te voldoen; dat in de koopakte is bepaald, dat alle vorderingen van gemelde vennootschap op derden en alle schulden van die vennootschap jegens derden in de overdracht waren begrepen en dat appelland zich verbond alle schulden van de firma jegens derden te voldoen;

dat het Beheersinstituut bij brief van 3 juli 1950 aan appelland heeft bericht, dat hij op grond van deze overeenkomst verplicht is de bedragen, welke de firma G. Cleve & Zn. verschuldigd was aan Duitse crediteuren, aan het Beheersinstituut te betalen, onder mededeling, dat hij zich wat de grootte van deze bedragen betreft kan baseren op

het in zijn bezit zijnde rapport van het accountantskantoor J. van Raalte te Rotterdam d.d. 3 januari 1946;

dat appellant van deze beslissing in beroep is gekomen en in zijn beroepschrift als grief daartegen aanvoert, dat bij het sluiten van voormelde koopovereenkomst zowel door het Beheersinstituut als door Mr. de Bakker is medegedeeld, dat alle vorderingen van de vennootschap op vijandelijke onderdanen (Duitsers) en alle schulden van de vennootschap jegens vijandelijke onderdanen (Duitsers) „uit de zaak waren genomen”, met andere woorden dat die vorderingen en schulden niet in de activa en passiva, bedoeld in de koopakte, waren en konden zijn begrepen; dat het Beheersinstituut in zijn schriftelijk antwoord deze stelling heeft betwist en gesteld heeft, dat aan appellant alleen uitstel van betaling is verleend, omdat hij in liquiditeitsmoeilijkheden verkeerde;

dat de zaak daarna mondeling voor de Raad is toegelicht en vervolgens appellant in persoon is gehoord ter verstrekking van inlichtingen, alsmede ingevolge aan appellant opgedragen getuigebewijs Mr. A. A. de Bakker als getuige; dat appellant na dat verhoor subsidiair, voor het geval die Raad zulks nog nodig mocht achten, heeft verzocht de accountant J. van Raalte, thans woonachtig te Wellington (Nieuw-Zeeland), bij rogatoire commissie te horen; dat vervolgens nog briefwisseling tussen de raadslieden van partijen heeft plaatsgevonden;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat de schulden van de vennootschap G. Cleve & Zn. aan Duitsers ten tijde van de overdracht van de handelszaak aan appellant niet meer waren schulden aan derden, doch waren geworden schulden aan het Beheersinstituut als beherende het op de Staat in eigendom overgegaan vijandelijk vermogen, zodat de bepaling der koopakte, dat appellant zich tot betaling van de schulden der vennootschap jegens derden verbindt, niet duidelijk is en een onderzoek naar de bedoeling van partijen nodig maakt;

Overwegende nu te dien aanzien, dat appellant bij de comparitie onder meer heeft verklaard: „Ik meende dat de vorderingen van Duitsers niet te mijnen laste kwamen, want ik kocht van het N.B.I. en ik meende dat deze vor-

deringen aan het N.B.I. waren overgegaan en dat alle schulden aan en vorderingen op Duitsers tegen elkaar wegvielen”;

dat de getuige Mr. de Bakker, die als bestuurder van de vennootschap een van appellant verkregen aanbod van f 5.000,— met de heer van Oudgaarden van het Beheersinstituut te Rotterdam heeft besproken, onder meer heeft verklaard: „De Duitse schulden en vorderingen zijn niet ter sprake gekomen, omdat men wel van de gedachte uitging dat deze tegen elkaar wegvielen. Ik geloof dat het N.B.I. bij de verkoop van de gedachte uitging, dat Tuch niet voor de Duitse schulden aansprakelijk was. Bij de besprekingen tussen de heer van Oudgaarden en mij over de vraagprijs door Tuch te betalen is de kwestie Duitse schulden — Duitse vorderingen niet ter sprake gekomen. Wij gingen er als het ware zonder er verder over na te denken van uit, dat de vorderingen en schulden tegen elkaar wegvielen en deze posten zijn dan ook steeds verwaarloosd. Bij de definitieve besprekingen ben ik niet tegenwoordig geweest. De waarde van de zaak was volgens mij vrijwel niets anders dan de goodwill, de Duitse schulden en vorderingen liepen tegen elkaar weg en de overige vorderingen en activa waren ongeveer gelijk aan de gewone schulden”;

Overwegende, dat het Beheersinstituut in zijn brief aan de Raad d.d. 10 december 1953 hiertegenover opmerkt, dat in gevonden potloodnotities van de heer van Oudgaarden te lezen staat: „overname zou dienen te geschieden met alle baten en lasten”, doch het naar 's Raads oordeel ten deze de vraag is, of bij de onderhandelingen over de koop voldoende tot uitdrukking is gekomen, dat hierbij ook aan de vorderingen van Duitsers werd gedacht;

Overwegende, dat de overeengekomen koopprijs meer tegen dan vóór het standpunt van het Beheersinstituut pleit; dat toch het accountantsrapport van 3 januari 1946 het vermogen van de zaak per 30 september 1945 stelt op iets minder dan f 1100,— doch daaraan toevoegt, dat, tenzij maatregelen genomen kunnen worden, het vermogen binnen zeer korte tijd tot nul gereduceerd zal zijn, daar de kosten hoger zijn dan de opbrengsten en het zich niet laat aanzien, dat hierin binnen afzienbare tijd verandering zal komen, terwijl het op 15 mei 1946 vastgestelde accoun-

tantsrapport constateert, dat er per 31 maart 1946 ruim f 17.000,— meer schuld is dan bezit en dat het bedrijf in het eerste kwartaal 1946 een verlies van ruim f 2.000,— heeft opgeleverd;

Overwegende, dat voorts het Beheersinstituut niet stelt, dat tussen partijen ook over de bedragen van de Duitse schulden en Duitse vorderingen is gesproken en de beslissing, waarvan beroep, dan ook volstaat met daarvoor naar meergenoemd accountantsrapport van 3 januari 1946 te verwijzen;

dat het Beheersinstituut in zijn brief aan de Raad van 15 oktober 1951 de schulden aan Duitse crediteuren stelt op ruim f 4500,—, doch dit op een misverstand moet berusten; dat toch meergenoemd rapport de **schulden aan de vennootschap**, luidende in Duitse Rijksmark, per 30 september 1945 stelt op f 4594,25, omgerekend tegen de clearingkoers van 1944 (blz. 2 en bijlagen 1 en 5 van het rapport), doch de schulden **van de vennootschap**, luidende in Duitse Rijksmark en berekend naar dezelfde clearingkoers, op f 2407,84; dat de Raad er evenwel op wijst dat — gelijk uit het vorenstaande reeds blijkt — genoemd rapport de schulden en vorderingen niet onderscheidt naar de nationaliteit van de debiteuren resp. crediteuren, doch naar de valuta waarin zij luiden en het in dit verband opmerking verdient, dat ook van de in bijlage 5 gespecificeerde schulden der vennootschap, luidende in Nederlandse valuta, ten bedrage van tezamen f 24853,70, blijkens de specificatie verschillende geacht kunnen worden verschuldigd te zijn aan Duitse crediteuren; dat de boedel derhalve op het punt van Duitse crediteuren in het voorjaar van 1946 weinig overzichtelijk was en het onder die omstandighe-

den weinig aannemelijk is, dat appellant — ware hem bekend geweest, dat hij ook die Duitse schulden aan het Beheersinstituut zou hebben te voldoen — wél uitvoerig over de koopprijs van f 6.000,— zou hebben onderhandeld, doch niet zou hebben getracht met het Beheersinstituut tot klaarheid te komen over het bedrag dat daar nog wegens Duitse schulden bij zou komen, zulks te minder nu weliswaar daartegenover stonden vrij grote bedragen aan vorderingen op Duitsers, welke evenwel als goeddeels oninbaar moesten worden beschouwd;

Overwegende, dat het vorenstaande in onderling verband steun geeft aan appellants opvatting, dat hij op goede gronden heeft kunnen menen, dat het Beheersinstituut niet boven den koopprijs van f 6.000,— ook op betaling van de Duitse crediteuren aanspraak maakte en dat dus de besproken clause der koopakte in dien zin moet worden opgevat;

Overwegende, dat de beslissing, waarvan beroep, derhalve moet worden vernietigd en van de subsidiair verzochte rogatoire commissie kan worden afgezien, vattende toch de Raad de tussen partijen gewisselde correspondentie op in dien zin, dat het Beheersinstituut ook zijnerzijds van verdere bewijsvoering afziet;

RECHTDOENDE IN HOGER BEROEP:

Vernietigt de beslissing van het Beheersinstituut d.d. 3 juli 1950, waarvan beroep;

Veroordeelt het Beheersinstituut in de kosten van het geding, aan de zijde van appellant tot heden begroot op f 150,— (één honderd en vijftig gulden).

van de onderhavige vordering, op welke grond wordt geconcludeerd tot afwijzing van deze vordering;

Overwegende, dat de onder de prolegomena sub 1 t/m 7 genoemde partijen Laumen, Lennartz, Geilen, Moors, Graus, Peulen en v. d. Munckhof in hunne alhier als geheel ingevoegd te beschouwen verweerschriften uitvoerig hebben betoogd, dat en waarom de aankoop van de litigieuze gronden noodzakelijk is geweest om hun bedrijf te saneren en rendabel te maken, om welke reden zij verzoeken der appellanten vordering af te wijzen;

Overwegende, dat de als partij in het geding geroepen onder e. hierboven vermelde koper H. A. van Lumich ondanks de hem daartoe geboden gelegenheid geen verweerschrift heeft ingediend;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij allereerst zullen onderzoeken de door het N.B.I. gestelde tardiviteit van het beroep;

Overwegende, dat Ons dienaangaande het volgende is gebleken: dat appellanten op 18 juli 1953 een volmacht hebben afgegeven aan de heer A. J. J. Willemse om hun belangen te behartigen terzake van hun aan de Nederlandse Staat vervallen vermogens;

dat voornoemde gemachtigde zich op 4 augustus 1953 heeft gewend tot het N.B.I. met de mededeling, dat zijn cliënten staatloos zouden zijn, daarop het verzoek grondende om, voor het geval hun vermogen nog niet geliquideerd mocht zijn, met deze staatloosheid rekening te houden, daaraan toevoegende een verzoek om inlichtingen, wat er met de landerijen van cliënten was geschied;

dat op 20 augustus 1953 door het N.B.I. hierop slechts is geantwoord, dat er geen aanleiding werd gezien voor inwilliging van het verzoek om de verkoop van de tot het vermogen van H. J. Beulen c.s. behorende gronden aan te houden, aangezien er nog geen enkel begin van bewijs was ingezonden voor de gestelde staatloosheid;

dat door der appellanten gemachtigde op 26 augustus 1953 een stamboom van H. J. Beulen aan het N.B.I. is overgelegd tot staving van zijn bewering, dat deze een staatloze van Nederlandse afkomst zou zijn;

dat vervolgens door deze gemachtigde op 28 oktober 1953 een verklaring is overgelegd van de Regierungspräsident te Aken, waaruit naar zijn mening de gestelde staatloosheid zou kunnen blijken, waaraan nogmaals het verzoek werd gekoppeld om voorshands nog met de liquidatie van het vermogen van cliënten te wachten;

dat na ontvangst van bedoelde verklaring door het N.B.I. op 2 november 1953 aan de gemachtigde van appellanten is geschreven, dat aan de Provinciale Voedselcommissaris voor Limburg — verder hierna te noemen de P.V.C. — op dezelfde dag het verzoek was uitgegaan om de verkopen uit het vermogen Beulen onmiddellijk stop te zetten, aan welke mededeling werd toegevoegd: „Inmiddels zijn reeds enige verkoopactes uit dit vermogen gepasseerd. Nadere inlichtingen kunt U hierover verkrijgen bij de Provinciale Voedselcommissaris voor Limburg”;

dat het N.B.I. op 20 november 1953 in een nadere brief aan meergenoemde gemachtigde nog deed weten, dat het gehele vermogen Beulen reeds was geliquideerd blijkens een zo juist ontvangen bericht van de P.V.C.;

dat vervolgens bij rekest van 24 november 1953 — bij Ons ingekomen op 1 december 1953 — door appellanten initieel beroep is ingesteld van de plaats gevonden verkopen, nog voordat de voor een beroep noodzakelijke essentiële gegevens van de P.V.C. waren ontvangen;

dat der appellanten beroepschrift derhalve ingediend is binnen een maand nadat door het N.B.I. was bericht, dat er enige verkopen uit het onderhavige vermogen waren geëffectueerd;

dat het N.B.I. zijn beroep op de tardiviteit grondt op de wetenschap, die de gemachtigde van appellanten zou hebben bezeten, dat nagenoeg alle in het grensgebied gelegen onder beheer staande percelen, behorende tot het vijandelijk vermogen, waren verkocht, weshalve deze gemachtigde zich aanstonds, nadat hij op 18 juli 1953 volmacht had verkregen, had dienen te overtuigen bij de betreffende instanties of de percelen uit het vermogen van

appellanten reeds waren verkocht, waardoor veel eerder dan een maand voor indiening van het beroepschrift wetenschap omtrent de geëffectueerde verkopten zou kunnen zijn verkregen;

Overwegende, dat, zoals hierboven gememoreerd, der appellanten gemachtigde reeds op 4 augustus 1953 aan het N.B.I. inlichtingen heeft verzocht omtrent mogelijke verkooptransacties, doch het N.B.I. heeft nagelaten aan dit verzoek te voldoen en eerst op 2 november 1953 mededeling heeft gedaan „dat er enige verkoopactes uit dit vermogen (waren) gepasseerd”, voor verdere bijzonderheden appellanten naar de P.V.C. verwijzende;

dat appellanten derhalve tijdig hebben getracht de nodige gegevens omtrent mogelijke verkooptransacties met betrekking tot hun voormalig vermogen te verkrijgen en het N.B.I. zelf hun deze gegevens heeft onthouden;

dat Wij onder deze omstandigheden het beroep van het N.B.I. op tardiviteit zullen moeten passeren en appellanten ontvankelijk zullen verklaren in hun beroep;

En voorts ten gronde:

Overwegende, dat het betoog van appellanten hierop neerkomt, dat verkoop van zogenaamde tractaatlanden moet worden aangemerkt als schending van het Nederlands-Pruissische grenstractaat van 1816 en als zodanig niet toelaatbaar is, en voorts dat het N.B.I. van verkoop der tot der appellanten vermogen behorende landerijen in ieder geval had behoren af te zien zolang niet was beslist omtrent de nationaliteit van appellanten en het door hen ingediende ontvijandingsverzoek;

Overwegende dienaangaande:

dat Wij reeds vele malen in andere, gepubliceerde, uitspraken uitvoerig hebben overwogen, dat en waarom het tractaat van 1816 niet in de weg staat aan krachtens artikel 11 lid 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen gesloten koopovereenkomsten met betrekking tot zogenaamde tractaatgronden, weshalve Wij hier kunnen volstaan met deze grond voor vernietiging der aangevochten verkooptransacties als zijnde niet gefundeerd te passeren;

dat de stelling van der appellanten gemachtigde, dat zijn cliënten ten onrechte werden aangemerkt als hebbende de Duitse nationaliteit, zijnde zij in werkelijkheid staatloos, door deze niet is kunnen worden waar gemaakt en blijkens het vonnis van de Afdeling Rechtspraak d.d. 24 juli 1956 in de loop van de ontvijandingsprocedure deze stelling dan ook is ingetrokken;

dat de litigieuze gronden derhalve terecht door het N.B.I. als „vijandelijk vermogen” zijn beheerd en het N.B.I. krachtens de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen bevoegd was tot verkoop daarvan over te gaan mits met inachtneming van de daaromtrent in artikel 11 lid 2 van dit Besluit gestelde regelen;

dat het N.B.I. als redenen voor deze verkoop aanvoert het algemeen belang en de juiste verhoudingen in de landbouwsector;

dat het algemeen belang inderdaad een spoedige realisatie van het vijandelijk vermogen eist teneinde de opbrengst te kunnen aanwenden voor het herstel van de geleden oorlogsschade, doch dat dit belang van een spoedige realisatie uiteraard niet geldt, indien de opbrengst van de verkochte vermogensbestanddelen zou moeten worden afgedragen aan de voormalige eigenaar in stede van voor bovengenoemd doel te kunnen worden aangewend;

dat Wij daarom moeten onderzoeken of ten tijde van de litigieuze verkooptransacties er voor het N.B.I. aanleiding bestond om een teruggave van het vermogen aan de oorspronkelijke eigenaren te verwachten;

Overwegende, dat Ons bij onderzoek terzake het volgende is gebleken:

dat onder dagtekening van 8 juni 1951 door appellanten een gedrukt formulier, waarin wordt verzocht om ontvijanding met het oog op het wederkrijgen van tot het vermogen behorend „tractaatland”, aan het N.B.I. is gezonden, waarop door het N.B.I. op 4 januari 1952 afwijzend is beschikt;

dat op 6 februari 1952 ter griffie van de Afdeling Rechtspraak is ingekomen een verzoekschrift van de „Interessengemeinschaft der Traktatlandgeschädigter Waldfeucht” te Waldfeucht, handelende als gemachtigde van appellanten, met welk verzoekschrift in beroep werd gekomen van hoger genoemde afwijzende beschikking van het N.B.I.;

dat dit beroepsschrift op 5 januari 1954 door de heer A. J. J. Willemse als nieuwe gemachtigde van appellanten is aangevuld, zijnde door deze toen tevens verschillende verklaringen overgelegd tot staving van de gestelde feiten en omstandigheden, welke aanleiding zouden kunnen geven voor terug-gave van vermogen;

dat de acten van koop en verkoop, zoals hierboven vermeld onder a t/m j, zijn verleden in de periode tussen december 1952 en september 1953, derhalve geruimen tijd voordat door appellanten bewijsstukken zijn verstrekt omtrent gedragingen, welke aanleiding zouden kunnen geven voor ontvijanding;

dat bovendien voor de litigieuze verkopen door het N.B.I. reeds toestemming aan de P.V.C. was verleend op 31 mei 1951, dernalve nog voordat er een verzoek om ontvijanding van appellanten was ingekomen, zodat op het ogenblik, waarop tot de verkoop werd besloten — hetgeen uiteraard slechts mogelijk was nadat door het N.B.I. zekerheid was verkregen omtrent de bereidheid tot koop van de wederpartij, derhalve na daaromtrent verkregen wilsovereenstemming — er voor het N.B.I. geen enkele aanleiding kon bestaan om met een mogelijke toekomstige ontvijanding van appellanten rekening te houden en nog minder om met een grote mate van waarschijnlijkheid een zodanige ontvijanding te verwachten;

Overwegende, dat het N.B.I. zich derhalve terecht op het algemeen belang heeft beroepen als grond voor de verkoop der litigieuze gronden en Wij de mede voor deze verkoop aangevoerde juiste verhoudingen in de landbouwsector, waarop behalve het N.B.I. ook de overige in het geding geroepen partijen de nadruk hebben gelegd, niet meer in beschouwing behoeven te nemen;

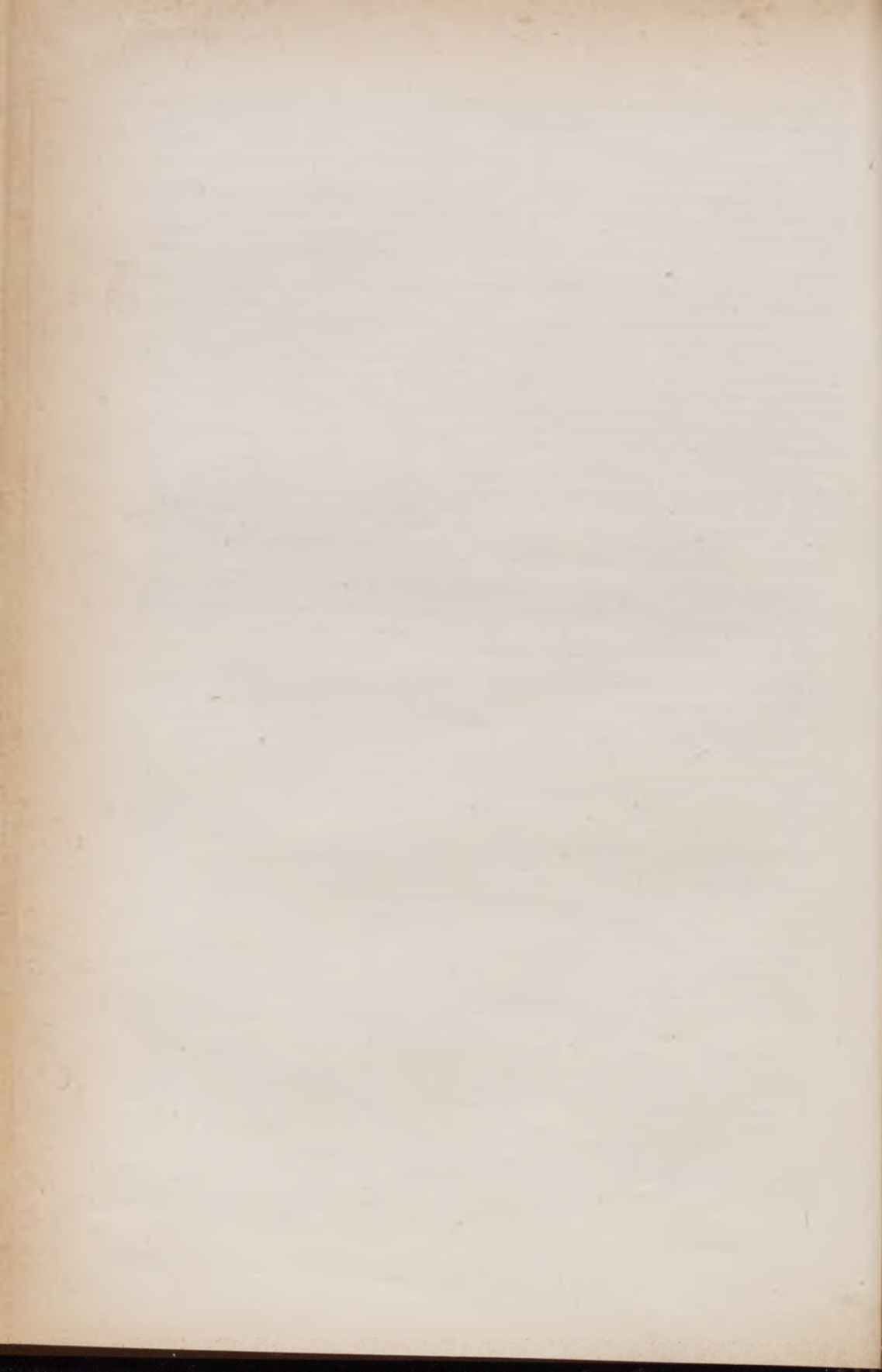
Overwegende, dat Wij aan appellanten mitsdien hun vorderingen zullen ontzeggen en Wij hen als de in het ongelijk gestelde partij zullen veroordelen in de proceskosten;

IN NAAM DER KONINGIN, rechtdoende in beroep:

Verklaren appellanten ontvankelijk in hun beroep;

Wijzen het beroep af;

Veroordelen enz.

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG
DECEMBER 1956

NUMMER

6

Drukkerij-uitgeverij „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 773496

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	29
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel in- gevolge art. 11 lid 4 E 133	29
Afdeling Effectenregistratie.	
Mededelingen van de Afdeling	32
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 56 556 t/m 56/560	pag 1385 t/m 1396

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad - Mutaties

ONTSLAG SECRETARIS VAN DE RAAD

Aan Drs. W. Reyseger is wegens verandering in de inrichting van het dienstvak waarin hij werkzaam was bij K.B. van 14 november j.l. met ingang van 1 oktober 1956 eervol ontslag verleend uit zijn functie van secretaris van de Raad voor het Rechtsherstel, onder dankbetuiging voor de door hem als zodanig bewezen belangrijke diensten.

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 167. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,**
12 november 1956 (i.z. Heinrich Wilming).
Appellant heeft, ook na herhaalde aanmaning, niet voldaan aan
zijn verplichting tot betaling van griffierecht.
Voorzitter doet recht op de stukken, zulks op verzoek van een als
partij in het geding geroepen koper, die een verweerschrift had
ingediend.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen, ... enz.;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende dat appellant, aan wie ingevolge vonnis van 4 april 1956 van 's Raads Afdeling Rechtspraak is teruggeven zijn vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, in zijn alhier in zijn geheel geïnsireerd te achten appelrequest van 7 mei 1956 bij Ons in beroep is gekomen van de

door het N.B.I. geëffectueerde verkoop van ongeveer 2 ha land, welke aan hem toebehoorden, hebbende — blijkens appellants eveneens als alhier in zijn geheel ingevoegd te beschouwen aanvullend request van 20 juni 1956 — de aangevochten verkoop aan partij Heller plaats gevonden op 27 november 1950, tegen de prijs van f 2.489,28;

Overwegende dat volgens appellant het N.B.I. niet tot de litigieuze verkoop bevoegd was, aangezien deze noch door enig algemeen belang, noch door enig „branche“-belang zou gevorderd zijn, evenwel in strijd zou zijn geweest met de belangen van appellant, die niet met geld, doch uitsluitend met teruggave van zijn grond gebaat is;

Overwegende dat uit de conclusie van antwoord van het N.B.I. blijkt, dat met de ongeveer 2 ha aan appellant toebehoord hebbend land moeten zijn bedoeld de percelen kadastraal bekend gemeente Vlagtwedde, sectie H, nummers 5103 en 189, welke percelen sedert 1942 ten hypotheekkantore waren gesteld ten name van de tijdens de oorlog overleden Hermann Wilming te Hanetange en in 1945 ten name van diens weduwe Helena Boven, die op haar beurt is overleden op 26 maart 1945, derhalve voortdat, op 15 april 1945, het Besluit Vijandelijk Vermogen in de gemeente Vlagtwedde in werking getreden is, waaruit het N.B.I. het gevolg trekt, dat de eigendom van de onderhavige percelen vóór de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen is overgegaan op de drie uit het huwelijk van Hermann Wilming en Helena Boven geboren zonen Heinrich — appellant —, Bernhard en Gerhard, zodat appellant Heinrich Wilming slechts voor 1/3 deel gerechtigd kan zijn geweest in de eigendom van de litigieuze percelen;

Overwegende, dat het N.B.I. op grond van het voorgaande stelt, dat — nu noch Bernhard Wilming, noch Gerhard Wilming ontvrijd zijn — vernietiging van de bestreden verkoop slechts tot gevolg zou hebben, dat de percelen eigendom zouden zijn van appellant (voor 1/3 gedeelte) en van de Staat (voor 2/3 gedeelte) gezamenlijk; dat het N.B.I. voor het geval dat appellant zou (blijven) beweren, dat hij alleen-eigenaar van de percelen is, hem heeft gesommeerd tot overlegging van een „Erschein“ (paragraaf E 2353 v.v. D.B.G.B.), waaruit zulks zou blijken; dat volstrekt onaannemelijk is, dat appellant niet langer dan één maand vóór de indiening van zijn beroepschrift van de verkoop heeft kennis genomen, en dat hij redelijkerwijs eerder van die verkoop had kunnen kennis krijgen, aangezien hij — waar reeds jarenlang van algemene bekendheid is dat op grote schaal voormalig-Duitse bouwgrond werd verkocht — te bevoegder plaats informatie had kunnen inwinnen;

Overwegende dat het N.B.I. voorts ten gronde heeft aangevoerd, dat op 23 maart 1950 op deszelfs Hoofdkantoor, via de Nederlandse Consul te Embden, in ingekomen een ontvrijdingsverzoek van appellant, zulks nadat reeds op 8 november 1949 toestemming was gegeven tot verkoop van de onderhavige percelen aan partij Heller, tot welke verkoop het voorstel was gedaan op 20 september 1949 in het kader van de uitvoering van een plan tot verkoop van een in de gemeente Vlagtwedde gelegen complex Duitse gronden, welk plan was opgesteld door de Rijksconsulent voor Grond- en Pachtzaken voor de Provincie Groningen; dat derhalve omtrent de verkoop wilsovereenstemming is bereikt alvorens een verzoek tot ontvrijding was ingediend; dat zulks, gezien Onze vaste jurisprudentie, includeert dat de verkoop door het algemeen belang werd gevorderd; dat het N.B.I. op voormelde gronden heeft gevorderd primair dat appellant niet ontvankelijk zal worden verklaard in zijn beroep, subsidiair dat aan hem zijn vorderingen zullen worden ontzegd;

Overwegende dat partij Heller bij alhier in zijn geheel geïnserieerd te achten verweerschrift van 6 augustus 1956 primair heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring van appellant in diens beroep, subsidiair tot ontzegging van de vordering van appellant, meer subsidiair tot regeling van de gevolgen van een eventueel door Ons uit te spreken vernietiging, met name door vaststelling van een door het N.B.I. te betalen vergoeding, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet, een en ander met veroordeling van appellant, c.q. van het N.B.I., in de kosten van het geding;

dat het verzoek van partij Heller tot niet-ontvankelijkverklaring van

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 56/556

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
12 november 1956 (Mrs Dijksterhuis, Craandijk en Polderman).

(Betreft **Hinterlegingscertificaten A.K.U. in handen van een vijandelijk onderdaan**).

Tegen een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie genomen als instantie door de Afdeling Beheer aangewezenen tot het verlenen van bijstand bij de uitvoering van haar taak in het kader van het Besluit A 6 voor zover deze betrekking heeft op effecten staat geen hoger beroep open.

Het is aan het beleid van de Afd. Eff. Reg. overgelaten of zij enig geschilpunt (de toepasselijkheid van het Besluit A 6) zelf wil beslissen of dit eerst door de gewone rechter wil laten beslissen, waarbij de vraag of het gevoerde beleid richtig is geweest in beroep aan de beoordeling van de Afd. Rechtspraak is onderworpen.

Verzoekster is vijandelijk onderdaan geweest en heeft geen belang bij een beslissing van de opgeworpen rechtsvragen, aangezien deze geen verandering kan brengen in de vaststelling dat de effecten in eigendom op de Staat zijn overgegaan.

Beslissing a quo bekrachtigd.

(Artt. 41, 44, 54 E. 100; art. 3 E. 133; K.B. A 6).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 3 november 1954 ter 's Raads Griffie ingekomen verzoekschrift van **Marie Freifrau v. Thüngen**, wonende te Bamberg (Duitsland), domicilie gekozen hebbende ten kantore van haar gemachtigde Mr H. van Krimpen, advocaat te Amsterdam aan de Vijgendam 2—6, aldaar, waarbij zij in beroep komt van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie van deze Raad d.d. 6 september 1954;

Gezien het schriftelijk antwoord van het **Ned. Beheersinstituut (N.B.I.)**, ten deze vertegenwoordigd door Mr. E. van Haersma Buma, advocaat te 's-Gravenhage;

Gelet op de mondelinge behandeling

ter 's Raads zittingen van 16, 23 en 30 januari en 20 februari 1956;

Overwegende, dat de beroepen beslissing betrekking heeft op een door verzoekster op grond van artikel 44 van het Besluit E 100 gedane aanmelding van 34 Hinterlegingscertificaten van aandelen Algemene Kunstzijde Unie (A.K.U.), genummerd als in die beslissing vermeld elk ter waarde van f 1.000,— nominaal;

Overwegende, dat de beroepen uitspraak als volgt kan worden weergegeven:

1e. de bedoelde certificaten, die tijdens de oorlog door de Deutsche Bank zijn uitgegeven tegenover in haar bezit zijnde aandelen A.K.U., zijn geen effecten als bedoeld in artikel 41 van het Besluit E 100;

2e. de aanvraag tot herstel van recht met betrekking tot deze certificaten wordt opgevat als een verzoek tot erkenning c.q. herstel in de eigendom met betrekking tot de originele aandelen A.K.U., waartegenover de certificaten door de Deutsche Bank zijn uitgegeven, welke aandelen dezelfde nummers dragen en die ex artikel 44 van het besluit E 100 zijn aangemeld door de Norddeutsche Bank te Hamburg als „Treuhänder” voor de Deutsche Bank;

3e. de Deutsche Bank komt als vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 2 van het Besluit E 133, zoals dit luidde voor de in werkingtreding van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. 311) niet voor erkenning in de eigendom in aanmerking;

4e. ook verzoekster als vroegere bezitster komt niet voor rechtsherstel in aanmerking, omdat — daargelaten of door de verkrijging van een Hinterlegingscertificaat de eigendom van een gelijkgenummerd aandeel A.K.U. overigens rechtsgeldig op de houder is overgegaan — de uitgifte van genoemd certificaat nietig is op grond van het Besluit A 6, aangezien hierbij verplichtingen, althans belangen van de in het Koninkrijk gevestigde N.V. Algemene Kunstzijde Unie zijn betrokken;

5e. derhalve kan ook de verkrijging van het certificaat geen recht op een gelijkgenummerd aandeel hebben verschafte;

6e. de Afdeling handelend als door de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel aangewezen om bijstand te verlenen bij de uitvoering van haar taak in het kader van genoemd Besluit, voorzover betrekking hebbend op effecten, heeft bij haar beschikking van 29 april 1954 besloten de uitgifte van genoemde Hinterlegungscertificaten niet te bekrachtigen;

7e. ook al zouden de uitgifte van genoemde certificaten rechtsgeldig zijn en al zouden aan het bezit daarvan rechten met betrekking tot de originele aandelen A.K.U. ontleend kunnen worden, zouden deze rechten toch krachtens artikel 3 van het Besluit E 133 op de Staat zijn overgegaan, aangezien verzoekster vijandelijk onderdaan is geweest in de zin van genoemd Besluit;

8e. aangezien noch een tegenwoordig bezitter voor erkenning, noch een vroegere bezitter voor herstel in aanmerking komt, zijn de aandelen krachtens artikel 62 van het Besluit E 100 op de Staat overgegaan, voorzover dit niet is geschied krachtens artikel 3 van het Besluit E 133;

Op al welke gronden de Afdeling Effectenregistratie heeft afgewezen de door verzoekster op de onderhavige „Hinterlegungscertificaten” gebaseerde aanspraken op de originele aandelen A.K.U. en verstaan, dat deze aandelen in eigendom op de Staat zijn overgegaan met bepaling, dat deze aandelen binnen vier weken na dagtekening der beslissing ten behoeve van de Staat ter beschikking van het N.B.I. dienen te worden gesteld, voorzover zulks nog niet is geschied;

Overwegende, dat verzoekster acht grieven tegen de beroepen beslissing heeft aangevoerd, die als volgt kunnen worden weergegeven:

1e. Ten onrechte heeft de Afdeling Effectenregistratie (verder ook E.R. te noemen) beslist, dat de „Hinterlegungscertifikate” geen effecten zijn als bedoeld in artikel 41 van het Besluit E 100;

2e. Nu het in dit geding niet gaat om een aanvraag tot erkenning c.q. herstel in de eigendom van de Deutsche Bank, maar van verzoekster had de Afdeling E.R. alvorens beschouwingen te wijden aan de aanmelding door de Deutsche Bank moeten beslissen welke verhouding er tussen de Deutsche Bank en verzoekster bestond, vermits in dit geding niet ter zake doet of en zo ja

waarom de Deutsche Bank, die in ieder geval geen eigenaar der litigieuze effecten is, niet voor de erkenning in de eigendom van deze aandelen in aanmerking komt;

3e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. er geen rekening mede gehouden, dat de A.K.U. voor de oorlog een aantal van haar aandelen in Duits bezit had gebracht en daartegenover aandelen Vereingde Glanzstoff had verworven, voor welke transactie destijds geen vergunning noodzakelijk was en waarop het Besluit A 6 niet kan worden toegepast, weshalve de Afdeling E.R. ten onrechte de uitgifte der „Hinterlegungscertificaten”, voorzover op deze aandelen betrekking hebbend op grond van het Besluit A 6 nietig acht;

4e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. de bekrachtiging geweigerd van de uitgifte der litigieuze „Hinterlegungscertificaten”;

5e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. bij haar beslissing, dat verzoekster niet voor erkenning in de eigendom in aanmerking komt over het hoofd gezien, dat verzoekster rechtspersoon is;

6e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. over het hoofd gezien, dat de aanmelding door de Norddeutsche Bank niet geschiedde ten eigen behoeve doch ten behoeve van haar cliënten, die de litigieuze „Hinterlegungscertificaten” van haar hadden verworven;

7e. Ten onrechte wordt in de aangehechte beslissing Duitsland A 6 no. 4 d.d. 29 april 1954 ervan uitgegaan, dat de Deutsche Bank de „Hinterlegungscertificaten” alle heeft uitgegeven op grond van de overeenkomst met de A.K.U., die slechts op een gedeelte der certificaten betrekking had;

8e. (zijnde een herhaling van de vierde grief). Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. in de aangehechte beslissing de uitgifte der „Hinterlegungscertificaten” niet bekrachtigd;

Overwegende hieromtrent:

dat de eerste grief ongegrond is, daar de litigieuze Hinterlegungscertificaten noch binnenlandse effecten zijn noch voldoen aan de bij artikel 41 sub b van het Besluit E 100 voor de registratie van buitenlandse effecten gestelde voorwaarden;

dat voorts de vierde, zevende en achtste grief buiten beschouwing moeten blijven, omdat deze zich richten tegen de bij de beroepen uitspraak gevoegde

beslissing d.d. 29 april 1954, welke door de Afdeling E.R. is genomen als instantie door de Afdeling Beheer van deze Raad aangewezen tot het verlenen van bijstand bij de uitvoering van haar taak in het kader van het Besluit A 6, voorzover deze betrekking heeft op effecten;

dat immers de Afdeling E.R. met betrekking tot de uitvoering van het Besluit A 6 dezelfde taak heeft als oorspronkelijk aan de bij dat Besluit bedoelde Commissie (de z.g. Corvo) was opgedragen;

dat nu van de besluiten van deze Commissie hoger beroep bij enige instantie niet openstond en de mogelijkheid van hoger beroep bij het Besluit E 100 noch bij enige andere wetsbepaling is geopend, de door de Afdeling E.R. bij de uitoefening van deze taak genomen beslissingen niet geacht moeten worden voor hoger beroep vatbaar te zijn, weshalve het onderhavig beroep, voorzover het de strekking heeft tegen de bijgevoegde beslissing op te komen, moet worden afgewezen;

Overwegende, dat de overblijvende grieven bij de mondelinge behandeling zijn aangevuld, zodat de gronden van het beroep als volgt kunnen worden samengevat:

1e. de Afdeling Effectenregistratie is niet bevoegd de nietigheid van een overeenkomst op grond van het Besluit A 6 uit te spreken evenmin als de Afdeling Rechtspraak in hoger beroep, daar deze bevoegdheid alleen aan de gewone Rechter toekomt;

2e. de uitgifte van de litigieuze Hinterlegingscertificaten was niet nietig op grond van het Besluit A 6;

3e. de eigendom van de aandelen A.K.U., waartegen de onderhavige certificaten zijn uitgegeven komt toe aan de houders van die certificaten;

Overwegende hieromtrent:

ad 1e.

dat de Wet geen beperking bevat krachtens welke aan de Afdeling E.R. — evenals aan de Afdeling Rechtspraak — de bevoegdheid niet zou toekomen haar beslissing omtrent een bepaalde aan haar oordeel onderworpen verandering te baseren op haar oordeel omtrent de vraag of op een bepaalde transactie het Besluit A 6 van toepassing is, waarbij het aan het beleid der Afdeling moet worden overgelaten of zij gebruik maakt van de haar bij artikel 54,

alineea 3 van het Besluit E 100 gegeven bevoegdheid om, indien tussen partijen verschil van mening omtrent de toepasselijkheid van het Besluit A 6 bestaat, dit geschilpunt eerst door de gewone Rechter te doen beslissen;

ad 2e en 3e.

dat vaststaat, dat verzoekster vijandelijk onderdaan is geweest in de zin van het Besluit E 133, zoals dit luidde voor het in werking treden van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. 311), weshalve de Afdeling E.R. terecht heeft beslist, dat de aandelen A.K.U. waartegen de litigieuze Hinterlegingscertificaten zijn afgegeven in eigendom op de Staat zijn overgegaan;

dat derhalve — wat er ook moge zijn van de bij de grieven sub 2e en 3e aan de orde gestelde vragen — verzoekster bij een beslissing daarop geen belang heeft, daar deze geen verandering zou kunnen brengen in de beslissing, vervat in de beroepen uitspraak, n.l. de vaststelling, dat de onderhavige effecten in eigendom op de Staat zijn overgegaan;

Overwegende, dat derhalve moet worden beslist als volgt:

RECHTDOENDE:

Bekrachtigt de beslissing waarvan beroep.

Veroordeelt verzoekster in de proceskosten, aan zijde van het Ned. Beheersinstituut tot aan deze uitspraak begroot op f 250,—.

No. 56/557

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 november 1956 (Mrs. Dijksterhuis, Craandijk en Polderman).

(Betreft Hinterlegingscertificaten A.K.U. niet in handen van een vijandelijk onderdaan).

Tegen de besluiten van de Commissie A 6 staat bij geen instantie hoger beroep open, zodat tegen de beslissing door de Afdeling Effectenregistratie genomen als de door de Afdeling Beheer te dezer zake aangewezen commissie niet kan worden opgekomen.

Bij vonnis van de Afd. Rechtspraak d.d. 4 juli 1955 (Rechtsherstel no. 55/486) is ten aanzien van appellant vastgesteld, dat hij niet valt onder de personen als bedoeld bij art. 2 sub 2 E. 133,

zodat de Afd. Eff. Reg., ware haar deze uitspraak bekend geweest, appellat niet als vijandelijk onderdaan van vóór de Bestemmingswet zou hebben beschouwd.

De vraag of het Besluit A 6 toepasselijk is op de transactie met de Hinterlegungscertificaten A.K.U. is niet van zo eenvoudige aard als de Afd. Eff. Reg. kennelijk heeft gemeend. De Raad acht het onder de gegeven omstandigheden een zaak van richting beleid dat over het hierover bestaande geschilpunt eerst door de gewone rechter wordt beslist, temeer nu partijen verdeeld zijn ten aanzien van andere, in het vonnis nader aangeduide geschilpunten van Burgerlijk Recht, waarover een uitspraak van de gewone rechter gewenst is, alvorens over het rechtsherstel kan worden beslist.

Beslissing a quo vernietigd, met terugverwijzing naar de Afd. Eff. Reg. om de uitspraak aan te houden totdat de gewone rechter op de genoemde geschilpunten zal hebben beslist.

(Artt. 41, 44, 54 E. 100; art. 2 sub 2 E. 133; K.B. A 6).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 29 april 1955 ter 's Raads Griffie ingekomen verzoekschrift van **Wilhelm Robert Friedrich Weber**, wonende te Innsbruck (Oostenrijk), te dezer zake domicilie gekozen hebbende te Amsterdam aan de Leidsegracht no. 10 ten kantore van zijn gemachtigde Mr E. A. M. Hüffer, advocaat aldaar, waarin hij in beroep komt van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie van deze Raad d.d. 8 december 1954;

Gezien het schriftelijk antwoord van het **Ned. Beheersinstituut** (N.B.I.), gemachtigde Mr E. van Haersma Buma, advocaat te 's-Gravenhage;

Gelet op de mondelinge behandeling ter 's Raads zittingen van 16, 23 en 30 januari en 20 februari 1956;

Overwegende, dat de beroepen uitspraak betrekking heeft op een ten name van verzoeker overeenkomstig artikel 45 van het Besluit E 100 ingediende aanvraag tot herstel van recht met betrekking tot 10 Hinterlegungscertificaten van aandelen A.K.U. genummerd als in de uitspraak vermeld, elk ter waarde van f 1000,— nominaal;

Overwegende vooreerst, dat, nu de Afdeling Effectenregistratie blijkens

een door verzoeker copieeljk overgelegd schrijven heeft ingestemd met ontvankelijkverklaring van het beroep ondanks de overschrijding van de beroepstermijn en deze overschrijding, gelijk verzoeker heeft uiteengezet aan een misverstand te wijten is geweest, de Raad het beroep alsnog zal ontvangen;

Overwegende, dat de beroepen beslissing als volgt kan worden weergegeven:

- 1e. de bedoelde certificaten, die tijdens de oorlog door de Deutsche Bank zijn uitgegeven tegenover in haar bezit zijnde aandelen A.K.U., zijn geen effecten als bedoeld in artikel 41 van het Besluit E 100;
- 2e. de aanvraag tot herstel van recht met berekking tot deze certificaten wordt opgevat als een verzoek tot erkenning c.q. herstel in de eigendom met betrekking tot de originele aandelen A.K.U., waartegenover de certificaten door de Deutsche Bank zijn uitgegeven, welke aandelen dezelfde nummers dragen en die ex artikel 44 van het Besluit E 100 zijn aangemeld door de Norddeutsche Bank te Hamburg als „Treuhänder” voor de Deutsche Bank;
- 3e. de Deutsche Bank komt als vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 2 van het Besluit E 133, zoals dit luidde voor de in werkingtreding van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. 311) niet voor erkenning in de eigendom in aanmerking;
- 4e. ook verzoeker als vroeger bezitter komt niet voor rechtsherstel in aanmerking, omdat — daargelaten of door de verkrijging van een Hinterlegungscertificaat de eigendom van een gelijkgenummerd aandeel A.K.U. overigens rechtsgeldig op de houder is overgegaan — de uitgifte van genoemd certificaat nietig is op grond van het Besluit A 6, aangezien hierbij verplichtingen, althans belangen van de in het Koninkrijk gevestigde N.V. Algemene Kunstzijde Unie zijn betrokken;
- 5e. derhalve kan ook de verkrijging van het certificaat geen recht op een gelijkgenummerd aandeel hebben verschaft;
- 6e. de Afdeling handelend als door de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel aangewezen om bijstand te verlenen bij de uitvoe-

- ring van haar taak in het kader van genoemd Besluit voorzover betrekking hebbend op effecten, heeft bij haar beschikking van 29 april 1954 besloten de uitgifte van genoemde Hinterlegungscertificaten niet te bekrachtigen;
- 7e. ook al zoude de uitgifte van genoemde certificaten rechtsgeldig zijn en al zouden aan het bezit daarvan rechten met betrekking tot de originele aandelen A.K.U. ontleend kunnen worden, zouden deze rechten toch krachtens artikel 3 van het Besluit E 133 op de Staat zijn overgegaan, aangezien verzoeker vijandelijk onderdaan is geweest in de zin van genoemd Besluit;
- 8e. aangezien noch een tegenwoordig bezitter voor erkenning, noch een vroegere bezitter voor herstel in aanmerking komt, zijn de aandelen krachtens artikel 62 van het Besluit E 100 op de Staat overgegaan, voorzover dit niet is geschied krachtens artikel 3 van het Besluit E 133.

Op al welke gronden de Afdeling Effectenregistratie heeft afgewezen de door verzoeker op de onderhavige „Hinterlegungscertificaten” gebaseerde aanspraken op de originele aandelen A.K.U. en verstaan, dat deze aandelen in eigendom op de Staat zijn overgegaan met bepaling, dat deze aandelen binnen vier weken na dagtekening der beslissing ten behoeve van de Staat ter beschikking van het N.B.I. dienen te worden gesteld, voorzover zulks nog niet is geschied;

Overwegende, dat verzoeker vijf grieven tegen de beroepen beslissing heeft aangevoerd, waarvan de vijfde echter door hem bij de mondelinge behandeling is ingetrokken, zodat overblijven de volgende grieven:

- 1e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. beslist, dat de Deutsche Bank als vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 3 van het Besluit E 133 niet voor erkenning in de eigendom van de betreffende aandelen A.K.U. in aanmerking kwam, daar de Deutsche Bank in het geheel geen eigenaar van deze aandelen was, doch houder voor verzoeker, die door de uitgifte van een gelijkgenummerd Hinterlegungscertificaat de eigendom van het daarbij behorend aandeel had verkregen;

- 2e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. de uitgifte der Hinterlegungscertificaten nietig geacht op grond van het Besluit A 6;
- 3e. De Afdeling E.R. had, wanneer en voor het geval de uitgifte der Hinterlegungscertificaten inderdaad nietig was krachtens het Besluit A6 deze uitgifte moeten bekrachtigen;
- 4e. Ten onrechte heeft de Afdeling E.R. niet in aanmerking genomen, dat geenszins vaststaat, dat verzoeker vijand is geweest in de zin van het Besluit E 133;

Overwegende voor eerst aangaande de vierde grief:

dat bij vonnis van de Kamer 's-Gravenhage van deze Raad van 4 juli 1955 (gepubliceerd in Rechtsherstel augustus 1955 nr. 55/486) in revisie is vernietigd een vonnis van genoemde Kamer d.d. 27 mei 1953, waarbij bekrachtigd werd een beslissing van het N.B.I. van 17 april 1951, inhoudende dat verzoeker dient te worden beschouwd als een persoon als bedoeld bij artikel 2 sub 2 van het Besluit E 133;

dat — indien deze uitspraak aan de beroepene ware voorafgegaan — aan nemelijk is, dat de Afdeling Effectenregistratie niet zou hebben aangenomen, dat verzoeker vijandelijk onderdaan zou zijn geweest in de zin van voormeld Besluit, zoals dit luidde voor het in werking treden van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. no. 311), weshalve deze grief gegrond voorkomt;

Overwegende aangaande de derde grief:

dat deze grief buiten beschouwing moet blijven, omdat deze zich richt tegen de bij de beroepen uitspraak gevoegde beslissing d.d. 29 april 1954, welke door de Afdeling E.R. is genomen als instantie door de Afdeling Beheer van deze Raad aangewezen tot het verlenen van bijstand bij de uitvoering van haar taak in het kader van het Besluit A6, voorzover deze betrekking heeft op effecten;

dat immers de Afdeling E.R. met betrekking tot de uitvoering van het Besluit A6 dezelfde taak heeft als oorspronkelijk aan de bij dat Besluit bedoelde Commissie (de z.g. Corvo) was opgedragen;

dat nu van de Besluiten van deze Commissie hoger beroep bij enige instantie niet openstond en de mogelijkheid daartoe bij het Besluit E 100 noch

bij enige andere wetsbepaling is geopend, de bij de uitoefening van deze taak door de Afdeling E.R. genomen beslissingen niet vatbaar voor appèl kunnen worden geacht, weshalve verzoeker niet met deze grief tegen de bijgevoegde beslissing kan opkomen;

Overwegende aangaande de eerste en de tweede grief:

dat verzoeker bij de mondelinge behandeling de bevoegdheid van de Afdeling E.R. om te beslissen dat een bepaalde overeenkomst op grond van het Besluit A6 nietig zou zijn heeft betwist, doch de Raad hem hierin niet kan volgen;

dat aan verzoeker kan worden toegegeven, dat de Afdeling E.R. — en in beroep de Afdeling Rechtspraak — niet een geschil over de vraag of het Besluit A6 in een bepaalde casus al dan niet van toepassing zou zijn kunnen be-rechten, daar de berechting van dergelijke geschillen van burgerlijk recht aan de gewone Rechter is voorbehouden;

dat echter een andere kwestie is of de Afdeling E.R. niet, om haar taak om te beslissen of erkenning in de eigendom of herstel van recht ten aanzien van bepaalde effecten moet worden verleend naar behoren te kunnen vervullen niet eerst de z.g. voorvraag zou vermogen te beantwoorden of de overeenkomst waarop de aanvrager zich als titel van zijn eigendomsrecht beroept door de nietigheid van het Besluit A6 wordt getroffen;

dat de Raad de hier aan de orde gestelde vraag bevestigend beantwoordt, vermits een beperking van de bevoegdheid van de Afdeling E.R. als door verzoeker voorgestaan niet in de bepalingen van het Besluit E 100, waarin de taak en bevoegdheden van de Afdeling E.R. omschreven worden voorkomt;

Overwegende echter, dat de Besluitwetgever aan de Afdeling E.R. in artikel 54 lid 3 van het Besluit E 100 de bevoegdheid toekent haar uitspraak aan te houden, totdat een ter zake dienend geschilpunt door de gewone Rechter zal zijn beslist;

dat het geheel aan het beleid van de Afdeling E.R. wordt overgelaten van deze bevoegdheid al dan niet gebruik te maken;

dat, indien verzoeker mocht hebben bedoeld er over te klagen, dat de Afdeling E.R. niet van deze bevoegdheid heeft gebruik gemaakt doch zelf ter-

zake een beslissing heeft gegeven, zijn grieven in zoverre gegrond zijn;

dat immers de Afdeling E.R. alvorens haar beslissing omtrent de toepasselijkheid van het Besluit A6 te geven partijen niet heeft gehoord en zich blijkbaar niet heeft gerealiseerd dat hier een rechtsvraag werd gesteld en beantwoord ten aanzien waarvan verschil van mening mogelijk was en waarvan de oplossing, uitsluitend gegrond op een verwijzing naar de bewoordingen van artikel 4 van het Besluit A6 in ieder geval niet zo voor de hand lag als de Afdeling E.R. kennelijk heeft gemeend;

dat zulks wel duidelijk bij de behandeling in beroep is gebleken, waarbij beide partijen tegengestelde standpunten met betrekking tot de hier bedoelde rechtsvraag hebben verdedigd;

dat naar het oordeel van de Raad een richtig beleid zou hebben medegebracht, dat partijen in de gelegenheid werden gesteld de door ieder harer terzake ingenomen standpunten uiteen te zetten alvorens een beslissing op de aanvraag tot rechtsherstel werd genomen, hetgeen had kunnen geschieden door verwijzing naar de gewone Rechter, als bedoeld in artikel 54, lid 3, E 100;

dat zulks te meer klemt nu met de beantwoording van de vraag naar de toepasselijkheid van het Besluit A6 samenhangt de door de Afdeling E.R. in haar beslissing uitdrukkelijk „daargelaten” vraag of door verkrijging van een Hinterlegingscertificaat de eigendom van een gelijkgenummerd aandeel A.K.U. rechtsgeldig op de houder is overgegaan, zijnde een geschilpunt van burgerlijk recht;

dat voorts nog aan de orde kan komen de door de Staat in hoger beroep subsidiair geponeerde stelling, dat indien de uitgifte van de certificaten door de Deutsche Bank niet nietig zou zijn, in ieder geval geen rechten op de onderliggende aandelen A.K.U. op de houder zijn overgegaan tengevolge van de nietigheid van de verkrijging van die aandelen door de Deutsche Bank;

Overwegende, dat nu over alle hier vermelde rechtsvragen — gelijk bij de behandeling in hoger beroep gebleken is — verschil van mening tussen partijen bestaat, de Raad het in de gegeven omstandigheden een zaak van richtig beleid acht, dat over deze geschilpunten van burgerlijk recht eerst door de gewone Rechter wordt beslist alvorens de Afdeling E.R. uitspraak doet over het gevraagde rechtsherstel;

Overwegende, dat op grond van het boven overwogene de beroepen beslissing niet in stand kan blijven;

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beslissing waarvan beroep.

Verwijst de zaak naar de Afdeling Effectenregistratie met opdracht de uitspraak op het gevraagde rechtsherstel aan te houden, totdat door de gewone Rechter zal zijn beslist op bovengenoemde geschilpunten;

Houdt alle verdere uitspraak aan.

No. 56/158

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak AMSTERDAM, 12 november 1956 (Mrs Dijksterhuis, Craandijk en Polderman).

(Betreft Hinterlegungscertificaten A.K.U. in handen van een Oostenrijkse A.G.).

Nu vaststaat dat verzoekster vijandelijk onderdaan is geweest in den zin van het Besluit E 133, zoals dit luidde vóór de Bestemmingswet, heeft de Afdeling Effectenregistratie terecht beslist, dat de aandelen A.K.U. in eigendom zijn overgegaan op de Staat, waardoor appellante geen belang heeft bij de beslissing ten aanzien van de opgeworpen rechtsvragen ten aanzien van de toepasselijkheid van het Besluit A 6.

De Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst betreffende de teruggave van Oostenrijks vijandelijk vermogen (gepubl. „Rechtsherstel” 6e Jg. no. 21) vermag geen verandering te brengen in de bepalingen, welke de Afd. Eff. Reg. dient toe te passen bij de vraag van herstel of erkenning in den eigendom met betrekking tot bij haar aangemelde effecten.

Beslissing a quo bekrachtigd.

(artt. 41, 44, 54 E. 100; art. 2 sub 2 E. 133; K.B. A 6).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 4 februari 1955 ter 's Raads Griffie ingekomen verzoekschrift van de **A. G. der Vöslauer Kammgarn-Fabrik**, gevestigd te Bad-Vöslau (Oostenrijk), te dezer zake domicilie gekozen hebbende ten kantore van haar gemachtigde Mr H. van Krimpen, advocaat te Amsterdam aan de Vijgendam

nos. 2-6, aldaar, bij welk verzoekschrift zij komt in beroep van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie van deze Raad d.d. 8 december 1954;

Gezien het schriftelijk antwoord van het **Ned. Beheersinstituut** (N.B.I.), gemachtigde Mr E. van Haersma Buma, advocaat te 's-Gravenhage;

Gelet op de mondelinge behandeling ter 's Raads zittingen van 16, 23 en 30 januari en 20 februari 1956;

Overwegende, dat de beroepen beslissing betrekking heeft op een door de Deutsche Bank te Berlijnten behoefte van verzoekster ingediend verzoek om rechtsherstel ten aanzien van 250 Hinterlegungscertificaten Algemene Kunstzijde Unie (A.K.U.), genummerd als in die beslissing vermeld, elk ter waarde van f 1000,— nominaal, waarvan verzoekster — naar in de aangifte wordt vermeld — het bezit in mei 1945 heeft verloren door in beslagname door de bezettende macht;

Post alia:

dat vaststaat, dat verzoekster vijandelijk onderdaan is geweest in de zin van het Besluit E 133, zoals dit luidde voor het in werking treden van de Wet van 20 juli 1951 (Stbl. 311), weshalve de Afdeling E.R. terecht heeft beslist, dat de aandelen A.K.U. waartegen de litigieuze Hinterlegungscertificaten zijn afgegeven in eigendom op de Staat zijn overgegaan;

dat derhalve — wat er ook moge zijn van de bij de grieven sub 2e en 3e aan de orde gestelde vragen — verzoekster bij een beslissing daarop geen belang heeft daar deze geen verandering zou kunnen brengen in de beslissing, vervat in de beroepen uitspraak n.l. de vaststelling, dat de onderhavige effecten in eigendom op de Staat zijn overgegaan;

dat de Oostenrijkse nationaliteit van verzoekster, waarop zij zich in de vierde grief beroept waarbij zij verwijst naar de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst, gepubliceerd in „Rechtsherstel” 6e Jaargang, no. 21, in het bovenstaande geen verandering vermag te brengen, daar bij deze overeenkomst slechts voorschriften worden gegeven die inachtgenomen moeten worden bij de teruggave aan Oostenrijkers van hun tot dusverre door het N.B.I. beheerd vermogen, tot welke teruggave de Staat zich bij die overeenkomst in beginsel bereid heeft verklaard, doch deze overeenkomst geen verandering brengt in de bepalingen

welke door de Afdeling E.R. in acht moeten worden genomen bij de beantwoording van de vraag of herstel dan wel erkenning in de eigendom met betrekking tot bij haar ter registratie aangemelde effecten verleend moet worden, welke vraag in dit geding aan de orde is;

dat een verdere behandeling der door verzoekster tegen de beroepen uitspraak ontwikkelde grieven — vermits verzoekster daarbij geen belang heeft — achterwege dient te blijven en gemelde uitspraak, als inhoudende een juiste beslissing, moet worden bekrachtigd;

RECHTDOENDE:

Bekrachtigt de beslissing, waarvan beroep.

Veroordeelt verzoekster in de proceskosten van het beroep, aan zijde van het N.B.I. tot aan deze uitspraak begroot op f 500,—.

No. 56.559

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK, 'S-GRAVENHAGE, 16 oktober 1956 (Mrs Prof. Houwing, Verveen en Borgerhoff Mulder).

Ten behoeve van appellante is door de Duitser Schawohl als gemachtigde geïnd 17.000 R.M. te Leipzig, waarvan R.M. 14.435 is gestort bij de Deutsche Bank met opdracht de tegenwaarde in guldens (f 10.877,90) aan verzoekster uit te betalen.

Door de oorlogsomstandigheden op 5 maart 1945 is de uitvoering van deze opdracht onmogelijk geworden en heeft de Nederlandse Bank het bedrag aan het N.B.I. uitgekeerd als vijandelijk vermogen. Het N.B.I. heeft betaling van het bedrag aan appellante alsmede erkenning der vordering geweigerd.

De Raad beslist dat wegens het niet kunnen uitvoeren van de opdracht Schawohl een vordering had op de Nederlandse Bank, welke vordering is overgegaan op de Staat. Wat betreft de erkenning van de vordering acht de Raad zich niet gebonden aan het Besluit van de rechtsherstel-ministers d.d. 4 oktober 1950, aangezien dit besluit alleen inhoudt een opdracht aan het N.B.I.

De Staat heeft een vermogensbestanddeel toekomende aan appellante ontvangen, waartegenover appellante een persoonlijke vordering tegen Schawohl

heeft verkregen. Onder deze omstandigheden dient de Staat de vordering van de Nederlandse verzoekster ten laste van het vermogen Schawohl te erkennen.

Beslissing N.B.I. vernietigd met bepaling dat appellante een vordering van f 10.877,90 heeft ten laste van het op de Staat overgegaan vermogen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 21 augustus 1954 ingekomen verzoekschrift en een op 4 februari 1956 ingekomen nader verzoekschrift van de vennootschap onder de firma Haagsche Wasdoek- en Lederwarenfabriek „Halefa”, gevestigd te 's-Gravenhage, alsmede een op 5 januari 1956 ingekomen antwoord op eerstgenoemd verzoekschrift van het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage;

Gehoord op 18 februari 1956 partijen, verzoekster bij monde van haar raadsman Mr Jac. P. A. van den Oever, het N.B.I. bij monde van zijn raadsman Mr J. C. A. Sprangers;

Overwegende, dat verzoekster bij haar eerste verzoekschrift, zoals dit nader is aangevuld bij haar tweede verzoekschrift — welke beide verzoekschriften als hier ingelast worden beschouwd — kort samengevat heeft gesteld:

dat haar vertegenwoordiger in Leipzig, Arthur Schawohl, begin 1945 in haar opdracht van de Deutsche Bank te Leipzig in ontvangst heeft genomen een bedrag van R.M. 17.000,—, haar door het Amt für Kriegssachschäden toegekend als vergoeding voor te Leipzig door oorlogsgeweld verloren gegane, haar toebehorende goederen, welke vergoeding bij de Deutsche Bank aldaar betaalbaar was gesteld;

dat Schawohl genoemd bedrag, verminderd met een door verzoekster aan hem verschuldigd bedrag van R.M. 2.565, alzo R.M. 14.435, wederom heeft gestort bij de Deutsche Bank, met opdracht de tegenwaarde in guldens aan verzoekster over te maken;

dat de naamloze vennootschap Nederlandse Bank N.V. bij brief van 5 maart 1945 aan verzoekster heeft bericht, dat op haar Reichsmarkrekening bij de Deutsche Reichsbank te Berlijn een bedrag van R.M. 14.435 was gecrediteerd met verzoek de tegenwaarde ad f 10.877,90 ten verzoeken van de

Deutsche Bank te Leipzig in opdracht van Arthur Schawohl aan verzoekster te vergoeden, bij welke brief de Nederlandse Bank tevens verzocht, haar op te geven, bij welke bankinstelling verzoekster dit bedrag wenste te ontvangen;

dat echter vervolgens de Nederlandse Bank in gebreke gebleven is, genoemd bedrag aan haar uit te betalen;

dat haar daarop tegen de Nederlandse Bank ingestelde vordering tot betaling uiteindelijk bij arrest van het Gerechtshof te Amsterdam van 25 februari 1954 is afgewezen op grond dat tussen verzoekster en de Bank door de brief van 5 maart 1945 geen rechtsband was ontstaan;

dat het N.B.I. zich op het standpunt heeft gesteld, dat voornoemd bedrag eigendom was gebleven van Arthur Schawohl, zijnde vijandelijk onderdaan, en mitsdien ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen in eigendom overgegaan op de Staat der Nederlanden, en dat de Nederlandse Bank dat bedrag uit dien hoofde aan het N.B.I. heeft afgedragen;

dat dit standpunt onjuist is en het N.B.I. verplicht is het bedrag van f 10.877,90 aan verzoekster uit te keren, daar Schawohl uitsluitend handelende als gemachtigde van verzoekster, zodat de storting bij en opdracht aan de Deutsche Bank te Leipzig is een storting en opdracht van verzoekster en het meergenoemde bedrag van R.M. 14.435,— nimmer in het vermogen van Schawohl is gekomen, doch eigendom van verzoekster is geworden en gebleven;

dat, indien de Raad van oordeel mocht zijn, dat het litigieuze bedrag van R.M. 14.435,— niet aan verzoekster toebehoort, doch behoort tot het vermogen van de Duitser Schawohl en dat derhalve verzoekster — conform het standpunt van het Beheersinstituut — een vordering ten belope van genoemd bedrag op genoemde Schawohl heeft, het Beheersinstituut naar verzoeksters mening niettemin gehouden is het gevorderde bedrag van f 10.877,90 aan verzoekster uit te betalen, omdat, afgezien van de vraag of bedoelde vordering al dan niet is ontstaan buiten de Nederlandse rechtsfeer, in het onderhavige geval de redelijkheid en billijkheid eisen, dat het Beheersinstituut het gevorderde bedrag aan verzoekster betaalt, waar toch de Nederlandse Bank het bedrag van R.M. 14.435,— aan het Beheersinstituut heeft afgedragen;

dat het N.B.I. bij brief van 23 juli

1954 haar verzoek tot betaling van het bedrag van f 10.877,90 heeft afgewezen en erkenning van haar vordering tot dat bedrag ten laste van het op de Staat overgegangene vermogen van Schawohl heeft geweigerd;

op welke gronden verzoekster heeft verzocht, de beslissing van het N.B.I., vervat in zijn brief van 23 juli 1954, te vernietigen en, opnieuw rechtdoende, het N.B.I. te veroordelen om alsnog het bedrag van f 10.877,90 aan verzoekster te betalen, kosten rechtens;

Overwegende, dat het N.B.I. het verzoek heeft bestreden op de gronden, uiteengezet in zijn antwoord, hetwelk als hier ingelast wordt beschouwd en nader, mede naar aanleiding van verzoeksters tweede verzoekschrift, ontwikkeld bij pleidooi — op welke gronden hieronder voorzoveel nodig zal worden teruggekomen — en heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring, althans afwijzing van het verzoek, kosten rechtens;

Overwegende, dat de Raad met het N.B.I. van oordeel is, dat verzoeksters vordering, voorzover gegrond op haar eigendom van het bedrag, hetwelk zich onder de Nederlandse Bank zou hebben bevonden of op een vorderingsrecht van haar op de Nederlandse Bank, haar niet kan volgen;

dat wellicht verzoekster, toen Schawohl het bij de Deutsche Bank te Leipzig te harer beschikking gestelde bedrag van R.M. 17.000,— voor haar in ontvangst nam, eigenares van de in ontvangst genomen geldsom werd, maar zij dan in ieder geval de eigendom daarvan weer verloor, toen Schawohl deze geldsom — gedeeltelijk — weer bij de Deutsche Bank stortte, terwijl er ook overigens van een bepaalde geldsom, waarvan eigendom mogelijk zou zijn, ten deze geen sprake is;

dat voorts, indien het al in opdracht van verzoekster was, dat Schawohl het bedrag van R.M. 14.435,— stortte bij de Deutsche Bank te Leipzig — hetgeen het N.B.I. ontkent op grond dat verzoekster opdracht zou hebben gegeven tot een andere wijze van overmaking — in ieder geval blijkens de dingtalen Schawohl daarbij jegens de Deutsche Bank handelende op eigen naam, en de Deutsche Bank vervolgens dat bedrag overmaakte aan de Deutsche Reichsbank in opdracht van Schawohl, en deze weer aan de Nederlandse Bank eveneens in opdracht van Schawohl;

dat uit deze opdrachten en overma-

kingen, in welke vorm dan ook geschied, dientengevolge genelei vordering van verzoekster jegens genoemde bankinstellingen, met name ook niet jegens de Nederlandse Bank is ontstaan;

dat ook uit de mededeling van de Nederlandse Bank aan verzoekster van 5 maart 1945, dat zij in opdracht van Schawohl was gecrediteerd met f 10.877,90 met opdracht, dit bedrag aan verzoekster te vergoeden, geen vordering van verzoekster op deze Bank is ontstaan, daar gelijk ook door het Gerechtshof te Amsterdam bij arrest van 25 februari 1955 werd beslist, naar welk arrest hier overigens worde verwezen, deze mededeling geen bereidverklaring tot betaling van dat bedrag inhield, althans slechts een bereidverklaring onder een voorwaarde, waarvan de vervulling inmiddels door de bevrijding onmogelijk is geworden;

dat dus het N.B.I., voornoemd bedrag van de Nederlandse Bank incasserende, noch in ontvangst nam een aan verzoekster toebehorende geldsom noch inde een aan verzoekster toekomende vordering;

Overwegende, dat verzoeksters subsidiaire vordering, als toegelicht bij pleidooi, aldus is te verstaan, dat enerzijds Schawohl ter zake van het niet aan verzoekster uitbetaalde bedrag van f 10.877,90 een vordering had op de Nederlandse Bank, welke vordering ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen is overgegaan op de Staat der Nederlanden, zodat het N.B.I. dat bedrag heeft onder zich gekregen als behorende het voormalige vermogen van Schawohl, en dat anderzijds verzoekster ter zake van het door Schawohl voor haar ontvangen en niet aan haar afgedragen bedrag een vordering heeft op Schawohl, welke door het N.B.I. behoort te worden erkend, zodat het N.B.I. uit dien hoofde verplicht is het door hem ontvangen bedrag van f 10.877,90 aan haar te betalen;

Overwegende, dat het N.B.I. zich ter zake van de vraag of het dit bedrag inderdaad als voormalig vermogen aan Schawohl onder zich heeft, heeft gereferreed aan het oordeel van de Raad; dat de Raad die vraag bevestigend beantwoordt;

dat toch blijkens de brief van de Nederlandse Bank van 5 maart 1945 deze voor dat bedrag werd gecrediteerd bij de Deutsche Reichsbank ten verzoeken van de Deutsche Bank in opdracht van

Schawohl ter vergoeding aan verzoekster;

dat, bij gebreke van gegevens, die tot een andere conclusie zouden kunnen leiden, hieruit volgt, dat de Nederlandse Bank het bedrag ontving van de Deutsche Reichsbank, resp. de Deutsche Bank, als lasthebbers van Schawohl, en zij, de daarmee gepaard gaande opdracht tot uitbetaling aan verzoekster niet kunnende uitvoeren, verplicht was, het bedrag weder aan Schawohl terug te betalen, zodat het Schawohl was, die uit dien hoofde een, op de Staat der Nederlanden overgegene vordering had op de Nederlandse Bank;

Overwegende voorts, dat waar Schawohl in opdracht van verzoekster een ten name van verzoekster staande vordering op het Amt für Kriegssachschäden heeft geïnd, verzoekster een vordering heeft op Schawohl tot afdracht van het door hem ontvangen bedrag, welke afdracht door het verder verloop der zaken nog niet heeft plaats gevonden;

dat hieraan niet zou afdoen, dat de door verzoekster aan Schawohl verstrekte opdracht nietig zou zijn ingevolge de bepalingen van het Besluit A 6, gelijk het N.B.I. heeft geopperd, daar deze nietigheid aan een verplichting van Schawohl tot afdracht van hetgeen aan hem als aan verzoekster verschuldigd is betaald niet in de weg staat;

Overwegende, dat het N.B.I. heeft betoogd, dat het de vordering van verzoekster op het vermogen van Schawohl, hetwelk op de Staat is overgegaan, niet mag erkennen op grond van het bepaalde sub II B a van het Besluit van de Ministers van Justitie, van Financiën, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, van 4 oktober 1950, daar de vordering zou zijn ontstaan buiten de Nederlandse rechtsfeer;

dat de Raad in het midden kan laten of dit laatste inderdaad het geval is;

dat toch genoemd Besluit door de Raad wordt aangemerkt als een opdracht aan het Nederlandse Beheersinstituut en geen voorschriften inhoudt, waaraan de rechter gebonden is;

Overwegende nu, dat het in hoge mate onbillijk zoude zijn de onderhavige vordering niet ten laste van het van Schawohl afkomstige vermogen te erkennen;

dat toch de Staat ten deze een vermogensbestanddeel in bezit heeft gekregen, hetwelk Schawohl voor verzoekster had in ontvangst genomen en krachtens, ook moreel dringende, verplichting aan verzoekster moest afdragen en in zoverre reeds afgedragen had, dat hij het als voor verzoekster bestemd aan de Nederlandse Bank had overgedragen;

dat wel door de loop der gebeurtenissen juridisch dat vermogensbestanddeel aan de Staat is toegefallen en verzoekster ter zake daarvan is aangewezen op een slechts persoonlijke vordering jegens Schawohl, doch de Staat dan ook, dat vermogensbestanddeel tot zich nemend, die vordering van de Nederlandse verzoekster ten laste daarvan behoort te erkennen;

Overwegende, dat verzoekster behalve erkenning van haar vordering ook betaling daarvan heeft gevorderd, doch de Raad in deze stand van het geding slechts omtrent de erkenning kan beslissen doch geen aanwijzing kan geven omtrent de afwikkeling van het aan de Staat overgegangene vermogen van Schawohl;

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, vervat in zijn brief aan de raadsman van verzoekster van 23 juli 1954;

Verstaat dat verzoekster ten laste van het op de Staat overgegangene vermogen van Arthur Schawohl heeft een vordering van f 10.877,90 en erkent deze ten laste van dat vermogen;

Ontzegt het anders of meer gevorderde;

Veroordeelt het Nederlandse Beheersinstituut in de proceskosten, aan de zijde van verzoekster tot op deze uitspraak begroot op f 100,— (honderd gulden).

No. 56/560

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak AMSTERDAM, 15 februari 1954 (Mrs Verdham, Tabingh Suermondt en de Flines).

In 1940 was de rechtsvoorganger van gerequestreerden niet in het bezit van het effect maar had een recht op levering, welke levering in 1943 heeft plaats gevonden uit de algemene voor-

raad van het Bankierskantoor van Van Embden. Gerequestreerden hebben het effect in 1943 door schenking verkregen, en zijn niet in staat hun goede trouw bij de verkrijging aan te tonen. Zij kunnen derhalve geen beroep doen op art. 53 2e lid sub d E 100. Voor een overdracht van het recht op levering had een notariële acte behoren te zijn opgemaakt, hetgeen niet is geschied.

Beslissing Afd. Effectenregistratie vernietigd, met terugwijzing van de zaak naar de Afd. Eff. Reg. ter verdere afdoening.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer — E 100 — art. 53, 68).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.

Gezien een verzoekschrift no. 216/53, waarbij S. Goudekete, wonende te Naarden, gemachtigde Mr. A. N. Kotting, in hoger beroep komt van een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie van 17 januari 1953, gegeven tussen S. Goudekete voornoemd als vroegere bezitter, en de kinderen P. Hoogerwerf (gemachtigde P. Hoogerwerf), als tegenwoordige bezitters van 1 cert. à 10 shares Illinois Central Railroad Cy. no. 6367, waarbij het verzoek tot rechtsherstel van appellant is afgewezen en de kinderen P. Hoogerwerf — hierna te noemen geïntimeerden — erkend zijn in de eigendom van gemeld effect;

Gezien het verweerschrift van geïntimeerden;

Gezien de overige stukken;

Gehoord de gemachtigden van partijen ter zitting van 14 december 1953;

Overwegende, dat het vroegere bezit van appellant en het door hem geleden onvrijwillig verlies van het effect vaststaan en de vraag, die partijen verdeeld houdt, deze is of geïntimeerden — aan wie het effect volgens hun eigen — stellingen in Juni 1940 geschonken is — het stuk bij of na de uitlevering door het bankierskantoor van Embden in 1943 te goeder trouw hebben verkregen;

Overwegende dat vaststaat, dat de vader van geïntimeerden het effect in 1940 niet in zijn bezit had en hij slechts een recht op levering van een stuk tegen zijn commissionair Spits had, zodat hij — wanneer hij die aanspraak in Juni 1940 had willen schenken aan zijn kinderen — daarvan een notariële acte had behoren te zijn opgemaakt, hetgeen niet is geschied;

dat derhalve in Juni 1940 geen schenking heeft plaats gehad;

Overwegende, dat geintimeerdën voorts hebben aangevoerd, dat, nadat hun vader het effect — deel uitmakende van een grotere partij — in 1943 had ontvangen van het Bankierskantoor van Embden, dit stuk door hem aan geintimeerden is overgedragen, zodat toen eerst een schenking — door enkele overlevering van het effect — kan hebben plaats gehad;

Overwegende, dat in dat geval toepasselijk is art. 53, 2e lid sub d van het K.B. E 100 en geintimeerden dus annemelijk moeten maken, dat zij te goeder trouw hebben verkregen en bovendien, dat zij hun recht afleiden krachtens een opeenvolging van overdrachten te goeder trouw van een in gemelde bepaling bedoelde persoon;

Overwegende, dat naar het oordeel van de Raad een zodanig bewijs door geintimeerden niet is geleverd en dit zelfs niet mogelijk kan worden geacht, nu de vader van geintimeerden — de schenker van het effect — het stuk (dat tevoren niet geïndividualiseerd was) uit de algemene voorraad van het Bankierskantoor van Van Embden ontving, welk kantoor in die tijd als nootore handlanger van de vijand optrad;

dat de vader van geintimeerden dus niet te goeder trouw kan worden geacht en geintimeerden ook zelf hebben erkend, dat hun vader, die slechts een recht op levering had tegen den commissionair Spits, van deze bericht had gekregen, dat zijn zaak met

alle effectenbezit in opdracht van een Verwalter naar het Bankierskantoor van Embden was overgegaan;

Overwegende, dat waar geintimeerden dus niet een beroep kunnen doen op artikel 53, 2e lid sub d en zij ook overigens hun goede trouw bij de verkrijging niet hebben aangetoond, appellant hersteld moet worden in de eigendom van het effect;

Overwegende, dat appellant verzocht heeft de zaak ter afdoening van de gevolgen te verwijzen naar de Afd. Effectenregistratie, nu het liquidatiesaldo van appellant niet in zijn geheel naar Liro is overgemaakt geworden, maar, slechts het saldo, verminderd met liquidatiekosten en alleen de Afd. Effectenregistratie weet, welk deel van de opbrengst van ieder stuk bij Liro is terecht gekomen;

Rechtdoende:

Vernietigt de beslissing van de Afd. Effectenregistratie waarvan beroep;

Herstelt appellant in de eigendom van het voormelde effect;

Verwijst de zaak terug naar de Afd. Effectenregistratie ten einde haar met inachtneming van deze beslissing af te doen, meer speciaal wat betreft de regeling der gevolgen van het rechtsherstel.

Veroordeelt geintimeerden in de kosten van het geding in hoger beroep tot op deze uitspraak aan de zijde van appellant begroot op f 150.—.

appellant in de eerste plaats is gemotiveerd met de stelling, dat niet blijkt, of de opengevallen nalatenschappen, waartoe de litigieuze percelen volgens de door het N.B.I. in deszelfs conclusie van antwoord verstreckte — hierboven gereleveerde — gegevens behoorden, zijn gescheiden en gedeeld en met name niet, welk deel van die nalatenschappen aan appellant is toegewezen, zodat het Ons, als de tot oordelen geroepen rechter, zou ontbreken aan de wetenschap, welke nodig is om te beslissen of het belang de actie volgt, weshalve reeds uit hoofde van het feit dat deze wetenschap niet is geleverd, de niet ontvankelijkheid zou moeten worden uitgesproken;

dat voorts als grond voor de ingeroepen niet-ontvankelijkheid door partij Heller is gesteld, dat appellant reeds langer dan een maand vóór de indiening van zijn beroepschrift wist, althans redelijkerwijs had kunnen weten, dat de gewraakte verkoop had plaats gevonden, aangezien hij reeds omstreeks 1950-1951 bij een bezoek aan de koper, van wie hij een neef (van moederszijde) is, van de onderhavige verkoop heeft vernomen, bij welke gelegenheid hij en zijn broer Bernhard er hun vreugde over hebben uitgesproken, dat de onderhavige grond „in de familie” was gebleven, zijnde de litigieuze koop-overeenkomst ook meermalen ter sprake gekomen wanneer appellants broer Bernhard, zoals deze jaarlijks omtrent november pleegt te doen, de heffing komt innen voor het Duitse waterschap binnen welks territorium appellant grond in Duitsland heeft liggen;

dat, subsidiair, ten principale door partij Heller is betoogd, dat de verkoop op het tijdstip waarop zij is gesloten, werd gevorderd niet alleen door het algemeen belang — gelijk dit door het N.B.I. is geadstrueerd — maar ook door de juiste verhoudingen in de landbouwsector, aangezien de verkoop zowel een ruilverkavelend als „voorzover nodig (een) sociaal-sanerend karakter” zou hebben gehad;

Overwegende dat appellant zelfs niet na kennisneming van het door het N.B.I. en door partij Heller tegen het door hem aanhangig gemaakte beroep schriftelijk gevoerde verweer gebruik heeft gemaakt van de voor hem opengehouden gelegenheid om alsnog te voldoen aan de op hem rustende verplichting tot storting van het terzake van een voor Ons gevoerde procedure verschuldigd griffierecht, hebbende Wij op aan zijn gemachtigde gerichte schriftelijke aanmaningen van 9 mei 1956, 10 juli 1956 en 7 augustus 1956, benevens na telefonische navraag bij zijn gemachtigde, op 10 september 1956 geen ander antwoord ontvangen, dan dat op de schriftelijke aansporingen van deze gemachtigde aan zijn cliënt om alsnog tot storting van het — bij vooruitbetaling verschuldigd — griffierecht over te gaan, niet door appellant werd gereageerd;

Overwegende, dat meerbedoelde gemachtigde Ons om de hier vermelde redenen heeft medegedeeld geen bezwaar tegen royement te maken;

Overwegende dat Ons echter door partij Heller — die, zoals eerder vermeld, op 6 augustus 1956 zijn verweerschrift heeft ingediend — is verzocht Ons omtrent het door appellant aangespannen beroep uit te spreken;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende dat Wij te rade zijn geworden aan het verzoek van partij Heller om Ons omtrent het onderhavige beroep uit te spreken gevolg te geven, en wel omdat deze partij, door toedoen van appellant in een procedure betrokken geworden zijnde en daarin reeds verweer hebbende gevoerd, op een uitspraak aanspraak kan maken;

Overwegende dat uit het feit, dat appellant ook na kennisneming van het in afschrift aan hem toegezonden schriftelijk verweer geen gebruik heeft gemaakt van de door Ons aan hem geboden gelegenheid alsnog het terzake van deze procedure verschuldigd griffierecht te voldoen — waarna hij in een door Ons te houden mondelinge behandeling op het door zijn tegenpartijen gevoerde verweer had kunnen ingaan — geen andere gevolgtrekking kunnen maken dan dat hij de door het N.B.I. en partij Heller aangevoerde feitelijke stellingen niet kan of wil ontkennen;

Overwegende dat derhalve, als door appellant onweersproken, in de eerste plaats vaststaat, dat appellant reeds in of omstreeks 1950 of 1951 heeft ver-

nomen, dat de litigieuse grond was verkocht, waarbij hij er zich zelfs verheugd over zou hebben getoond, dat een van zijn familieleden de koper van die grond was; dat appellant, indien hij niettemin had willen trachten de verkoop ongedaan te maken, daarvan reeds in 1950 of 1951 beroep had kunnen instellen; dat hij echter, door zulks uit te stellen totdat op zijn ontvrijdingsverzoek een definitieve beslissing was genomen, de voor de instelling van het beroep gestelde termijn met vele jaren heeft overschreden;

Overwegende dat appellant voorts in gebreke is gebleven om te voldoen aan de sommatie van het N.B.I. — in deszelfs conclusie van antwoord — om door overlegging van een „Erbschein” waar te maken zijn door het N.B.I. en partij Heller ontkende stelling, dat de litigieuse grond geheel aan hem heeft toebehoord;

Overwegende dat Wij onder deze omstandigheden appellant in zijn verderingen niet ontvankelijk zullen moeten verklaren, zowel wegens het niet in acht nemen van de in art. 43, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen gestelde termijn, als op grond van het feit, dat niet is komen vast te staan of in hoeverre appellant is aan te merken als belanghebbende bij de litigieuse grond;

Overwegende dat appellant, als de geheel in het ongelijk gestelde partij, in de proceskosten zal worden veroordeeld;

IN NAAM DER KONINGIN, rechtdoende in beroep:

Verklaren appellant niet ontvankelijk in zijn beroep;

Veroordelen enz.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling

No. 242. Dertigste Uitvoeringsbeschikking Besluit herstel rechtsverkeer, Hoofdstuk IV

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel.

Gelet op artikel 41a van het Besluit herstel rechtsverkeer,

Bepaalt:

Geen registratie overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IV van het Besluit herstel rechtsverkeer vindt plaats ten aanzien van:

- a. Nederlandse schatkistbiljetten en schatkistpromessen;
- b. inschrijvingen in de Grootboeken der Nationale Schuld, in het Grootboek voor de Wederopbouw en in het Grootboek voor de Rijn- en Binnenvaart;
- c. staatsschuldboekjes, uitgegeven door de Rijkspostspaarbank;
- d. binnen- en buitenlandse obligaties, voor zover hun nominale waarde, indien nodig omgerekend volgens de per 14 april 1946 geldende, door de Vereniging voor den Effectenhandel vastgestelde koersen, op die datum een bedrag van f 50,— niet te boven ging;
- e. binnenlandse aandelen in coöperatieve verenigingen, voor zover het daarop gestorte bedrag op 14 april 1946 f 50,— of minder bedroeg;
- f. binnenlandse aandelen in andere uitgevende instellingen dan coöperatieve verenigingen en certificaten van zodanige aandelen, voor zover de

nominale waarde dier aandelen op 14 april 1946 een bedrag van f 25,— niet te boven ging, mits aan de bedoelde aandelen, respectievelijk certificaten geen bijzondere rechten zijn verbonden en het stemrecht niet afwijkt van de regel van artikel 44b, 2de en 3de lid, Wetboek van Koophandel;

g. winstbewijzen en oprichtersaandelen van binnenlandse vennootschappen, mits:

1. de aandelen van deze vennootschappen ingevolge het sub f bepaalde buiten registratie vallen, en

2. de winstbewijzen en oprichtersaandelen niet zelfstandig voorkomen op de lijst van gecodeerde effecten, en bovendien

3. de waarde van deze winstbewijzen en oprichtersaandelen op 14 april 1946 kennelijk minder dan f 25,— bedroeg;

h. binnen- en buitenlandse scrips, stockdividenden, „arrear-certificates”, restantbewijzen, amortisatiebewijzen, optiebewijzen, bewijzen van deelgerechtigdheid en „lappen”, voor zover hun waarde op 14 april 1946 kennelijk minder dan f 25,— bedroeg;

i. op 14 april 1946 als notoir waardeloos beschouwde effecten.

TOELICHTING.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel vestigt er de aandacht op, dat de hierboven bekendgemaakte beschikking betrekking heeft op effecten, ten aanzien waarvan zij reeds eerder, n.l. in de zevende en veertiende Uitvoeringsbeschikking Besluit herstel rechtsverkeer (Prijscourant Vereeniging voor den Effectenhandel van 11 april en 2 oktober 1946), nader aangevuld bij haar mededeling nr. 102 (Prijscourant Vereeniging voor den Effectenhandel van 21 november 1946), vrijstelling heeft verleend van de verplichting tot aanmelding overeenkomstig artikel 44 van het Besluit herstel rechtsverkeer.

De vrijstelling van de verplichting tot aanmelding had in feite reeds tot gevolg, dat eventuele aanvragen tot herstel van recht ten aanzien van deze effecten niet in het kader van hoofdstuk IV van het Besluit herstel rechtsverkeer konden worden behandeld. De thans ook formeel plaatsgehad hebbende vrijstelling van registratie krachtens artikel 41a brengt mede, dat ingevolge het bepaalde in het tweede lid van artikel 36 van het Besluit herstel rechtsverkeer hoofdstuk III in zijn geheel van toepassing is geworden op rechtsbetrekkingen of rechtshandelingen ten aanzien van de onderhavige effecten.

De mogelijkheid om ten aanzien van deze effecten verzoekschriften, als bedoeld in artikel 21, lid 1, hoofdstuk III van het Besluit herstel rechtsverkeer, in te dienen bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel staat krachtens een besluit van het Dagelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel van 22 maart 1956, gepubliceerd in de Staatscourant van 26 maart 1956, nr. 61, open tot drie maanden na dagtekening van de onderhavige beschikking van de Afdeling Effectenregistratie, derhalve tot en met 26 februari 1957.

Ten slotte wordt er de aandacht op gevestigd, dat tot de onder letter i. van deze uitvoeringsbeschikking bedoelde effecten onder meer zijn terekenen:

1. Russische effecten, uitgegeven vóór november 1917;

2. Oostenrijkse en Hongaarse obligaties en pandbrieven, uitgegeven vóór september 1914 en uitgedrukt in kronen of enige andere Oostenrijkse of Hongaarse geldsoort, voor zover voor deze obligaties en pandbrieven tussen 1918 en april 1946 geen nadere regeling was getroffen;

3. sommige niet in de lijst van gecodeerde effecten opgenomen certificaten van Amerikaanse aandelen.

Verdere toepassingen van artikel 41a zullen t.z.t. kunnen volgen.

26 november 1956.

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

JANUARI 1957

NUMMER

7

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
          'S-GRAVENHAGE 116032
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14,—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ
DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ

DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 859585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	35
Afdeling Effectenregistratie.	
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	36
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	37
Afdeling Onroerende Goederen.	
Beslissingen van de Afdeling in gevolge art. 113c (nieuw) van het Besluit herstel rechtsverkeer	37
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 57/561 t/m 57/562	pag 1397 t/m 1404

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad - Mutaties

DIRECTIE N.B.I.

Bij K.B. van 31 december 1956 is met ingang van 1 januari 1957 aan Drs. P. G. de Rijke op diens verzoek eervol ontslag verleend uit zijn betrekking van onderdirecteur van het Nederlandse Beheersinstituut onder dankbetuiging voor de door hem bewezen belangrijke diensten.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

ACHTENVEERTIGSTE GEDEELTELIJKE BEKENDMAKING VAN EFFECTEN ALS BEDOELD IN ART. 64, LID 2, VAN HET BESLUIT HERSTEL RECHTSVERKEER.

In een afzonderlijk bijvoegsel van dit nummer is opgenomen de 48ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct 13 december 1956, Nr. 244).

NEGENENVEERTIGSTE GEDEELTELIJKE BEKENDMAKING DOOR DE MINISTER VAN FINANCIËN VAN EFFECTEN, ALS BEDOELD IN ART. 64, LID 2, VAN HET BESLUIT HERSTEL RECHTSVERKEER.

29 november 1956/No. B 6/12578/Generale Thesaurie/Directie Bewindvoering.
De Minister van Financiën,

Gelet op het bepaalde in artikel 64 jo. artikel 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer;

Maakt bekend,

dat de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel hem opgave heeft gedaan van een aantal aangemelde effecten, als hieronder omschreven en genummerd, ten aanzien waarvan niet is voldaan aan de verplichting, als bedoeld in artikel 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer;

.....
.....

dat de bovenstaande effecten hun geldigheid verliezen krachtens het bepaalde in artikel 64, lid 3, van het Besluit herstel rechtsverkeer, met ingang van de datum, waarop deze bekendmaking in de Nederlandse Staatscourant wordt geplaatst;

dat verdere bekendmakingen zullen volgen, welke mede betrekking kunnen hebben op dezelfde soorten effecten, als hierboven zijn vermeld;

dat deze bekendmaking geen betrekking heeft op de na 31 januari 1946 doch vóór deze publicatie met vergunning van de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel uitgegeven duplicaat-effecten, en dat zij voor laatstbedoelde gevallen dus uitsluitend betrekking heeft op de originele stukken;

en bepaalt,

dat de bovenstaande bekendmaking zal worden gepubliceerd in binnen- en buitenlandse dagbladen en periodieken, voor zover zulks door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel zal worden nodig geoordeeld.

's-Gravenhage, 29 november 1956.

De Minister van Financiën,

H. J. HOFSTRA.

(Ned. Stct. 13 december 1956, No. 244)

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 57/561

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH, 29 november 1956 (Mrs Poerink, Rulten en Schellenbach).

De Raad verenigt zich met de beslissing van het N.B.I. en met de daarvoor aangevoerde grond, dat het verstrekken van een geldlening in 1942 om het huwelijk van een Duitse in Duitsland mogelijk te maken een handeling is, waardoor de belangen van het Koninkrijk zijn geschaad en dat de vordering hieruit ontstaan niet kan worden erkend.

Beroep tegen de geweigerde erkenning van de vordering van appellante afgewezen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een verzoekschrift dd. 25 september 1954 van J. Boots-Verbeek te Venlo, waarbij hij in beroep komt van een beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut van 7 september 1954, bij welke beschikking werd afgewezen het door of namens de appellant gedaan verzoek tot erkenning van een vordering ten bedrage van R.M. 1000 ten laste van Mevrouw Lutze-Verbeek, Duitse van nationaliteit, welke vordering zou zijn ontstaan doordat appellant in juni 1942 een bedrag van rond f 750,— of R.M. 1000 aan Mevrouw Lutze-Verbeek heeft geleend;

Gezien de voornoemde beschikking dd. 7 september 1954, waarvan de inhoud alhier ingelast wordt beschouwd;

Mede gezien het op voormeld verzoekschrift ingekomen antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut dd. 15 maart 1956, strekkende tot afwijzing van dit verzoek, een schrijven van de Nederlandse Bank dd. 1 april 1946 gericht aan de verzoeker, een schrijven van de Nederlandse Bank, gericht aan het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 23 juni 1956 en een nadere verklaring van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 29 juni 1956;

Gezien ook de overige overgelegde stukken;

Gehoord Mr. Sprangers namens het Nederlandse Beheersinstituut, zijnde de appellant niet verschenen;

Overwegende, dat de appellant tijdig in beroep is gekomen van de voormelde beschikking;

Overwegende, dat de Raad zich verenigt met de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 7 september 1954 en met de daarvoor aangevoerde grond welke luidt: „Wij stellen ons op het standpunt, dat het verstrekken van een geldlening in 1942 om het huwelijk van een Duitse in Duitsland mogelijk te maken een handeling is, waardoor de belangen van het Koninkrijk zijn geschaad. De vordering van Uw cliënte, Mevr. Boots-Verbeek, ten bedrage van R.M. 1000,—, welke uit zodanige handeling is ontstaan, kunnen wij op grond van het bepaalde sub II onder B.c. van de Ministeriële beschikking nopens de erkenning van vorderingen op Duits Vijandelijk Vermogen (Ned. stscrt. d.d. 9 oktober 1950 no. 196 jo. Ned. stscrt. d.d. 4 januari 1951 no. 3 en 27 januari 1953 no. 18) niet erkennen”;

Overwegende, dat de Raad dan ook het tegen deze beschikking ingediende beroep ongegrond acht;

Overwegende, dat de Raad daarbij in aanmerking neemt:

1e. dat door of namens Mevr. Lutze-Verbeek in 1944 opdracht is gegeven om aan verzoeker een bedrag van R.M. 1000 over te maken, als gevolg waarvan op 11 september 1944 de Nederlandse Bank van de Deutsche Reichsbank een advies heeft ontvangen, inhoudende dat bij genoemde instelling ten gunste van de Nederlandse Bank R.M. 1000 was gestort ten behoeve van Mevrouw J. Boots-Verbeek; dat dit bedrag tengevolge van de oorlogsomstandigheden niet aan Mevrouw Boots-Verbeek kon worden uitbetaald; dat de Nederlandse Bank in haar boeken geen rekening heeft geopend ten name van Mevrouw Boots-Verbeek; dat derhalve door genoemde handelingen de eventuele vordering van verzoeker op mevrouw Lutze-Verbeek niet is teniet gegaan;

2e. dat ter beslechting van het geschil, dat de partijen verdeeld houdt, het niet nodig is vast te stellen:

a. of de genoemde geldlening van juni 1942 al dan niet nietig was krachtens het Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd (A.6);

R

- b. of het bedrag van R.M. 1000, waarvoor de Deutsche Reichsbank de R. M.-rekening van de Nederlandse Bank heeft gecrediteerd ter betaling in guldens van Mevr. Boots-Verbeek moet geacht worden te behoren tot het vermogen van Mevr. Lutze-Verbeek, dan wel tot het vermogen van de Deutsche Reichsbank;

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut nu wel uitdrukkelijk aan de Raad heeft gevraagd een beslissing te geven over de vraag of het in de vorige overweging sub b genoemde bedrag behoort tot het vermogen van Mevr. Lutze-Verbeek, dan wel tot het vermogen van de Deutsche Reichsbank, doch, zoals uit het bovenstaande blijkt, het voor de beslissing van het geschil dat partijen verdeeld houdt niet nodig is daarover een uitspraak te geven, terwijl het de Raad onjuist voorkomt onnodig een uitspraak te geven over een mogelijk tussen twee personen bestaand geschil omtrent hare respectievelijke rechten dan wel over een geschil tussen een dezer personen enerzijds en een der gedingvoerenden anderzijds, zonder dat deze personen in het geding zijn en zonder dat deze personen hare rechten hebben kunnen verdedigen, waarbij dan nog in het midden kan worden gelaten of de Raad op grond van de ten processe vaststaande feiten een dergelijke uitspraak zou kunnen geven;

RECHTDOENDE:

Wijst het beroep van appellant van de hand.

No. 57/562

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,

7 maart 1955 (Mrs Block, Onnen en Zorab).

De gedragingen van appellant, behorende tot de zgn. Kreisauer Kreis — mede in verband met zijn bereidverklaring om, na het slagen van de juli 1944 aanslag op Hitler, op te treden als „Landesverweser für Westfalen” — zijn als verdienstelijke daden voor de geallieerde zaak te beschouwen, op grond waarvan er voldoende termen zijn, hem de gunst van teruggave van zijn vermogen deelachtig te doen worden.

Beschikking N.B.I. vernietigd met

bepaling dat aan appellant zijn vermogen zal worden teruggegeven.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — artt. 34, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen:

- 1e. het op 28 mei 1952 ter Griffie van de Afdeling Rechtspraak ingekomen en onder nummer R. 21.478 geregistreerde verzoekschrift dd. 27 mei 1952 van Rudolf Freiherr von Twickel, wonende te Havixbeck über Münster, Haus Havixbeck, Westfalen, Duitsland, te dezer zake domicilie kiezend te Zutphen aan de Beukerstraat 54a ten kantore van de advocaat Mr H. V. Hogerzeil, die het verzoekschrift namens appellant heeft ondertekend, waarmede in beroep wordt gekomen van de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.), vervat in de brief dd. 15 mei 1952 WE'453 aan Mr H. V. Hogerzeil, welke brief in extenso luidt:

”Naar aanleiding van Uw verzoek om teruggave van vermogen ten behoeve van Rudolf Freiherr von Twickel te Havixbeck delen wij U mede, dat wij een soortgelijk verzoek reeds hebben afgewezen bij beschikking dd. 2.6.1948 WE'453, van welke beschikking per aangetekend schrijven 'n afschrift aan de post is toevertrouwd. Van die afwijzende beschikking is tijdig hoger beroep aangetekend bij de Raad voor het Rechtsherstel Afdeling Rechtspraak.

”In hoger beroep is die beschikking door de Afdeling Rechtspraak bekrachtigd bij vonnis-d.d. 6.6.1950. Van dit vonnis heeft betroukkene geen revisie gevraagd. Het is derhalve in kracht van gewijsde gegaan.

”Bij Uw verzoek om vrijgave van vermogen d.d. 27.10.1950 en ook bij latere gelegenheden hebt U nieuwe feiten naar voren gebracht, die inderdaad een gunstig licht werpen op de persoon en de politieke antecedenten van de heer von Twickel. Echter achten wij die feiten niet van zodanige betekenis, dat wij vrijheid zouden kunnen vinden een beslissing te nemen in strijd met voormeld in kracht van gewijsde gegaan vonnis van de Afdeling Rechtspraak. Wij achten derhalve geen termen aan-

- "wezig terug te komen van voor-
"melde afwijzende beschikking.";
- 2e. het door appelland overgelegd afschrift van voormelde brief d.d. 15 mei 1952;
  - 3e. het schriftelijk antwoord van het N.B.I. d.d. 23 januari 1954, concluderend tot afwijzing van het beroep, terwijl in het schriftelijk antwoord wordt medegedeeld, dat het N.B.I. op grond van de gunstige gedragingen van appelland aanleiding heeft gevonden aan hem met ingang van 1 januari 1954 gedurende het leven toe te kennen een bedrag van f 1.140,— per jaar;
  - 4e. het op 17 februari 1954 ter Griffie binnengekomen en onder nummer R. 21.478 A geregistreerde verzoekschrift d.d. 13 februari 1954 van dezelfde appelland, mede ondertekend door zijn gemachtigde Mr Hogerzeil voornoemd, waarbij in beroep gekomen wordt van de beschikking van het N.B.I. d.d. 22 januari 1954, bij welke beschikking het N.B.I. aan appelland uit de inkomsten van zijn in eigendom op de Staat overgegaan vermogen met ingang van 1 januari 1954 gedurende het leven heeft toegekend een bedrag van f 1.140,— per jaar als eigen levensonderhoud;
  - 5e. het door appelland overgelegd afschrift van de sub 4e. genoemde beschikking;
  - 6e. het schriftelijk antwoord van het N.B.I. in deze zaak d.d. 28 april 1954, concluderend tot afwijzing van het beroep voorzover meer gevorderd wordt dan in de beschikking d.d. 22 januari 1954 is toegekend;

Gehoord ter terechtzitting van 13 september 1954 appelland in persoon, zijn gemachtigde Mr H. V. Hogerzeil voornoemd en het N.B.I. bij monde van Mr N. M. Vellenga, op welke zitting aan Mr Hogerzeil termijn is verleend tot het inzenden van nieuwe bescheiden, hetgeen is geschied met een brief van Mr Hogerzeil aan het College d.d. 30 december 1954, terwijl van de ingezonden bescheiden afschriften aan het N.B.I. zijn toegezonden;

Gelet op de in beide zaken overgelegde en voorgehouden bescheiden;

Overwegende, dat in beide zaken het beroep tijdig is ingesteld, terwijl het ook overigens is ontvankelijk;

Overwegende, dat beide zaken samenhangen, zodat de Raad besloten heeft de zaken gelijktijdig te behandelen en te voegen;

in de zaak R. 21.478

Overwegende, dat het door appelland met zijn verzoekschrift d.d. 27 oktober 1950 aan het N.B.I. gedaan verzoek om hem een verklaring ex artikel 34 lid 1 sub f van het Besluit Vijandelijk Vermogen (B.V.V.) uit te reiken, nu hij in gevolge artikel 3 juncto artikel 17 van de wet van 20 juli 1951, Stbl. 1951 No 311 en artikel 5 van de Besluit-Proclamatie van 23 juli 1951, Stbl. 1951 No 317, sedert 26 juli 1951 te 12.00 ure niet langer als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt, in overeenstemming met het 2e lid van artikel 14 juncto artikel 4 lid 1 van voormelde wet moet worden beschouwd als een verzoek tot teruggave van het ingevolge artikel 3 van het B.V.V. in eigendom op de Staat der Nederlanden overgegaan vermogen van appelland of van hetgeen daarvoor in de plaats mocht zijn gekomen;

Overwegende, dat door overgelegde bescheiden ten deze vaststaat:

dat het N.B.I. bij zijn afwijzende beschikking d.d. 2 juni 1948 heeft afgewezen een verzoek van appelland tot vrijstelling van de bepalingen bij of krachtens het B.V.V. gesteld met betrekking tot zijn in eigendom van de Staat overgegaan vermogen;

dat de Raad, Afdeling Rechtspraak, Meervoudige Kamer te 's-Gravenhage met zijn vonnis d.d. 6 juni 1950 deze beslissing van het N.B.I. heeft bevestigd en dat van genoemd vonnis geen revisie is gevraagd, zodat het in kracht van gewijsde is gegaan;

dat appelland daarna met zijn verzoekschrift d.d. 27 oktober 1950 aan het N.B.I. een verklaring als bedoeld in artikel 34 lid 1 sub f heeft verzocht en hierop de beslissing van het N.B.I. vervat in de sub 1e genoemde brief van het N.B.I. betrekking heeft;

Overwegende, dat derhalve een geheel nieuw verzoek is gedaan, waaraan niet afdoet, dat dit verzoek door het inwerkingtreden van de wet van 20 juli 1951, Stbl. 1951 No 311 mede de strekking heeft gekregen van teruggave van het vermogen van appelland, en de Raad in beroep een beslissing moet nemen, nu het N.B.I. in eerste aanleg op het nieuwe verzoek een beslissing heeft genomen;

dat echter, wil er sprake zijn van toe-

wijzing van het nieuwe verzoek in de vorm van teruggave van vermogen, appellent belangrijke nieuwe feiten zal hebben aan te voeren en waar te maken naast die, welke in de vorige procedure onvoldoende zijn gebleken om daarop een teruggave van appellent's vermogen te doen steunen;

Overwegende, dat, zoals hierna zal blijken, zulks in casu inderdaad het geval is, hebbende appellent in het bijzonder als nieuwe gronden voor zijn verzoek gesteld:

ten eerste het feit, dat hij enkele dagen voor de aanval op Nederland, België en Luxemburg zowel de in Duitsland wonende Graaf Wladimir d'Ansembourg (de enige mogelijkheid, die hij zag om zijn informatie naar Nederland te doen doorkomen) als Baron Ludwig de Schorlemer te Grundhof in Luxemburg (voor wat deze laatste betreft naar diens inzicht in de herfst van 1939) gewaarschuwd heeft voor een dreigende inval in de thans Benelux-staten; en ten tweede: de rol door hem gespeeld bij de zogenaamde „aanslag op Hitler van von Stauffenberg” op 20 juli 1944;

Overwegende, dat ten deze als onweersproken vaststaat, dat appellent de Duitse nationaliteit bezit, die steeds bezeten heeft en in Duitsland woonachtig is, terwijl hij niet in het bezit is gesteld van een vergunning tot voortgezet verblijf in Nederland;

Overwegende, dat derhalve voor beantwoording van de vraag, of appellent vroeger voor ontvijnding in aanmerking zou zijn gekomen en of er thans termen bestaan zijn op de Staat in eigendom overgegaan vermogen aan hem terug te geven, waarbij de Raad in het algemeen dezelfde maatstaven aanlegt, niet van toepassing zijn de regelen voor ontvijnding van hier te lande met een vergunning tot voortgezet verblijf wonende Duitsers, neergelegd in het besluit van de vijf met de uitvoering van het B.V.V. belaste ministers d.d. 21 oktober 1948, gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 25 oktober 1948 No 206;

Overwegende, dat de Raad van oordeel is, dat in Duitsland of in het overige buitenland wonende Duitsers slechts dan voor de gunst van teruggave van hun vermogen in aanmerking komen, indien zij ten behoeve van de Nederlandse en/of geallieerde zaak in de tweede wereldoorlog intrinsiek ver-

dienstelijke daden hebben verricht, zodat het onrechtvaardig en onaanvaardbaar zou zijn hun dat vermogen blijvend te onthouden, waarbij de Raad rekening houdt met alle persoonlijke omstandigheden van de betrokken persoon als leeftijd, sexe, maatschappelijk milieu en ook of de betrokken persoon gedurende de bezetting in Nederland heeft verblijf gehouden, dan wel indien zij als slachtoffers van het nazi-regime moeten worden aangemerkt;

Overwegende immers, dat de hoofdstrekking van het B.V.V. is de hand te leggen op vermogen van destijds vijandelijke Staten — in casu Duitsland — en van derzelve onderdanen met het doel dit aan te wenden ter verrekening met de schadevordering, die Nederland tegen Duitsland kan geldend maken voor de onnoemelijke schade, die Duitsland door de onrechtmatige aanvalsoorlog en de daarop gevolgde bezetting aan Nederland heeft toegebracht en welk vermogen bestemd is tot **gedeeltelijke** bestrijding van de uitgaven, verbonden aan de vergoeding van geleden oorlogsschade;

dat weliswaar krachtens het op 26 juli 1951 te 12.00 ure in werking getreden artikel 4 van de wet van 20 juli 1951 Staatsblad 1951 No 311 het B.V.V. alleen van toepassing blijft o.a. op vermogen van onderdanen van Duitsland, — tot wie appellent krachtens de begrips-omschrijving in artikel 1 van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 No 311 behoort, — dat vóór evengenoemd tijdstip van rechtswege in eigendom op de Staat is overgegaan en artikel 14 van genoemde wet de gelegenheid biedt dergelijk vermogen terug te geven, doch in verband met vorengenoemde belangrijke doelstelling van het B.V.V. zeer ernstige redenen moeten bestaan voor zulk een teruggave, hetgeen in casu betekent, dat appellent de Nederlandse en/of geallieerde zaak door intrinsiek verdienstelijke daden moet hebben begunstigd, zoals hiervoren overwogen is, dan wel als nazi-slachtoffer moet worden beschouwd;

Overwegende ten aanzien van de vraag, of van dergelijke daden van appellent is gebleken dan wel of hij als nazi-slachtoffer moet worden aangemerkt, dat het N.B.I. heeft aangevoerd:

Het feit, dat appellent anti-nazi was en geen lid is geweest van de N.S.D.A.P., kan niet als zodanige verdienste gelden, en zulks te minder

waar gebleken is, dat hij lid is geweest van een andere organisatie der N.S.D.A.P. nl. de N.S.V.

Dat hij moeite heeft gedaan om een Nederlander, te weten Jhr Ruys de Beerenbrouck, in vrijheid te krijgen en dat hij een Joodse familie heeft geholpen, is — hoe lofwaardig ook — niet aan te merken als bovenbedoelde uitzonderlijke verdienste voor de geallieerde Nederlandse zaak.

Dat een groot gedeelte van Havixbeck in beslag is genomen ten behoeve van de Hitler Jugend, tegenover welke beweging hij zich weinig meegaand heeft betoond, is, zo bewezen, evenmin voldoende om de gunst van teruggave van vermogen te verkrijgen.

Dat hij, enkele dagen vóór de Duitse aanval op Nederland, België en Luxemburg, zowel de in Duitsland wonende Graaf Wladimir d'Ansembourg als Baron Ludwig de Schorlemer te Grundhof (Luxemburg) heeft gewaarschuwd voor een dreigende inval in de (thans) Benelux-Staten, is, zo volledig bewezen, evenmin voldoende, teminder, omdat de waarschuwing geschiedde aan particuliere personen en niet aan desbetreffende organen, die tijdig maatregelen hadden kunnen treffen.

Tenslotte heeft appellant gesteld, dat hij door de rol, die hij heeft vervuld bij de aanslag op Hitler op 20 juli 1944, offers heeft gebracht voor de geallieerde/Nederlandse zaak, waardoor hij zich voor deze zaak uitzonderlijk verdienstelijk heeft gemaakt.

Te dezen aanzien merken wij op:

1. Blijkens de verklaringen van de getuigen Dr von Husen en Freiherr Von Oer heeft appellant bij die aanslag geen actieve rol gespeeld en is hij slechts in zoverre daarbij betrokken geweest, dat hij in september 1943 (achter de schermen blijvende) zich bereid verklaarde om als Landesverweser Westfalen op te treden voor het geval Hitler uit de weg zou worden geruimd. Eerst op 20 juni 1944 woonde hij ten huize van Dr Von Husen te Berlijn een bijeenkomst bij en heeft hij zich **definitief verbonden** als Landesverweser Westfalen op te treden voor het geval de aanslag op Hitler — die toen vast stond — zou slagen. Aan de aanslag zelf heeft appellant niet deelgenomen.
2. De samenzwering tegen Hitler kwam naar de mening van het Instituut niet zozeer voort uit pro-ge-

allieerde gevoelens en met het doel de door Nazi-Duitsland onder de voet gelopen landen te bevrijden, doch sproot veeleer voort uit liefde voor het Duitse vaderland en het ten val brengen van het Hitler-bevind, dat Duitsland naar de afgrond voerde (in gelijke zin is reeds eerder door de Afdeling Rechtspraak een beslissing genomen).

Appellant heeft weliswaar gesteld te hebben behoord tot dat deel der samentspannenden, die het als een plicht van rechtvaardigheid, als een herstel van gepleegd onrecht en dus als een morele conditie sine qua non zagen, dat Nederland, Frankrijk en België zouden worden ontruimd en wel terstond na het slagen van de aanslag, doch deze stelling is niet met bewijzen gestaafd.

Aangezien reeds van de moeilijkheid te bepalen, van wie het initiatief om Hitler uit de weg te ruimen, is uitgegaan (burgers of militairen) — immers appellant pretendeert behoort te hebben tot de zg. Kreisauer Kring, een burgerlijke verzetsgroep, waaruit de militaire groep Stauffenberg is voortgekomen — is niet komen vast te staan, dat appellant een actieve rol heeft gespeeld bij de voorbereiding en het plegen van de aanslag. De aanslag zelf geschiedde door militairen (Stauffenberg); appellant was zelf militair, namelijk officier bij de Afdeling Transport, doch stond geheel buiten de voorbereiding en het plegen van de aanslag.

Naar onze mening komt appellant dan ook niet in aanmerking voor de gunst van teruggave van vermogen.

Overwegende, dat de gemachtigde van appellant hiertegenover o.m. heeft gesteld:

"Appellant is een zeer vooraanstaand
 "man in Westfalen. Behoort tot een
 "van de oudste, oorspronkelijk Neder-
 "landse families, met nauwe relaties
 "hier te lande, behalve vrienden ook
 "een Nederlandse schoonzoon thans.
 "Appellant was bestuurslid Westph.
 "Zentrall Genoss. met een omzet van
 "meer dan 200 miljoen per jaar. Als
 "zeer uitgesproken kerkelijk R.K.
 "mens, daardoor reeds eo ipso ver-
 "dacht; verdacht ook als bloedverwant
 "van Kardinaal von Galen, die ook ons
 "Nederlandse volk met zijn clandestien
 "verspreide toespraken in de oorlog
 "heeft gesteund. Openlijk vijand van

"alle Nazidom, groot van invloed, dus
 "in hoge mate verdacht.
 "Vandaar dat een contactopnemen met
 "Nederlandse autoriteiten, afgescheiden
 "van de afstand — appelland bij Mun-
 "ster, de Nederlandse gezant in Ber-
 "lijn, ondoenlijk. In ieder geval werd
 "dit door hem ondoenlijk geacht. Maar
 "verandert dat ook maar iets aan het
 "offer, dat gebracht werd? Immers
 "niets. Indien uitgelekt was, dat Von
 "Twickel, Graaf d'Ansembourg waar-
 "schuwde, dat hij Baron de Schorle-
 "mer waarschuwd, dan was hij net
 "als de mannen van v. Stauffenberg
 "met een pianosnaar gewurgd, dan was
 "zijn familie „ausgerottet”, dan was zijn
 "vermogen geconfisceerd.
 "Bracht appelland een offer door zijn
 "medewerking aan de Stauffenbergop-
 "stand? Zeer zeker.
 "Het N.B.I. schakelt hier over naar de
 "vraag, of appelland wel lid was van
 "de Kreisauer Kreis.
 "Wie ondergronds in Nederland heeft
 "gewerkt, weet, dat dergelijke samen-
 "werking geen formele, met lidmaat-
 "schapskaarten, insignes, enz. maar een
 "geestelijke was. D.w.z. dat men in ze-
 "kere kringen wist bij wie men terecht
 "kon om hulp, om steun en medewer-
 "king, om offers. Geestelijk was appel-
 "lant zeker een man van de Kreisauer
 "Kreis. Daarom wendde men zich ook
 "tot hem. Het staat vast, dat appelland
 "reeds in 1943 zich bereid verklaarde
 "om als Landesverweser op te treden,
 "dat hij voor definitieve instructies in
 "juni 1944 naar Berlijn is geweest.
 "Wie maar enig beeld heeft van het
 "gevaar, dat welk contact ook met de
 "samenzweerders en het overleg met
 "hen betekende de dreiging van uit-
 "roeiing van familie. kan men erger
 "indenken? — verlies van eigen leven
 "en verlies van vermogen. Is dat soms
 "niet het brengen van een offer?
 "Gij hebt zelf niet aan de aanslag me-
 "gededaan, zegt het N.B.I.
 "Salva reverentia: is het niet wat erg
 "simplistisch en is het ook niet wat erg
 "onjuist? Doet men alleen mede aan de
 "aanslag wanneer men een bom gooit?
 "En niet, wanneer men zich bereid
 "verklaard heeft en zich ingeschakeld
 "heeft om een zo zware taak op zich
 "te nemen als het zijn van Landes-
 "verweser, zodra Hitler dood zou
 "zijn, hetgeen nog niet betekende,
 "dat daarmee de zaak zonder meer
 "gewonnen zijn zou en men geen gevaar
 "liep? Neen, von Twickel liep gevaar,
 "en bracht een offer, vele offers, door

"zich bereid te verklaren als Landes-
 "verweser op te treden; het is duide-
 "lijk, dat hij alleen maar door een won-
 "der gespaard is voor het lot van ze-
 "venduizend anderen, die na de mis-
 "lukking ter dood werden gebracht.
 "Wie spanden samen? Alleen mili-
 "tairen? Als het zo zou zijn geweest,
 "dan veranderde dat nog niets aan von
 "Twickel's verdiensten, aan zijn offers."

Overwegende ten aanzien van dit al-
 les, dat uit overgelegde verklaringen
 blijkt:

dat appelland geen lid is geweest van
 de N.S.D.A.P. en steeds geweigerd
 heeft lid te worden:

dat reeds in 1937, nadat de staats-
 politie te Münster had medegedeeld,
 dat tegen appelland wegens het feit,
 dat hij leden van de Katholieke jong-
 mannen-vereniging op zijn landgoed te
 Havixbeck had laten overnachten, geen
 politie maatregelen konden worden ge-
 nomen, de „Landrat” heeft bekend ge-
 maakt, dat appelland scherp in het oog
 gehouden moest worden en bijzondere
 waarnemingen aan hem gerapporteerd
 moesten worden;

dat appelland en zijn echtgenote de
 Franse krijgsgevangenen, die op het
 landgoed Havixbeck tewerkgesteld
 waren, uitstekend behandeld hebben en
 hen bij het naderen van de geallieerde
 troepen in de gelegenheid gesteld heb-
 ben zich te verbergen, waardoor zij
 niet met de terugtrekkende Duitse troe-
 pen meegevoerd zijn;

dat zij ook de Nederlandse tewerk-
 gestelden uitstekend verzorgd hebben;
 dat appelland in de herfst van 1939
 Baron de Schorlemer te Grundhof
 (Luxemburg) gewaarschuwd heeft
 dat een inval van Duitse troepen in
 Luxemburg aanstaande was;

dat appelland de verplicht tewerk-
 gestelde Herman Cox, die te Münster
 in een „Arbeitsdienstlager” onderge-
 bracht was en die zich wegens slechte
 behandeling om hulp tot appelland ge-
 wend had, negen maanden illegaal
 huisvesting en verzorging op Havix-
 beck verleend heeft;

dat hij zich ingespannen heeft Prof.
 Dr R. Regout S.J. en de heer Jhr G.
 Ruys de Beerenbrouck uit hun inter-
 nering ontslagen te krijgen;

dat hij aan zijn pachter Steven Ha-
 verkamp heeft aangeboden diens zoon
 bij appelland in Duitsland te laten ko-
 men werken om hem aldus aan de
 verplichte tewerkstelling in Duitsland
 te onttrekken;

dat appelland en zijn echtgenote tot

1943 de echtelieden Gerzon, die als Joden in 1943 zijn weggevoerd naar Auschwitz, tegen de verordeningen in hebben ondersteund;

dat zij geweigerd hebben hun eigen kinderen aan de Hitler-Jugend te laten deelnemen;

Overwegende, dat appelland ook nog heeft medegedeeld, dat hij de in Duitsland wonende graaf Wladimir d'Ansembourg in de herfst van 1939 heeft gewaarschuid voor de dreigende inval in Nederland — de enige mogelijkheid, die hij zag om zijn informatie naar Nederland te doen doordringen —, doch deze — een oud man zich de details niet meer wist te herinneren, zodat voor deze bewering geen direct bewijs is bijgebracht;

dat echter uit de „eidesstattliche” verklaring van Dr F. Stahl ddo Havixbeck 22 oktober 1950 blijkt, dat appelland in november 1939 van de Eifel aan de Luxemburgse grens, waarheen hij met de 16e divisie gezonden was, te Havixbeck is teruggekeerd met de mededeling, dat hij uit de dienst wilde en dat hij niet zo ziek was wegens een hartaandoening als zijn papieren zouden doen vermoeden, doch dat hij uit ambtelijke bron vernomen had, dat Hitler van plan was Nederland en België te bezetten en dat hij — appelland — daar vele vrienden en bekenden had;

dat, nu vaststaat, dat hij baron de Schorlemer voor de aanval op Luxemburg heeft gewaarschuid, voormelde omstandigheid het aannemelijk maakt, dat appelland, die op de Raad een betrouwbare indruk heeft gemaakt, ook voor de aanval op Nederland heeft gewaarschuid;

Overwegende, dat vorenvermelde feiten weliswaar geen belangrijke verdiensten voor de Nederlandse zaak of die van zijn bondgenoten in de tweede wereldoorlog opleveren, doch daaruit wel is gebleken, dat appelland als Duitse landheer in Havixbeck met Nederlandse voorouders en vele relaties met Nederlanders en als eigenaar van een Nederlands landbouwbedrijf, verschillende Nederlanders hulp geboden heeft in de tweede wereldoorlog en zich moeite gegeven heeft de berichten over de aanvallen op Nederland, Luxemburg en België door te geven, zulks zekerlijk in strijd met de belangen van Duitsland;

Overwegende, dat verder in overeenstemming met de opgaven van ap-

pelland door de verklaringen van Dr P. von Husen te Münster d.d. 2 december 1954, van Dr Hans Lukaschek te Freiburg d.d. 6 december 1954, van Dr Eugen Gerstenmaier d.d. 16 december 1954 en van Dr Marion Gräfin York von Wartenburg d.d. 9 december 1954 is komen vast te staan:

dat appelland zich reeds in 1943 heeft bereid verklaard om, indien het plan van de „Kreisauer-Kreis”, tot de kern waarvan o.a. Hellmut Graf von Moltke, Peter Graaf York von Wartenburg, Eugen Gerstenmaier, Adam von Trott zu Solz en Julius Leber behoorden, om Hitler ter zijde te stellen, zou gelukken, het ambt van „Landesverweser” voor Westfalen te aanvaarden, zulks nadat Dr von Husen en Kardinaal Graf von Galen hem daarvoor uitgekozen hadden;

dat Dr von Husen appelland op 20 juni 1944 naar Berlijn heeft geroepen, waar hij in een bespreking met Dr von Husen en Graaf Peter York zich definitief tot aanvaarding van genoemd ambt bereid verklaard heeft, hetgeen door Graaf York aan Goerdeler, Graf Schulenburg en Graaf Stauffenberg medegedeeld is;

Overwegende wat de waarde van deze daad van appelland betreft:

dat gevoeglijk aangenomen mag worden, dat de „Kreisauer Kreis” en andere kringen van felle tegenstanders van Hitler en zijn regiem in de eerste plaats het belang van Duitsland op het oog hadden;

dat het echter aan de Raad van elders bekend is, dat de „Kreisauer Kreis” niet een fel heersend, naar de hegemonie in Europa strevend Duitsland tot doel had, maar contact met Engelse regeringskringen zocht om tot overeenstemming omtrent een beëindiging van de tweede wereldoorlog te geraken, waarbij ontruiming van de bezette landen door Duitsland een der punten van het programma uitmaakte;

dat dit contact is gezocht en verkregen vóórdat de geallieerde machthebbers een onvoorwaardelijke overgave van Duitsland als eis voor beëindiging van de oorlog gesteld hadden;

dat zelfs hierna de activiteit van de „Kreisauer Kreis” en van andere groepen van gelijkgestemden van belang voor de geallieerden was, daar een Duitsland als door deze groepen gedacht bij onderhandelingen een waardevoller en betrouwbaarder tegenpartij zou zijn geweest, dan het Duitsland van Hitler gebleken was te zijn;

dat derhalve het feit, dat appellant als ingewijde in de plannen van de "Kreisaer Kreis" zich bereid verklaard had in het nieuwe Duitsland, dat na het elimineren van Hitler zou ontstaan, het ambt van „Landesverweser in Westphalen" te aanvaarden mede een verdienstelijke daad jegens de geallieerden oplevert, waarbij appellat groot risico voor zijn leven heeft gelopen, welk risico niet tot noodlottig gevolg geleid heeft, omdat schijnbaar het voor appellat bestemde telegram van het slagen van de aanslag op Hitler, die in werkelijkheid mislukt was, vanuit Berlijn niet is uitgegaan, zoals Dr von Husen in een zijner schriftelijke verklaringen aanduidt;

Overwegende, dat door al het vorenoverwogene niet alleen worden terzijde gesteld de feiten, dat appellat van eind augustus 1939 tot eind 1939 in militaire dienst is geweest — in welke tijd hij zelfs gelegenheid heeft gehad baron de Schorlemer en Graaf W. d'Ansembourg te waarschuwen —;

dat hij daarna van begin 1942 tot oktober 1944 als militair belast is geweest met de leiding van het station Osnabrück — in welke tijd hij dagelijks naar zijn landgoed Havixbeck ging — en dat hij maandelijks een gering bedrag aan de N.S.V. te Havixbeck offerde, maar de in de voorafgaande overwegingen vermelde gedragingen van appellat dermate verdienstelijk zijn, dat er voldoende termen blijven bestaan hem de gunst van vermogensteruggave deelachtig te doen worden;

Overwegende, dat derhalve de afwijzende beslissing van het N.B.I. niet kan worden gehandhaafd;

in de zaak R. 21.478 A.

Overwegende, dat het N.B.I. bij zijn beschikking van 22 januari 1954 aan appellat gedurende zijn leven uit zijn in eigendom aan de Staat overgegaan vermogen voor zijn levensonderhoud een uitkering heeft toegekend van f 1.140,—, doch in verband met de door de Raad in de zaak R. 21.478 genomen beslissing, deze beschikking van het N.B.I. haar waarde heeft verloren en niet in stand kan blijven, zodat zij zonder meer moet worden vernietigd;

Rechtdoende:

in beide zaken R. 21.478 en R. 21.478 A

Ontvangt het beroep;

Voegt de beide zaken;

Vernietigt de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, vervat in de brief van dit Instituut aan de gemachtigde van appellat Mr H. V. Hogerzeil d.d. 15 mei 1952 WE 453, alsmede de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 22 januari 1954, waarvan beroep;

en opnieuw rechtdoende:

Bepaalt, dat aan appellat zijn onder beheer staand vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, zal worden teruggegeven, mits voldaan wordt aan de bepalingen van het De-veezen-Besluit F 222;

Tekent aan, dat appellat ingevolge het bepaalde in artikel 3 juncto artikel 17 van de wet van 20 juli 1951, Stbl. 1951 No 311 en artikel 5 van de Besluit-Proclamatie van 23 juli 1951, Stbl. 1951 No 317, sedert 26 juli 1951 te 12.00 ure niet langer als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt.

**VIJFTIGSTE GEDEELTELIJKE BEKENDMAKING VAN EFFECTEN, ALS
BEDOELD IN ART. 64, LID 2, VAN HET BESLUIT HERSTEL
RECHTSVERKEER.**

Op pag. 19 en 20 is opgenomen de 50ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 14 december 1956, No. 245).

**EENENVIJFTIGSTE GEDEELTELIJKE BEKENDMAKING VAN
EFFECTEN, ALS BEDOELD IN ART. 64, LID 2, VAN HET
BESLUIT HERSTEL RECHTSVERKEER.**

In een afzonderlijk bijvoegsel van dit nummer is opgenomen de 51ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 27 december 1956, Nr. 251).

**AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN**

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

**ONTBINDING „STICHTING TOT BESTUUR EN VEREFFENING VAN
RECHTSPERSONEN 's-GRAVENHAGE”.**

De Directie van het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten bovenvermelde stichting met ingang van 5 december 1956 te ontbinden.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

**Beslissingen van de Afdeling ingevolge art. 113c (nieuw)
van het Besluit herstel rechtsverkeer**

Besluit no. 317.

Regeling inzake de rechtsherstelgeschillen Ha 14912 en 14913
tussen:

1. Chaim David Berant, te Santiago (Chili), Antofagasta 2859, hierna te noemen partij Berant.
2. Geertruida Cornelia Dijkers, weduwe van Hendrik Brouwer, te 's-Gravenhage, hierna te noemen partij Dijkers.
3. N.V. IJzerhandel voorheen J. A. Corbeau en Co., gevestigd te 's-Gravenhage, Vlamingsstraat 45, hierna te noemen N.V. Corbeau.
4. Elisabeth Adriana Maria Scholtes en Martina Josephina Maria Scholtes, beiden te Rijswijk, Vredenburgweg 1, hierna tezamen te noemen partij Scholtes.

5. de Stichting N.E.P.O.G. te Amsterdam, Vossiusstraat 3, als waarnemende de belangen van de bij deze geschillen betrokken belanghebbenden, die aan de Afdeling onbekend zijn of wier adres de Afdeling niet bekend is, als zodanig door de Afdeling benoemd op 22 november 1956.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Onroerende Goederen;

Gezien twee verzoeken, namens Chaim David Berant ingediend door Lotte de Jong-Lustig te Amsterdam, tot herstel van partij Berant in de eigendom van de percelen kadastraal bekend Gemeente 's-Gravenhage, Sectie AD nos. 2770 en 885;

Gelezen de stukken;

In aanmerking nemende dat de volgende feiten vaststaan:

1. Partij Berant is eigenaar — in de zin van artikel 20 van het Besluit E 100 — van bovengemelde percelen.
2. Bij acte van verkoop op 17 april 1941 verleden voor Notaris Mr. M. Slingenberg te Haarlem verkocht de heer S. de Jong te Amsterdam als lasthebber van partij Berant het perceel kadastraal bekend Gemeente 's-Gravenhage Sectie AD no. 2770 aan partij Dijkers voor de prijs van f 10.000,—. Een afschrift dezer acte — houdende kwijting voor de kooppenningen — werd overgeschreven ten Hypotheekkantore te 's-Gravenhage op 17 april 1941 in deel 2705 no. 14.
3. Bij openbare verkoop gehouden voor Notaris Peutz te 's-Gravenhage op 18 en 25 maart 1941 verkocht partij Scholtes als eerste hypotheekhoudster krachtens artikel 1223, lid 2, B.W., onherroepelijk gevolmachtigde van partij Berant het perceel kadastraal bekend Gemeente 's-Gravenhage Sectie AD no. 885 aan de N.V. Corbeau voor de prijs van f 9.500,—. De overschrijving en kwijting voor de kooppenningen vond plaats op 5 april 1941 ten Hypotheekkantore te 's-Gravenhage in deel 2701 nos. 45 en 46.

Overwegende dat de Afdeling Notaris C. D. Jalink te 's-Gravenhage had aangewezen om als bemiddelaar tussen partijen een regeling van de geschillen tot stand te brengen, doch deze er niet in is geslaagd contact te verkrijgen met partij Berant, waarna de Afdeling zelve de geschillen in behandeling heeft genomen.

Overwegende dat bij onderzoek bleek, dat de lasthebber van de heer Berant overleden is, zodat diens motieven om tot verkoop van het perceel Sectie AD no. 2770 over te gaan, niet meer kunnen worden nagegaan.

Overwegende dat echter gebleken is dat de heer de Jong handelde op grond van een gelegaliseerde volmacht van partij Berant, getekent te Santiago op 17 september 1940 en dat de opbrengst van het perceel, voorzover niet gebruikt ter aflossing van een op het perceel rustende hypotheek en van enige andere schulden ten laste van partij Berant, werd gestort bij de Schielandse Crediet- en Deposito Bank te 's-Gravenhage ten gunste van de rekening van partij Berant.

Overwegende dat dit saldo ongeveer f 1.200,— bedroeg.

Overwegende, dat partij Berant op 26 februari 1955 aan de Afdeling mededeelde zijn verzoek om rechtsherstel te handhaven en daarvoor, als argumenten betreffende het perceel AD no. 2770 aanvoerde:

„Wat het perceel Oranjeplein 64/65 aanbelangt, sluit ik hierbij een „copie van de verlengingsovereenkomst met de N.V. Haarlemse Hypotheekbank te Haarlem in, waarmede de hypotheek tot den 31sten „Augustus 1949 verlengd werd. Niettegenstaande werd dit perceel tot „opbod gebracht veel voor den vervaldatum en door een Duitsche firma „gekocht voor iets onder f 500,— welk bedrag nauwelijks de rente „dekte... Beide huizen werden in een minimum van tijd, gedurende „de Duitsche bezetting verkocht, zodat ik geen gelegenheid had, een of „andere maatregelen te nemen.”

Overwegende dat uit het onderzoek van de Afdeling echter blijkt het vorenoverwogene is komen vast te staan, dat de door partij Berant gestelde feiten niet in overeenstemming zijn met hetgeen in werkelijkheid heeft plaats gevonden.

Overwegende dat het perceel Sectie AD no. 885 in het openbaar werd verkocht en de opbrengst geheel werd besteed voor de aflossing van de hypotheecaire schuld aan partij Scholtes en de betaling der kosten.

Overwegende dat partij Berant ten aanzien van deze verkoop in zijn bovengemeld schrijven slechts vermeldt:

„Eveneens werd het andere perceel Fannius Scholtenstraat 7/9 bij „opbod verkocht tegen een belachelijk lagen prijs.”

Overwegende dat partij Berant, ondanks herhaalde verzoeken van de Afdeling in gebreke is gebleven een gevolmachtigde in Nederland aan te wijzen en een voorschot op de kosten der behandeling bij de Raad te deponeren, noch op enigerlei andere wijze heeft gereageerd op de brieven van de Afdeling.

Overwegende dat de Afdeling de door partij Berant aangevoerde argumenten als gedeeltelijk onjuist en gedeeltelijk onbewezen van de hand wijst.

Overwegende dat niet is gebleken dat de verkoop plaats vond onder omstandigheden of tengevolge van feiten, bedoeld in artikel 25 van het Besluit E 100.

Overwegende dat de Afdeling evenmin feiten of omstandigheden bekend zijn, welke een ingrijpen van de Raad overeenkomstig het bepaalde in artikel 23 van het Besluit E 100 redelijk of billijk doen zijn.

Overwegende dat de Afdeling dientengevolge tot de conclusie is gekomen dat het verzoek om rechtsherstel, als zijnde ongegrond moet worden afgewezen en partij Berant dient te worden veroordeeld in de kosten dezer regeling.

Overwegende dat deze kosten door de Voorzitter van de Afdeling met inachtneming van het bepaalde in artikel 8a van het door de Raad voor het Rechtsherstel vastgestelde en door de Minister van Justitie op 26 juli 1952 goedgekeurde tarief voor de onderhavige geschillen zijn vastgesteld op f 130,—.

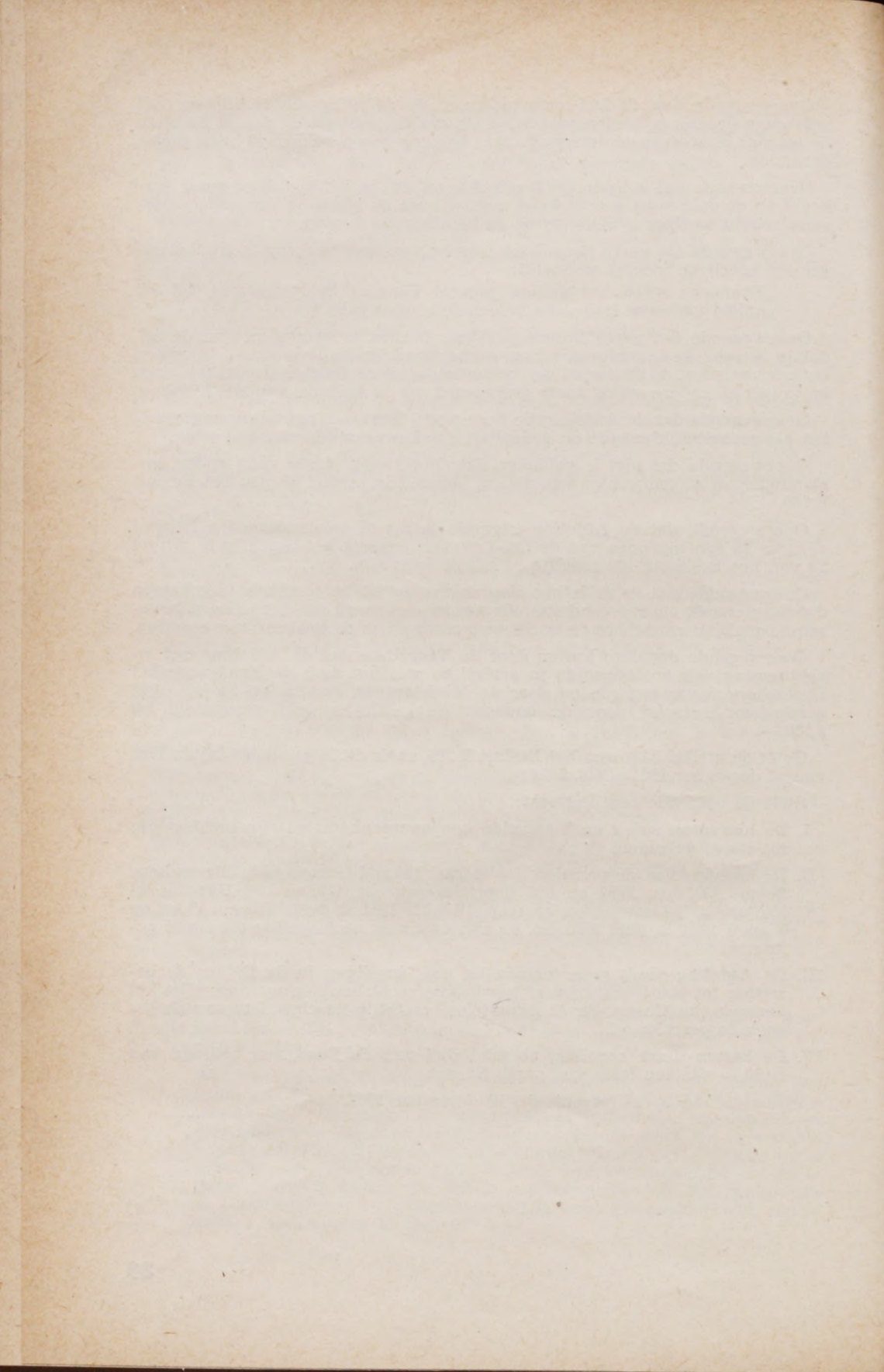
Gelet op artikel 113c van het Besluit E 100, zoals dit is gewijzigd bij de Wet van 21 december 1951 (Stbl. 586);

Stelt de volgende regeling vast:

- I. De hiervoren sub 2 en 3 gemelde koopovereenkomsten zijn rechtsgeldig tot stand gekomen.
- II. De levering van de percelen, kadastraal bekend Gemeente 's-Gravenhage Sectie AD nos. 2770 en 885 door de overschrijvingen ten Hypotheekkantore te 's-Gravenhage op resp. 17 april 1941 in deel 2705 no. 14 en op 5 april 1941 in deel 2701 no. 45 zijn eveneens rechtsgeldig tot stand gekomen.
- III. De Afdeling vindt geen termen tot enig ingrijpen in de tijdens de bezetting tot stand gekomen of gewijzigde rechtsbetrekkingen en wijst het verzoek van Chaim David Berant tot herstel in de eigendom van de genoemde percelen af.
- IV. De kosten dezer regeling, verschuldigd aan de Raad, ten bedrage van f 130,— zijn ten laste van partij Berant.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage, 19 december 1956.

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

FEBRUARI 1957

NUMMER

8

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
ORACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116033
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116032

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR / 14.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ
DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ

DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 859585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 lid 4 E 133	41
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	45
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken 57/563 t/m 57/565	pag 1405 t/m 1412

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 168. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
30 januari 1957 (i.z. H. J. Schipper).

Appellant, van wiens vermogen bij Tribunaaluitspraak zijn verbeurdverklaard alle onroerende lichamelijke goederen, benevens alle roerende goederen, maakt verschillende ongegronde bezwaren tegen het door het N.B.I. gevoerde beleid.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen . . . . . enz.;

Ten aanzien van de feiten: . . . . . enz.;

Ten aanzien van het recht:

(Post alia).

Overwegende omtrent de vordering *sub B 6*:

dat appellant zich erover beklagt, dat de complete inventaris van zijn woonhuis, slagerij en worstmakerij „blijkbaar zonder —, althans zonder reële vergoeding” — aan partij Pouw „is gelaten”, daarbij in zijn aanvullend appelrequest (pag. 4) stellende, dat „de opbrengst dezer goederen — niet in de kasoverzichten terug te vinden” is, tenzij dit zouden zijn de „opbrengst rommel” ad f 25,— op 5-8-'46 en de „koopsom bedrijfsgoederen” ad f 1475,— op 24-4-'50, welke bedragen volgens appellant „in ieder geval — bij lange na niet de waarde van bedoelde inventaris” vertegenwoordigen, wijzende appellant in dit verband op het feit, dat „deze inventaris — door de beheerder zelf reeds (is) getaxeerd op f 4460,— vide het dictum van de Tribunaaluitspraak”, zijnde volgens appellant „ook deze getaxeerde waarde — veel te gering, zeker voor onderhandse verkoop en bloc aan een koper, die tevens het bedrijf voortzet”;

dat hiertegen door het N.B.I. bij deszelfs antwoord is aangevoerd, dat „in de door appellant aangehouden taxatie van f 4460,— mede begrepen (is) de waarde van het meubilair, hetwelk echter onder de zogenaamde vorderingsbeschikkingen van 6 mei 1946 viel (Ned. Staatscourant 1946, No. 100)”, terwijl „de bedrijfsgoederen werden getaxeerd door H. J. Kind, beëdigd makeelaar in roerende goederen te Utrecht;

dat Ons nu bij het onderzoek in deze zaak is gebleken:

1°. dat het Tribunaal voor het Arrondissement Utrecht, 2e Kamer, bij deszelfs uitspraak van 2 juli 1947 onder meer aan appellant als bijzondere maatregel heeft opgelegd:

„2. Verbeurdverklaring van:

- a. alle onroerende lichamelijke goederen behorende tot het vermogen van de beschuldigde, geschat op de waarde van f 93.000,—;
- b. alle roerende goederen, bestaande in het meubilair van een woonhuis en in de inventaris der slagerij en worstmakerij en aanverwante bedrijven, behorende tot het vermogen van de beschuldigde, geschat op een waarde van ..... f 4.460,—
- c. etc.
- d. etc.”

2°. dat blijkens de door Ons ambtshalve van het N.B.I. opgevraagde onderhandse koopacte d.d. Utrecht, 24 april 1950 door Notaris J. C. Verhoeff in zijn hoedanigheid van beheerder over het vermogen van appellant aan partij Pouw, na daartoe verkregen machtiging van het N.B.I., voor f 1.475,— zijn verkocht:

„de navolgende bedrijfsgoederen behorende tot het vermogen van de heer „H. J. Schipper voornoemd en zich bevindende in respectievelijk de percelen Kanaalstraat 55 en 30a te Utrecht, te weten:

„Kanaalstraat 55:

„cassa	f 150,—
.....	„ .....
	<hr/>
	f 1475,—

3°. dat aan deze koopacte is vastgehecht een taxatiestaat met het opschrift „Taxatie Goederen H. J. Schipper” en ondertekend door H. J. Kind — van wie zijdens appellant niet is ontkend, dat hij is „beëdigd makelaar in roerende goederen in Utrecht”, gelijk door het N.B.I. bij antwoord is gesteld — welke taxatiestaat vermeldt een groot aantal *meubilaire goederen*, zich bevindende respectievelijk op de „1ste verdieping”, in de „keuken”, in de „gang”, op de „2de verdieping”, in de „kleine slaapkamer”, in de „achterkamer”, in de „badkamer”, alsmede de *inventaris*, zich bevindende in „winkel” en „worstmakerij”, zijnde laatstgenoemde (bedrijfs-) inventaris voor de prijzen, waarop deze is getaxeerd door de voornoemde beëdigde makelaar, bij de hierboven sub 2°. genoemde onderhandse koopacte door Notaris Verhoeff q.q. *appellant* verkocht aan partij Pouw;

dat derhalve niet alleen de *bedrijfsgoederen* door voornoemde makelaar zijn getaxeerd, maar ook de *meubilaire goederen*, welke oorspronkelijk behoorden tot het vermogen van appellant;

dat echter ten aanzien van laatstgenoemde goederen terecht door het N.B.I. is aangevoerd, dat deze vielen onder de zogenaamde Vorderingsbeschikkingen van 6 mei 1946, aangezien deze meubilaire goederen zijn „huisraad, in de zin van artikel 571 van het Burgerlijk Wetboek”, waarvan door of vanwege het N.B.I. of het Militair Gezag vóór 22 mei 1946 „aan derden, onder welken titel ook, het gebruik is verschaff” (in casu: aan partij Pouw en/of aan een of meer andere „derden”), zodat deze goederen ingevolge het bepaalde bij de Vorderingsbeschikking no. 1115 B zijn ter beschikking gesteld „in eigendom aan den Staat” en dus niet meer behoorden tot het vermogen van appellant op het moment, waarop door diens beheerder werd overgegaan tot de litigieuse verkoop aan partij Pouw;

dat voorts ook het feit, dat blijkens de hierboven sub 1°. genoemde Tribunaaluitspraak het meubilair en de bedrijfsinventaris *gezamenlijk* destijds zijn „geschat op een waarde van f 4.460,—” Ons geen aanleiding geeft om te dezer zake enige correctie aan te brengen, in de eerste plaats, omdat Ons niet is gebleken dat die schatting toen is geschied door een beëdigd taxateur — zijnde door appellant slechts gesteld, dat „deze inventaris” (ten rechte: zowel

AFDELING RECHTSpraak

Uitspraken

No. 57/563

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak 's-GRAVENHAGE,
18 januari 1957 (Mrs Prof. Kollewijn,
van Vrijberghe de Coningh en Prof.
Wiarda).

Het N.B.I. heeft van appellante gevorderd de betaling van twee schulden nml. de schuld aan de Braunschweig-Hannoversche Hypothekenbank ter zake waarvan een inschrijving heeft plaats gehad in het „Grundbuch” en de schuld aan genoemde bank ter zake van een niet in het „Grundbuch” ingeschreven zgn. „Hauszinssteuerabgeltungsdarlehen” (H.A.D.).

De Raad heeft op verzoek van partijen de beslissing in de eerstgenoemde zaak aangehouden; in de zaak betreffende de H.A.D. is het beroep verworpen. Het Umstellungsgesetz no. 63 op 21 juni 1948 in Duitsland in werking getreden kan geen invloed hebben op het bij art. 20 B.V.V. bepaalde, waarbij een verplichting in vreemde valuta wordt omgerekend in guldens, tegen door het N.B.I. te bepalen koers, i.v.m. artt. 2 en 3 van de Conventie van Bonn van 6 mei 1952.

De Raad bepaalt, dat indien het N.B.I. zijn vordering mocht geldend maken voordat zekerheid is verkregen dat de Duitse Staat zich van executie op het zich in Duitsland bevindend vermogen van appellante zal onthouden, appellante ter zake een executiegeschil bij de Raad kan aanhangig maken.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 20, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen het beroepschrift d.d. 29 februari 1956 van Cornelia Schmitz geboren Molsbergen, wonende te Utrecht;

Gelezen de antwoorden d.d. 23 en 28 maart 1956 van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.);

Gehoord partijen ter terechtzitting van 11 oktober 1956, appellante vertegenwoordigd door de Heer G. Smoor en het N.B.I. door Mr J. I. van Dijke;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat appellante bij bovengenoemd verzoekschrift in beroep komt tegen twee beslissingen van het N.B.I. neergelegd in twee brieven van 6 februari 1956;

Overwegende, dat omtrent de beslissing neergelegd in de ene brief van het N.B.I. van 6 februari 1956, welke betreft de in het „Grundbuch” ingeschreven vordering van de Braunschweig-Hannoversche Hypothekenbank, beide partijen de Raad hebben verzocht de verdere behandeling van deze zaak tot nader uit te stellen, aan welk verzoek de Raad zal voldoen;

Overwegende omtrent het beroep van de tweede beslissing van het N.B.I. d.d. 6 februari 1956, dat deze betreft een niet in het „Grundbuch” ingeschreven zgn. „Hauszinssteuerabgeltungsdarlehen” (H.A.D.), op 9 mei 1945 nog groot R.M. 4.736,12 en oorspronkelijk verschuldigd aan de Braunschweig-Hannoversche Hypothekenbank;

Overwegende, dat het N.B.I. stelt, dat deze, niet door hypotheek gedekte vordering op appellante als vijandelijk vermogen op de Staat is overgegaan, met welke mening de Raad zich verenigt;

dat het hier immers betreft een vordering van een vijandelijk onderdaan, de genoemde Hypothekenbank, op een debitrice, die in en na 1945 steeds haar woonplaats in Nederland heeft gehad, zodat de vordering in de zin van artikel 1, no. 8 sub e van het B.V.V. (E 133) zich binnen het gebied van het Koninkrijk bevindt en dus valt onder het vermogen bedoeld in artikel 3 van dat Besluit;

Overwegende echter dat door appellante is betoogd, dat zelfs indien het juist is, dat de onderhavige vordering bij de inwerkingtreding van het B.V.V. op de Staat der Nederlanden is overgegaan, dan toch door de wettelijke maatregelen, waarbij in 1948 in Duitsland de Reichsmark door de Duitse Mark werd vervangen, thans 9/10 van genoemde vordering aan de Duitse Staat zou toekomen en slechts 1/10 aan de Nederlandse Staat;

dat ter adstructie van deze stelling is gewezen op het op 21 juni 1948 in Duitsland in werking getreden „Umstellungsgesetz nr 63”, waarbij werd bepaald, dat vorderingen ter zake van H.A.D., welke in rijksmarken waren uitgedrukt, werden omgezet in vorderingen in Duitse Markten, doch op zodanige wijze, dat dan slechts 1/10 der vordering aan de oorspronkelijke cre-

diteur verbleef, maar de overige 9/10 toeviel aan de Duitse Bondsrepubliek;

dat nu t.o.v. de vordering van appellante de oorspronkelijke crediteur, de Hypothekenbank, heeft erkend op 1/10 der vordering geen recht te hebben, daar dit gedeelte op de Nederlandse Staat is overgegaan, doch de Bundesfinanzminister, blijkens schrijven d.d. 22 maart 1956 van de Braunschweig-Hannoversche Hypothekenbank aan appellante, de mening verdedigt, dat genoemde vordering, sinds de omzetting in Duitse Marken voor 9/10 aan de Duitse Staat zou toekomen;

Overwegende, dat de Raad zich met deze stelling van de Bundesfinanzminister, die door appellante werd overgenomen en verdedigd, niet kan verenigen;

dat toch reeds vóórdat het „Umstellungsgesetz” van 1948 in werking trad, door het N.B.I., daartoe bevoegd verklaard door de Nederlandse wetgever bij artikel 20 van bovengenoemd B.V.V., was bepaald, dat de in Rijksmarken luidende vorderingen, welke als vijandelijk vermogen op de Nederlandse Staat waren overgegaan, zouden moeten worden betaald in Nederlandse guldens, waarbij de omrekening zou moeten geschieden volgens de koers van f 75,36 voor R.M. 100 (Bekendmaking van het N.B.I. opgenomen in de Nederlandse Staatscourant van 16 november 1945, no. 113; ook opgenomen in het Verzamelnummer van „Rechtsherstel” (1946) p. 91);

dat deze bekendmaking volgens haar uitdrukkelijke bewoordingen zowel opeisbare gelden, die op het ogenblik der bekendmaking reeds verschuldigd waren, als gelden, die in de toekomst verschuldigd (opeisbaar) zouden worden, betrof, zodat ook de onderhavige vordering op appellante, in al haar termijnen daaronder viel;

dat de Nederlandse Staat, op wie deze vordering als vijandelijk vermogen was overgegaan, volkomen bevoegd was ten aanzien van de valuta waarin de schuld moest worden betaald, een zodanige wettelijke regeling, als onderdeel van de regeling op het vijandelijk vermogen te treffen, terwijl Duitsland zich tot erkenning van die regeling heeft verplicht bij de bepalingen van artikel 2 (bevestiging van de incorporatie van de Law No. 63 van de Geallieerde Hoge Commissie in het Duitse recht) en artikel 3 van het zesde hoofdstuk van de bij het Protocol van 23 oktober 1954 van Parijs

in werking gestelde Conventie van Bonn van 6 mei 1952;

dat met name lid 1 van het genoemde artikel 3 luidt:

„The Federal Republic shall in the future raise no objections against the measures which have been, or will be, carried out with regard to German external assets or other property, seized for the purpose of reparation or restitution, or as a result of the state of war . . . .”;

Overwegende, dat dus door de bovenschreven regeling waarbij de in rijksmarken luidende vordering op appellante werd omgezet in een vordering in Nederlandse guldens, op de dag van de inwerkingtreding van het „Umstellungsgesetz” (21 juni 1948) geen vordering in rijksmarken op appellante bestond, zodat reeds hierom alleen genoemd „Umstellungsgesetz” van geen toepassing was op de vordering op appellante en krachtens die Duitse wet dus ook niet 9/10 van die vordering op de Duitse staat konden overgaan;

Overwegende, dat op deze grond het betoeg van appellante, dat de onderhavige vordering niet in haar geheel aan de Nederlandse Staat zou toekomen, moet worden verworpen;

Overwegende, dat hetgeen belanghebbende verder tegen de beslissing van het N.B.I. heeft aangevoerd aldus moet worden begrepen, dat zij van mening is, dat indien de Duitse Staat, in strijd met hetgeen deze Raad recht acht, toch 9/10 van de vordering zou verhalen op het in Duitsland gelegen onroerend goed, waartoe hij de macht heeft, het met een behoorlijk beleid van het N.B.I. als bestuursorgaan zou strijden om de vordering tegen appellante te executeren, ja het zelfs onoirbaar zou moeten worden geacht, indien het N.B.I. tot executie overging, zolang geen zekerheid zou zijn verkregen, dat de Duitse Staat zich van verhaal op zich in Duitsland bevindend vermogen van appellante zal onthouden;

Overwegende, dat het hier dus betreft een middel, dat appellante eventueel tegen de executie zou willen opwerpen en dat ook eerst ten tijde van de executie met juistheid zal kunnen worden beoordeeld, weshalve de Raad zich op het ogenblik van een beslissing daaromtrent zal onthouden, doch wel zal bepalen, dat appellante zo nodig bij een dreigende executie dit middel alsnog voor deze Raad zal kunnen voorbrengen;

Overwegende, dat appellante, als zijnde de in het ongelijk gestelde partij, in de kosten behoort te worden veroordeeld;

RECHTDOENDE:

Houdt de beslissing inzake het beroep betreffende de bovenbedoelde in het „Grundbuch” ingeschreven vordering aan tot nader;

Inzake het beroep betreffende de bovenomschreven vordering gesproken uit het H.A.D., oorspronkelijk toekomende aan de Braunschweig-Hannoversche Hypothekenbank:

Verwerpt het beroep;

Bepaalt, dat, indien het Nederlandse Beheersinstituut zijn vordering mocht geldend maken, voordat zekerheid is verkregen, dat de Duitse Staat zich ter zake van dezelfde vordering van verhaal op zich in Duitsland bevindend vermogen van appellante zal onthouden, het appellante vrij zal staan ter zake een executiegeschil bij deze Afdeling van de Raad aanhangig te maken;

Veroordeelt appellante in de kosten van het geding, tot op heden aan de zijde van het Nederlandse Beheersinstituut gevallen, begroot op f 125,— (honderd vijf en twintig gulden).

No. 57/564

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,

30 januari 1957 (Mrs Prof. Houwing, Borgerhoff Mulder en Slotemaker).

Bij K.B. van 22 nov. 1955 Stbl. 509 is het besluit van de Rijkscmissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 27 juli 1940, waarbij Mr Rost van Tonningen werd benoemd tot commissaris van de N.V. De Centrale Arbeidersverzekerings- en Depositobank, toegevoegd aan de bijlage van de Wet Bezettingsmaatregelen III, Stbl. I 263, waardoor de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris wat hare rechtsgevolgen betreft is gelijkgesteld met de op lijst A geplaatste bezettingsregelingen behorende bij het Besluit bezettingsmaatregelen (E 93). Hierdoor wordt krachtens art. 22 E 93 de benoeming van Rost van Tonningen geacht nimmer van kracht te zijn geweest en kan de Raad — uitoefenende de hem bij artt. 23 en vlg. E 100 gegeven bevoegdheid — ingrijpen in de rechtsbetrekkingen welke tengevolge van die benoeming zijn tot stand gekomen.

De Raad verklaart nietig de benoeming van H. Strauch tot commissaris van de Centrale — de vordering tot veroordeling van H. Strauch tot terugbetaling van de door deze ontvangen beloningen afgewezen, omdat het vermogen van Strauch, als vijandelijk vermogen, in beheer is bij het N.B.I. en het K.B. E 133 zich daartegen verzet.

(Art. 22 E 93; art. 23 E 100; art. 18 E 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 30 juni 1951 ter Griffie ontvangen verzoekschrift van de N.V. De Centrale Arbeidersverzekerings- en Depositobank, gevestigd te 's-Gravenhage, hierna te noemen „de Centrale”, ingediend door haar gemachtigde Mr S. van Oven, advocaat te 's-Gravenhage, strekkende tot nietigverklaring van de benoeming van H. Strauch tot commissaris van de Centrale en tot veroordeling van die Strauch tot betaling aan de Centrale van f 10.265,14, rente en kosten rechtens;

Gezien het op 10 april 1955 ingekomen verzoekschrift van het Nederlandse Beheersinstituut, verder te noemen het Beheersinstituut, ten deze optredende als beheerder van het aan de Staat in eigendom overgegaan vijandelijk vermogen van Strauch voornoemd;

Gehoord partijen, de Centrale bij monde van haar voornoemde gemachtigde en het Beheersinstituut vertegenwoordigd door Mr H. J. van Wijk;

Overwegende, dat ten processe is komen vast te staan:

dat de Rijkscmissaris voor het bezette Nederlandse gebied bij besluit van 20 juli 1940 Mr M. M. Rost van Tonningen heeft benoemd tot commissaris voor de Marxistische Partijen in Nederland en de daaronder ressorterende instellingen en bij besluit van 27 juli 1940 tot commissaris voor de Centrale, daarbij bepalende:

„Auf den Kommissar gehen ab sofort „sämtliche Rechte und Vollmachten „der Leitung ohne Unterschied, ob „es um Einzelpersonen oder Personengemeinschaften handelt, über. Er „ist berechtigt, Masznahmen organisatorischer, personaler oder finanzieller Art ohne Bindung an vorhandenen Satzungen zu treffen.”;

dat Rost van Tonningen, krachtens voormeld besluit van 27 juli 1940 uitoefenende de rechten van de algemene

vergadering van aandeelhouders van de Centrale, op 18 april 1941 nieuwe statuten voor de Centrale heeft vastgesteld, waarbij onder meer het stemrecht ingrijpend gewijzigd werd, op welke nieuwe statuten op 23 juli 1941 de verklaring van geen bezwaar, bedoeld bij art. 45 d W.v.K. door de Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie werd verleend;

dat Rost van Tonningen voorts op 18 april 1941, handelende als voormeld, de toen in functie zijnde commissarissen heeft ontslagen, andere personen tot commissarissen van de Centrale heeft benoemd en het commissarisloon op f 1.500,— per jaar alsmede de presentiegelden voor in resp. buiten Den Haag wonenden op f 20,— resp. f 30,— per vergadering heeft vastgesteld;

dat in een op 22 juni 1942 gehouden algemene vergadering van aandeelhouders, handelende krachtens de door Rost van Tonningen vastgestelde nieuwe statuten, is besloten om ingaande 1 januari 1942 de Commissarissenbelasting door de vennootschap te doen dragen;

dat Strauch in een op 10 november 1942 gehouden algemene vergadering van aandeelhouders tot commissaris van de Centrale is benoemd;

dat Strauch zijn benoeming tot commissaris heeft aanvaard en als zodanig werkzaam is geweest;

dat in een op 10 juni 1943 gehouden algemene vergadering van aandeelhouders is besloten het commissarisloon voor Strauch te verhogen tot f 3.600,— per jaar;

dat bovenbedoelde door Rost van Tonningen tot stand gebrachte statutenwijziging bij beschikking van de Afdeling Voorzieningen voor Rechtspersonen van de Raad voor het Rechtsherstel van 28 september 1945, behoudens een hier niet ter zake doende uitzondering, is ongedaan gemaakt, aan welke beschikking terugwerkende kracht is verleend tot 23 juli 1941;

Overwegende, dat de Centrale verzoekt de rechtsbetrekking, tussen haar en Strauch ontstaan door diens benoeming tot commissaris van de Centrale, nietig te verklaren en Strauch te veroordelen tot betaling aan de Centrale van de door hem als commissaris genoten salarissen en presentiegelden, alsmede van de door de Centrale voor eigen rekening genomen Commissarissenbelasting, in totaal belopende f 4.971,42, zulks op grond van de stelling, dat Rost van Tonningen de meer-

bedoelde statutenwijziging in strijd met de wet en met de bij zijn optreden geldende statuten van de Centrale in het leven heeft geroepen en dat Strauch in een onwettige algemene vergadering van aandeelhouders tot commissaris van de Centrale is benoemd;

Overwegende hieromtrent, dat de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris voor de Centrale bij besluit van de Rijkscommissaris van 27 juli 1940 berustte op Verordening no 3/1940, welke Verordening is geplaatst op lijst B, bedoeld in art. 17 van het Besluit bezettingsmaatregelen, zodat zij bij de bevrijding buiten werking is getreden, doch tijdens de bezetting van kracht is geweest;

dat Rost van Tonningen derhalve krachtens zijn op die Verordening berustende benoeming tot commissaris voor de Centrale bevoegd was de rechten der algemene vergadering van aandeelhouders in voege als voorschreven uit te oefenen;

dat evenwel bij K.B. van 22 november 1955, Stbl. 509, voormeld besluit van 27 juli 1940 is toegevoegd aan de bijlage van de Wet bezettingsmaatregelen III, Stbl. I 263, met het gevolg dat de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris voor de Centrale wat haar rechtsgevolgen betreft is gelijkgesteld met bezettingsbeslissingen, welke zijn genomen op grond van een bezettingsregeling, geplaatst op lijst A, behorende bij het Besluit bezettingsmaatregelen;

dat mitsdien krachtens het bepaalde in art. 22 van het Besluit bezettingsmaatregelen de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris voor de Centrale geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest, zodat thans moet worden aangenomen, dat Rost van Tonningen nimmer bevoegd is geweest de rechten van de algemene vergadering van aandeelhouders van de Centrale uit te oefenen;

dat ook het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders, waarbij Strauch voornoemd tot commissaris van de Centrale werd benoemd, als krachteloos moet worden aangemerkt, nu die algemene vergadering haar bevoegdheden ontleende aan de door Rost van Tonningen in zijn hoedanigheid van commissaris voor de Centrale vastgestelde nieuwe statuten;

Overwegende, dat volgens art. 30 van het Besluit bezettingsmaatregelen geen rechten kunnen worden ontleend

aan de bepalingen van dat Besluit, krachtens welke bezettingsbeslissingen geacht worden krachteloos te zijn, zolang geen bijzondere voorziening is getroffen omtrent de regeling of opheffing van de gevolgen daarvan;

dat hetzelfde geldt voor de op art. 28 van dat Besluit berustende Wet bezettingsmaatregelen III en voor de aanvulling van die wet bij voormeld K.B. van 22 november 1955, zodat aan de omstandigheid, dat de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris voor de Centrale geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest, geen rechten kunnen worden ontleend zolang geen bijzondere voorziening is getroffen omtrent de regeling of opheffing van de gevolgen dier benoeming;

dat deze bijzondere voorziening door de Raad kan worden getroffen door uitoefening van de hem bij artt. 23 en vlg. van het Besluit E 100 toegekende bevoegdheid tot ingrijpen in de rechtsbetrekkingen, welke als gevolg van de benoeming van Rost van Tonningen tot commissaris voor de Centrale zijn tot stand gekomen;

dat tot die rechtsbetrekkingen moet worden gerekend de rechtsbetrekking, tot stand gekomen tussen de Centrale en Strauch door diens benoeming tot commissaris van de Centrale, daar niet is aan te nemen dat Strauch door de algemene vergadering van aandeelhouders tot commissaris zou zijn benoemd indien Rost van Tonningen daartoe niet door wijziging van de statuten en het ontslag van de toenmalige commissarissen de mogelijkheid had geopend;

Overwegende, dat ingevolge het bepaalde in art. 25 sub c van het Besluit E 100 moet worden aangenomen, behoudens blijk van het tegendeel, dat het achterwege laten van ingrijpen in voormelde tussen de Centrale en Strauch tot stand gekomen rechtsbetrekking, in verband met de bijzondere omstandigheden, onredelijk ware;

dat het tegendeel niet is gebleken; dat immers Strauch, door het aangaan van zijn benoeming tot commissaris van de Centrale en het vervullen van de daaraan verbonden taak, heeft medegewerkt aan het streven van de toenmalige vijand om het besturen van de zaken der Centrale naar diens hand te zetten en hij zich voor het verlenen van deze medewerking ten koste van de Centrale heeft doen belonen;

dat de Raad dan ook van oordeel is, dat in de tussen de Centrale en Strauch tot stand gekomen rechtsbetrekking behoort te worden ingegrepen door die rechtsbetrekking nietig te verklaren;

dat echter het verzoek van de Centrale, Strauch te veroordelen de door hem als commissaris van de Centrale ontvangen beloningen te restitueren, moet worden afgewezen, aangezien het vermogen van Strauch als vijandelijk vermogen aan de Staat is overgegaan en het Beheersinstituut als beheerder van dat vermogen zich tegen toewijzing van dat verzoek — waarvoor ingevolge art. 18 van het Besluit Vijandelijk Vermogen de toestemming van het Beheersinstituut vereist zou zijn — heeft verzet;

Overwegende ten overvloede dat, indien in het verzoek der Centrale tot veroordeling van Strauch een verzoek om erkenning van de door haar gepretendeerde vordering geacht zou kunnen worden te zijn begrepen, de Raad, in eerste instantie rechtdoende, niet bevoegd zou zijn op zodanig verzoek te beslissen;

RECHTDOENDE:

Verklaart nietig de rechtsbetrekking welke tussen de Centrale en H. Strauch is tot stand gekomen door de benoeming van Strauch tot commissaris van de Centrale;

Wijst af hetgeen meer of anders is verzocht;

Compenseert de kosten van het geding, des dat elke partij de hare drage.

No. 57/565

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
20 januari 1955 (Mrs Prof. Kolléwijn, Prof. Wiarda en van Vrijberghe de Coningh).

Tijdens de bezetting zijn de van Roselaar door het D.S.K. in beslag genomen effecten bij Lippmann gedeponeerd en vervolgens door Lippmann ingekocht, terwijl de opbrengst aan het Obergericht is uitgeleverd. De door Liro overgenomen effecten bleken na de bezetting in de boedel L.V.V.S. aanwezig te zijn.

Erven Roselaar hebben erkenning, subsidiair herstel in de eigendom der effecten gevorderd; de Afd. Effectenregistratie heeft de subsidiaire vordering toegewezen.

L.V.V.S. heeft in appel als grief o.a. aangevoerd, dat bij het herstel in de eigendom aan L.V.V.S. een schadeloosstelling van f 32.269,79 had moeten zijn toegekend.

De Afd. Eff. Reg. heeft terecht tot een herstel in de eigendom en niet tot een erkenning van de eigendom beslist, aangezien de aankoop der effecten door Lippmann, volgens bezettingsrecht, een rechtsgeldige eigendoms-overdracht heeft medegebracht.

De boedel van L.V.V.S. is benadeeld, doordat zij thans de effecten moet afstaan en de opbrengst daarvan aan het Obergericht is uitgekeerd. Deze benadeling is niet het gevolg van de veroordeling van Roselaar, maar van het feit, dat Liro effecten uit Joods bezit heeft gekocht onder omstandigheden, die tot rechtsherstel aanleiding geven. Er is geen reden L.V.V.S. anders te behandelen dan iedere andere niet te goeder trouw zijnde bezitter.

Beslissing Afd. Eff. Reg. bevestigt, met wijziging der beslissing op een ondergeschikt punt, zoals in het vonnis omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer — E 100 — artt. 53 en vlg., 68).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien de beroepschriften van J.D.J. Roos te Bloemendaal, Mr J. P. Barth te Amsterdam en E. Spier te Amsterdam in hun hoedanigheid van beheerders-vereffenaars van de vijandelijke rechtspersoon Liquidatie van Verwaltung Sarphatistraat (L.V.V.S.) en van Elisabeth Pool, weduwe van Joseph Roselaar, echtgenote van Louis Konijn, Louis Konijn handelende tot machtiging en bijstand van zijn echtgenote vernoemd, Jacobus L. Roselaar, allen te Wijnberg Cape in Zuid-Afrika en Petronella M. Redeker, weduwe van A. Sigaar, thans gehuwd met de Jong (nader te noemen partijen Roselaar en Redeker) tegen de beslissing van de Raad voor het Rechtsherstel Afdeling Effectenregistratie dd. 10 oktober 1953, betreffende de navolgende effecten:

negen aandelen à f 500.— Handelsvereniging Amsterdam, Serie 4, no 168 Serie 8, No 665, Serie 4, No 157, Serie 8, No 398, Serie 9, No 1508, Serie 14, Nos 2506 en 2507, Serie 15, Nos 2745 en 2746, alsmede 1 aandeel à f 1.000.— Carps Garenfabrieken, No 20301/10 en 7 à f 1.000.— cert. v. aand. Deli Maatschappij Nos. 19024, 2083, 2382, 12737, 13509, 16953, 17203;

Gehoord Mr Th. P. J. Masthoff na-

mens de beheerders-vereffenaars van L.V.V.S. en Mr. H. H. Steneker namens partijen Roselaar en Redeker;

Gezien de stukken;

Overwegende, dat uit de inhoud van de stukken en de mondelinge behandeling voor de Raad is komen vast te staan:

dat wijlen Joseph Roselaar in mei 1940 aan partij Redeker een partij diamanten ter hand heeft gesteld, welke door partij Redeker voor een gedeelte is verkocht, terwijl voor de opbrengst effecten zijn aangekocht;

dat het Devisenschutz-Kommando die effecten en de nog onder partij Redeker berustende diamanten in beslag heeft genomen, de diamanten heeft verkocht en de effecten met de opbrengst van de diamanten heeft gedeponcerd bij Lippmann, Rosenthal & Co. ten name van Joseph Roselaar, wiens rekening bij Liro echter tegelijk door het Devisenschutz-Kommando werd geblokkeerd;

dat Liro de effecten op 4 juli 1944 en wat een aandeel Carps Garenfabrieken betreft op 28 augustus 1944 tegen de geldende beurskoers in eigen voorraad heeft overgenomen en de rekening van Joseph Roselaar voor de overgenomen waarden heeft gecrediteerd;

dat Joseph Roselaar op 21 juli 1944 door het Duitse Obergericht ter zake voormeld is veroordeeld, waarbij het inbeslaggenomen vermogen verbeurd is verklaard;

dat Liro ter voldoening aan dat vonnis het saldo van de rekening Roselaar, bedragende f 803.000.—, waarin begrepen waren de tegenwaarde van de inbeslaggenomen, bij Liro gedeponeerde en later door haar overgenomen, effecten alsmede de tussen de tijdstippen van het depot en van de overneming door Liro geëinde opbrengsten daarvan, aan het Obergericht heeft overgemaakt;

dat de door Liro overgenomen effecten na de bevrijding in haar boedel aanwezig bleken te zijn;

dat partijen Roselaar, de erfgenamen van wijlen Joseph Roselaar alsmede partij Redeker op grond van een dienaangaande door die partijen gesloten dading gezamenlijk aanspraken op genoemde effecten doen gelden en erkenning subsidiair herstel in de eigendom daarvan hebben gevorderd;

Overwegende, dat de Afdeling Effectenregistratie dienaangaande heeft beslist als volgt:

I. Verklaart de door Lippmann, Rosen-

thal & Co., Sarphatistraat gesloten overeenkomst van koop en verkoop der onderhavige aandelen nietig.

II. Herstelt de Erven J. Roselaar in de eigendom dier aandelen.

III. Het inleveringskantoor, alwaar de effecten zich bevinden, is verplicht, de couponbladen van bovengenoemde effecten, of, voor zover geen afzonderlijke couponbladen aanwezig zijn, de gehele effecten op 11 januari 1954 uit te leveren aan de Kas-Associatie N.V., Amsterdam, ten name van de L.V.V.S., ten behoeve van de Erven J. Roselaar, dan wel ten behoeve van degene, die daarop krachtens een aan de Kas-Associatie N.V. bekende rechtsverhouding, waarin hij tot de Erven J. Roselaar staat, aanspraak kan maken; een en ander met dien verstande, dat deze uitlevering achterwege zal blijven, indien vóór bovengenoemde datum door de Afdeling Effectenregistratie aan het inleveringskantoor mededeling is gedaan van een tegen de onderhavige beslissing ingesteld beroep bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, in welk laatste geval het inleveringskantoor, nadat de Afdeling Rechtspraak haar beslissing heeft genomen, van de Afdeling Effectenregistratie bericht zal ontvangen, aan wie de onderhavige effecten dienen te worden uitgeleverd.

IV. Beveelt, dat de L.V.V.S. aan de Erven J. Roselaar zal afstaan de opbrengsten daarvan sedert 4 juli 1944 resp. 28 augustus 1944.

V. Bepaalt, dat elke aanspraak, welke de Erven Roselaar tegen genoemde Gerichtskasse zouden kunnen doen gelden, overgaat op de L.V.V.S.

VI. Veroordeelt de L.V.V.S. in de kosten, aan de zijde van requestanten begroot op f 150.— tot op heden.;

Overwegende, dat tegen deze beslissing zowel de beheerders-vereffenaars van L.V.V.S. als partijen Roselaar en Redeker zijn opgekomen;

Overwegende, dat van de zijde van L.V.V.S. als grieven tegen die beslissing is aangevoerd:

I. dat de Afdeling Effectenregistratie ten onrechte aan L.V.V.S. heeft bevolen aan partij Roselaar af te staan hetgeen zij gedurende de bezetting als opbrengst van genoemde effecten heeft geïnd, zijnde dit uitsluitend een bedrag van f 152,41 als opbrengst van het aandeel Carp's Garenfabrieken, dat begrepen is in het saldo van de rekening Roselaar,

dat is overgemaakt aan het Obergericht;

II. dat de Afdeling Effectenregistratie aan partij Roselaar tegenover de teruggave der effecten een aan L.V.V.S. te betalen schadeloosstelling van f 32.269,79 had moeten opleggen;

Overwegende, dat van de zijde van partijen Roselaar en Redeker als grief tegen genoemde beslissing is aangevoerd, dat de Afdeling Effectenregistratie haar ten onrechte in de eigendom van genoemde effecten heeft hersteld in plaats van haar eigendom van die effecten, welke volgens die partijen voor haar nimmer is verloren gegaan, te erkennen;

Overwegende, dat het beroep van de partijen Roselaar en Redeker, dat aanvankelijk was ingesteld onder de voorwaarde, dat het beroep van L.V.V.S. zou slagen, ter zitting van de Raad met toestemming van de wederpartij van die voorwaarde is losgemaakt van de verste strekking is en daarom het eerst moet worden behandeld;

Overwegende, dat deze partijen als grond voor haar grief hebben gesteld, dat, voorzover moet worden aangenomen, dat Liro de litigieuze effecten inderdaad aan zichzelf heeft verkocht, de desbetreffende koop op grond van het bepaalde bij artikel 1506 B.W. nietig is geweest en Liro, die niet de bevoegdheid had de titel van haar bezit van die effecten eigenmachtig te veranderen, genoemde effecten derhalve niet aan zichzelf in eigendom heeft kunnen overdragen;

Overwegende, dat deze grief ongegrond is, daar de positie van Liro ten opzichte van de bij deze instelling gedeponeerde waarden niet was die van de in artikel 1506 bedoelde lasthebber en zij evenmin behoorde tot de andere in dat artikel genoemde personen, zodat genoemd artikel te deze toepassing mist;

Overwegende dat voorts aannemelijk is, dat de verhouding tussen Devisenschut-Kommando, Liro en Obergericht ten opzichte van de inbeslaggenomen effecten naar de toenmalige omstandigheden medebracht, dat Liro naar bezettingsrecht tot het verkopen van genoemde effecten aan zichzelf bevoegd was, althans uit hetgeen van de onderhavige gang van zaken bekend is geworden moet worden afgeleid, dat die verkoop door de toentertijd bevoegde instanties is goedgekeurd,

waaruit volgt dat naar bezettingsrecht de eigendom van de litigieuze effecten voor de oorspronkelijke eigenaar verloren is gegaan en derhalve geen erkenning in doch herstel van de eigendom van die effecten heeft moeten plaatsvinden;

Overwegende, dat het beroep van partijen Roselaar en Redeker derhalve ongegrond is;

Overwegende thans aangaande het beroep van L.V.V.S., dat de eerste grief gegrond is, daar vaststaat, dat hetgeen door L.V.V.S. gedurende de bezetting aan opbrengst van genoemde effecten is geïnd aan de boedel niet ten goede is gekomen, immers deze opbrengst is begrepen in het bedrag, dat L.V.V.S. ter voldoening aan het tegen Roselaar gewezen vonnis van het Obergericht aan dit Gericht heeft moeten overmaken;

Overwegende, dat aan partijen Roselaar en Redeker derhalve uitsluitend toekomt de na de bevrijding door L.V.V.S. geïnde opbrengsten van meer-genoemde effecten en L.V.V.S. ook bereid is deze opbrengsten integraal aan haar af te staan;

Overwegende, dat L.V.V.S. tot staving van haar tweede grief heeft aangevoerd, dat, aangezien L.V.V.S. de tegenwaarde van de van Roselaar overgenomen effecten, nadat deze in zijn credit was geboekt, eveneens naar het Obergericht heeft moeten overmaken, de boedel, dat zijn de gezamenlijke gedeposeeerden, de effecten zonder schadeloosstelling zouden moeten worden teruggegeven, zoude worden gedupeerd als gevolg van naar bezettingsrecht strafbare handelingen, welke, hoe begrijpelijk het was, dat Roselaar deze pleegde, niettemin voor zijn risico moeten blijven;

Overwegende hieromtrent, dat voorop moet worden gesteld, dat, indien L.V.V.S. door de teruggave van de litigieuze effecten schade lijdt, deze schade het gevolg is, niet van de door Roselaar gepleegde naar bezettingsrecht strafbare handelingen, noch is ontstaan in en door het beheer van de bij haar gedeponeerde eigendommen van Roselaar, doch uitsluitend als oorzaak heeft de omstandigheid, dat Liro als koopster is opgetreden van effecten uit Joods bezit onder omstandigheden, welke naar de normale te dezen geldende maatstaven aanleiding geven tot rechts-herstel;

Overwegende, dat geen aanleiding

bestaat L.V.V.S. in dit geval anders te behandelen dan anderen, die gedurende de bezettingsjaren effecten hebben gekregen op andere wijze dan in artikel 53, 2e lid, van het besluit E100 genoemd, noch om partijen Roselaar en Redeker in dit geval anders te behandelen, dan het geval zou zijn geweest, indien de litigieuze effecten na de bevrijding bij een andere niet te goeder trouw zijnde bezitter dan L.V.V.S. zouden zijn aangekomen;

Overwegende, dat uit de vaststaande reiten blijkt, dat wijlen Roselaar door de tegenwaarde van de door Liro overgenomen effecten niet is gebaat, immers die tegenwaarde weliswaar in zijn credit is geboekt, doch dadelijk daarna is overgemaakt aan een Duitse instantie, bij welke het desbetreffende bedrag thans niet meer is te achterhalen;

Overwegende, dat onder deze omstandigheden de Afdeling Effectenregistratie terecht heeft beslist, dat aan partijen Roselaar en Redeker niet de verplichting tot schadeloosstelling van L.V.V.S. moest worden opgelegd, en terecht heeft volstaan met toekenning aan L.V.V.S. van de aanspraken, welke de Erven Roselaar tegen de Gerichtskasse zouden kunnen doen gelden;

RECHTDOENDE:

Wijzigt de beslissing van de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, met betrekking tot het aldaar onder IV bestelde in diër voege, dat de opbrengst van de litigieuze effecten, welke gedurende de bezetting is geïnd, niet behoeft te worden afgedragen;

Bevestigt die beslissing voor het overige;

Veroordeelt L.V.V.S. in de kosten aan de zijde van partijen Roselaar en Redeker begroot op f 150.—.

Afdeling Rechtspraak

De telefoonnummers, waaronder de griffie van de Kamer te 's-Gravenhage is aangesloten, zijn gewijzigd als volgt:

Griffie Kamer te 's-Gravenhage

116033

Substituut-Griffiers

116032

het huisraad als de bedrijfsinventaris!) „door de beheerder zelf — (is) getaxeerd op f 4460,—” —;

in de tweede plaats, omdat valt aan te nemen, dat alle roerende goederen in het tijdvak tussen 2 juli 1947 (datum Tribunaaluitspraak) en 24 april 1950 (datum verkoop aan partij Pouw) aanmerkelijk in waarde zijn gedaald en in de derde plaats, omdat door appelland — die bij pleidooi alleen stelt, dat „de omstandigheid, dat de bedrijfsgoederen zouden zijn gewaardeerd door H. J. Kind”, hem „geen enkel vrouwen” inboezemt, al mag „deze Kind — dan al beëdigd makelaar in roerende goederen geweest zijn”, hebbende hij volgens appelland „als exploitant van een woninginrichting — misschien verstand gehad van de prijzen van meubilaire goederen”, doch „beslist niet de geringste notie” van machines — geen enkele poging is gedaan om — bijvoorbeeld door een taxatierapport van een andere deskundige over te leggen, dan wel door getuigen — en/of deskundigen — bewijs aan te bieden — de door hem beweerde meerdere waarde van de verkochte bedrijfsgoederen aannemelijk te maken;

dat derhalve de *vordering sub B 6* door Ons aan appelland zal moeten worden ontzegd, met veroordeling van appelland als de in het ongelijk gestelde partij in de bij Ons dictum nader te bepalen kosten, gevallen aan de zijde zowel van het N.B.I. als van partij Pouw, met betrekking tot het door deze beide geïntimeerden gevoerde verweer tegen deze vordering;

Overwegende omtrent de *vordering sub B 7*:

dat appelland zich erover beklagt, dat „verzoekers bedrijf blijkbaar gratis aan de heer Pouw is gelaten”, zijnde volgens appelland ten onrechte aan Pouw — door wie zijn „prima geoutilleerde en drukkbeclante zaak — werd voortgezet” — niets in rekening gebracht voor „appelland's goodwill”, welke volgens appelland „nog niet in het minst was verloren gegaan”, zijnde — wederom volgens appelland — „het beste bewijs” hiervan. „dat bij de voortzetting door Pouw de zaak direct weer liep”, hetgeen appelland „geen wonder” acht, aangezien zij — „zeker na de opening van de tunnel aan het Leidseveer — bijzonder goed gesitueerd was”;

dat Ons nu bij het onderzoek in deze zaak is gebleken:

- 1°. dat de cliëntele van appelland in hoofdzaak werd gevormd door de Duitse Weermacht, alsmede door enige ziekenhuizen, waarvan hij de klandizie had verkregen, althans had behouden, dank zij zijn goede relaties met de Duitsers en met zijn mede-N.S.B.-ers;
- 2°. dat appelland — die bij monde van zijn gemachtigde bij pleidooi heeft volgehouden, dat „Pouw van september 1945 tot september 1948 in feite het bedrijf van appelland” exploiteerde, zijnde het volgens appelland „namelijk niet waar, dat het na de bevrijding” „geheel stil” „lag tengevolge van de afwezigheid van appelland, terwijl evenmin overeenkomstig de waarheid is, dat (appelland)” „aanvankelijk voortvluchtig” „zou zijn geweest” — blijkens een op pag. 29 van de hierboven reeds geciteerde Tribunaaluitspraak van 2 juli 1947 voorkomende overweging „niet ter zitting verschenen is”, aan welke mededeling in deze overweging voorafgaat de mededeling, dat „de beschuldigde voortvluchtig is”;
- 3°. dat volgens een aan Ons bij brief van 16 november 1956 gedane opgave van de Directeur der Gemeenteslactplaats te Utrecht uit de administratieve gegevens van voornoemd abattoir „is gebleken, dat op 1 november 1945 de volgende slagerijen in de Kanaalstraat aanwezig waren,

.....
dat Wij uit de bovenstaande gegevens de conclusie trekken, dat aan appelland's door hem bij de bevrijding geabandonneerde zaak noch enige persoonlijke, noch enige plaatselijke goodwill verbonden was, zodat Wij met het N.B.I. van oordeel zijn, dat in casu van de overname door Pouw van een „bedrijf” met daaraan verbonden „goodwill” geen sprake kan zijn;

dat derhalve ook deze *vordering sub B 7* door Ons aan appelland zal moeten worden ontzegd, met veroordeling van appelland als de in het ongelijk gestelde partij in de bij Ons dictum nader te bepalen kosten, gevallen aan de zijde

zowel van het N.B.I. als van partij Pouw, met betrekking tot het door deze geïntimeerden gevoerde verweer tegen deze vordering;

Overwegende omtrent de vordering *sub D 10*:

dat appellant zich erover beklagt, dat door het N.B.I. aan partij Hesp — volgens appellant ten onrechte — *f* 2000,— „schadevergoeding” is betaald;

dat het N.B.I. hiertegen bij deszelfs antwoord, nader aangevuld en geadstrueerd bij pleidooi, heeft aangevoerd: dat bij de door appellant zelf op 18 februari 1943 geëffectueerde verkoop van zijn slagerij te Bilthoven aan partij Hesp, door deze koper aan appellant *f* 4000,— was betaald voor de goodwill, welke „in die tijd hoofdzakelijk uit de vleestoewijzing” bestond; — dat partij Hesp dit bedrag als onverschuldigd betaald heeft teruggevorderd van het N.B.I., omdat volgens de geldende bepalingen het verkopen van een vleestoewijzing als „zaak buiten de handel” verboden was en partij Hesp dientengevolge na mei 1943 — tot welke maand appellant Hesp nog van vlees had voorzien — zonder vlees kwam te zitten, omdat verdere vleesleveringen door appellant aan Hesp door de plaatselijke toewijzingscommissie werden verhinderd;

dat nu weliswaar tegen deze voorstelling van zaken van het N.B.I. zijdens appellant bij pleidooi is opgekomen bij een zeer uitvoerig betoog — waarbij o.a. zijdens appellant is gesteld: „Dat in de koopsom voor goodwill een bedrag van *f* 4000,— was begrepen, is pure fantasie” — doch Ons bij bestudering van de Ons op 12 november 1956 door het N.B.I. toegezonden foto-copie van het desbetreffende onderhandse koopcontract d.d. 18 februari 1943 (waarvan een ander exemplaar door het N.B.I. werd toegezonden aan appellant's gemachtigde) is gebleken:

dat bij dit contract door appellant aan partij Hesp is verkocht:

- 1°. voor *f* 4000,—: de door appellant tot op 18 februari 1943 „in het perceel „ten Katelaan 32 te Bilthoven gedreven rund-, varkens- en lamsslagerij, „alsmede een gedeelte ter grootte van 275 kg (twee honderdvijf en zeventig kilogram) zijner toewijzing in de vleesdistributie, gebaseerd op het thans geldende rantsoeneringsniveau”;
- 2°. voor *f* 6000,—: de op 18 februari 1943 in genoemd perceel te Bilthoven aanwezige en in gebruik zijnde slagerij-inventaris;

dat Ons voorts bij het onderzoek in deze zaak is gebleken:

dat over de kwestie der litigieuze vleestoewijzingen resp. aan appellant en aan partij Hesp door het Bedrijfschap voor Vee en Vlees te Utrecht een rapport is opgemaakt, waarvan de inhoud volgens het daarvan door thans — wijlen Mr. H. J. P. Hemsing, destijds advocaat en procureur te Utrecht vervaardigde en door het N.B.I. aan Ons toegezonden afschrift — in extenso luidt als volgt:

.....
dat uit de hierboven door Ons onderstreepte zinsnede van bovengeciteerd rapport blijkt, dat de bemoeienis van de in dit rapport bedoelde „Duitsche Instantie” heeft geleid tot het zowel voor appellant als voor partij Hesp verheugende resultaat, dat eerstgenoemde zijn volledige toewijzing behield en dat laatstgenoemde een afzonderlijke toewijzing verkreeg;

dat hiermede — wat er dan ook verder zij van de vraag, of de bij het litigieuze koopcontract van 18 februari 1943 overeengekomen verkoop door appellant aan partij Hesp van een gedeelte ter grootte van 275 kg zijner toewijzing in de vleesdistributie legaal al dan niet mogelijk was — in ieder geval deze gedeeltelijke overdracht van appellant's vleestoewijzing aan partij Hesp ongedaan is gemaakt, zodat het Ons wil voorkomen, dat — zelfs indien de zijdens appellant bij pleidooi aan Ons gedane mededeling, dat hij ingevolge voornoemd contract gedurende enige tijd partij Hesp van vlees heeft voorzien tegen inlevering door deze van de door hem ontvangen bonnen, juist is — appellant zich bezwaarlijk kan beklagen over de door het N.B.I. geëffectueerde terugbetaling uit appellant's vermogen aan partij Hesp van de helft ad *f* 2000,— van het bedrag ad *f* 4000,— hetwelk door partij Hesp inge-

volge voornoemd contract is betaald aan appellant voor de achteraf ongedaan gemaakte overdracht van diens toewijzing tot een quantum van 275 kg;

dat Wij derhalve tot de conclusie komen, dat ook deze vordering sub D 10 als ongegrond door Ons aan appellant zal moeten worden ontzegd, met veroordeling van appellant als de in het ongelijk gestelde partij in de bij Ons dictum nader te bepalen kosten, gevallen aan de zijde zowel van het N.B.I. als van partij Hesp, met betrekking tot het door deze geïntimeerden tegen deze vordering gevoerde verweer;

IN NAAM DER KONINGIN, enz.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

Voorlopige erkenning vorderingen V.V.R.A.

Beheerders-Vereffenaars van de Stichting Vermogensverwaltungs- und Rentenanstalt (V.V.R.A.), te Amsterdam, delen u mede, dat lijst no. 172 van door hen voorlopig erkende vorderingen te hunnen kantore, Sarphatistraat 47/55, te Amsterdam, ter inzage is gelegd en dat gedurende één maand na heden eventuele bezwaren tegen voorgenomen erkenning bij hen kunnen worden ingediend.

(Ned. Stct. 16 jan. 1957 No. 11).

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

MAART 1957

NUMMER

9

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOorzitter, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

APD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
    'S-GRAVENHAGE 116033
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116032

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
SINGEL 202 - AMSTERDAM
TELEFOON 64491

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ
DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ

DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 859585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel in- gevolge art. 11 lid 4 E 133	47
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	51
Afdeling Rechtspraak	
Uitspraken 57/566 t/m 57/569	pag 1413 t/m 1420

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

**No. 169. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
28 februari 1957 (Inzake B. J. Sandmann).**
**Beroep van verkoopovereenkomsten ten aanzien van een aantal
grenslanderijen.**
Appellant wordt in enige van zijn vorderingen niet ontvankelijk
verklaard wegens overschrijding van de beroepstermijn; een an-
dere, tijdig ingediende vordering wordt afgewezen; één vordering
wordt toegewezen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen, ...enz.

Ten aanzien van de feiten:

.....

Ten aanzien van het recht,

Overwegende dat in de eerste plaats zal worden onderzocht of appellant
tijdig van de door hem bestreden verkopen in beroep is gekomen;

Overwegende te dien aanzien dat terecht niet door het N.B.I. en de kopers
is aangevoerd, dat tegen de verkoop van het perceel A 7505 te laat beroep
zou zijn ingesteld, zijnde het op deze bij acte van 6 mei 1955 gesloten over-
eenkomst betrekkelijke beroepsschrift reeds op 6 juni 1955 bij Ons ingekomen,
zodat appellant in zijn desbetreffende vordering ontvankelijk zal worden ver-
klaard;

dat evenmin door het N.B.I. en de koper van perceel A 6937 is opgeworpen
dat ten aanzien van de desbetreffende verkoopovereenkomst de beroepstermijn

zou zijn overschreden, zijnde de koopacte eerst op 16 november 1955 ten hypotheekkantore te Assen overgeschreven, weshalve appellant in zijn beroep van deze verkoop eveneens ontvankelijk zal worden verklaard;

Overwegende met betrekking tot de vraag, of ten aanzien van de overige verkopen de termijn, bedoeld in het tweede lid van art. 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen is in acht genomen:

dat uit de door Ons ambtshalve bij de Hypotheekbewaarder te Assen ingewonnen sub factis vermelde inlichtingen is komen vast te staan, dat deze verkopen ten hypotheekkantore zijn ingeschreven in de jaren 1949, 1951 en 1953;

dat blijkens ter zitting onder ede afgelegde verklaring van J. B. Botters, landbouwer en burgemeester van Schwartenberg (D) die op verzoek van appellant door Ons onder ede is gehoord, aan deze door appellant is verzocht ten hypotheekkantore te Assen navraag te doen omtrent eventueel plaats gehad hebbende verkopen, van welke opdracht hij zich in het jaar 1953 zou hebben gekweten; dat getuige Botters ter zitting heeft verklaard aldaar te hebben vernomen dat er niets was verkocht dan „een klein stukje grond, waar dat huis op stond”; dat appellant derhalve in het jaar 1953 kennis heeft gekregen, althans redelijkerwijs kennis heeft kunnen krijgen, van de verkoop van dit gedeelte van het perceel A 7079, van welke verkoop in dat jaar immers ten hypotheekkantore uitdrukkelijk melding is gedaan aan degene, die in opdracht van appellant informaties kwam inwinnen; dat appellant, nu hij eerst bij op 25 november 1954 gedateerd appelschrift beroep van de verkoop van bedoeld gedeelte van dit perceel aan partij Berends heeft ingesteld, in zijn vordering tot nietigverklaring van deze verkoop niet ontvankelijk moet worden verklaard;

dat, nu noch getuige Botters noch appellant zich ter zitting hebben kunnen herinneren, in welke maand eerstgenoemde zich ter fine van inlichtingen ten hypotheekkantore heeft vervoegd, geenszins uitgesloten kan worden geacht, dat dit is geschied alvorens — op 10 september 1953 — aldaar was overgeschreven de bij acte van 3 september 1953 gesloten verkoop ten aanzien van het perceel A 7504 aan A. Miedema;

dat, hoe dit ook zij, uit het feit, dat appellant reeds in het jaar 1953 heeft kennis gedragen van de verkoop van een der bestanddelen van zijn onroerend goed, tevens voortvloeit dat hij redelijkerwijs eerder dan één maand vóór de datum van zijn beroepschrift van de verkoop van het resterend gedeelte van perceel A 7079 en van de percelen A 4630 en A 7504 kennis had kunnen krijgen; dat hij immers onmiddellijk na kennis te hebben gekregen van de verkoop van een gedeelte van perceel A 7079, zijn ter zake kundige raadsman die in de ontvijandingsprocedure voor hem occupeerde van deze verkoop op de hoogte had dienen te stellen en aan deze had dienen op te dragen zich te bevoegder plaatse op de hoogte te stellen van wat met het overige onroerend goed was geschied, c.q. wat ten aanzien daarvan was besloten; dat appellant, dit nagelaten hebbende, niet de nodige diligentie heeft betracht en dat derhalve terecht door het N.B.I. is gesteld, dat hij redelijkerwijs meer dan een maand voor de indiening van zijn beroepschrift van 25 november 1954 had kunnen kennis krijgen ook van de verkopen aan partijen Schuur, Gebroeders Harbers en A. Miedema; dat appellant derhalve ook in zijn beroep van deze verkopen niet kan worden ontvangen;

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 57/566

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
20 februari 1957 (Mrs Buddingh de Voogt, Polak en Prof. van Opstall).

Alle ten processe genoemde boekingen ten aanzien van een cheque groot f 40.385,— door de Luftwaffe (L.W.) getrokken op de Rotterdamsche Bank N.V. bijkantoor Tilburg ten gunste van appellante, die normaliter tot resultaat zouden hebben gehad de vermindering of het tenietgaan van de vordering van de L.W. op de Rotterdamsche Bank ter zake van haar creditsaldo bij die bank en de delging van haar schuld aan appellante, waren ingevolge de bepalingen van het Besluit A 6 verboden en mitsdien nietig (artt. 6 jo 10 A 6).

Erkenning van een vordering van appellante op de L.W. is door het N.B.I. terecht geweigerd, aangezien de artikelen 25 en 28 K.B. E 133 wel de mogelijkheid hebben geopend tot erkenning van een vordering op een vijandelijk onderdaan, maar niet op een vijandelijke Staat, waaronder de L.W. begrepen (art. 1 sub 5 E 133).

Beslissing N.B.I. bekrachtigd met afwijzing van de overige verzoeken van appellante.

(Artt. 25, 28 E. 133; art. 6, 10 A. 6)

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 6 augustus 1953 ter griffie ingekomen verzoekschrift met bijlagen ingediend door Mr. M. Steinz, advocaat en procureur te Eindhoven, in zijn hoedanigheid van gemachtigde van de vennootschap onder de Firma J. van Doesselaere & Zonen, gevestigd en kantoorhoudende te Eindhoven, hierna genoemd appellante, houdende beroep tegen een beslissing van het Nederlands Beheersinstituut, hierna genoemd N.B.I., neergelegd in deszelfs brief d.d. 6 juli 1953, in het kort hierop neerkomende, dat het N.B.I. weigert te erkennen, zowel een vordering van appellante op de Oberbauleitung der Luftwaffe te Venlo, hierna genoemd L.W., waarvoor L.W. op 7 september 1944 ten behoeve van appellante een cheque ad f 40.385,— had getrokken, als een vordering van appellante op het Bankhaus Trinkaus te Düsseldorf, hierna genoemd Trinkaus, aan hetwelk ap-

pellante deze cheque afgaf, en hiertoe strekkende dat de Raad die beslissing van het N.B.I. zal vernietigen met terugwijzing dezer zaak naar het N.B.I. teneinde met inachtneming van 's Raads uitspraak opnieuw te decideren en de gemelde f 40.385,— met appellante te verrekenen, althans met bepaling dat ten aanzien van gemeld bedrag zal worden gehandeld zoals ten aanzien van het overige vermogen van appellante geschied is, althans met vaststelling van het bedrag, hetwelk door de Rotterdamsche Bankvereniging N.V. of thans door het N.B.I. aan appellante dient te worden uitbetaald, kosten rechtens;

Gelet op het op 26 maart 1956 ingekomen verzoekschrift van het N.B.I.;

Gelet op de mondelinge toelichting ter zittingen van de Raad van 24 mei 1956 en 11 oktober 1956, gehouden voor appellante door haar genoemde gemachtigde en voor het N.B.I. door deszelfs gemachtigde Mr. J. C. A. Sprangers;

Gelet op het proces-verbaal van het ter laatstgemelde zitting gehouden verhoor van de getuige Pick;

Overwegende, dat appellante aan haar verzoek de navolgende feiten heeft ten grondslag gelegd:

1. Op 7 september 1944 werd door de L.W. een chèque ten gunste van appellante ad f 40.385,— getrokken op de Rotterdamsche Bank N.V., bijkantoor Tilburg, welke chèque in september 1944 door appellante werd ontvangen als betaling voor haar declaratie voor verrichte aannemerswerkzaamheden;
2. Appellante gaf deze chèque omstreeks 17 september 1944 te Düsseldorf ter incasso aan Trinkaus;
3. Trinkaus endosseerde deze chèque op 18 september 1944 ter incasso aan de Reichsbankstelle te Düsseldorf;
4. De Reichsbankstelle droeg de chèque via haar hoofdkantoor te Berlijn ter incasso over aan de Rotterdamsche Bank te Rotterdam op 22 september 1944;
5. De Rotterdamsche Bank N.V. te Rotterdam zond op 10 oktober 1944 deze chèque door aan de Rotterdamsche Bank N.V. te Tilburg, waar

het rekeningtegoed der L.W. berustte, welk bijkantoor de Rotterdamse Bank N.V. te Rotterdam voor f 40.385,— heeft gecrediteerd;

6. De Rotterdamsche Bank N.V. te Rotterdam heeft op 6 juli 1945 voor het bedrag van de chèque het Reichsbankdirectorium gecrediteerd en dit vervolgens aan het N.B.I. afgedragen;
7. Op 25 september 1952 heeft appellante zich tot het N.B.I. gewend met een verzoek het bedrag van de chèque dat haar competeerde, te ontvangen, althans daaromtrent een beslissing te verkrijgen, op welk verzoek het N.B.I. de beslissing waar van thans beroep heeft genomen;

Overwegende dat, gesteld al dat aan appellante terzake van haar hierbovenvermelde posita zou toekomen een vordering op de Rotterdamsche Bank N.V. de Raad niet bevoegd zou zijn daarvan kennis te nemen, ook dan niet, indien het verzoek van appellante om zulks wel te doen zou kunnen worden opgevat als een verzoek om rechtsherstel, aangezien toen het verzoekschrift van appellante aan de Raad werd ingediend, het tijdstip waarop uiterlijk verzoeken aan de Afdeling Rechtspraak van de Raad tot verkrijging van rechtsherstel konden worden ingediend reeds lang was verstreken;

Overwegende, dat uit hetgeen over en weer is aangevoerd en door de verklaring van de gehoorde getuige, welker juistheid in zoverre door partijen niet is betwist de posita van appellante hierboven vermeld sub 1 t m 6 wel zijn komen vast te staan, met dien verstande:

(ad 2) dat appellante de chèque in blanco aan Trinkaus endosseerde of deed endosseren;

(ad 5) dat L.W. op 10 oktober 1944 bij de Rotterdamsche Bank N.V., bijkantoor te Tilburg een creditsaldo van tenminste het bedrag van de chèque had en voldoende fonds had en dit bijkantoor toen dat bedrag van dat creditsaldo heeft afgeboekt;

(ad 6) dat ingevolge de oorlogshandelingen de Rotterdamsche Bank te Rotterdam eerst op 12 juni 1945 via haar kantoor te Amsterdam bericht ontving, dat zij bij haar bijkantoor voor het bedrag van de chèque was gecrediteerd;

(ad 7) dat de Rotterdamsche Bank N.V., te Rotterdam dit bedrag als onderdeel van het saldo van de Deutsche

Reichsbank, met welke bank zij in vaste relatie stond en welke bank nog voor andere posten in haar boeken was gecrediteerd, heeft afgedragen aan het N.B.I. als beheerder voor de Staat van het vermogen van de Deutsche Reichsbank, welk vermogen ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen op de Staat was overgegaan;

Overwegende dat L.W. was vijand, althans een vijandelijk onderdaan in de zin van het „Besluit rechtsverkeer in oorlogstijd” van 7 juni 1940, Staatsblad A 6, welk besluit hierna zal worden aangehaald als A 6;

Overwegende, dat golden de bepalingen van genoemd besluit niet, de debitering door de Rotterdamsche Bank te Tilburg van de L.W. voor het bedrag van de chèque en de creditering voor dat bedrag van de Rotterdamsche Bank te Rotterdam zou moeten worden aangemerkt als een betaling door de L.W. waardoor zijn, gesteld zij had een rechtsgeldige schuld aan appellante, wat hier in het midden kan blijven, daarvan zou worden bevrijd;

Overwegende echter, dat artikel 6 aanhef en sub h van A 6 verbiedt enige handeling te verrichten, welke tengevolge heeft het ontstaan, de overgang, de wijziging of het tenietgaan van een recht dat aan de vijand of aan een vijandelijk onderdaan toekomt, en in datzelfde artikel sub i gelezen in verband met deszelfs aanhef, wordt verboden het verrichten van een handeling, welke tengevolge heeft o.m. de wijziging of het tenietgaan van een verplichting, welke rust op de vijand, althans een vijandelijk onderdaan een en ander voor zover die handelingen zijn verricht zonder voorafgaande toestemming van de in artikel 1 sub 2 genoemde commissie;

Overwegende, dat genoemde boekingen, die normaliter tot resultaat zouden hebben gehad de vermindering of het tenietgaan van de vordering van L.W. op de Rotterdamsche Bank te Tilburg terzake van haar creditsaldo bij die instelling, en — gesteld de L.W. had een schuld ad f 40.385,— aan appellante, — de delging van die schuld, mitsdien ingevolge genoemde bepalingen waren verboden en ingevolge A 6 nietig;

Overwegende mitsdien, dat ondanks deze boekingen de vordering van L.W. op het bijkantoor van de Rotterdamsche Bank te Tilburg ongewijzigd bleef, en zo zij (L.W.) een schuld had aan appellante, deze ongedelgd bleef en

tengevolge van deze boekingen geen vorderingen op of geldige creditposten bij de Rotterdamsche Bank te Rotterdam ontstonden hetzij voor de Deutsche Reichsbank, Trinkaus, appellante of een ander;

Overwegende mitsdien, dat het feit dat de Rotterdamsche Bank desondanks aan het N.B.I. overmaakte een saldo van de rekening van de Deutsche Bank waarin het bedrag van de chèque een creditpost uitmaakte, een aangelegenheid is die appellante niet regardeert, doch uitsluitend raakt de verhouding tussen de Rotterdamsche Bank en het N.B.I. als beheerster van de vermogens van de Deutsche Reichsbank en L.W. of, daar L.W. daarmee moet worden vereenzelvigd, de Duitse Staat, en deze mogelijk op een onjuiste zienswijze van de Rotterdamsche Bank of het N.B.I., of beiden, berustende overmaking misschien in onderling overleg tussen het N.B.I. en de Rotterdamsche Bank N.V. gemakkelijk kan worden redresseerd door genoemd bedrag bij het N.B.I. af te boeken van het saldo van de Deutsche Reichsbank en bij te schrijven bij dat van de L.W.;

Overwegende mitsdien, dat appellante wegens de boekingen door de Rotterdamsche Bank geen recht kan doen gelden tegen het N.B.I.;

Overwegende, dat ook niet terzake doet, dat appellante die tijdelijk onder beheer heeft gestaan, haar overig vermogen wel terug heeft gekregen, nu het N.B.I. door die boekingen geen aan appellante toekomend vermogen heeft ontvangen;

Overwegende mitsdien dat appellante, zo zij een vordering had op L.W., deze ondanks meergemelde boekingen heeft behouden en ondanks die boekingen geen vordering op enige andere debiteur heeft verkregen, en het N.B.I. mitsdien terecht ook niet enige vordering van appellante op enige andere debiteur heeft erkend;

Overwegende, dat het N.B.I. evenzeer terecht heeft geweigerd terzake van de chèque of terzake van de werkzaamheden, die tot afgifte daarvan hebben geleid, enige vordering van appellante op de L.W. te erkennen, ook dan indien aangenomen zou moeten worden, dat de bepalingen van A 6 zich niet tegen het bestaan van zodanige vordering zouden verzetten;

Overwegende toch, dat het Besluit Vijandelijk Vermogen (K.B. E 133) in de artikelen 25 en 28 wel de mogelijk-

heid heeft geopend tot erkenning van een vordering op een vijandelijk onderdaan, maar niet die op een vijandelijke staat;

Overwegende echter, dat wat L.W. ook moge zijn in de zin van A 6, een vijand of een vijandelijk onderdaan, zij voor de toepassing van het Eesluit Vijandelijk Vermogen moet worden behandeld als een vijandelijke staat, nu blijkens de te deze toepasselijke tekst van artikel 1 aanhef en sub 5 van dat besluit lichamen en instellingen van Duitsland mede onder vijandelijke staten in de zin van dat besluit moeten worden begrepen, en L.W. in ieder geval was zodanig lichaam of instelling;

Overwegende, dat de gemachtigde van appellante ter zitting de Raad nog wel heeft verzocht in ieder geval zodanige beslissing te nemen, dat tengevolge daarvan aan appellante het bedrag van de chèque geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd, doch uit het hierboven overwogene volgt, dat zulks niet mogelijk is.

RECHTDOENDE:

Bekrachtigt de bestreden beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut waarvan beroep;

Verklaart zich onbevoegd tot kennisneming van het verzoek van appellante tot vaststelling van het bedrag hetwelk door de Rotterdamsche Bank N.V. aan appellante dient te worden betaald;

Wijst de overige verzoeken van appellante van de hand.

No. 57/567

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE
3 maart 1955 (Mrs Scholten, van Walsem en van Haeften).

Uit de bepalingen (art. 79) van het Vredesverdrag met Italië (K.B. 6 april 1949 stbl. J 166) volgt, dat het door het N.B.I. gevoerde beheer als terecht gevoerd wordt erkend.

Dit wordt bevestigd door de op 15 juni 1951 te Rome tussen Nederland en Italië gesloten overeenkomst (Tractatenblad 1951 no. 99), in het bijzonder blijkens art. 9 dier overeenkomst.

De beheerskosten zijn berekend overeenkomstig het vastgestelde tarief, terwijl voor verlaging van het berekende percentage geen aanleiding bestaat.

Beschikking a quo bevestigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen — E 133 — artt. 35, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;
Kennis genomen hebbende van:

- a. een op 14 september 1953 ter Griffie der Afdeling ontvangen en onder nummer R 25.897 geregistreerd verzoekschrift van Renato Passaga, wonende te Bartlesville, Verenigde Staten van Amerika, waarbij deze in beroep komt van een door het Nederlandse Beheersinstituut genomen beschikking, vervat in diens brief van 8 september 1953;
- b. een door het te 's-Gravenhage gevestigde Nederlandse Beheersinstituut daartegen gericht, op 10 november 1953 ter Griffie der Afdeling ontvangen, verweerschrift;
- c. de door partijen overgelegde stukken, van al welke onder a, b en c genoemde schrifturen de volledige inhoud geacht moet worden hier te zijn ingelast;
- d. de door partijen gegeven mondelinge toelichtingen, aan de zijde van de appelland door zijn gemachtigde Mr. J. van de Giessen, advocaat te 's-Gravenhage, en aan de zijde van het Beheersinstituut door zijn gemachtigde Mr. J. H. A. Dubois, verbonden aan de afdeling „Procedures” van het Beheersinstituut, wonnende te Wassenaar;

Overwegende, dat de tussen partijen vaststaande feiten, die tot haar te dezer zake bestaande geschil aanleiding hebben gegeven, als volgt kort kunnen worden samengevat:

De appelland, van Italiaanse nationaliteit, is eigenaar van een aantal effecten ter gezamenlijke waarde van rond f 3700,—, door hem bij het te 's-Gravenhage gevestigde bankierskantoor van Lissa en Kann N.V. gedeponeerd, alsmede van een saldo rekening-courant bij dit kantoor ten bedrage van ongeveer f 300,— te zijnen gunste, welk vermogen ingevolge de tussen de Italiaanse en Nederlandse regeringen getroffen regelingen door het Beheersinstituut is vrijgegeven. Het Beheersinstituut heeft ingevolge het over dit vermogen gevoerd beheer ten laste van dit vermogen een grondheffing ten bedrage van f 437,83 opgelegd.

Tegen deze beslissing is de appelland in beroep gekomen en heeft, in verband met een daarbij aansluitende bij

acte verzochte en door de Raad toegestane aanvulling, vier grieven aangevoerd, luidende:

I Krachtens art. 79 lid 6, sub c van het Vredesbedrag met Italië kunnen de bij het van kracht worden van dat Verdrag zich binnen het gebied vaneender Geallieerden bevindende goederen van natuurlijke personen van Italiaanse nationaliteit die verblijfsvergunning hebben in een der Geallieerde landen niet in beslag genomen worden ter vergoeding van oorlogsschade. Blijkens hierbij overgelegde verklaring van de Consul der Nederlanden te Parijs d.d. 19 september 1952 had appelland op 3 oktober 1946 verblijfsvergunning in Frankrijk. Zijn hier in Nederland gelegen goederen hadden derhalve in het geheel niet onder beheer gesteld mogen worden. Ten onrechte worden derhalve beheerskosten in rekening gebracht.

II Is grief I niet juist, dan zouden toch slechts vanaf 9 juli 1952 beheerskosten in rekening kunnen worden gebracht. Immers eerst vanaf die datum heeft het Nederlandse Beheersinstituut feitelijk beheer gevoerd. Ter toelichting diene, dat het vermogen steeds in depot is gebleven bij de N.V. Bankierskantoor van Lissa en Kann en dat deze bank eerst op 10 juli 1952 een schrijven van het Nederlandse Beheersinstituut heeft ontvangen om over te gaan tot verkoop van stock-dividenden Kon. Olie. Voordien had het Nederlandse Beheersinstituut geen enkele beheersdaad in deze verricht. Volgens vaste jurisprudentie van de Raad kan het, wanneer het geen werkelijk beheer voert, geen beheerskosten in rekening brengen.

Subsidiar zouden dus slechts over de periode 9 juli 1952 tot 24 december 1952 beheerskosten in rekening kunnen worden gebracht, zulks alsdan belopende een bedrag van f 37,—.

III Voorts had ingevolge art. 9 sub e van de overeenkomst tussen Nederland en Italië van 15 juni 1951 de daadwerkelijke teruggave van de Italiaanse eigendommen, rechten en belangen, in ieder geval vóór 31 december 1951 beëindigd moeten worden en derhalve was het Nederlandse Beheersinstituut in geen geval gerechtigd over een periode, vallende na 31 december 1951, nog beheerskosten in rekening te brengen.

IV. Zeer subsidiar is er, gezien de onder grief I en II vermelde feiten, alle

reden de opgelegde beheerskosten te mitigeren;

Op grond van welke grieven de appellant heeft geconcludeerd tot vernietiging van de beslissing van het Beheersinstituut, vervat in zijn brief van 8 september 1953, en tot beslissing, primair: dat aan appellant door het Beheersinstituut geen beheerskosten in rekening zullen worden gebracht, subsidiair: tot bepaling van deze beheerskosten op een bedrag van f 37,—, meer subsidiair tot bepaling van deze beheerskosten op zodanig bedrag als de Raad in goede justitie zal vermenen te behoren, kosten rechtens.

Daartegenover heeft het Beheersinstituut geconcludeerd tot ontzegging van de vordering van de appellant, kosten rechtens.

IN RECHTE:

Overwegende ten aanzien van grief I: dat art. 79 van het in de formulering van de grief aangehaalde Vredesverdrag — welk Vredesverdrag i.d. 10 februari 1947 te Parijs werd ondertekend en op 17 februari 1949 in werking trad en waarvan de Franse tekst met de vertaling daarvan werd bekend gemaakt bij K.B. van 6 april 1949 Staatsblad J 166 — in lid I de bepaling bevat, dat ieder der Geallieerde en Geassocieerde mogendheden het recht heeft (de Franse tekst luidt „aura le droit” = zal het recht hebben) over te gaan tot in beslag neming, terughouding of liquidatie van alle aan Italië of Italiaanse onderdanen toebehorende bezittingen, rechten en belangen, welke zich bij het van kracht worden van dit verdrag binnen haar gebied bevinden en andere maatregelen ten opzichte van die bezittingen te treffen;

dat lid 6 eerste alinea van dit zelfde artikel bepaalt: „De in lid 1 van dit artikel voornoemde bezittingen, worden geacht Italiaans bezit te omvatten, dat onder toezicht heeft gestaan tengevolge van de staat van oorlog tussen Italië en de Geallieerde of Geassocieerde mogendheid, onder wier rechtsbevoegdheid die bezittingen vallen”; en voormeld lid 6, tweede alinea sub c: „De bezittingen van natuurlijke personen, zijnde Italiaanse onderdanen, wien het veroorloofd is binnen het gebied te wonen van het land, waarin die bezittingen zich bevinden, of wel elders te wonen binnen het gebied van de Verenigde Naties, behalve de Italiaanse bezittingen, wel-

ke op enigerlei tijdstip tijdens de oorlog onderworpen waren aan maatregelen, welke niet algemeen van toepassing waren op de bezittingen van Italiaanse onderdanen, die binnen dat gebied woonden”;

Overwegende, dat uit deze bepalingen blijkt, dat appellant dwaalt in zijn mening, dat door het Beheersinstituut ten onrechte beheer zou zijn gevoerd over appellants vermogen, daar immers het aangehaalde artikel uitdrukkelijk een voorschrift geeft omtrent hetgeen er gebeuren moet met die Italiaanse bezittingen, die als gevolg van de oorlogstoestand het voorwerp zijn geweest van bepaalde maatregelen, onder welke bepaalde maatregelen voor wat de daaromtrent in Nederland geldende voorschriften betreft, wel niet anders bedoeld kunnen zijn dan de maatregelen, voortvloeiend uit het ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen aan het Beheersinstituut toevertrouwde beheer over dat vermogen;

Overwegende, dat reeds hieruit volgt dat het door het Beheersinstituut overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen gevoerd beheer krachtens de bepalingen van het Vredesverdrag als terecht gevoerd wordt erkend;

Overwegende, dat de juistheid hiervan bevestiging vindt in de bepalingen, die zijn opgenomen in de op 15 juni 1951 te Rome tussen Nederland en Italië gesloten overeenkomst tot regeling van bepaalde kwesties, welke voortvloeien uit de economische bepalingen van het vorenbedoelde Vredesverdrag (van welke overeenkomst de Franse tekst en de vertaling zijn opgenomen in het Tractatenblad, jaargang 1951, no. 99);

dat immers uit het in lid (c) van art. 9 dezer overeenkomst uitdrukkelijk vermelden van de kosten, die voor het treffen van maatregelen, die nodig waren voor het behoud der bewuste goederen, kunnen worden in rekening gebracht volgens de tarieven, die de Minister van Justitie bij in de Nederlandse Staatscouranten van 18 september 1945, no 70, van 17 oktober 1945 no 91, van 2 mei 1947, no 85 en van 17 juli 1947 no 136 gepubliceerde besluiten vaststelde, is af te leiden, dat beide partijen in deze overeenkomst zich ervan bewust waren, dat het beheer zelf, ingeval dit volgens de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen terecht was gevoerd, ook door de regering van Italië

als terecht gevoerd zou worden beschouwd;

Overwegende, dat de grief I derhalve als zijnde ongegrond behoort te worden verworpen;

Overwegende ten aanzien van grief III, die de Raad vóór grief II zal beschouwen, dat krachtens lid (e) van het voormelde art. 9 der op 15 juni 1951 te Rome gesloten overeenkomst weliswaar de Nederlandse regering zich heeft verbonden tot daadwerkelijke teruggave van de Italiaanse eigendommen, rechten en belangen binnen drie maanden na de ondertekening der overeenkomst en deze teruggave in elk geval te beëindigen vóór 31 december 1951, doch dat uit de door de ministers van Justitie en van Financiën bij brief van 18 april — 5 mei 1953 aan het Beheersinstituut medegedeelde feiten, — waaronder ook het feit dat de appellant eerst op 6 december 1952 om teruggave van het vermogen verzocht heeft een voorname rol speelt —, is af te leiden, dat en op welke grond de Nederlandse regering aan het verzoek om teruggave niet vóór 31 december 1951 heeft kunnen gevolg geven, weshalve de Nederlandse regering ter zake van het niet in acht nemen van de in genoemd lid van art. 9 gestelde termijn geen verwijt treft, waarvan het Beheersinstituut de gevolgen voor wat betreft de kostenberekening zou moeten dragen;

Overwegende, dat derhalve aan de erkenning van de rechtmatigheid van de door het Beheersinstituut gemaakte aanspraak op de tot op de dag der teruggave van het vermogen berekende grondheffing niets in de weg staat en ook grief III als ongegrond behoort te worden verworpen;

Overwegende ten aanzien van grief II, dat het Beheersinstituut heeft gesteld, dat een aantal tot het vermogen behorende effecten, betrekking hebbende op de toestand van 14 april 1946, door het Bankierskantoor van Lissa en Kann N.V. werden aangemeld bij de afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel, en dat deze afdeling deze effecten op 31 januari 1947, blijkens het ter kennis van de Raad gebrachte formulier 1a no 11893 — waarin de datum van ontvangst met de daarin geponste cijfers 31-1-47 is vermeld —, bij het Beheersinstituut aanmeldde, tengevolge waarvan die effecten vanaf die datum in de ad-

ministratie van het Beheersinstituut werden opgenomen;

Overwegende, dat naar het oordeel van de Raad hieruit voortvloeit, dat het Beheersinstituut terecht de even genoemde datum als de datum van zijn eerste beheersdaad over het vermogen heeft beschouwd, omdat, gelijk het Beheersinstituut heeft betoogd, het vermogen vanaf die datum geblokkeerd werd;

Overwegende, dat derhalve ook de grief II als ongegrond moet worden verworpen;

Overwegende tenslotte dat ditzelfde lot ten deel moet vallen aan de grief IV, omdat het door het Beheersinstituut voor kosten in rekening gebracht bedrag gebaseerd is op het overeenkomstig de wettelijke bepalingen vastgestelde tarief — iets wat de appellant niet heeft betwist —, terwijl verlaging van het volgens dat tarief berekende percentage over het beheerde vermogen eerst dan overwogen zou kunnen worden, ingeval het een groter vermogen betrof, iets wat niet het geval is, of wel indien hier een bijzonder geval aanwezig zou zijn, waardoor een te zware druk op het vermogen zou komen te rusten, omtrent welke omstandigheid de appellant geen dwingende feiten heeft aangevoerd, die tot het verlenen van deze gunst aanleiding zou moeten geven;

RECHTDOENDE:

Ontzegt de verzoeker zijn vordering;

Bekrachtigd de door hem aangevalen beschikking en verwijst hem in de kosten van het geding, welke kosten tot op de uitspraak aan de zijde van het Beheersinstituut worden begroot op f 120,—.

No. 57 568

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
18 april 1955 (Mrs van Haften, van Walsem en Wery).

Een Duitse gemeente kan niet worden aangemerkt als „vijandelijk onderdaan”, maar moet ingevolge art. 1 lid 5 E 133 worden begrepen onder de omschrijving van „vijandelijke staten.”

Het N.B.I. is alleen bevoegd te beschikken op verzoekschriften van vijandelijke onderdanen en had zich derhalve onbevoegd moeten verklaren om

op het oorspronkelijke verzoekschrift te beschikken.

Beschikking N.B.I. vernietigd met onbevoegdverklaring van het N.B.I.

(art. 14 Bestemmingswet en artt. 1, 2, 3 en 3bis K.B. E. 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Rechtspraak, Meervoudige Kamer te 's-Gravenhage;

Gezien:

1. het verzoekschrift van de Duitse Gemeente Hebelermeer, Kreis Meppen, appellante, gemachtigde Mr T. A. van Dijken, advocaat en procureur te 's-Gravenhage, gedagtekend 's-Gravenhage, 9 oktober 1952, ingekomen ter Griffie op 10 oktober 1952, waarbij appellante komt in beroep van de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut, gevestigd te 's-Gravenhage, gedagtekend 's-Gravenhage, 15 sept. 1952, PD 11 323, bij welke beschikking is afgewezen haar verzoek tot teruggave van haar vermogen, hetwelk ingevolge artikel 3 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Stbl. No E 133) van rechtswege in eigendom is overgegaan aan de Staat der Nederlanden;
2. het verweerschrift van het Nederlandse Beheersinstituut (het N.B.I.), geappelleerde, gedagtekend 's-Gravenhage, 15 mei 1953, PD'11'323, ingekomen ter Griffie op dezelfde dag, waarbij het Instituut erop wijst, dat bij een nadere beschouwing is gebleken, dat het Instituut destijds onbevoegd was op het oorspronkelijk verzoek van de gemeente Hebelermeer te beschikken, en verzoekt appellante niet ontvankelijk te verklaren, althans het beroep af te wijzen, met veroordeling van appellante in de kosten van het geding;

Gehoord ter terechtzitting van 11 februari 1955, gehouden voor de mondelinge behandeling van deze zaak, het N.B.I. bij monde van Mr M. Meiboom, vertegenwoordiger van dat Instituut, nadat de gemachtigde van appellante aan de Raad had bericht, dat hij op mondelinge toelichting van het verzoekschrift geen prijs stelde;

Overwegende, dat het vermogen van appellante krachtens artikel 3 in verband met artikel 1, lid 5, van voormeld

Besluit Vijandelijk Vermogen vóór het in werking treden op 26 juli 1951 te 12 uur van artikel 4, lid 1, der Wet van 20 juli 1951 (Stbl. No 311) van rechtswege in eigendom is overgegaan aan de Staat der Nederlanden;

Overwegende, dat krachtens artikel 14, tweede lid, van genoemde Wet van 20 juli 1951, nadat de artikelen 3 en 4 dezer Wet in werking zijn getreden, het N.B.I. bevoegd is op de verzoekschriften, die aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 14 voldoen, te beschikken, dat het vermogen van de verzoeker, of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, zal worden teruggegeven;

Overwegende, dat aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 14 van meergenoemde Wet van 20 juli 1951 voldoen alleen verzoekschriften van „onderdanen” van Duitsland, als hoedanig ingevolge artikel 1 dier Wet worden beschouwd slechts degenen, die vóór het in werking treden van die Wet volgens de omschrijvingen van artikel 2, onder 1, 2, 3 en 3 bis, van het Besluit Vijandelijk Vermogen als vijandelijke onderdanen werden aangemerkt;

Overwegende, dat volgens die omschrijvingen „gemeenten” als appellante niet werden aangemerkt als „vijandelijke onderdanen”, namelijk ingevolge artikel 1, lid 5, van het Besluit Vijandelijk Vermogen mede werden begrepen onder „vijandelijke staten,” en niet voorkwamen in de omschrijvingen van artikel 2, onder 1, 2, 3 en 3 bis van dat Besluit;

Overwegende, dat mitsdien het N.B.I. niet bevoegd was op het oorspronkelijk verzoekschrift van appellante te beschikken;

Overwegende, dat voor veroordeling van appellante in de kosten van het geding in deze geen termen zijn;

RECHTDOENDE IN BEROEP:

Vernietigt de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut, gedagtekend 15 mei 1953, PD'11'323, waarvan beroep.

Verklaart dat Instituut onbevoegd op het oorspronkelijke verzoekschrift van appellante te beschikken.

Wijst het beroep af.

No. 57/569

**RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING
RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**

16 november 1955 (Mrs de Gaay Fortman, Hoog en Polderman).

Appellante heeft het betreffende effect in november 1945 door schenking verkregen van haar broer, die het effect in 1942 in regelmatig beursverkeer heeft gekocht. Ingevolge art. 70 E 100 is de schenking nietig en appellante niet de tegenwoordige bezitster.

De broer van appellante dient in de eigendom te worden erkend in plaats van geïntimeerden.

Beslissing Afd. Effectenregistratie vernietigd met terugwijzing van de zaak naar die afdeling ter verdere afdoening.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 70, 53 en vlg.)

De Raad voor het Rechtsherstel, enz. Gezien de stukken, waaronder:

1. een beslissing van dezen Raad afdeling Effectenregistratie van 7 mrt 1955, waarbij de Erven M. Jacobson zijn hersteld in de eigendom van 1 à f 75,— cum. pref. winstd. aand. Gem. Bezit Philips' Gloeilampenfabrieken no. 7083;
2. een verzoekschrift, 1 april 1955 bij de Raad ingekomen, van **Johanna Maria van Essen**, wonende te Eindhoven, houdende beroep tegen deze beslissing;
3. een verweerschrift, gedagtekend 15 april 1955, namens J. L. Jacobson ingediend door de N.V. Bankierskantoor van Lissa & Kann te 's-Gravenhage;
4. een procesverbaal van de zitting van deze Raad, Afdeling en Kamer van 23 juni 1955, inhoudend de beslissing van dezen Raad, Afdeling en Kamer, om H. W. van Essen, wonende te Eindhoven in het geding te roepen tegen de zitting van 14 september 1955 te 14.00 uur;
5. een brief van H. W. v. Essen voornoemd van 8 juli 1955;
6. een brief van denzelfde van 27 september 1955;
7. een brief van Lissa & Kann als voornoemd van 17 september 1955;
8. een brief van de Amsterdamse Bank

te Eindhoven van 14 november 1945;

Gelet op de behandeling der zaak ter zitting van 23 juni, 14 september en 19 oktober 1955;

Overwegende:

De aangevallen beslissing van de Afdeling Effectenregistratie is hierop gegrond, dat appellante er niet in geslaagd is haar goede trouw bij de verkrijging van het bovengenoemde fonds aan te tonen. Het beroep vindt in de eerste plaats zijn grond hierin, dat de Afdeling Effectenregistratie geen rekening heeft gehouden met het feit, dat appellante het effect verworven heeft door schenking aan haar door haar broer H. W. van Essen te Eindhoven op 14 november 1945, welke schenking ingevolge artikel 70 K.B. S 100 nietig is. H. W. van Essen heeft dit bevestigd, en zich beroepende op een door hem overgelegde brief van de N.V. Amsterdamse Bank te Eindhoven van 23 september 1955 aan hem, inhoudende, dat zij 7 september 1942 ter beurze voor hem heeft gekocht f 1/75.— pref. o.a. Gem. bezit Philips à 183¾, welk stuk genummerd 7083, 19 september 1942 aan hem werd afgeleverd, verzocht, dat bij nietigheid van de schenking aan zijn zuster zijn eigendomsrecht op het stuk wordt vastgesteld. De beslissing van de Afdeling Effectenregistratie zal moeten worden vernietigd, omdat de schenking van H. W. v. Essen aan J. F. van Essen volgens art. 70 S.E. 100 nietig is en appellante niet is de tegenwoordige bezitster, en overeenkomstig zijn verzoek moet H. W. v. Essen in de eigendom van het stuk worden erkend, omdat hij heeft aangetoond het stuk in regelmatig beursverkeer te hebben verkregen.

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beslissing van de Afdeling Effectenregistratie, 7 maart 1955 tussen de Erven W. M. Jacobson en J. M. v. Essen gewezen;

Erkent H. W. v. Essen in de eigendom van f 1/75.— pref. o.a. Gem. bezit Philips no. 7083;

Verwijst de zaak ter verdere afdoening met inachtneming van deze beslissing naar de Afdeling Effectenregistratie;

Compenseert de kosten van dit geding, zo, dat elke partij haar eigen kosten draagt.

Overwegende ten gronde omtrent de verkoop van het perceel A 7505: dat Wij de nietigheid van deze verkoop zullen uitspreken, aangezien het N.B.I. op 6 mei 1955 de bevoegdheid miste de desbetreffende acte te doen verlijden, hebbende immers de Afdeling Rechtspraak twee dagen tevoren, namelijk op 4 mei 1955 bepaald, dat aan appellant diens vermogen of hetgeen ervoor in de plaats zou zijn gekomen, zou worden teruggegeven;

Overwegende ten gronde omtrent de verkoop van het perceel A 6937, groot 1.41.30 ha:

dat Wij bij de door Ons ambtshalve bij het N.B.I. opgevraagde bescheiden omtrent de verkoop van dit perceel hebben aangetroffen de doorslag van een brief van 22 september 1949 L.R.A. ' 76664 van de Directie van het N.B.I. aan deszelfs toenmalige Vertegenwoordiging te Arnhem, waarin „naar aanleiding van het desbetreffend rapport No. 30E van de Rijksconsulent voor Gronden en Pachtzaken” voor de Provincie Drenthe toestemming werd verleend tot verkoop aan partij Bredeck van enige met kadastrale omschrijving aangeduide percelen, waaronder het perceel A 6937 „behorende tot het voormalig vermogen van B. J. Sandmann”;

dat deze toestemming uiteraard het sluitstuk vormde van de door de Rijksconsulent voor Grond- en Pachtzaken q.q. het N.B.I. met partij Bredeck gevoerde onderhandelingen en dat derhalve met deze toestemming de tussen hen gesloten mondelinge overeenkomst van koop en verkoop van het perceel A 6937 perfect is geworden;

dat de vertraging bij het verlijden van de koopacte door het N.B.I. op overtuigende wijze is verklaard door het feit dat twee vijandelijke onderdanen, wier grond bij dezelfde acte aan partij Bredeck zou worden getransporteerd inmiddels ontvrijd waren; dat eveneens verklaarbaar is, dat partij Bredeck zich aanvankelijk in dit uitstel heeft kunnen schikken, aangezien hij perceel A 6937 reeds in pacht had; dat er, toen partij Bredeck zich tenslotte in de zomer van 1954 omtrent het passeren van de koopacte tot het N.B.I. wendde, geen enkele reden tot verder uitstel was, aangezien op dat tijdstip geenszins te voorzien was, dat appellants bij 's Raads Afdeling Rechtspraak op summiere gronden aanhangig gemaakte beroep in de ontvrijdingsprocedure zou worden toegewezen; dat immers, blijkens de overweging van het op 4 mei 1955 in deze procedure gewezen vonnis, de feiten en omstandigheden welke hebben geleid tot teruggave van het vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats mocht zijn gekomen, eerst bij de in meerbedoelde procedure op 6 april 1955 gehouden mondelinge behandeling door appellants zijn aangevoerd en door middel van getuigen zijn aannemelijk gemaakt;

dat de verkoop van perceel A 6737 op het tijdstip, waarop deze (mondeling) tot stand is gekomen — namelijk alvorens door appellants een ontvrijdingsverzoek was ingediend — door het algemeen belang werd gevorderd, aangezien een spoedige liquidatie van vijandelijk vermogen moet worden geacht in het algemeen belang te zijn geschied, tenzij op dat tijdstip met grote mate van waarschijnlijkheid te verwachten is, dat aan de voormalige eigenaar het hem toebehoord hebbend vermogen zal worden teruggegeven;

dat het door appellants ingestelde beroep van de verkoop van perceel A 6737 derhalve zal worden afgewezen;

Overwegende dat appelland, als de met betrekking tot de verkoopovereenkomsten ten aanzien van de percelen A 7097 (in twee gedeelten), A 7504, A 4330 en A 6737 geheel in het ongelijk gestelde partij, zal worden veroordeeld in de terzake aan partijen Berends, Schuur, Miedema, Gebroeders Harbers en Bredeck opgekomen proceskosten, terwijl de terzake aan het N.B.I. opgekomen kosten, welke ten laste van appelland moeten worden gebracht, zullen worden gecompenseerd met de door dit Instituut te dragen kosten van appelland in verband met diens beroep van de verkoop van het perceel A 7505;

Overwegende dat partij Gebroeders Möller als de tezamen met het N.B.I. in het ongelijk gestelde partij haar eigen kosten zal moeten dragen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep:

Verklaren appelland niet-ontvankelijk in zijn beroep van de door het N.B.I. geëffectueerde verkoop van de tot zijn vermogen behoord hebbende percelen kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie A nummers 7079, 7504 en 4630;

Verklaren appelland ontvankelijk in zijn beroep van de door het N.B.I. geëffectueerde verkoop van de tot zijn vermogen behoord hebbende percelen kadastraal bekend Gemeente Emmen sectie A nummers 7505 en 6937;

Verklaren nietig de door het N.B.I. bij acte van 6 mei 1955 geëffectueerde verkoop aan de gebroeders J. W. Möller en B. Möller van het perceel kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie A, nummer 7505, overgeschreven ten hypotheekantore te Assen op 10 mei 1955;

Wijzen af het beroep van appelland van de door het N.B.I. bij acte van 13 oktober 1954 geëffectueerde verkoop aan B. H. Bredeck van het perceel kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie A, nummer 6937, overgeschreven ten hypotheekantore te Assen op 16 november 1954;

Wijzen al het anders of meer gevorderde af;

Veroordelen, ...enz.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

Definitieve erkenning vorderingen V.V.R.A.

(Vgl. Rechtsherstel III, no. 10, IV nos. 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12, V nos. 1 t/m 7, 9 t/m 13, 16 t/m 18, VI nos. 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23 en 24, VII nos. 3, 5, 12, 16, 19 en 21, VIII nos. 2, 6, 8 en 11, IX nos. 2, 3, 5, 8 en 11, X nos. 2, 6, 9 en 10, XI nos. 2 en 3.

In de Nederlandse Staatscourant van 28 februari 1957, No. 42 is opgenomen de lijst no. 165 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend. In de publicatie wordt er op gewezen, dat van het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

APR 27 1964

PHYSICS DEPARTMENT

5720 S. UNIVERSITY AVE.

CHICAGO, ILL. 60637

U.S.A.

TEL. 733-9328

CHICAGO, ILL. 60637

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

APRIL 1957

NUMMER

10

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
          'S-GRAVENHAGE 116033
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116032

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM
TELEFOON 63371

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUIJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOPDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUIJSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
MR. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ
DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ

DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 · 'S-GRAVENHAGE · TEL. 859585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	55
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 lid 4 E 133	56
Afdeling Effectenregistratie	
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	58
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	58
Afdeling Rechtspraak	
Uitspraken 57/570 t/m 57/573	pag. 1421 t/m 1428

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad - Mutaties

Afdeling Rechtspraak. Griffie.

Met ingang van 1 april 1957 is benoemd tot waarnemend griffier Mr. N. Sluis, tot dan toe substituut-griffier van de Afdeling.

Afdeling Effectenregistratie.

Bij K.B. van 7 maart 1957 is aan Mr. C. Briët, op diens verzoek, met ingang van 1 maart 1957 eervol ontslag verleend uit zijn betrekking van lid van de Raad, onder dankbetuiging van de door hem in genoemde betrekking beuzen diensten.

Op 13 april 1957 is overleden Prof. Mr. M. H. Bregstein, lid van de Raad.

ADRESWIJZIGING.

Centraal Bureau voor Effectenregistratie.

Dit Bureau werd op 6 april j.l. verplaatst van Singel 202-208, Amsterdam naar het gebouw van de Afdeling Effectenregistratie, Keizersgracht 105, Amsterdam.

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 170. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
12 april 1957 (inzake C. H. Wöhrmann c.s.).

Beroep van de verkoop van het bedrijf van een N.V.

Afwijzing van de exceptie van onbevoegdheid: in feite heeft het N.B.I. vijandelijk vermogen willen liquideren, slechts om formele redenen is de weg gekozen van art. 103, lid 2 E 100.

Ten gronde: ontzegging aan de voormalige eigenaar van de aandelen van diens vorderingen, omdat de door hem aangevochten koopprijs met de nodige zorgvuldigheid door het N.B.I. is vastgesteld.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen ..... enz.

Ten aanzien van de feiten: ..... enz.

Ten aanzien van het recht:

A. Met betrekking tot de zowel door het N.B.I. als door partij De Liemers opgeworpen exceptie van onbevoegdheid:

Overwegende, dat door het N.B.I. de volgende voorstelling van zaken is gegeven:

dat aanvankelijk was uitgegaan van de veronderstelling, dat verkoop van de uitstaande aandelen in de N.V. Stoomzuivelfabriek „Zevenaar” als vijandelijk vermogen zou kunnen plaats hebben;

dat vervolgens hieromtrent twijfel is gerezen, zijnde immers bij de voorbereidingen voor deze verkoop door het N.B.I. gebleken, dat het in het geheel niet vaststond, dat deze aandelen eigendom van C. H. Wöhrmann waren ten tijde van de bevrijding, terwijl ook de aandeelbewijzen zelf niet aanwezig waren;

dat dus de verkoop van de aandelen niet kon doorgaan en er ook geen aandeelhoudersvergadering kon worden gehouden, welke tot verkoop had kunnen besluiten;

dat men daarom — gezien de noodzakelijkheid om zo spoedig mogelijk te geraken tot een overdracht van de door de N.V. geëxploiteerde stoomzuivelfabriek — deze verkoop heeft overgebracht van de sfeer van art. 11 lid 1 sub c E 133 naar die van art. 103 lid 2 E 100 en een beslissing ex laatstgenoemd artikel van de Rechtsherstelministers heeft uitgelokt, teneinde de door het Militair Gezag aangestelde directeuren van de N.V. in de gelegenheid te stellen, het bedrijf te verkopen;

dat het hier dus — hoezeer de aanvankelijke houding van het N.B.I. wellicht voedsel aan deze opvatting zou kunnen geven — in het geheel geen door het N.B.I. geëffectueerde en bij Ons appellationeel liquidatie-handeling betreft als bedoeld in art. 11 lid 1 sub c E 133, doch een verkoop geëffectueerd door directeuren van een N.V., daartoe gerechtigd op grond van een beschikking ex art. 103 lid 2 E 100 van de vijf Ministers belast met de uitvoering van het Besluit herstel rechtsverkeer (Staatsblad E 100);

Overwegende, dat Wij het N.B.I. in dit betoog niet kunnen volgen;

dat Ons immers bij het onderzoek in deze zaak is gebleken, dat het N.B.I. alle aan de litigieuze verkoop voorafgegane onderhandelingen heeft gevoerd, accountantsrapporten heeft doen opmaken ter vaststelling van de waarde van het te verkopen object (hetzij in de vorm van de aandelen, hetzij in de vorm van het gehele bedrijf), overleg heeft gepleegd met alle instanties, die betrokken waren bij de voorgenomen verkoop, kortom zich geheel als verkoper heeft gedragen, zijnde slechts om *formele* redenen — te weten: omdat er geen volstrekte zekerheid bestond omtrent de identiteit van de aandeelhouder(s) en omdat zelfs de aandeelbewijzen niet aanwezig waren, zodat

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 57/570

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 november 1955 (Mrs Raedt, Mijnsen en Prof. Hijmans v. d. Bergh).

De rechtsvoorganger van geintimeerden, B.A.F., had een schuld bij de Nederlandse Bank van ongeveer f 42.000,— en daarvoor een aantal effecten in onderpand gegeven. In 1941 verzocht B. A.F. aan Lippmann toestemming om de schuld af te lossen door verkoop van de beleende effecten. Liro heeft de schuld aan de Nederlandse Bank betaald; de effecten zijn bij Liro ingeleverd en daarna door Liro verkocht.

Het bezitsverlies van B.A.F. is i.v.m. het door hem gedane verzoek niet als een onrechtmatig bezitsverlies te beschouwen, hoewel de verkoop door Liro niet ingevolge zijn opdracht is geschied.

Beslissing Afd. Effectenregistratie vernietigd met bevestiging van appellanten in de eigendom van het betreffende effect.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 54, 68).

De Raad voor het Rechtsherstel enz. Gezien de stukken, waaronder:

- a. een beslissing van de Afdeling Effectenregistratie d.d. 2 april 1952, gegeven tussen:
B. Frank, gemachtigde W. Dreese te Amsterdam, requesrant en
Mevr. E. M. Solkes-Luyten te Amsterdam, gerequesteerde, met betrekking tot 1 à f 1000,— aand. Kon. Ned. Petroleum Mij., no. 280917;
- b. een verzoekschrift no. 78/54, ingekomen op 22 januari 1954, waarbij Mevr. Elisabeth Maria Solkes-Luyten voornoemd in hoger beroep komt van voormelde beslissing;
- c. een schrijven van de Afdeling Effectenregistratie d.d. 5 januari 1954, waarin genoemde Afdeling verklaart, dat zij ermede instemt, indien de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, ondanks de overschrijding van de beroepstermijn, het door appellante in

te stellen beroep ontvankelijk verklaart, mits dit beroep wordt ingesteld binnen 4 weken na dagtekening van dit schrijven;

d. een verwoerschrift van:

1. Maurice Nathan Braadbaart te Brussel,
2. Elisa Bella Braadbaart te Deurne,
3. Nicolaas Gilbert Braadbaart te Deurne,
4. Alfred Carel Hen te Enschede,
5. Gustaaf Adolf Hen te Leiden,
6. Hendrik van Hengel te Hengelo (Gld.) in zijn hoedanigheid van curator over de onbeheerde helften van de nalatenschappen van Betty Braadbaart en Alexander Braadbaart,
7. Albert Jacques Frank te Toronto,
8. Johanna Katootje Frank, voor zover nodig handelende met bijstand en machtiging van haar sub 9 genoemde echtgenoot, te Amsterdam,
9. Gomarus Petrus van Duivenboden, voor zover nodig handelende tot bijstand en machtiging van zijn sub 8 genoemde echtgenote, te Amsterdam,
10. Cato Rosalie Frank, voor zover nodig handelende met bijstand en machtiging van haar sub 11 genoemde echtgenoot, te Doetinchem ,
11. Alexander Heilbron, voor zover nodig handelende tot bijstand en machtiging van zijn sub 10 genoemde echtgenote, te Doetinchem,
12. André Lodewijk van Emden te Amsterdam, zijnde de gezamenlijke erfgenamen van B. Frank voornoemd;

Gehoord de gemachtigden van partijen, zijnde Mej. Mr. Flik te Amsterdam, optredende voor appellante en Mr S. Boas te Amsterdam, optredende voor geintimeerden, alsmede appellante en de heer W. Dreese voornoemd in persoon;

Overwegende, dat nu aannemelijk is,

dat appellante eerst omstreeks 4 september 1953 heeft vernomen, dat volgens de L.V.V.S. het litigieuze effect in eigen opdracht van B. Frank door Lippmann II was verkocht en nu de Afdeling Effectenregistratie heeft verklaard ermede in te stemmen, dat appellante ondanks de overschrijding van de beroepstermijn in het door haar ingestelde beroep ontvankelijk zal worden verklaard, de Raad termen aanwezig acht om appellante in haar hoger beroep ontvankelijk te verklaren;

Overwegende, dat appellante als grief tegen de beslissing van de Afdeling Effectenregistratie aanvoert, dat daarin ten onrechte is aangenomen, dat het recht van B. Frank op voornoemd effect anders dan op rechtmatige wijze is verloren gegaan nl. door gedwongen inlevering bij en daarop gevolgde verkoop door Lippmann, Rosenthal en Co.;

Overwegende, dat geïntimeerden dienaangaande hebben gesteld, voor zoveel hier van belang:

1. dat een aantal effecten van wijlen de heer B. A. Frank — waaronder het onderhavige — zich bij de Nederlandse Bank in onderpand bevonden als waarborg voor een aan hem verstrekte geldlening, destijds inclusief rente groot ongeveer f 42.000,—.
2. dat wijlen B. A. Frank ingevolge de verordening 148/1941 verplicht was bedoelde effecten bij Lippmann, Rosenthal en Co. in te leveren,
3. dat wijlen B. A. Frank — blijkbaar bevreesd dat, indien hij hiertoe zou overgaan, hij zijn schuld aan de Nederlandse Bank zou houden zonder dat deze door onderpand zou zijn gedekt — Lippmann, Rosenthal en Co. heeft verzocht of hij voornoemde schuld aan de Nederlandse Bank mocht aflossen door verkoop van de beleende effecten,
4. dat Lippmann, Rosenthal en Co. daarop heeft geantwoord, dat ingevolge voornoemde verordening vorderingen van derden, tegen welke op enig vermogensbestanddeel pandrecht was gevestigd, door genoemde firma konden worden overgenomen, waarna zij op 9 september 1941 een bedrag van f 41.901,05 ten laste van B. A. Frank aan de Nederlandse Bank heeft betaald, alsmede door de Nederlandse Bank bovenbedoelde effecten voor reke-

ning van B. A. Frank bij Lippmann, Rosenthal en Co. zijn ingeleverd,

5. dat hierna Lippmann, Rosenthal en Co. tot verkoop van diverse effecten — waaronder de litigieuze — is overgegaan, zulks op grond van genoemde verordening no. 148/1941;

Overwegende, dat geïntimeerden hieruit willen afgeleid zien, dat wijlen B. A. Frank geen opdracht heeft gegeven om het litigieuze effect te verkopen en dat hij het bezit daarvan anders dan op rechtmatige wijze heeft verloren;

Overwegende dienaangaande, dat al moge wijlen B. A. Frank niet direct een opdracht om te verkopen hebben gegeven, hij wel, gelijk hierboven onder 3 is omschreven, destijds om hem moverende redenen de wens te kennen had gegeven om zijn schuld aan de Nederlandse Bank af te lossen door verkoop van effecten;

Overwegende, dat dan ook Lippmann, Rosenthal en Co. destijds mocht aannemen, dat zij, de schuld van Frank aan de Nederlandse Bank aflossende en daarna effecten van Frank verkopende tot een waarde van het afgeloste bedrag, handelde in de geest van meergenoemde B. A. Frank, die zich destijds kennelijk bezwaard gevoelde door zijn schuld aan de Nederlandse Bank;

Overwegende dat mitsdien, hoewel dient te worden aangenomen dat wijlen B. A. Frank tegen zijn wil de effecten — waaronder het litigieuze effect — heeft ingeleverd bij Lippmann, Rosenthal en Co., de daarop gevolgde verkoop, waardoor eerst Frank definitief de eigendom van het effect verloor, is geschied met diens instemming en zelfs op zijn verzoek, zodat niet mag worden aangenomen, dat Frank het bezit van het effect anders dan op rechtmatige wijze heeft verloren;

Overwegende, dat geïntimeerden hebben verzocht een employé van L.V.V.S. als getuige te horen, doch dat de Raad hiertoe geen termen aanwezig acht, nu zijn beslissing steunt op de door geïntimeerden zelf gestelde feiten en omstandigheden.

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beslissing waarvan beroep.

Bevestigt appellant in de eigendom van het litigieuze effect.

Veroordeelt geïntimeerden in de kos-

ten van het hoger beroep, aan zijde van appellante tot heden begroot op f 50,—.

Verwijst de zaak naar de Afdeling Effectenregistratie om met inachtneming van deze uitspraak nader af te doen.

No. 57/571

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
9 februari 1956 (Mrs Prof. Kolléwijn, Prof. Duyfjes en Prof. Wiarda).

Ingevolge het bepaalde bij het Besluit A 6 was de koop en verkoop van goederen van de Kontinentale Oel A.G. aan appellant (Damhof) nietig. Appellant heeft tegenover het N.B.I. geen vordering op het bedrag, hetwelk de goederen bij de verkoop door het N.B.I. hebben opgebracht, aangezien deze goederen appellant niet in eigendom toebehoorden. Aan appellant kan in rechte nooit meer toekomen dan een vordering uit onverschuldigde betaling op de Kontinentale Oel A.G. Appellant moge een belang hebben gehad bij het behoud dier goederen, hij kan nimmer enig recht doen gelden op de opbrengst daarvan, nadat deze goederen in beheer van het N.B.I. zijn verkocht. De vordering van appellant op de Kontinentale Oel A.G. kan door hem slechts worden uitgeoefend op de wijze bepaald in art. 25 K.B. E 133.

Vordering van appellant ontzegd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25, 26 en 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen het request d.d. 18 maart 1954 van G. A. D. Damhof, wonende te Wassenaar, te dezer zake domicilie kiezende te 's-Gravenhage ten kantore van zijn gemachtigde Mr. J. C. Coebergh, waarbij in beroep gekomen wordt van een beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, welke vervat zou zijn in het schrijven van dit Instituut van 19 februari 1954;

Gelezen het antwoord d.d. 18 augustus 1955 van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.);

Gehoord partijen ter terechtzitting van 17 november 1955, requestrant bij monde van zijn vertegenwoordiger

voornoemd en het N.B.I. vertegenwoordigd door Mr. J. H. ter Spill;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat requestrant bij zijn inleidend verzoekschrift heeft gesteld:

dat requestrant bij de in afschrift bij zijn request gevoegde brief d.d. 12 februari 1954 van zijn voornoemde raadsman aan het Nederlandse Beheersinstituut, van welke brief de inhoud als hier herhaald en ingelast is te beschouwen, op de daarin vermelde gronden aan het Beheersinstituut heeft verzocht, hem alsnog uit te betalen het bedrag van f 18.725,55, dat het Beheersinstituut (Bureau Registratie en Bewaarneming te Nijmegen) in 1945 had verkregen als opbrengst van de verkoop aan de burgerij van Nijmegen van een groot aantal nieuwe meubelen, die ten name van requestrant in loods 3 van de Spoorweghaven te Rotterdam waren opgeslagen en door of vanwege genoemd Bureau naar Nijmegen waren vervoerd;

dat het Beheersinstituut met zijn in afschrift bij het request gevoegde brief d.d. 19 februari 1954 aan requestrant's raadsman heeft bericht, dat het de gevraagde betaling van genoemd bedrag van f 18.725,55 weigerde, omdat dit bedrag niet aan requestrant zou toekomen, aangezien in rechte was komen vast te staan, dat requestrant geen eigenaar van de genoemde goederen was;

dat requestrant bij deze van genoemde weigering van het Beheersinstituut in beroep komt;

dat weliswaar juist is, dat requestrant naar de opvatting van de Hoge Raad, neergelegd in diens arrest d.d. 5 mei 1950 (N.J. 1951 no. 1), geen eigenaar der goederen is geworden;

dat requestrant echter als bezitter van de goederen, die van de zijde van derden geen aanspraken daarop had te duchten en dus de goederen had kunnen verkopen als waren zij zijn eigendom geweest, de enige is, die tot de door het Beheersinstituut verkregen opbrengst gerechtigd is;

dat het Beheersinstituut voor het behouden van deze opbrengst geen enkele titel heeft;

dat derhalve voormelde weigering van het Beheersinstituut ten onrechte heeft plaats gehad en het Beheersinstituut alsnog behoort over te gaan tot uitbetaling aan requestrant van meergenoemd bedrag van f 18.725,55;

dat requestrant zich voor het overige uitdrukkelijk alle rechten jegens het Beheersinstituut reserveert; weshalve requestrant de Raad heeft verzocht op bovenstaande gronden de voormelde weigering van het Nederlandse Beheersinstituut te vernietigen en het Nederlandse Beheersinstituut te veroordelen, om tegen kwijting aan appelland te betalen de somma van f 18.725,55 (achttienduizend zevenhonderd vijftig gulden en vijfenvijftig cent), zo mogelijk met rente van dit bedrag ad. 5 % 's jaars van de datum van indiening van dit beroepschrift tot die der algehele voldoening, kosten rechtens.

Overwegende, dat het N.B.I. in de eerste plaats heeft betoogd, dat de Raad requestrant niet-ontvankelijk moet verklaren in zijn verzoek, aangezien het N.B.I. bij zijn schrijven van 19 februari 1954 slechts zou hebben geweigerd aan een claim tot schadevergoeding te voldoen, hetgeen geen beslissing inhoudt, die bij deze Raad appellabel is, aangezien requestrant een vordering tot schadevergoeding tegen het N.B.I. behoort in te stellen bij de gewone rechter;

Overwegende, dat requestrant ter terechtzitting echter uitdrukkelijk heeft verklaard, dat hij zijn vordering tegen het N.B.I. niet op onrechtmatige daad baseert en deze niet op het verkrijgen van schadevergoeding is gericht en deze opvatting ook in zijn inleidend verzoekschrift is te lezen, waar hij stelt, dat hij de enige is, die tot de door het N.B.I. verkregen opbrengst gerechtigd is, weshalve hij verzoekt het N.B.I. te veroordelen deze opbrengst aan hem af te dragen, zodat het beroep van het N.B.I. op de onbevoegdheid van de Raad moet worden verworpen;

Overwegende, dat het N.B.I. voorts bij zijn antwoord in twijfel heeft getrokken of de in juni 1945 van Rotterdam naar Nijmegen vervoerde en aldaar verkochte goederen inderdaad dezelfde goederen waren, welke requestrant van de Kontinentale Oel A.G. had gekocht en die, opgeslagen bij het Expeditiebedrijf Felderhoff en Co., op zijn naam waren overgeschreven, doch requestrant, naar de mening van de Raad, de identiteit van deze goederen voldoende heeft aangetoond door de ter terechtzitting overgelegde en voorgelezen verklaring d.d. 19 februari 1948 van J. W. Schimmer;

Overwegende, dat requestrant ter terechtzitting nader heeft uiteengezet dat naar zijn mening het N.B.I., naar regelen van behoorlijk beheer en bestuur de opbrengst van de goederen bij de verkoop in Nijmegen aan hem dient af te dragen;

Overwegende, dat de Raad zich hiermede echter niet kan verenigen;

Overwegende immers, dat nu de koop en verkoop der goederen tussen requestrant en de Kontinentale Oel A.G., op grond van het bepaalde bij het Besluit A 6 nietig was — waarover partijen het eens zijn — wel door de onverschuldigde betaling van de koopprijs der goederen een vordering van requestrant ontstond op de niet in dit geding vertegenwoordigde K. Oel A.G., doch geen recht tegen het N.B.I. tot afgifte van de opbrengst van de goederen, die in eigendom aan een ander dan requestrant toebehoorden, waartegen zijn beroep op houderschap (bezitter als ware hij eigenaar geweest) niet afdoet;

Overwegende, dat ook niet juist is de voorstelling van requestrant, dat, indien de goederen hem niet door de Staat waren ontnomen, hij die goederen óf normaal in Nederland had kunnen verkopen óf had moeten teruggeven aan de Nederlandse fabrikanten (van wie volgens hem de K. Oel A.G. ze had gekocht) doch dat deze fabrikanten hem dan de door hem ontvangen koopprijs ter beschikking zouden hebben moeten stellen;

dat namelijk deze fabrikanten, ofschoon zij als eigenaren van de goederen deze in dit geval van requestrant hadden kunnen terugvorderen, aan requestrant niets verschuldigd zouden zijn geweest, doch zij alleen door de K. Oel A.G. voor de aan deze betaalde koopprijs hadden kunnen zijn aangesproken, terwijl requestrant ook dan slechts een vordering op de K. Oel A.G. zou hebben gehad;

Overwegende, dat ten slotte de door requestrant gestelde bewering:

dat hij, indien de Staat hem de goederen niet had ontnomen, die goederen in Nederland had kunnen verkopen, alleen juist zou zijn, indien geen der bij de transacties betreffende deze goederen betrokken partijen (en met name niet de Staat, tredende in de vijandelijke vermogensrechten van de K. Oel A.G.) er aan had gedacht zich op de bepalingen van het Besluit A6 te beroepen, in welk geval, afgezien

van de vraag, wie op de eigendom dier goederen aanspraak had kunnen maken, de Staat dan wel de Nederlandse fabrikanten, aan requestrant toch nooit meer had kunnen toekomen dan een vordering uit onverschuldigde betaling op de K. Oel A.G.;

dat, ook indien aan requestrant zou kunnen worden toegegeven, dat, gesteld, dat de Staat hem de goederen niet had ontnomen, een beroep op het Besluit A6 hetzij vanwege de Staat, hetzij vanwege de fabrikanten onwaarschijnlijk zou zijn geweest, hieruit enkel zou volgen, dat requestrant bij die goederen een belang had, dat de Staat, door hem deze te ontnemen, heeft aangetast, doch niet dat hij daarop enig recht kon doen gelden en nog minder dat de onder het beheer van het N.B.I. gebrachte opbrengst dier goederen geacht zou moeten worden voor dat recht in de plaats te zijn gekomen;

Overwegende, dat het N.B.I. niet anders kan doen dan die opbrengst ter beschikking te houden van degene, die zal blijken tot de eigendom van genoemde goederen ten tijde van de verkoop gerechtigd te zijn geweest en requestrant tegenover het N.B.I. uitsluitend kan optreden op grond van de rechten, welke hem eventueel toekomen op grond van het onverschuldigd betaald hebben van de koopprijs van die goederen aan de K. Oel A.G. en slechts kunnen worden uitgeoefend op de wijze bepaald in artikel 25 van het Besluit E. 133;

Overwegende, dat op grond van het voorgaande op het N.B.I. optredende voor zichzelf, gelijk het werd aangesproken, geenszins de plicht rust om naar regelen van behoorlijk beheer en bestuur, de opbrengst der litigieuze goederen af te dragen aan requestrant, de vordering behoort te worden ontzegd en requestrant in de kosten veroordeeld;

RECHTDOENDE:

Verwerpt de opgeworpen exceptie van onbevoegdheid;

Verklaart zich bevoegd van het beroep kennis te nemen;

Ontzegt de vordering;

Veroordeelt requestrant in de kosten van het geding tot op heden aan de zijde van het Nederlandse Beheersinstituut gevallen begroot op f 125,— (Honderd en vijf en twintig gulden).

No. 57/572

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 27 april 1956 (Mrs Polak, Prof. van Opstall en Fijn van Draat).

De echtgenoot van appellante heeft 3 polissen van levensverzekering gesloten i.v.m. het feit, dat de N.V. waarbij hij werkzaam was, geen voorzieningen had getroffen voor zijn pensioen of voor zijn echtgenote en kind, indien hij vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd mocht komen te overlijden.

Aangezien de echtgenoot van appellante tot het sluiten dezer verzekeringen verplicht was ingevolge zijn arbeidsovereenkomst zijn op deze polissen toepasselijk de beschikking van het N.B.I. d.d. 4 juli 1951 Ned. Stcrt 1951, no. 127 en het Besluit van de Ministers van Justitie en Financiën d.d. 4 februari 1954 Ned. Stcrt d.d. 19 februari 1954 no. 35.

Beslissing N.B.I., waarbij uitkering van de opbrengst van één der polissen was geweigerd, vernietigd.

De Raad verstaat, dat het N.B.I. gehouden is tot uitkering van de op de polis ontvangen bedragen, overeenkomstig de regelen gesteld in bovengenoemde beschikkingen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien een op 28 september 1954 ter Griffie ingekomen verzoekschrift ingediend door Mr. J. Anema, advocaat en procureur te Rotterdam, in zijn hoedanigheid van gemachtigde van Ingeborg Annemarie Balster-Stödter, wonende te Hamburg, hierna genoemd appellante, houdende beroep tegen de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, hierna genoemd N.B.I., neergelegd in zijn brief d.d. 6 september 1954, waarbij het N.B.I. weigerde de rechten voor appellante voortvloeiende uit een door wijlen haar echtgenoot gesloten levensverzekering bij de Nederlandsche Sociëteit voor Levensverzekeringen onder polis nummer 58477, krachtens welke zij jegens die maatschappij recht zou hebben op een som van f 10.000,— ingeval van voortijdig overlijden van haar echtgenoot, aan appellante vrij te geven en strekkende tot veroordeling van het N.B.I. om aan appellante uit te keren de door het N.B.I. ontvangen afkoopsommen c.q. kapitaalsuitkeringen van genoemde po-

lis, alsmede die uit een tweetal andere polissen van haar echtgenoot uitgegeven ingevolge een door hem gesloten verzekeringsovereenkomst met de Nationale Levensverzekeringsbank, krachtens welke appellante in geval van voortijdig overlijden van haar echtgenoot recht zou krijgen op een kapitaalsuitkering van resp. f 5.000,— en f 2.000,—;

Gezien het op 13 juli 1955 ingekomen verweerschrift van het N.B.I.;

Gehoord de mondelinge toelichting van partijen ter zitting van de Raad, voor appellante gehouden door haar gemachtigde Mr. J. Anema voornoemd, en voor het N.B.I. door zijn gemachtigde Mr. G. Dekker;

Gezien voorts de bijlagen bij de pleitnota namens appellante ter zitting overgelegd, het afschrift van het vonnis gewezen in de zaak R. 24.231 tussen appellante en het N.B.I. ingevolge een door appellante ingesteld beroep tegen een beschikking van het N.B.I. d.d. 23 oktober 1952, een op 9 november 1955 ingekomen brief van het N.B.I. alsmede een op 22 november 1955 ingekomen antwoord daarop ingediend namens appellante;

Overwegende, dat door hetgeen over en weer is aangevoerd de navolgende feiten zijn komen vast te staan;

dat appellante evenals wijlen haar echtgenoot, is van Duitse nationaliteit en dientengevolge haar in Nederland aanwezige vermogen van rechtswege in eigendom is overgegaan op de Staat der Nederlanden; een verzoek om teruggave van dat vermogen door het N.B.I. werd op 23 oktober 1952 afgewezen, en deze afwijzing werd in beroep bevestigd bij bovengemeld vonnis dat is gedateerd 28 maart 1955;

dat ook het in Nederland aanwezige vermogen van de echtgenoot van appellante aan de Staat is overgegaan, en dat hiertoe behoorden de navolgende polissen van levensverzekering,

1. Nationale Levensverzekering Bank Rotterdam 382336
2. Nationale Levensverzekering Bank Rotterdam 392179
3. Hollandsche Sociëteit voor Levensverzekeringen Amsterdam nr 58477 met rente f 1500. —per jaar tot 23 februari 1959;

dat deze verzekeringen ten dele zijn afgekocht, ten dele in verband met het

overlijden van de echtgenoot van appellante tot uitkering zijn gekomen;

dat het N.B.I. bij zijn beslissing, die thans in beroep wordt aangevochten, de vrijgave van de rechten voortvloeiende uit de sub 3 genoemde polis heeft geweigerd en ten aanzien van de sub 1 en 2 genoemde polissen geen beslissing heeft genomen;

Overwegende mitsdien dat de Raad niet bevoegd is tot kennisneming van het verzoek van appellante voor zover dat strekt tot veroordeling van het N.B.I. om aan haar uit te keren de door het N.B.I. ontvangen afkoopsommen c.q. kapitaalsuitkeringen betreffende de sub 1 en 2 bedoelde polissen, aangezien te dien aanzien door het N.B.I. geen beslissing is genomen, en de Raad de bevoegdheid mist om anders dan bij wege van beroep tegen een afwijzende beschikking van het N.B.I. of een weigering om te beslissen, — welke in casu niet is gesteld — kennis te nemen van verzoeken tot teruggave van vermogen;

Overwegende ten aanzien van het verzoek voor zover het tot onderwerp heeft de rechten voortvloeiende uit de sub 3 genoemde polis:

dat het N.B.I. het verzoek om teruggave van de hieruit voortvloeiende rechten heeft geweigerd, omdat niet is gebleken dat daaraan een arbeidsovereenkomst dan wel een arbeidsverhouding ten grondslag ligt, en daarop dus noch de beschikking van het N.B.I. d.d. 4 juli 1951 Ned. Stcrt. No. 127, noch het Besluit van de Ministers van Justitie en Financiën d.d. 4 februari 1954, Ned. Stcrt. d.d. 19 februari 1954 No. 35 van toepassing is;

dat appellante van oordeel is, dat deze beslissing is onjuist, aangezien de door die regelingen geëiste samenhang wel bestaat, daar wijlen de echtgenoot van appellante van de te Rotterdam gevestigde naamloze vennootschap, waarbij hij tijdens zijn leven in dienstbetrekking was, geen toezegging had gekregen van een pensioen, noch voor zichzelf bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, noch voor zijn echtgenote en kind, voor het geval hij vóór het bereiken van die leeftijd zou komen te overlijden, en dat de commissarissen van die vennootschap daarom aan die echtgenoot hadden voorgeschreven zelf door middel van verzekeringen daarvoor voorzieningen te treffen, aangezien de vennootschap daartoe niet in staat was, en dat de echtgenoot van ap-

pellante daarom genoemde verzekeringen heeft afgesloten;

dat deze posita door het N.B.I. niet althans niet voldoende met redenen omkleed zijn weersproken en door enige overgelegde verklaringen worden gestaafd, weshalve zij als vaststaande moeten worden aanvaard;

dat nu genoemde verzekeringen werden gesloten, omdat de echtgenoot van appellante daartoe ingevolge zijn arbeidsovereenkomst verplicht was, de door genoemde regelingen geëiste samenhang hier aanwezig is, en de afwijzende beslissing van het N.B.I. dus niet in stand kan blijven;

dat dit echter niet betekent dat de Raad opnieuw beslissende het N.B.I. moet veroordelen de door het N.B.I. ingevolge polis no. 58477 van de Nederlandsche Sociëteit voor Levensverzekeringen ontvangen afkoopsommen c.q. kapitaalsuitkeringen aan appellante uit te keren, zoals door appellante is verzocht, doch slechts, dat het N.B.I. gehouden zal zijn een en ander uit te keren met de beperkingen en onder de voorwaarden voortvloeiende uit de in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakte beschikkingen van het N.B.I. alsmede van de Ministers van Justitie en van Financiën;

RECHTDOENDE:

Vernietigt de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 6 september 1954 waarvan beroep;

Verstaat dat het Nederlandse Beheersinstituut gehouden is om aan appellante uit te keren de door het Nederlandse Beheersinstituut krachtens polis no. 58477 van de Nederlandsche Sociëteit voor Levensverzekeringen ontvangen bedragen, zulks met de beperkingen en onder de voorwaarden, voortvloeiende uit de in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakte beschikkingen.

No. 57/573

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
5 november 1956 (Mrs. Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Prof. Wiarda).

Ten behoeve van 187 Duitse Joden, tijdens de oorlog naar Nederland gemigreerd, is, na afloop door Borsig A.G. een bedrag overgemaakt op de Nederlandsche Koopmansbank N.V. De

Koopmansbank heeft ten aanzien van 14 gevallen de verblijfplaats van de oorspronkelijk rechthebbenden of hun latere rechtverkrijgenden niet kunnen opsporen.

Het N.B.I. is niet gerechtigd de nog bij de Koopmansbank berustende bedragen als vijandelijk vermogen op te vorderen, omdat het noch de datum van overlijden van de oorspronkelijk rechthebbenden kan vaststellen, noch enig bewijs kan leveren dat de erfgenamen vijandelijk onderdaan zijn geweest.

Vordering van appellant — voor wie de Koopmansbank, waarnemende diens belangen, is opgetreden — toegewezen.

Teruggave van het in beslag genomen vermogen aan de Nederlandsche Koopmansbank N.V. gelast.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 20, 22 en 43).

De Raad voor het Rechtsherstel enz.;

Gelezen het op 8 juni 1954 ter Griffie van deze Raad binnengekomen introductief request d.d. juni 1954 van **Berish Schönhorn**, zonder bekende woon- en verblijfplaats in of buiten het Koninkrijk, althans diens rechtverkrijgenden onder algemene titel, voor wie de Nederlandsche Koopmansbank N.V. te Amsterdam als vertegenwoordigster optreedt, althans de belangen hier te lande behartigt, en domicilie kiezende te Amsterdam, ten kantore van haar gemachtigde Mr. G. H. A. Grosheide;

Gelezen het antwoord d.d. 2 november 1954 van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.);

Gehoord partijen ter terechtzittingen van 12 januari en 6 september 1956, requestrant vertegenwoordigd door zijn gemachtigde Mr. G. H. A. Grosheide en het N.B.I. vertegenwoordigd ter eerstgenoemde zitting door Mr. N. M. Vellenga en ter laatstgenoemde door Mr. M. Meiboom;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat requestrant in beroep komt van een beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut vervat in zijn schrijven van 12 mei 1954 waarbij afwijzend werd beschikt op het verzoek van requestrant tot teruggave van zijn volgens het N.B.I. als vijandelijk vermogen op de Staat overgegaan vermogen;

Overwegende, dat partijen ter toelichting van de zaak waarover het gaat

aan de Raad het volgende hebben medegedeeld:

de nazi's hebben omstreeks 1937 aan verscheidene Duitse Joden in Duitsland bevolen al hun bezittingen te realiseren en de opbrengst op banken te storten. Hun werd toegestaan voor 20 % van die opbrengst aandelen te nemen in de Rheinmetall-Borsig A.G., om daarmee te emigreren, indien zij daartoe kans zagen. De Borsig kreeg transfersvergunningen om de tegenwaarde in het buitenland uit te betalen. De rechthebbenden kregen geen aandeelbewijzen, doch werden gecrediteerd ten laste van het transfercrediet.

Op deze wijze had ook een groep van aanvankelijk 187 Duitse Joden, die naar Nederland was geëmigreerd, recht op een aandeel in het transfercrediet. De Hollandsche Koopmansbank is voor deze personen als trustee opgetreden. Na de oorlog heeft de Borsig, op aandrang van de Geallieerden, bij de Koopmansbank het aandeel voor deze personen gestort, doch doordat velen van deze groep toch weer in Duitse handen waren gevallen of verder westelijk waren geëmigreerd, kostte het de Koopmansbank zeer veel moeite de oorspronkelijk rechthebbenden of hun latere rechtverkrijgenden op te sporen. In 173 gevallen is dit thans gelukt, doch 14 gevallen waaronder dat van requestrant staan nog ter afwikkeling open.

Overwegende, dat het N.B.I. nog heeft verklaard gaarne bereid te zijn het vermogen terug te geven, indien blijkt, dat de oorspronkelijk rechthebbende nog in leven is of wie zijn rechtverkrijgenden zijn, daar deze Duitse Joden slachtoffers zijn van het nazi-regime, doch dat het zich genoodzaakt ziet verzoeken tot teruggave van de hand te wijzen, indien omtrent de rechthebbenden geen enkel gegeven kan worden bijgebracht, gelijk dit laatste nu ook het geval is met requestrant;

Overwegende, dat de Raad het nodig acht allereerst ambtshalve te beslissen over de vraag of voor inbezitneming door het N.B.I. van het vermogen van requestrant een wettige grond aanwezig was;

Overwegende hieromtrent, dat het N.B.I. zelf stelt, dat het hem niet bekend is of requestrant vóór of na de inwerkingtreding van het Besluit Vijandelijk Vermogen is overleden;

dat indien requestrant vóór het inwerkingtreden van het Besluit mocht zijn overleden het vermogen in zijn bezit zeker geen vijandelijk vermogen in de zin van het Besluit is geweest;

dat in dit laatste geval echter toch reden tot inbeslagname van het vermogen zou bestaan indien de erfgenamen van requestrant vijandelijke onderdanen zouden zijn geweest, doch het N.B.I. wederom zelf verklaart niet te weten wie deze erfgenamen zijn of waren;

Overwegende, dat het N.B.I. dus niet aannemelijk heeft gemaakt, dat het vermogen in geschil aan vijandelijke onderdanen heeft toebehoord, terwijl uit zijn onweersproken stelling, dat requestrant in 1940 nog in leven was en de Duitse nationaliteit bezat, niet de conclusie kan worden getrokken, dat óf requestrant ten tijde van de inwerkingtreding van het B.V.V. ook nog wel in leven zal zijn geweest, óf zijn erfgenamen eveneens de Duitse nationaliteit hebben bezeten;

Overwegende, dat het onderhavige vermogen dus ten onrechte door het N.B.I. voor de Staat in beslag is genomen, zodat, met toewijzing van de vordering dit zal moeten worden teruggegeven aan de Hollandsche Koopmansbank aan wie het als vertegenwoordigster van requestrant was toevertrouwd;

RECHTDOENDE:

Wijst de vordering toe;

Vernietigt de beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut van 12 mei 1954;

Gelast de teruggave van het in beslag genomen vermogen of van hetgeen daarvoor in de plaats is getreden aan de Hollandsche Koopmansbank N.V. als vertegenwoordigster van requestrant of van zijn rechtverkrijgenden;

niet door een aandeelhoudersvergadering tot verkoop kon worden besloten — de weg van art. 103 lid 2 E 100 is gevolgd;

dat derhalve weliswaar *formeel* de onderhavige verkoop is komen te liggen buiten de sfeer van art. 11 lid 1 sub c E 133, doch deze door het N.B.I. noodgedwongen gekozen weg *materieel* niets verandert aan het feit, dat het N.B.I. niet in twijfel verkeerde omtrent het vijandelijk vermogen-zijn van de rechten op de aandelen, derhalve de intentie had om vijandelijk vermogen te verkopen en aan deze intentie gevolg heeft gegeven door de enige weg te bewandelen, die in de gegeven omstandigheden tot het beoogde resultaat (liquidatie van vijandelijk vermogen) kon leiden;

dat hiermede ook geheel in overeenstemming is de zijdens partij De Liemers tijdens de mondelinge behandeling aan Ons gedane mededeling, dat ten Departemente van Justitie aan de aspirant-kopers (oprichters van „De Liemers”) was gezegd, dat „de Staat aan hen verkocht”, uit welke mededeling van departementale zijde ten duidelijkste blijkt, dat men — uiteraard op grond van door het N.B.I. verstrekte inlichtingen — zich ook aldaar volkomen realiseerde, dat vijandelijk vermogen werd verkocht;

Overwegende, dat uit het bovenstaande volgt, dat Wij Ons bevoegd zullen moeten verklaren om kennis te nemen van der appellanten vordering;

B. Met betrekking tot de al- dan niet-ontvankelijkheid van appellanten in hunne vorderingen ..... enz.

C. Overwegende ten gronde:

dat Wij hieronder — zulks i.v.m. de niet-ontvankelijkheid van appellante Zevenaar — slechts in beschouwing zullen nemen de argumenten van appellant Wöhrmann enerzijds en die van de beide geïntimeerden anderzijds;

dat door Ons de vraag moet worden beantwoord, of de verkoop van het litigieuse bedrijf — tegen welke verkoop op zichzelf appellant Wöhrmann geen bezwaar heeft voorgebracht — al dan niet is geschied tegen een als redelijk aan te merken prijs, wordende deze vraag door appellant Wöhrmann ontkennend en door de beide geïntimeerden bevestigend beantwoord;

dat met de beantwoording ten nauwste samenhangt de vraag, of — gezien de noodzaak om met de verkoop van het bedrijf in het belang van de voedselvoorziening van het Nederlandse volk zoveel mogelijk spoed te betrachten — het N.B.I. bij het vaststellen van de verkoopprijs al dan niet de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen;

dat Ons nu bij het onderzoek in deze zaak overtuigend is gebleken, dat zulks wèl is geschied;

dat immers het N.B.I. zich door een aantal deskundigen — waaronder de accountant van het litigieuse bedrijf, die bij uitstek tot oordelen bevoegd kon worden geoordeeld — heeft laten voorlichten over de waarde van het te verkopen object;

dat de Adviescommissie Rechtsherstel en Beheer te Arnhem de voorgenomen verkoop enige malen ampel heeft besproken en op grond van bezwaren tegen de uitgebrachte, haars inziens te lage, taxaties, tegenover het bod van de latere oprichters van „De Liemers” (hieronder verder te noemen: „de landbouwers”) ad 200 % voor de 18 aandelen, of f 36.000,— in totaal, heeft gesteld een vraagprijs van 250 % of in totaal f 45.000,—;

dat men bij de onderhandelingen met de landbouwers stug heeft vastgehouden aan deze hogere vraagprijs, ofschoon er alle kans aanwezig scheen, dat zij niet hoger zouden willen gaan dan 200 %, hetgeen zij reeds rijkelijk hoog vonden en hetgeen inderdaad meer was dan het bedrag, waartoe in de verschillende taxaties was gekomen;

dat blijkens de ten processe overgelegde stukken de landbouwers voor het overgrote deel niet langer melk zouden willen leveren aan de Stoomzuivelfabriek „Zevenaar”, indien zij deze fabriek niet zouden verwerven, met het gevolg, dat men volgens de accountant Hendriks op niet meer dan ten hoogste 20 % van de vroegere melkleveranties zou mogen rekenen;

dat het N.B.I. derhalve in een dwangpositie verkeerde, aangezien enerzijds — gelijk reeds werd gereleveerd — het bedrijf zo spoedig mogelijk moest worden afgestoten en er anderzijds geen andere serieuze gegadigden waren

dan de landbouwers, later verenigd in de N.V. „De Liemers”, van wie het bedrijf voor het overgrote deel van zijn melkleveranties afhankelijk was;

dat blijkens de processtukken het alternatief bij het afspringen van de verkoop aan „De Liemers” zeer vermoedelijk zou zijn geweest: een al dan niet publieke verkoop van alle onderdelen van het bedrijf, derhalve het verkrijgen van een liquidatie-opbrengst, welk alternatief naar Onze overtuiging belangrijk onvoordeliger zou zijn geweest;

Overwegende, dat Wij derhalve tot geen andere conclusie kunnen komen dan dat redelijkerwijze niet kan worden volgehouden — gelijk appellant Wöhrmann doet — dat het N.B.I. lichtvaardig tegen een betrekkelijk willekeurig vastgestelde prijs heeft verkocht en zich mitsdien schuldig heeft gemaakt aan een laakbare en niet te verantwoorden liquidatiehandeling;

dat Wij daarentegen van oordeel zijn, dat het N.B.I. in casu de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en heeft verkocht tegen een prijs, welke — gezien de uitgebrachte deskundigen-taxaties — zeker niet onredelijk kan worden geacht;

Overwegende, dat derhalve voor enige door Ons aan te brengen correctie geen termen aanwezig zijn en Wij aan appellant Wöhrmann alle zijne vorderingen zullen moeten ontzeggen;

Overwegende tenslotte, dat Wij de beide appellanten als de in het ongelijk gestelde partijen zullen moeten veroordelen in alle proceskosten;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep: ..... enz.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

Tweenvijftigste gedeeltelijke bekendmaking van effecten als bedoeld in art. 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

In een afzonderlijk bijvoegsel van dit nummer is opgenomen de 52ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 26 maart 1957, No. 60).

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

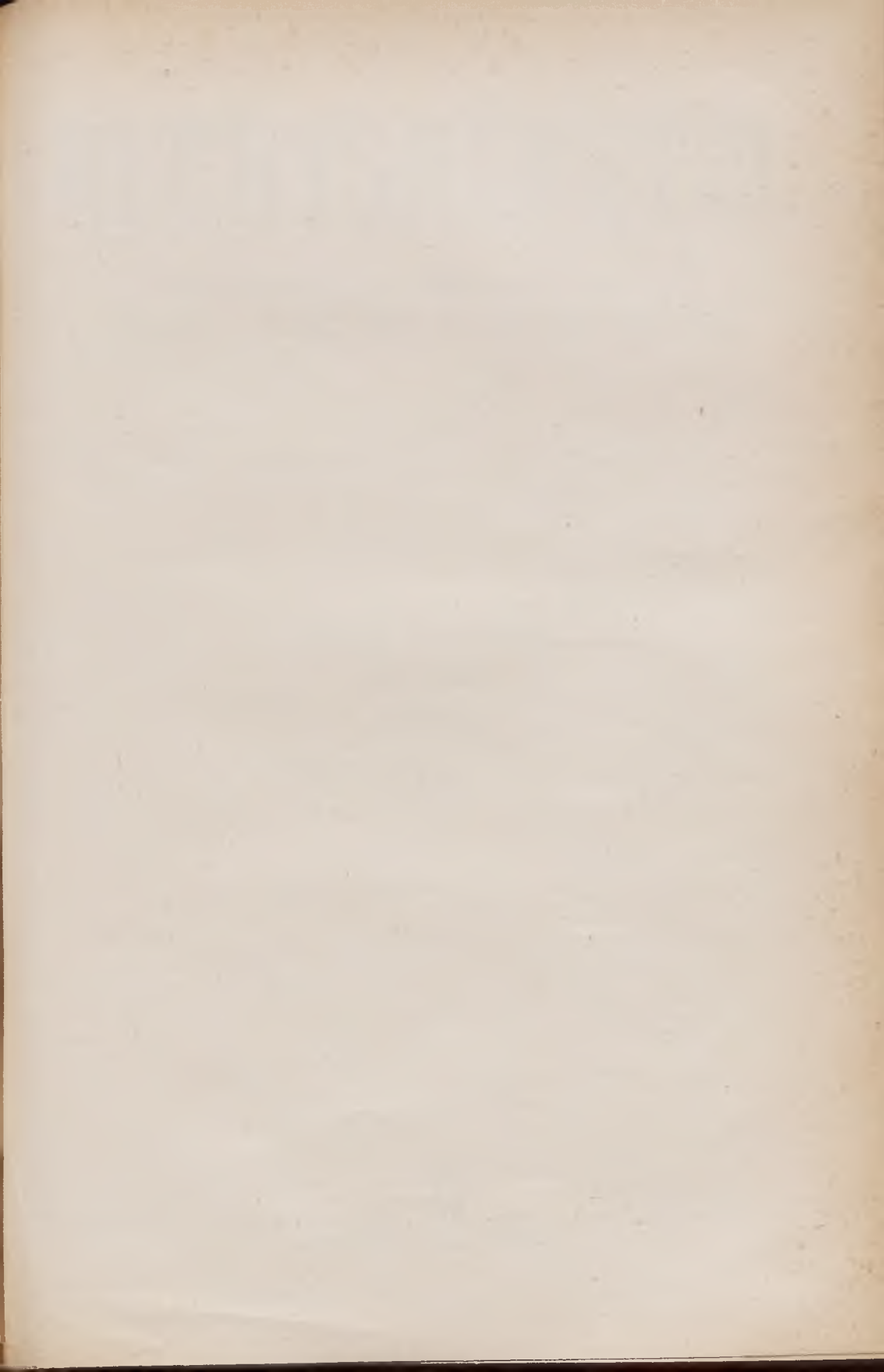
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut

Definitieve erkenning vorderingen V.V.R.A.

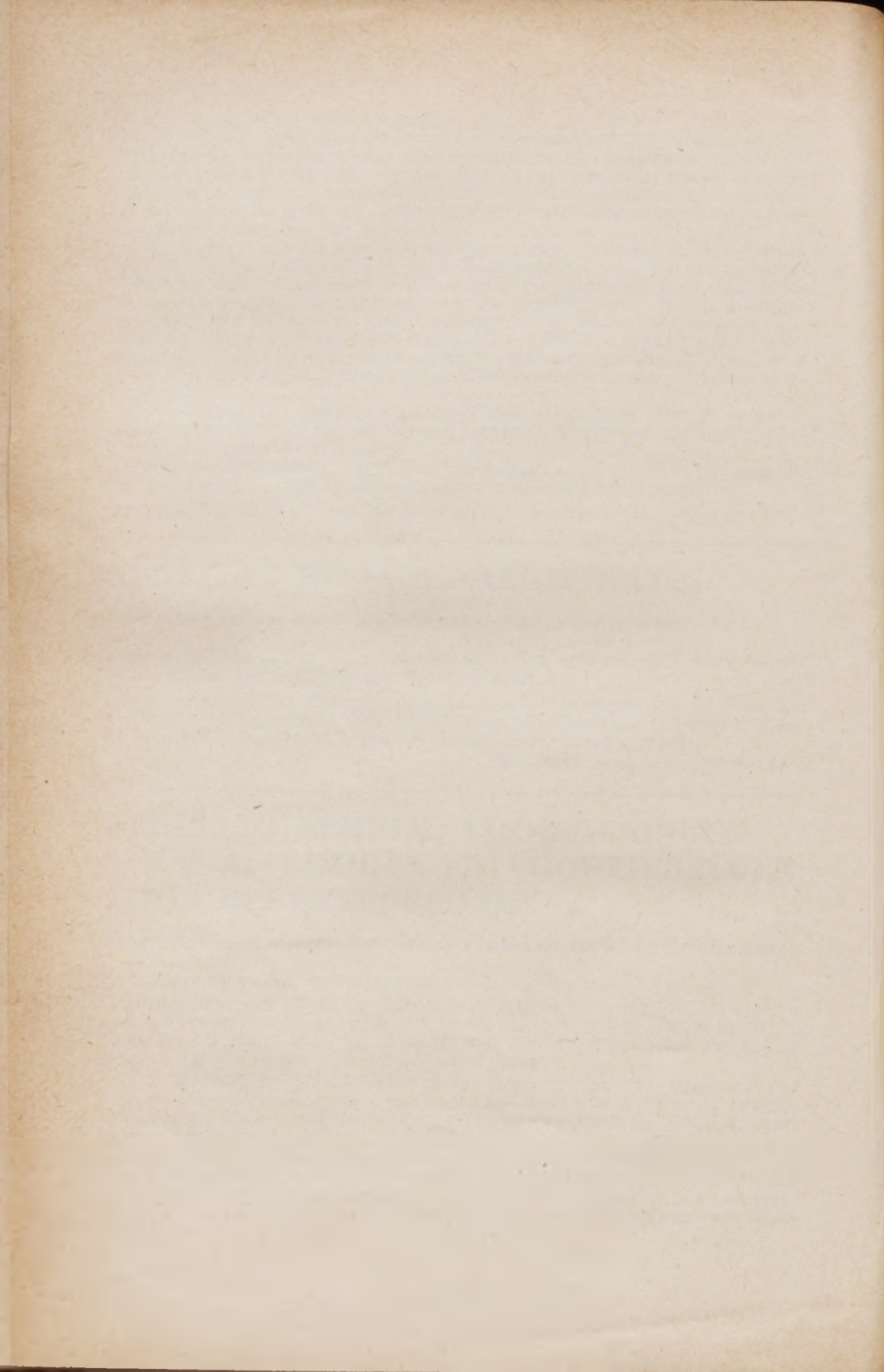
(Vgl. Rechtsherstel III no. 10; IV nos. 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12; V nos. 1 tot en met 7, 9 tot en met 13, 16 tot en met 18; VI nos. 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23 en 26; VII nos. 3, 5, 12, 16, 19 en 21; VIII nos. 2, 6, 8 en 11; IX nos. 2, 3, 5, 8, 10 en 11; X nos. 2, 6, 9 en 10; XI nos. 2, 3 en 9).

In de Nederlandse Staatscourant van 13 april 1957, Nr. 73 is opgenomen de lijst nr. 173 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend.

In de publicatie wordt erop gewezen, dat voor het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG

MEI 1957

NUMMER

11

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116033
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116032

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM
TELEFOON 63371

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUIJSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535.39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR f 14.—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ
DE HOFSTAD N.V.

SCHIEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ

DE HOFSTAD N.V.

SCHIEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 859585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 lid 4 E 133	59
Afdeling Effectenregistratie.	
Bekendmaking door de Afdeling in verband met art. 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer	62
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	62
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	62
Afdeling Rechtspraak	
Uitspraken 57/574 t/m 57/575	pag. 1429 t/m 1436

UTSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 171. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**, 30 maart 1957 (i.z. Prof. Dr. W. Pfanhauser).

Klacht van appellant m.b.t. de litigieuze verkoop is ongegrond: géén „Missverwaltung“ (in de zin van de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst van 28 juli 1951) zijdens het N.B.I. q.q. de Staat.

Wij, Voorzitter van de Raad voor voor het Rechtsherstel;

Gelezen Ons interlocutoir vonnis d.d. 22 mei 1956 *) . . . . . enz.

Ten aanzien van het recht:

Post alia:

Overwegende, dat derhalve de bezwaren van Pfanhauser zich thans nog slechts richten tegen hetgeen in de overeenkomst van augustus 1953 is bepaald ten aanzien van de overdracht van de merken en de handelsnaam en de daarin vermelde garantie en de dientengevolge volgens Pfanhauser's op-

---

*) Zie „Rechtsherstel“ X, 11 (publicatie-nummer: 160).

vatting door het N.B.I. onverplicht aangegane verplichting en veroorzaakte vermindering van het vermogen van Pfanhauser en hetgeen voorts is bepaald ten aanzien van de restitutie van f 44.000,— (volgens Pfanhauser's opvatting uit dat vermogen), tengevolge van het feit, dat de octrooirechten niet konden worden overgedragen, zijnde op deze bezwaren het petitum sub 2 van het oorspronkelijke request van Pfanhauser gebaseerd;

Overwegende, dat echter noch in deze brief van het N.B.I., noch in de (eveneens door het N.B.I. aan Pfanhauser toegezonden) brief van 31 januari 1948, door Labouchère in antwoord daarop aan het N.B.I. geschreven, wordt vermeld om welke „eventuele handelsmerken en patenten” het nu eigenlijk ging;

Overwegende, dat het N.B.I. zulks verklaart met de mededeling, dat tengevolge van de haast, waarmede de voorlopige overeenkomst (neergelegd in de bovengenoemde brief van het N.B.I. aan Labouchère van 12 januari 1948) tot stand kwam, men op dat ogenblik nog geen volledig beeld had van hetgeen zou kunnen worden overgedragen; dat men zich toen kennelijk niet heeft gerealiseerd, dat de octrooien en merken, welke de vennootschap Electrolyse Elpewe gebruikte, niet het eigendom van deze vennootschap waren, maar van haar (Duitse) „moeder”, Langbein Pfanhauser A.G., aan welke mededeling het N.B.I. toevoegt, dat men met de „eventuele handelsmerken en patenten” het oog had op de octrooien en merken, van welke de vennootschap Electrolyse Elpewe — al dan niet als haar eigendom — gebruik maakte en welke — mede — de waarde van de „goodwill” van deze vennootschap bepaalden;

Overwegende hieromtrent, dat Wij het aannemelijk achten, dat zowel bij het N.B.I. als bij Labouchère de bedoeling heeft voorgezetten om in de overdracht te begrijpen alle handelsmerken en octrooien, welke door de firma Electrolyse Elpewe bij de uitoefening van haar bedrijf werden gebruikt, voorzover het N.B.I. daarover zou kunnen beschikken als behorende tot het door het N.B.I. beheerde vijandelijk vermogen waarbij het voor de contracterende partijen onverschillig kon zijn tot welke vijandelijk vermogen deze vermogensobjecten precies behoorden;

Overwegende in dit verband voorts, dat nog voordat de definitieve overeenkomst van 1 augustus 1953 tot stand kwam, bleek dat de octrooirechten, welke uitdrukkelijk van de aanvang af als in de koop begrepen waren genoemd, tengevolge van de Londense Overeenkomst niet konden worden overgedragen aan de nieuwe N.V. en dat uit dien hoofde de koper — naar Ons oordeel terecht — restitutie wenste van een deel van de koopprijs, terwijl bovendien deze koper, thans tevens beducht geworden voor zijn risico's met betrekking tot de handelsmerken, te dien aanzien — naar Ons oordeel, gelijk hieronder nader zal worden uiteengezet, evenzeer terecht — een zekere garantie verlangde voor het geval de overeengekomen overdracht van deze merken eveneens gevitieerd zou worden;

Overwegende, dat — naar Ons bij de bestudering der ambtelijke bescheiden is gebleken — hierop langdurige onderhandelingen tussen het N.B.I. en Labouchère zijn gevolgd zijn gevolgd, tijdens welke onderhandelingen aan het N.B.I. bleek, dat zowel de octrooirechten als de door Electrolyse Elpewe gebruikte merken niet toebehoorden aan deze vennootschap, doch aan haar hierboven genoemde Duitse „moeder”, Langbein Pfanhauser A.G.;

Overwegende, dat — nadat het N.B.I. deze aangelegenheid nog had voorgelegd aan de afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel, gelijk Ons ambtshalve is gebleken — vervolgens met machtiging van die afdeling overeenkomstig een desbetreffend voorstel van Labouchère bij de definitieve overeenkomst van 1 augustus 1953 (zich eveneens bevindende onder de bijlagen van de aan Pfanhauser verstrekte afrekening) is bepaald, dat van het totale goodwill-bedrag ad f 110.000,— voor de (niet overdraagbare) octrooirechten 40 % of f 44.000,— zou worden afgetrokken (en gerestitueerd), terwijl voorts bij die definitieve overeenkomst ten aanzien van de aan de in de

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 57 574

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE
21 maart 1957 (Mrs Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Prof. Wiarda).

Appellante, oorspronkelijk van Oostenrijkse nationaliteit, is op 6 februari 1941 gehuwd met een Rijksduitser, die op 7 juni 1941 is gesneuveld; op 2 januari 1946 is aan appellante de „Bescheinigung“ uitgereikt dat zij wederom de Oostenrijkse nationaliteit heeft verworven.

Bij vonnis van het Landesgericht te Wenen d.d. 30 maart 1955 is het in 1941 gesloten huwelijk nietig verklaard (Namenesehe).

Appellante is van mening dat zij steeds van Oostenrijkse nationaliteit is geweest en dat haar vermogen door het N.B.I. ten onrechte niet is vrijgegeven in verband met de Oostenrijks-Nederlandse overeenkomst van 28 juli 1951.

Het N.B.I. besluit (art. 16 B.V.V.) dat met het Oostenrijkse vonnis van 1955 bij de toepassing van het B.V.V. geen rekening zal worden gehouden, daar dit vonnis de bepalingen van het B.V.V. kan verijdelen en neemt mitsdien het standpunt in, dat appellante door haar huwelijk in 1941 de Duitse nationaliteit heeft gehad.

De Raad beslist dat het vonnis van het Landesgericht te Wenen d.d. 30 maart 1955 in Nederland dient te worden erkend, tenzij het zoude zijn gewezen ter sabotering van de Nederlandse wettelijke bepalingen, in welk geval het in strijd zoude zijn met de Nederlandse openbare orde — hetgeen de Raad niet aanneemt.

Het N.B.I. had met het genoemde vonnis rekening dienen te houden.

Besluit van het N.B.I. vernietigd en vordering van appellante toegewezen.

(Artt. 16, 34 en 43 K.B. E 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz;

Gelezen het beroepschrift d.d. 9 oktober 1956 van Friederike Leopoldine Erika Klinger wonende te Baden (Argau) Zwitserland en te dezer zake woonplaats kiezende te Rotterdam ten kantore van haar gemachtigde Mr. D. Schuur;

Gelezen het antwoord d.d. 20 november 1956 van het Nederlandse Beheersinstituut (N.B.I.) te dezer zake woonplaats kiezende ten kantore van zijn gemachtigde Mr. D. J. Veegens;

Gehoord partijen bij monde van hun gemachtigden voornoemd ter terechtzitting van donderdag, 3 januari 1957;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat appellante bij voormeld request in beroep komt van het besluit van het N.B.I. d.d. 10 september 1956, waarbij op grond dat de Directie van het N.B.I. van oordeel is, dat door de uitspraak van het Landesgericht für Z.R.S. te Wenen d.d. 30 maart 1955, inhoudende nietigverklaring van het op 6 februari 1941 tussen appellante en Werner August Heinrich Oehlrich te Wenen voltrokken huwelijk, zijnde deze uitspraak een daad of rechtshandeling verricht na het in werking treden van het Besluit Vijandelijk Vermogen, de toepassing van bij of krachtens dat besluit gestelde voorschriften kan worden verijdeld, is bepaald, dat voor zover door gemelde uitspraak van het Weense Landesgericht de toepassing van bij of krachtens het B.V.V. gestelde voorschriften kan worden verijdeld, met die uitspraak bij die toepassing geen rekening zal worden gehouden;

dat requestante in haar beroepschrift de Raad verzoekt het aangevalen besluit van het N.B.I. te vernietigen en te verstaan, dat requestante ten aanzien van het besluit E 133 de Oostenrijkse Nationaliteit bezit en steeds bezeten heeft;

Overwegende, dat tussen partijen onder meer buiten geschil is:

1. dat requestante, die bij haar geboorte in 1903 de Oostenrijkse nationaliteit bezat, in 1927 met de Oostenrijker Dr. Karl Wessely is getrouwd, welk huwelijk door het Landesgericht für Z.R.S. te Wenen bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis van 15 oktober 1940 is ontbonden;
2. dat requestante daarna op 6 februari 1941 voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Wenen opnieuw in de echt is getreden met Werner August Heinrich Oehlrich, die op 7 juni 1941 is gesneuveld;

3. dat appellante op 2 januari 1946 voor de „Landeshauptmannschaft Salzburg“ de verklaring heeft afgelegd „der österreichischer Republik als getreuer Staatsbürger angehören zu wollen“, waarop haar op 22 augustus 1946, op grond van § 2 (2 a) van het „Staatsbürgerschaftsüberleitungsgesetz“ van 10 juli 1945 (gelijk dit door de novelle van 18 januari 1946 was aangevuld) de „Bescheinigung“ is uitgereikt, dat zij vanaf 2 januari 1946 de Oostenrijkse nationaliteit heeft verworven;
4. dat appellante zich in 1955 tot het Openbaar Ministerie (Staatsanwaltschaft) te Wenen heeft gewend en heeft medegedeeld, dat haar huwelijk met Oehlich slechts een „Namensche“ was geweest, waarop de Staatsanwalt haar voor het Landesgericht te Wenen heeft gedaagd om haar huwelijk met Oehlich te horen nietig verklaren en dit „Landesgericht“ bij bovengemeld vonnis van 30 maart 1955, dat sedertdien in kracht van gewijsde is gegaan, ook inderdaad de nietigheid van dit huwelijk heeft uitgesproken;
5. dat de „Landesregierung“ te Salzburg op 15 april 1955 schriftelijk heeft verklaard, dat appellante op 13 maart 1938 de Oostenrijkse nationaliteit bezat en dat zij deze tot op de datum van afgifte der verklaring ononderbroken heeft bezeten, welke verklaring de „Landesregierung“ onder meer steunt op het onder 4. genoemde vonnis van het Landesgericht van Wenen van 30 maart 1955, waarbij het huwelijk van appellante met Oehlich werd nietig verklaard, daarbij overwegende:

„Infolge dieses Nichtigkeitsurteiles konnte diese nichtige Ehe auch keinerlei staatsbürgerschaftsrechtliche Wirkungen äussern und erlangte die Gesuchstellerin sohin durch diese Eheschliessung auch nicht die deutsche Staatsangehörigkeit. Die weitere Folge dieses Sachverhaltes ist, dass die von der Gesuchstellerin am 2.1.1946, in der Meinung deutsche Staatsangehörige zu sein, abgegebene Erklärung, der österreichischen Republik als getreue Staatsbürgerin angehören zu wollen, keine rechtliche Wirkung hat und sohin gegenstandslos ist, da die Gesuchstellerin ja ihre

österreichische Staatsbürgerschaft nie verloren hatte“;

6. dat „Der Senator für Justiz“ te Berlijn bij een verklaring van 13 september 1956 heeft vastgesteld, dat aan de door de Duitse wet gestelde voorwaarden voor de erkenning van de bovengenoemde sedert 13 april 1955 in kracht van gewijsde gegane beslissing van het Landesgericht für Z.R.S. te Wenen van 30 maart 1955, is voldaan;

Overwegende, dat appellante op grond van deze tussen partijen vaststaande feiten heeft betoogd: dat zij steeds en ononderbroken van Oostenrijkse nationaliteit is geweest; dat zij de Duitse nationaliteit nooit heeft bezeten en dat dus de aangevallen beslissing van het N.B.I. d.d. 10 september 1956, waarbij van de gedachte wordt uitgegaan, dat door het Weense vonnis de toepassing van het B.V.V. zou kunnen worden verijdeld, ten onrechte werd genomen, doch zij in haar vermogen dient te worden hersteld, zijnde immers bij overeenkomst van 28 juli 1951 tussen Oostenrijk en Nederland overeengekomen, dat het in Nederland op grond van het B.V.V. in beheer genomen vermogen van Oostenrijkse natuurlijke personen zal worden teruggegeven („Rechtsherstel“, zesde Jrg. no. 21, p. 242);

Overwegende, dat het N.B.I. heeft erkend, dat appellante thans de Oostenrijkse nationaliteit bezit, doch heeft gesteld, dat zij door haar huwelijk met Oehlich in 1941 de Duitse nationaliteit had verworven en op 27 april 1945 bezat, zodat zij, volgens de aanhef van artikel V van de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst, geen aanspraak op teruggave van haar vermogen vermag te maken, terwijl de nietigverklaring van dit huwelijk moet worden gezien als een daad of rechtshandeling waardoor de toepassing van de voorschriften van het B.V.V. op het vermogen van appellante kan worden verijdeld, weshalve het N.B.I. krachtens artikel 16 van genoemd Besluit daarmee geen rekening behoeft te houden en daarmee, gelijk het dit in de aangevallen beslissing tot uiting heeft willen brengen, en tenzij natuurlijk de Raad anders mocht beslissen, ook geen rekening zal houden;

Overwegende, dat appellante tegenover deze mening van het N.B.I. in de eerste plaats heeft gesteld, dat **zelfs**,

indien met het Weense vonnis geen rekening zou worden gehouden, zij dan nog teruggave van haar vermogen zou mogen verlangen, daar zij ook dan zou vallen onder de personen aan wie de meergenoemde Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst dit voorrecht bedoelt te verlenen;

dat wanneer immers in artikel V van deze overeenkomst wordt verklaard: „Nicht anspruchsberechtigt sind jene Personen, die am 27.4.45 die deutsche Staatsangehörigkeit besessen haben”, zeker niet bedoeld wordt, dat zij die volgens het „Staatsbürgerschaftsüberleitungsgesetz” (St. U.G.) vanaf 27 april 1945 Oostenrijkse staatsburgers zijn, toch hun vermogen niet zouden terugkrijgen, indien zij ten gevolge van de „Anschluss” op genoemde datum óók de Duitse nationaliteit bezaten, daar dan toch genoemde Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst veel van haar effect zou verliezen, welke uitlegging van het St. U.G. ook door de Raad wordt verworpen doch welke interpretatie, naar de Raad ten overvloede wil opmerken, ten aanzien van appellante geen verschil zou maken, daar zij, waar zij op 27 april 1945 in Oostenrijk woonde, naar de algemeen in Duitsland gevolgde opvatting na die datum in geen geval de Duitse nationaliteit meer bezat;

dat mitsdien, naar de mening van appellante, zij in elk geval onder die Oostenrijkers moet worden gerekend, die van de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst profiteren, daar zij onbetwist op 13 maart 1938 de Oostenrijkse „Bundesbürgerschaft” bezat, dus volgens artikel 1 van het St. U.G. ook op 27 april 1945 van Oostenrijkse nationaliteit was en niet op deze datum in de zin van genoemd artikel V mede in het bezit was van „die deutsche Staatsangehörigkeit”;

Overwegende, dat dit betoog van appellante echter onjuist is, daar § 1 van het St. U.G. weliswaar tot Oostenrijkse staatsburgers vanaf 27 april 1945 verklaart:

„a. die Personen, die am 13. März 1938 die österreichische Bundesbürgerschaft besessen haben”, doch daarbij de restrictie maakt dat deze personen alleen dan Oostenrijkse staatsburgers zijn „wenn in ihrer Person vor dem 27 April 1945 kein Tatbestand eingetreten ist, mit dem nach der Bestimmungen des in lit b genannten Gesetzes (Sc. des Bundesgesetzes vom 30 Juli 1925 über

dem Erwerb und dem Verlust der Landes- und Bundesbürgerschaft) der Verlust der Bundesbürgerschaft verbunden ist”;

dat namelijk ten aanzien van appellante het geval aanwezig was, dat tussen 1938 en 1945 zich een feit had voorgedaan — haar huwelijk met een niet-Oostenrijker — waaraan door de nationaliteitswet van 1925 het verlies van „Bundesbürgerschaft” verbonden was, zodat — indien haar huwelijk met Oehlich geldig is — appellante op 27 april 1945 niet de Oostenrijkse nationaliteit, doch de Duitse bezat;

Overwegende, dat appellante deze conclusie wel heeft bestreden door te betogen, dat haar in 1941 gesloten huwelijk geen „Tatbestand” kón zijn, waaraan de wet van 1925 het verlies van de „Bundesbürgerschaft” verbond, daar in 1941 ten gevolge van de op 13 maart 1938 plaats gehad hebbende „Anschluss”, zij — vóór haar huwelijk — reeds evenzeer de Duitse nationaliteit bezat als haar aanstaande echtgenoot Oehlich, zodat van een huwelijk met een „Ausländer” geen sprake was — doch ten onrechte, daar uit het feit, dat de wetgever spreekt van een „Tatbestand”, waaraan, ofschoon plaats grijpende tussen 1938 en 1945 toch naar de bepalingen van de wet van 1925 „der Verlust der Bundesbürgerschaft verbunden ist”, hij ten duidelijkste doet blijken, dat hij een zodanig Tatbestand bedoelt, als waaraan de wet van 1925, indien deze van kracht was geweest en de „Bundesbürgerschaft” was blijven bestaan — dus geen „Anschluss” had plaats gehad — het verlies der Oostenrijkse nationaliteit had verbonden;

Overwegende, dat appellante ook nog heeft opgemerkt, dat deze laatste opvatting onaanvaardbaar zou zijn, omdat als consequentie daarvan dan ook zou moeten worden aangenomen, dat alle Oostenrijkers, die tijdens de „Anschluss” in militaire of burgerlijke overheidsdienst van het Duitse „Alt-reich” zijn getreden, daardoor op 27 april 1945 niet als personen van Oostenrijkse nationaliteit konden worden erkend, — doch appellante daarbij over het hoofd ziet, dat dit alleen zal gelden ten aanzien van de Oostenrijkers, die vrijwillig in Duitse dienst zijn getreden, terwijl uit artikel V van de meergenoemde Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst (ofschoon daár alleen gesproken wordt over personen die in Nederland in Duitse dienst „tätig

waren") duidelijk blijkt dat in Oostenrijk „im Allgemeinen davon ausgegangen wird, dass sie diese Tätigkeit unter Zwang ausgeübt haben“;

Overwegende, dat de door de Raad gevolgde opvatting overeenstemt met de constante rechtspraak op dit punt van het Oostenrijkse Verwaltungsgerichtshof, waaraan de Raad meer waarde toekent dan aan de meningen der twee schrijvers, op wie appellante zich beroept;

Overwegende, dat appellante echter verder heeft betoogd, dat haar in 1941 met Oehrich gesloten huwelijk niet geldig is geweest, gelijk zij in haar hierboven weergegeven argumentatie wel een ogenblik heeft willen veronderstellen, doch in werkelijkheid een nietig huwelijk, immers een zogenaamde „Namensehe“, was, waarvan de nietigheid door het meergenoemde vonnis van het Weense Landesgericht is uitgesproken, zodat zij door dit nietige huwelijk ook nooit de Duitse nationaliteit kan hebben verworven; dat naar de algemene regels van het Nederlandse internationaal privaatrecht ten opzichte van de erkenning van buitenlandse staatsvonnissen dit Weense vonnis ook in Nederland moet worden erkend, ook door het N.B.I., en dat het N.B.I. mitsdien de bevoegdheid miste bij de toepassing van het B.V.V. ten aanzien van het vermogen van appellatie met dit vonnis geen rekening te houden;

Overwegende, dat het N.B.I. hierop heeft geantwoord, dat, indien het Weense vonnis door het N.B.I. zou moeten worden erkend, daarvan inderdaad het gevolg zou zijn, dat ook tegenover het N.B.I. zou gelden, dat appellante op 27 april 1945 de Oostenrijkse nationaliteit bezat (met welke conclusie de Raad zich — zoals hieronder nader zal worden overwogen — verenigt) zodat krachtens de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst appellante in haar rechten op haar vermogen zou moeten worden hersteld, — doch dat het N.B.I. aan artikel 16 B.V.V. de bevoegdheid ontleent met het meergenoemde vonnis geen rekening te houden; dat het N.B.I. niet bestrijdt, dat het vonnis volgens de gewone regelen van internationaal privaatrecht erkenning verdient, zodat „partij Klinger hier te lande krachtens het Weense vonnis in ieder opzicht als een Oostenrijkse, die haar nationaliteit nimmer heeft verloren, geldt“, doch dat dit alleen niet geldt

„voor zoveel betreft den status van haar voormalige vermogen“, doordat het N.B.I. wenst gebruik te maken van de hem bij artikel 16 B.V.V. gegeven bevoegdheid, daar, door wel rekening te houden met het Weense vonnis, de toepassing van de bij het B.V.V. gestelde voorschriften zou worden verijdeld;

Overwegende, dat appellante hiertegen in de eerste plaats heeft aangevoerd, dat een vonnis niet geacht kan worden een daad of rechtshandeling te zijn en dat bovendien in art. 16 B.V.V. alleen aan daden of rechtshandelingen van **partijen** zou zijn gedacht, doch de Raad zich hiermede niet kan verenigen, daar de woorden „daad of rechtshandeling“, ofschoon ongebruikelijk voor een vonnis, toch niet uitsluiten, dat de wetgever daarmede ook vonnissen heeft willen aanduiden, nu destrekking van het artikel een ruime betekenis van de gebruikte termen aannemelijk maakt, terwijl niets wijst op een beperking van het voorschrift tot daden of rechtshandelingen van **partijen** en dit zelfs in strijd met die strekking zou zijn;

Overwegende, dat appellante voorts heeft gesteld, dat indien al het Weense vonnis iets zou verijdelen, hetgeen verijdeld werd niet zouden zijn voorschriften bij of krachtens het Besluit Vrijandelijk Vermogen gesteld, doch de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst waarvan de bepalingen toch niet gezegd kunnen worden krachtens het B.V.V. gesteld te zijn;

Overwegende, dat echter ook deze tegenwerping niet opgaat, aangezien indien het Weense vonnis **ten onrechte**, ook tegenover het N.B.I. zou worden erkend, dit tot gevolg zou hebben, dat appellante **ten onrechte** werd beschouwd als op 27 april 1945 de Oostenrijkse nationaliteit te hebben gehad, hetgeen weer zou veroorzaken, dat krachtens de Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst appellante **ten onrechte** in het bezit van haar vermogen zou worden gesteld, hetwelk ten rechte krachtens de voorschriften van het B.V.V. op de Staat behoorde over te gaan, zodat dan wel degelijk zou kunnen worden gezegd, dat de toepassing van die voorschriften werd verijdeld;

Overwegende, dat in het meergenoemde verdrag met Oostenrijk aan Oostenrijkse staatsburgers, die op 27 april 1945 niet de Duitse of Japanse nationaliteit hebben bezeten, aan-

spraak wordt gegeven op teruggave van hun onder de werking van het B.V.V. vallende vermogen;

dat, indien de toepassing van artikel 16 van het B.V.V. als gevolg zou kunnen hebben, dat door een beslissing van het N.B.I. geen rekening zou worden gehouden met bepaalde daden of rechtshandelingen, welke de nationaliteit van Oostenrijkse staatsburgers bepalen of mede bepalen, mogelijk is, dat een Oostenrijker, die op 27 april 1945 geen Duitser was, voor de toepassing van het B.V.V. niet als Oostenrijker of als Oostenrijker, die op 27 april 1945 wél Duitser was, zou moeten worden beschouwd, zodat de desbetreffende Oostenrijker voor teruggave van zijn vermogen niet in aanmerking zou kunnen komen;

dat hierdoor genoemd verdrag zou worden geschonden;

dat immers geen aanleiding bestaat voor de veronderstelling, dat waar in het verdrag wordt gesproken van Oostenrijkers en van het op 27 april 1945 hebben bezeten van de Duitse of Japanse nationaliteit, de verdragsluitende partijen daarbij hebben gedacht aan een nationaliteitsbegrip, dat in het bijzonder voor de toepassing van het B.V.V. zou gelden, doch veeleer aanneemelijk is, dat naar de bedoeling der verdragsluitende partijen, de nationaliteitsvragen, waartoe de toepassing van het verdrag aanleiding geeft, naar de algemene regelen des rechts moeten worden beslist;

dat hieruit volgt, dat, indien zou moeten worden aangenomen, dat naar de algemene regelen des rechts appellante Oostenrijkse is en als gevolg van de nietigverklaring van haar huwelijk geacht moet worden op 27 april 1945 de Duitse nationaliteit niet te hebben bezeten, een beslissing van het N.B.I. met betrekking tot het Oostenrijkse vonnis, waarbij die nietigverklaring werd uitgesproken, er niet toe kan, althans niet toe mag leiden, dat voor de toepassing van het B.V.V. en het verdrag haar nationaliteit anders zou moeten worden beoordeeld;

dat dus in dat geval de desbetreffende beslissing van het N.B.I. onjuist immers in strijd met het verdrag is, terwijl ingeval ook naar de algemene regelen des rechts met het Oostenrijkse vonnis door een rechter buiten Oostenrijk geen rekening behoeft te worden gehouden, die beslissing overbodig zou zijn;

Overwegende, dat de Raad dan thans nog wil nagaan of het Weense vonnis, naar de algemene regelen van het Nederlandse internationaal privaatrecht in Nederland soms geen erkenning verdient, en dit te zeer, omdat de door het N.B.I. voor niet-erkenning van het vonnis (zij het dan volgens het Instituut alleen voor zover betreft de toepassing van het B.V.V.) aangevoerde gronden (ofschoon het N.B.I. ter rechtzitting uitdrukkelijk verklaarde niet te willen beweren, dat het doel van het Weense vonnis de verijdeling van de voorschriften van het B.V.V. was geweest) in wezen inhouden, dat de Weense rechter tegen beter weten in een vonnis zou hebben gewezen, dat met het Oostenrijkse recht in strijd is, hetgeen wel ten duidelijkste blijkt uit de navolgende zinsnede, die zijn gemachtigde in zijn pleidooi in zijn beschouwingen over de aanvechtbaarheid van dit vonnis invlocht:

„Bij alle instanties van de vroegere vijandelijke staten, de rechterlijke niet uitgezonderd, zit een streven voor de Nederlandse confiscatoire maatregelen zoveel mogelijk te saboteren. Het B.I. heeft daarmede bedroevende ervaringen opgedaan”;

Overwegende, dat immers de erkenning van een buitenlands vonnis tussen vreemdelingen, al is het door een daartoe bevoegde rechter uitgesproken (over welke vraag van competentie, naar 's Raads oordeel terecht in casu tussen partijen geen verschil van mening bestaat) in Nederland toch zou moeten worden geweigerd, indien het ter sabotering van Nederlandse wettelijke bepalingen was gewezen, daar die erkenning alsdan met de Nederlandse openbare orde in strijd zou zijn;

Overwegende nu, dat het Landesgericht in Wenen zijn beslissing, dat het huwelijk tussen appellante en Ochlich nietig was heeft doen steunen op par. 23 van het „Ehegesetz” van 6 juli 1938, dat in zijn alinea 1 bepaalt: „Eine Ehe ist nichtig, wenn sie ausschliesslich oder vorwiegend zu den Zweck geschlossen ist, der Frau die Führung des Familien namens des Mannes — zu ermöglichen, ohne dasz die eheliche Lebensgemeinschaft begründet werden soll”;

dat het Landesgericht op grond van de verklaringen van drie getuigen en van appellante zelf als bewezen heeft verklaard, „dasz nach der Scheidung ihrer Ehe mit Dr. Karl Wesseling die

Beklagte das Gefühl gehabt habe, im Bekanntenkreis als geschiedene Frau infolge ihrer gesellschaftliche Stellung zurückgesetzt zu werden, dann Oehlich kennen lernte, der ihr unter Wahrnehmung diese seelischen Zustandes erklärte eine Namensehe mit ihr einzugehen —", en voornamelijk op deze gronden heeft aangenomen, dat appellantes huwelijk met Oehlich een „Namensehe" is geweest en mitsdien de nietigheid heeft uitgesproken;

Overwegende, dat het N.B.I. heeft opgemerkt, dat blijkens de genoemde verklaringen appellante met Oehlich is getrouwd om niet langer in het oog van de wereld een gescheiden vrouw te zijn, dus niet, om de naam „Oehlich" te verwerven, weshalve naar de mening van het N.B.I. hier van een „Namensehe" geen sprake was;

Overwegende, dat het N.B.I. zich ter staving van deze mening op verschillende Oostenrijkse schrijvers, en bovenal op de „Kommentar" van Klang (Wentzel) heeft beroepen en het ook aan de Raad voorkomt, dat naar de meest gangbare opvatting der Oostenrijkse schrijvers een huwelijk als door appellante met Oehlich gesloten niet onder het begrip der „Namensehe" van genoemde paragraaf 23 valt, daar dit begrip niet analogisch over begripsverwante andere schijnhuwelijken zou mogen worden uitgebreid;

Overwegende, dat echter niet gezegd kan worden, dat deze opvatting in Oostenrijk zo algemeen wordt aanvaard, dat een beslissing in tegengestelde zin door geen redelijk rechter zou kunnen worden gegeven, aangezien in genoemde Kommentar van Klang deze tegengestelde mening — weliswaar bestreden — uitvoerig wordt vermeld als te worden voorgestaan door Volkmer-Anz, terwijl aldaar ook twee beslissingen van Landgerichte worden opgegeven, waarbij een analogische toepassing van § 23 Ehegesetz toelaatbaar werd geacht;

Overwegende, dat de Raad mitsdien van oordeel is, dat de Weense rechter op grond van de door hem gehoorde verklaringen tot het oordeel dat het huwelijk van appellante een „Namensehe" was heeft kunnen komen zonder dat daarbij zijn oordeel beïnvloed behoefte te zijn geweest door de — waarschijnlijk ook bij hem aanwezige — wetenschap welk gevolg zijn beslissing voor de eigendom van het zich in

de Nederlandse rechtssfeer bevindende vermogen van appellante zou kunnen hebben;

Overwegende, dat aan dit oordeel van de Raad het betoog van het N.B.I. dat de Weense rechter beter had gedaan met nog meerdere getuigen te horen en dat een enkel argument in de overwegingen van zijn beslissing niet steekhoudend zou zijn, niet vermag af te doen, daar ook hieruit niet valt af te leiden, dat het Oostenrijkse vonnis een onzuiverheid, als in de vorige overweging bedoeld, aan zou kleven;

Overwegende, dat door het bovenstaande is komen vast te staan, dat het N.B.I. ten onrechte heeft besloten met het meergenoemde vonnis van het Weense Landesgericht geen rekening te houden, zodat het verzoek van appellante tot vernietiging van dat besluit moet worden toegestaan en eveneens kan worden ingewilligd haar verzoek om te verstaan dat zij mede met opzicht tot de toepassing van het B.V.V. de Oostenrijkse nationaliteit bezit en steeds bezeten heeft;

RECHTDOENDE:

Wijst de vordering in beroep toe;

Vernietigt het bovengenoemde besluit van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 10 september 1956;

Verstaat, dat appellante, mede met opzicht tot de toepassing van het B.V.V., de Oostenrijkse nationaliteit bezit en steeds bezeten heeft en op 27 april 1945 niet de Duitse nationaliteit bezat.

No. 57/575

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
15 november 1956 (Mrs. Scholten, van Haeften en Wery).

Nadat het N.B.I. zich in de procedure tegen de beheerder op het standpunt heeft gesteld dat het bedrag van f 3.939,86 een juiste waardering is van het hem toekomende salaris, kan het zich in het onderhavige geding niet op het standpunt stellen dat voor beheerdersbeloning ten laste van het beheerde vermogen een bedrag van f 7.494,55 dient te worden gebracht, niettegenstaande het N.B.I. ingevolge gedane toezegging aan de beheerder laatstgenoemd bedrag heeft moeten betalen.

Beslissing N.B.I. vernietigd en de beheerskosten op het eerstgenoemde bedrag vastgesteld.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 35, 43).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien het op 14 juli 1954 ter Griffie ingekomen verzoekschrift (R. 27.242) van Jan Alexander Fernhout, wonende te Blaricum, gemachtigde Mr. S. P. Jeanne Foreman, advocate en procureur te Amsterdam, houdende beroep van een beslissing d.d. 18 juni 1954 van het Nederlandse Beheersinstituut (verder te noemen het Beheersinstituut), bureau Amsterdam, houdende beroep van een beslissing d.d. 18 juni 1954 van het Nederlandse Beheersinstituut (verder te noemen het Beheersinstituut), bureau Amsterdam, waarbij aan appellant's gemachtigde werd medegedeeld, dat niet zal worden overgegaan tot terugbetaling aan appellant van een bedrag van f 3.554,69;

Gezien het schriftelijk antwoord van het Beheersinstituut, bureau Amsterdam, d.d. 28 september 1954, zomede de overige stukken van het geding, waaronder de beschikking, waarvan beroep;

Gehoord appellant bij monde van zijn voormelde gemachtigde en het Beheersinstituut bij monde van Mr. C. N. van der Ham, werkzaam aan het bureau Amsterdam van dat Instituut;

TEN AANZIEN DER FEITEN:

Overwegende, dat op grond van de stukken en de mondelinge behandeling der zaak vaststaat:

dat appellant's particulier vermogen van 15 augustus 1945 tot 15 juli 1949 ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen onder beheer heeft gestaan en tevens voorzien is in het bestuur van vier vennootschappen (de vennootschap Fernhout & Co. en de naamloze vennootschappen Blaricum, A.R.O. en Correct), waarbij hij als directeur betrokken was en dat F. D. Beutler te Hilversum daarover beheerder respectievelijk bestuurder met de bevoegdheid van beheerder is geweest in het tijdvak van omstreeks 19 april 1947 tot 15 juli 1949;

dat Beutler tijdens zijn beheer als beheersloon dan wel als voorschotten op dat loon ten laste van de beheerde vermogens in totaal een bedrag van f 7.494,55 heeft opgenomen als nader in het appèlrequest gespecificeerd;

dat het Beheersinstituut, bureau Amsterdam, evenwel bij de in het geding overgelegde brief van 5 maart 1953 aan Beutler berichtte, dat diens salaris door

het hoofdkantoor definitief op het bedrag van f 3.939,86 (nader in die brief gespecificeerd) was vastgesteld, terwijl Beutler daarbij werd verzocht de afdoening van het ingevolge die vaststelling te restitueren bedrag van f 3.554,69 te regelen met de gemachtigde van appellant, aan wie ter informatie afschrift van de brief werd toegezonden;

dat Beutler van die beslissing in hoger beroep is gekomen bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel en de Kamer Amsterdam bij vonnis van 15 februari 1954 (R. 24.908), hetwelk in afschrift bij de stukken is overgelegd, na gehouden getuigenverhoor, die beslissing heeft vernietigd, met veroordeling van het Beheersinstituut in de kosten van het geding aan zijde van Beutler geleden, op grond dat de Raad bewezen achtte, dat bij een bespreking, omstreeks midden 1947 ten hoofdkantore van het Beheersinstituut gehouden, de door de Vertegenwoordiging Hilversum aan Beutler bij de aanvang van diens beheer toegezegde beloning door het hoofdkantoor was goedgekeurd en deze dus definitief was vastgesteld op het daarna door Beutler opgenomen bedrag, althans dat Beutler mocht aannemen dat zulks was geschied en dat het Beheersinstituut derhalve niet gerechtigd was achteraf deze beloning op een lager bedrag vast te stellen, zelfs al zou deze vaststelling geschied zijn op grond van de op dat tijdstip van kracht zijnde voorschriften;

dat appellant vervolgens aan het Beheersinstituut om betaling van het in diens bovengenoemde brief van 5 maart 1953 bedoelde bedrag van f 3.554,69 heeft verzocht, doch het Beheersinstituut bij brief van 18 juni 1954 die betaling heeft geweigerd op grond dat appellant, als mede-partij in vorengenoemd geding, gebonden was aan hetgeen betreffende de aan Beutler toegezegde beloning was beslist;

dat appellant daarna zijnerzijds van die weigering in beroep is gekomen bij de Raad en bij appèlschrift, op gronden waarop voor zoveel nodig hieronder zal worden teruggekomen, de Raad verzoekt:

primair de beloning van de beheerder /bestuurder F. D. Beutler tegenover verzoeker en te zijnen laste te verminderen tot f 3.939,86 in totaal, althans tot zodanig bedrag als de Raad zal vermenen te behoren, met veroordeling van het Beheersinstituut om de meer opgenomen gelden ten bedrage van f 3.554,69, althans het verschil tussen de vast te stellen beloning en de opge-

nomen gelden, te betalen aan appellant met rente en kosten als volgens de Wet, **subsidiar** het Beheersinstituut te veroordelen aan appellant als schadevergoeding te betalen f 3.554,69, althans zodanig bedrag als de Raad zal vermenen te behoren, met rente en kosten als volgens de Wet;

dat het Beheersinstituut bij zijn verweerschrift heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring van appellant in het primaire verzoek, althans tot ontzegging daarvan en dat de Raad zich ten aanzien van het subsidiaire verzoek onbevoegd verklaart althans dit verzoek ontzegge, kosten rechtens, waarna partijen de zaak mondeling hebben doen toelichten;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT:

Overwegende, dat uit bovenvermeld vonnis der Amsterdamse Kamer blijkt, dat in het voor die Kamer gevoerde geding het Beheersinstituut eensdeels heeft ontkend, dat aan Beutler een beloning zoude zijn toegekend tot het door deze uit het onder zijn beheer staand vermogen opgenomen bedrag van f 7.494,55 en anderdeels het verweer heeft gevoerd, dat dit bedrag niet in een juiste verhouding zoude staan tot de door Beutler verrichte werkzaamheden en gedane verschotten, doch dat de Kamer zich in haar vonnis over laatstgenoemd verweer niet heeft uitgesproken;

dat de strekking van het appèl medebracht, dat de Kamer zich over laatstgenoemd verweer ook niet behoefde uit te spreken, doch kon volstaan en kennelijk heeft willen volstaan met vast te stellen, voor wat betreft de rechtsverhouding tussen Beutler en het Beheersinstituut, dat het Beheersinstituut indertijd aan Beutler een beloning van f 7.494,55 had toegezegd en dat het aan die toezegging jegens Beutler gebonden bleef;

dat de Raad daarom het vonnis aldus meent te moeten verstaan, dat de Amsterdamse Kamer daarbij niet tevens een voor partij Fernhout bindende beslissing omtrent de ten laste van zijn vermogen komende beheerskosten heeft gegeven, waarin het feit, dat Fernhout als belanghebbende partij mede in het tussen Beutler en het Beheersinstituut in appèl gevoerde geding was geroepen en tot ongegrondheid en ontzegging van het appèl had

geconcludeerd, geen verandering kon brengen;

dat Fernhout derhalve ingevolge zijn tijdig ingesteld beroep alsnog kan worden ontvangen in zijn bestrijding van de rechtmatigheid van de vaststelling van het beheersloon op het door Beutler in voorschot opgenomen bedrag, op grond dat dit bedrag niet in overeenstemming is met de door deze als beheerder gepresteerde arbeid en gedane verschotten;

dat het Beheersinstituut niet heeft betwist appellants stelling, dat het in de brief van het Beheersinstituut van 5 maart 1953 genoemde bedrag van f 3.939,86 wèl een juiste waardering geeft van de door Beutler gepresteerde diensten, veeleer het Beheersinstituut dit bedrag in het andere geding als juist en redelijk heeft verdedigd;

dat de Raad derhalve termen aanwezig acht het ten laste van de beheerde vermogens komende beheersloon van Beutler op laatstgenoemd bedrag vast te stellen, hetgeen medebrengt dat, met vernietiging van de beslissing waarvan beroep, het Beheersinstituut overeenkomstig appellants primair verzoek tot teruggave van het hoger in rekening gebracht bedrag dient te worden veroordeeld, behoudens dat de Raad geen termen aanwezig acht het Beheersinstituut ook tot het betalen van rente te verplichten;

RECHTDOENDE IN HOGER BEROEP:

Vernietigt de door het Nederlandse Beheersinstituut bij brief van 18 juni 1954 gegeven beslissing, waarvan beroep;

EN OPNIEUW RECHTDOENDE:

Stelt de ten laste van het beheerde vermogen en de beheerde vermogensbestanddelen van appellant vallende beheerskosten vast op f 3.939,86;

Veroordeelt het Nederlandse Beheersinstituut tot terugbetaling aan appellant van het bedrag van f 3.554,69 (drieduizend vijfhonderd vier en vijftig gulden en negen en zestig cent);

Veroordeelt het Nederlandse Beheersinstituut in de kosten van het geding, tot deze uitspraak aan de zijde van appellant begroot op f 150.— (honderd en vijftig gulden);

Ontzegt het meer of anders verzochte.

acte van 1 augustus 1953 genoemde koper (N.C.T.B. v/h Elpewe) verkochte merken o.m. het volgende werd overeengekomen:

Overwegende, dat Wij hierbij opmerken:

- 1e. dat Ons deze beide correcties, aangebracht in de voorlopige koopovereenkomst volkomen rationeel voorkomen, nademaal de beide elementen, ten aanzien van welke deze correcties zijn aangebracht (octrooirechten en handelsmerken), vrijwel de gehele goodwill van het overgedragen bedrijf van Electrolyse Elpewe uitmaakten;
- 2e. dat het gerestitueerde bedrag ad f 44.000,—, betrekking hebbende op de niet-overdraagbare octrooirechten, *niet* betrof een onderdeel van het vermogen van de firma Electrolyse Elpewe, doch een onderdeel van het vermogen van de vennootschap volgens Duits recht Pfanhauser A.G.;
- 3e. dat ook de litigieuse merkenrechten behoorden tot het vermogen van laatstgenoemde Duitse N.V.;
- 4e. dat dan ook terecht door het N.B.I. van de totale door dit Instituut ontvangen koopsom uit het vermogen van Electrolyse Elpewe is overgeboekt naar het vermogen van Langbein Pfanhauser A.G. een bedrag van f 88.000,—, zijnde het gedeelte van de koopsom, hetwelk vertegenwoordigde de — uiteraard globaal vastgestelde — waarde van octrooirechten en merkenrechten;
- 5e. dat derhalve door de uiteindelijk vastgestelde *vermindering* van de koopsom nog slechts wordt beïnvloed het geheel en definitief aan de Staat vervallen vermogen van de Duitse N.V. (Pfanhauser A.G.) en *niet* het vermogen van Electrolyse Elpewe, tot de helft waarvan appelland Pfanhauser gerechtigd is;
- 6e. dat dientengevolge, voor het geval dat op grond van het door de koper N.C.T.B. v/h Elpewe niet bij uitsluiting van anderen kunnen gebruiken van de aan deze geïntimeerde verkochte merkenrechten een deel of het geheel van de voor deze merkenrechten aan de koper in rekening gebrachte koopsom ad f 44.000,— zal worden gerestitueerd, deze restitutie evenmin zal geschieden ten laste van het vermogen van Electrolyse Elpewe (tot de helft waarvan appelland Pfanhauser is gerechtigd), doch ten laste van het geheel en definitief aan de Staat vervallen vermogen van Pfanhauser A.G., ten aanzien waarvan appelland Pfanhauser geen belanghebbende in de zin van art. 43 E 133 is;

Overwegende, dat Wij na het bovenstaande tot de conclusie moeten komen, dat er van enige „Missverwaltung” (in de zin van de in Ons interlocutoir vonnis uitvoerig besproken Nederlands-Oostenrijkse overeenkomst) zijdens het N.B.I. q.q. de Staat, in casu geen sprake is, zodat Wij de klacht van *appelland Pfanhauser* met betrekking tot de litigieuse verkoop van het bedrijf der vennootschap Electrolyse Elpewe, tot het vermogen waarvan hij voor de helft gerechtigd is, als geheel ongegrond moeten verwerpen;

IN NAAM DER KONINGIN, rechtdoende in beroep:

A. Verklaaren de vorderingen van appelland *Pfanhauser* ongegrond en ontzeggen hem deze; enz.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Bekendmaking door de Afdeling in verband met artikel 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer

In de Nederlandse Staatscourant van 25 april 1957 No. 80 is door de Afdeling Effectneregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel bekend gemaakt, dat degene, die houder is van één of meer der in de bekendmaking genoemde effecten, waarvan de tegenwoordige bezitter niet als eigenaar is erkend, op grond van artikel 63 van het Besluit herstel rechtsverkeer verplicht is, deze effecten binnen 4 weken na dagtekening der hierboven vermelde Staatscourant, in te leveren ten kantore van haar secretariaat, Keizersgracht 105, Amsterdam. Indien hieraan geen gevolg wordt gegeven zal ten aanzien van de desbetreffende effecten artikel 64 van het Besluit herstel rechtsverkeer worden toegepast, tengevolge waarvan deze effecten hun geldigheid zullen verliezen.

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

Drienvijftigste gedeeltelijke bekendmaking van effecten als bedoeld in art. 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

In een afzonderlijk bijvoegsel van dit nummer is opgenomen de 53ste gedeeltelijke bekendmaking door de Minister van Financiën van effecten, als bedoeld in artikel 64, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer.

(Ned. Stct. 17 mei 1957, Nr. 60).

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Publicaties in de Nederlandse Staatscourant

Voorlopige erkenningen vorderingen V.V.R.A.

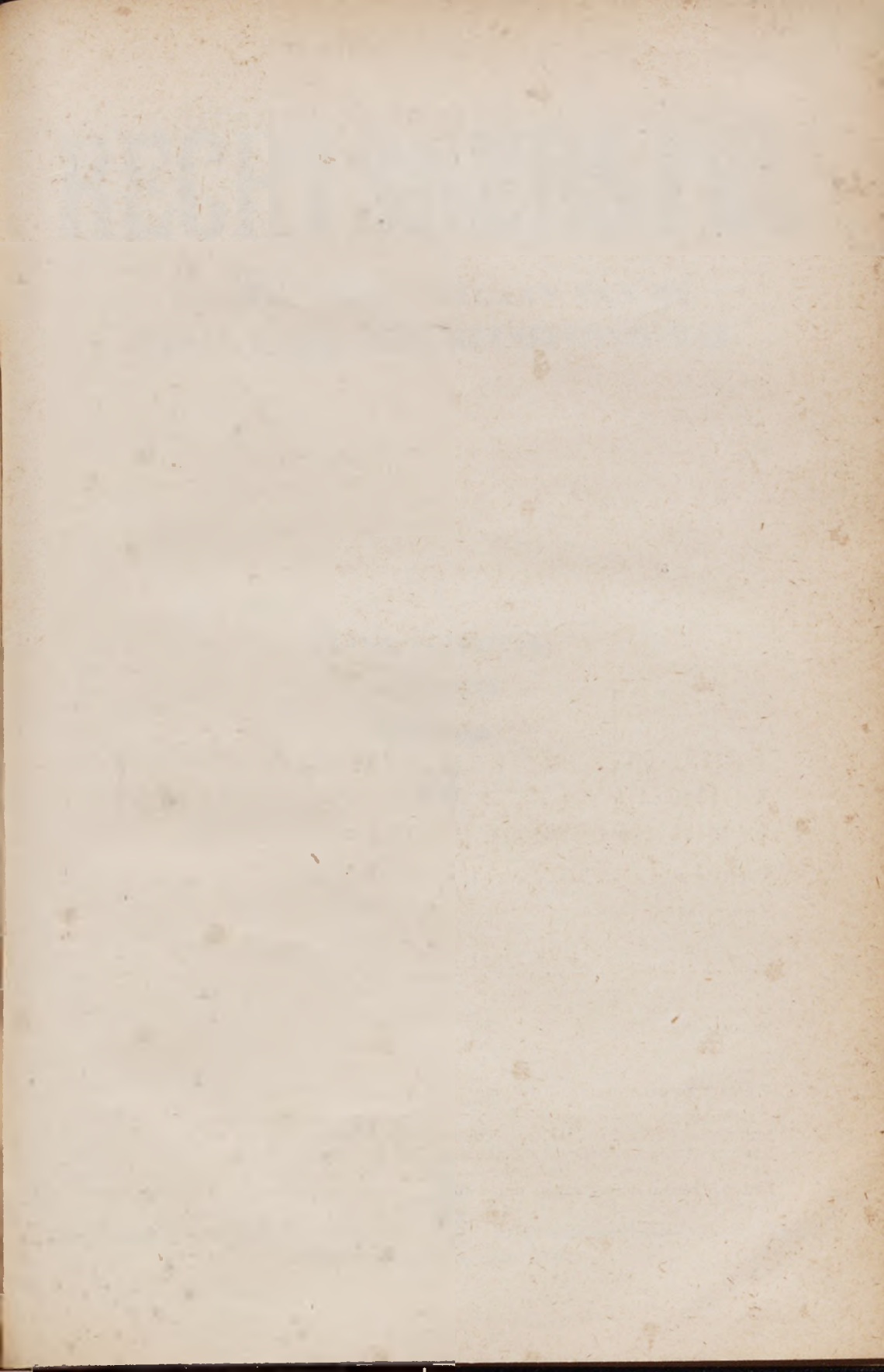
Beheerders-vereffenaars van de Stichting Vermogensverwaltungs- und Renten-Anstalt (V.V.R.A.), te Amsterdam, delen U mede, dat lijst nr. 174 van door hen voorlopig erkende vorderingen te hunnen kantore, Sarphatistraat 47-55, te Amsterdam, ter inzage is gelegd en dat gedurende één maand na heden eventuele bezwaren tegen de voorgenomen erkenning bij hen kunnen worden ingediend.

(Ned. Stct. 3 mei 1957, Nr. 85).

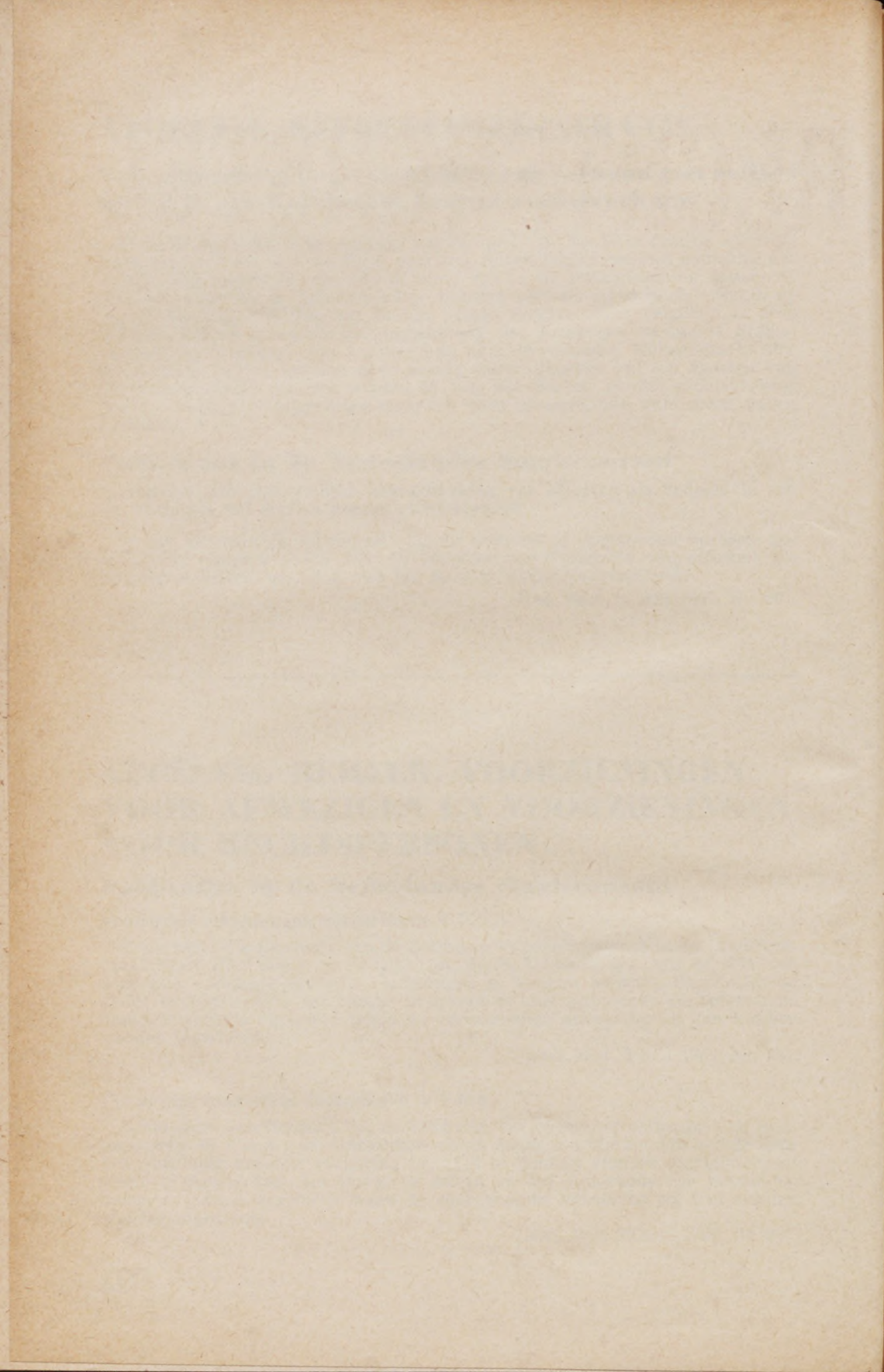
Voorlopige erkenning vorderingen V.V.R.A.

Beheerders-vereffenaars van de Stichting Vermogensverwaltungs- und Rentenanstalt (V.V.R.A.), te Amsterdam, delen mede, dat lijst nr. 175 van de door hen voorlopig erkende vordering nr. 1812 te hunnen kantore, Sarphatistraat 47-55, te Amsterdam, ter inzage is gelegd en dat gedurende één maand na heden eventuele bezwaren tegen de voorgenomen erkenning bij hen kunnen worden ingediend.

(Ned. Stct. 10 mei 1957, Nr. 90).

31943

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

ELFDE JAARGANG
JUNI 1957
NUMMER
12

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 - DEN HAAG

TEL. 85.95.85 (2 lijnen) — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 514521* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSpraak: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIER 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116033
CONCIERGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116032

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM C.
TEL. 63371 (4 LIJNEN)

CENTRAAL BUREAU VOOR
EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 105 - AMSTERDAM
TELEFOON 63371

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN
NEUHUYSKADE 94 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 774535

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

RECHTSHERSTEL

MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR
Mr. J. G. A. TEN SIETHOFF
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 514521

ABONNEMENT PER JAAR / 14,-

UITGAVE VAN

Drukkerij en uitgeverij
DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 85.95.85 - POSTGIRO 12789

VOOR

BIJZONDER
EN UNIEK
DRUKWERK

Drukkerij en uitgeverij

DE HOFSTAD N.V.

SCHEEPMAKERSSTR. 1-3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 850585

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Uitspraken van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 lid 4 E 133	63
Afdeling Effectenregistratie.	
Bekendmaking door de Afdeling in verband met art. 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer	66
Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	
Mededelingen in de Nederlandse Staatscourant	66
Afdeling Rechtspraak	
Uitspraken 57 576 t/m 57/578	pag. 1437 t/m 1444

UITSPRAKEN VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL INGEVOLGE ART. 11 LID 4 E 133

No. 172. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**,
23 januari 1957 (inzake W. H. Hilderink).

De Voorzitter verklaart zich onbevoegd tot toekenning van schadevergoeding terzake van niet-nakoming, door de wederpartij van het N.B.I., van een door dit Instituut geëffectueerde overeenkomst ten aanzien van appellants (destijds onder beheer staand) vermogen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen . . . . . enz.

Ten aanzien van de feiten: . . . . . enz.

Ten aanzien van het recht:

Post alia

Overwegende, dat appellant zijn vordering baseert op een volgens appellant door diens broeder (partij G. A. Hilderink) gepleegde „contractbreuk”, terzake van een — bij het appelrequest copieeljk overgelegde — onderhandse overeenkomst d.d. Haaksbergen, 30 december 1946, gesloten tussen partij G. A. Hilderink enerzijds en B. ten Arve in diens qualiteit van beheerder van appellant's vermogen anderzijds, tengevolge van welke „contractbreuk” appellant stelt, f 7.000,— schade te hebben geleden, welke schade hem — gelijk in

antwoord op een desbetreffende door Ons ter terechtzitting aan zijn gemachtigde gedane vraag werd medegedeeld door voornoemde gemachtigde — volgens appellant of door het N.B.I. of door G. A. Hilderink moet worden ver-
goed;

Overwegende, dat Wij Ons niet bevoegd achten, kennis te nemen van deze vordering, welke is gebaseerd op een gestelde niet-nakoming door de wederpartij van het N.B.I. van een door het N.B.I. geëffectueerde overeenkomst, welke overeenkomst zelf niet wordt aangevochten, weshalve hier geen sprake is van een beroep van een handeling, besluit of beslissing van het Beheersinstituut als bedoeld in artikel 11 lid 4 E 133;

Overwegende, dat Wij appellant als de in het ongelijk gestelde partij zullen moeten veroordelen in de proceskosten;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep:

Verklaren Ons onbevoegd om van appellant's vordering kennis te nemen;

Veroordelen ..... enz.

No. 173. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,

16 april 1957 (inzake Hubert Tholen).

Overschrijding van de beroepstermijn: kennis van de gemachtigde.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen ..... enz.

Ten aanzien van de feiten: ..... enz.

Ten aanzien van het recht:

Overwegende dat van Onzentwege aan appellant, na ontvangst van diens aan Ons gericht request van 17 april 1956, bij schrijven van 23 april 1956 door de Secretaris van de Raad is medegedeeld, dat dit request als een inleidend beroepsschrift zou worden beschouwd mits het werd aangevuld — gelijk ook later is geschied — met bepaalde gegevens; dat in bedoeld schrijven van de Secretaris echter uitdrukkelijk gewag is gemaakt van de termijn, waarbinnen requesten ex art. 11 lid 4 behoren te worden ingediend, en van niet-ontvankelijk-verklaring bij termijnoverschrijding;

Overwegende dat ten processe als door appellant onweersproken is komen vast te staan, dat bij schrijven van 13 december 1955 zijdens de Provinciale Voedselcommissaris voor Limburg aan appellants toenmalige gemachtigde is medegedeeld, dat alle tot zijn vermogen behoord hebbende percelen waren verkocht, zulks onder vermelding van de verkoopdata en de koopprijzen benevens van de instrumenterende notaris; dat appellant hiertegenover heeft gesteld, eerst geruimen tijd later van zijn gemachtigde van de verkoop te hebben kennis gekregen en zich onmiddellijk daarna — bij zijn als beroepsschrift te beschouwen schrijven van 17 april 1956 — tot Ons te hebben gewend dat zulks hem echter niet kan baten, aangezien in het belang van de rechtszekerheid de kennis van de gemachtigde moet worden aangemerkt als de kennis van appellant; dat hierbij irrelevant is dat aan de betrokken gemach-

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

No. 57/576

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
31 juli 1954 (Mrs Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Prof. Wiar-da).

Een Joods onroerend goed, gelegen te Winterswijk, is in 1944 verkocht aan Pluymackers, wonende in Duitsland, die de aankoop met Rijksmarken heeft gefinancierd.

Ingevolge art. 2 van de Wet herstel vermogensovergang Rijksmarkengebied (H 251) was deze transactie nietig.

De Afdeling Onroerende Goederen heeft ten onrechte de regresvorderingen ter zake van het rechtsherstel, ten behoeve van de gedeposeerde, toegekend aan Pluymackers in plaats van deze direkt aan de Staat toe te kennen. Door de nietige koop van Pluymackers lijdt niet deze, maar de Staat de schade, die is ontstaan, doordat de oorspronkelijke eigenaar in de eigendom is hersteld en behoren de regresvorderingen aan de Staat te worden toegekend.

(Art. 2 H251; artt. 113 a en vlg. E100)

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen het request dd. 12 september 1953 van het Nederlandse Beheersinstituut, gevestigd te 's-Gravenhage, ten deze optredende ten behoeve van de Staat der Nederlanden, waarbij in beroep wordt gekomen tegen een regeling inzake een rechtsherstelgeschil tussen partijen door de Afdeling Onroerende Goederen van deze Raad bij besluit van 12 augustus 1953 no 95 vastgesteld (gepubliceerd in Rechtsherstel 8ste jaargang, Januari 1954 nr 7, pagina 80 e.v.);

Gelezen het antwoord dd. 26 oktober 1953 van Johann Josef Pluymackers, bouwkundige, wonende te Utrecht, ten deze domicilie kiezende te Zeist ten kantore van zijn gemachtigde Mr R. van Heyst, hebbende de andere gerequesteerden zich gerefereerd aan het oordeel van de Raad;

Gehoord requestant en gerequesteerde Pluymackers (hierna ook gerequesteerde te noemen) ter terechtzitting van donderdag 17 juni 1954, het Nederlandse Beheersinstituut vertegenwoordigd door Mr J. W. B. Haaxman

en gerequesteerde bij monde van zijn gemachtigde voornoemd;

Gelet op de overgelegde stukken;

Overwegende, dat blijkens de beslissing van de Afdeling Onroerende Goederen, welke in haar geheel geacht moet worden hier te zijn geïnsereerd, en blijkens de verklaringen van partijen vast staat, dat een aan partij van Gelder in eigendom toebehorend, te Winterswijk gelegen, perceel op 4 mei 1943 door de N.G.V. is verkocht aan partij Oenning, die dit perceel op 23 februari 1944 op zijn beurt heeft verkocht aan Pluymackers, die op dat ogenblik te Eschweiler in Duitsland woonde en ter financiering van de kooprijks Marken naar Nederland deed overmaken, die in Nederland in guldens werden omgezet;

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut op grond van deze laatste feiten heeft betoogd, dat ten deze de Wet herstel vermogensovergang Rijksmarkengebied van 18 juli 1947 Stbl. H 251 toepasselijk is, weshalve naar zijn mening, krachtens art. 2 lid 1, laatste zin van deze wet het litigieuze onroerend goed van rechtswege is overgegaan op de Staat en de partij Pluymackers niet als belanghebbende bij dit geding van rechtsherstel mag worden aangemerkt;

Overwegende, dat de Afdeling Onroerende Goederen bij zijn beslissing echter heeft overwogen, dat genoemde Wet in art. 13 te kennen geeft, dat de bepalingen dezer Wet de bevoegdheden in het Besluit Herstel Rechtsverkeer toegekend aan de Raad voor het Rechtsherstel tot het verlenen van rechtsherstel onverminderd van kracht laten, zodat het onderhavige rechtsherstel zal moeten worden beoordeeld naar de bepalingen van het Besluit E 100, terwijl de uitvoering van meergenoemde Wet niet aan de Afdeling Onroerende Goederen is opgedragen en deze mitsdien niet bevoegd is om te oordelen over de toepassing van gemelde Wet op het onderhavige onroerend goed;

Overwegende, dat de Afdeling Onroerende Goederen daarop partij van Gelder als eigenaar van het litigieuze goed heeft erkend en een regeling heeft vastgesteld, waarbij zij onder meer de overgang van rechtswege van dit goed

op de Staat heeft nietig verklaard en voorts aan partij Pluymackers een verplichting tot betaling van een zekere som aan van Gelder heeft opgelegd, doch anderzijds onder IV van haar beslissing deze laatste heeft bevolen zekere door hem van de N.G.V. en van L.V.V.S. te ontvangen bedragen te verrekenen met partij Pluymackers en ook (onder V) aan Oenning heeft opgelegd een zekere som aan Pluymackers te betalen;

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut zijn grieven tegen de beslissing van de Afdeling Onroerende Goederen als volgt heeft geformuleerd:

1. „ten onrechte heeft de Afdeling Onroerende Goederen overwogen, dat zij niet bevoegd is om te oordelen over de toepassing van de Markenwet op het onderhavige onroerende goed;
2. ten onrechte heeft de Afdeling Onroerende Goederen overwogen, dat partij Pluymackers als belanghebbende is aan te merken;
3. ten onrechte heeft de Afdeling Onroerende Goederen — wat er zij van de juistheid van de overweging omtrent de „nietigheid” van de verkopen en leveringen — aan deze overweging de conclusie verbonden, dat partij Pluymackers nimmer de eigendom heeft bezeten en deze eigendom dus niet van rechtswege kan zijn overgegaan op de Staat;
4. ten onrechte heeft de Afdeling Onroerende Goederen overwogen, dat tussen partij Pluymackers en de Staat geen rechtsbetrekking is ontstaan;”

en derhalve in beroep heeft geconcludeerd, dat:

- a. „de uitkering van een (ev.) restant, als bedoeld onder IV van de regeling, waarvan beroep, door partij van Gelder behoort te geschieden aan het Beheersinstituut (de Staat);
- b. de betaling door partij Oenning als bedoeld onder V van de regeling behoort te geschieden aan het Beheersinstituut (de Staat);”

en heeft verzocht:

„de regeling van de Afdeling Onroerende Goederen d.d. 12 augustus 1953, waarvan beroep, te vernietigen en een nieuwe regeling vast te stellen met in achtneming van het hierboven gestelde; een en ander met veroorde-

ling van partij Pluymackers in de kosten van dit geding.”

Overwegende, dat gerequesteerde Pluymackers ter terechtzitting volkomen heeft erkend, dat hij ten tijde van de koop van het onderhavige perceel in Duitsland woonde zodat over de toepasselijkheid van art. 2 der Wet van 18 juli 1947 ten aanzien van dit **onroerend goed** tussen partijen geen verschil van mening bestaat, doch Pluymackers meent, dat genoemde Wet geenszins toepasselijk is en toepasselijk kan zijn op de bij de beslissing van de Afdeling Onroerende Goederen aan hem toegekende **vorderingen** op van Gelder en op Oenning, welke vorderingen immers eerst ontstonden bij en door de beslissing van genoemde Afdeling, dus **na afloop** van het in art. 2 dier Wet genoemde tijdvak, zodat van een **overgang** van die **vorderingen**, krachtens dit art. 2 van hem op de Staat **geen sprake** kan wezen;

Overwegende, dat het betoog van Pluymackers in zoverre juist is, dat van een **overgang** op de Staat van aan hem in 1953 door de Afdeling Onroerende Goederen toegewezen vorderingen, krachtens de meergenoemde Wet van 1947, inderdaad geen sprake kan zijn, doch deze vorderingen door de Afdeling Onroerende Goederen niet aan Pluymackers doch direkt aan de Staat hadden behoren te worden toegekend;

Overwegende, dat toch over de overgang van rechtswege op de Staat, krachtens de Wet van 1947, van het door Pluymackers gekochte onroerend goed, geen twijfel bestaat;

dat de Afdeling Onroerende Goederen, bij de bevestiging van partij van Gelder als eigenaar van het perceel, dan ook terecht (onder I van haar beslissing) de overgang van rechtswege van het onroerend goed op de Staat heeft nietig verklaard;

dat ook terecht de Afdeling (onder III van haar beslissing) Pluymackers heeft veroordeeld het door partij van Gelder gederfd (en door Pluymackers feitelijk genoten exploitatiesaldo) aan partij van Gelder terug te betalen;

dat echter de partij die door het herstel van partij van Gelder in de eigendom van het perceel schade lijdt, niet meer is partij Pluymackers, die door de Wet van 1947 het perceel heeft verloren, doch de Staat, weshalve ook aan de Staat de regres-vorderingen ter zake behoren te worden toegekend;

dat het immers volkomen in strijd

zou zijn met de ratio van de Wet van 1947, indien hij, die door de werking van deze wet enig vermogensbestand-deel verloor, bij het herstel van de ge-deposseerde eigenaar in de eigendom van dit vermogen daarvoor enige ver-goeding zou ontvangen;

Overwegende, dat de beslissing van de Afdeling Onroerende Goederen mits-dien niet in stand kan blijven, doch de vorderingen welke onder IV en V van die beslissing aan Pluymackers werden toegewezen, moeten worden toegekend aan de Staat;

Overwegende omtrent de kosten, dat de kosten van het rechtsherstel ten be-drage van f 327,50, welke door partij van Gelder waren voorgeschoten, en de kosten van de juridische raadsman van van Gelder ad f 192,50, welke kosten niet ten laste van van Gelder mogen blijven of komen, en welke door de Af-deling voor de helft ten laste van Pluy-mackers waren gebracht, thans door de Staat behoren te worden gedragen, doch Pluymackers met zijn eigen kos-ten voor de Afdeling Onroerende Goe-deren gemaakt, behoort te blijven belast;

dat de kosten in beroep welke door de Staat zijn gemaakt moeten worden gebracht ten laste van Pluymackers, de tegensprekende en in het ongelijk ge-stelde partij;

RECHTDOENDE:

Wijst de vordering in beroep ten dele en als volgt toe:

Wijzigt de beslissing dd. 12 augustus 1953 no 95 van de Afdeling Onroerende Goederen in zoverre dat:

sub IIIb wordt gelezen:

„De Staat betale aan partij van Gel-der:

voor kosten van het rechtsherstel, wel-ke door partij van Gelder zijn voorge-schoten en voor bijdrage in haar kosten van juridische bijstand f 259,50”;

Het „Totaal f 1.169,18” vervalt;

sub IV:

in stede van „uit te keren aan partij Pluymackers” wordt gelezen: „uit te keren aan de Staat”;

sub V:

in stede van „partij Oenning betale aan partij Pluymackers” wordt gele-zen: „partij Oenning betale aan de Staat”; ook in de tweede zin worde in stede van „Pluymackers” gelezen „de Staat”;

sub VI:

in stede van „Pluymackers” worde gelezen: „de Staat”;

Bevestigt voor het overige de beslis-sing waarvan beroep;

Voordeelt partij Pluymackers in de kosten van het geding in beroep, aan de zijde van de Staat tot op heden begroot op f 125, —(honderdvijfentwin-tig gulden).

No. 57/577

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 oktober 1954 (Mrs de Gaay Fortman, Schreuder en Baron van der Feltz).

Tegen de beslissing van de Afdeling Effectenregistratie, gegeven in zake Er-ven de Jong/Renes is laatstgenoemde in appel gekomen. In verband met het aanvaarde aanbod van het Waarborg-fonds door Renes heeft deze bij de pro-cedure geen belang. Partij Weening, die het effect in 1941 heeft gekocht en in 1942 bij Lippmann heeft ingeleverd, heeft in deze procedure geïnterven-eerd en verzocht in de eigendom van het betwiste effect te worden hersteld.

Partij de Jong heeft gesteld, dat de verkoop een gedwongen verkoop is geweest i.v.m. de Beursvoorschriften 1941 t.a.v. geldleningen, waarvoor cer-tificaten van Amerikaanse aandelen in onderpand waren gegeven.

De Beursvoorschriften 1941 gaven an-dere mogelijkheden om met behoud van de Amerikaanse certificaten het onder-pand te vervangen, zodat de verkoop vrijwillig is geweest, in het midden la-tende of de Beursvoorschriften 1941 een maatregel zijn als bedoeld in art. 25 K. B. E 100.

Partij Weening toegelaten als tussen-komende partij.

Beslissing Afd. Effectenregistratie vernietigd. Weening hersteld in de eigendom van het ten processe bedoelde effect, met terugwijzing van de zaak naar de Afd. Eff. Reg.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer — E 100 — artt. 54, 68, 132).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.,
Gezien de stukken, waaronder:

a. een beslissing van de Afdeling Ef-fectenregistratie van de Raad, op 18 augustus 1953 aan partijen toegezon-den en gegeven tussen de Erven F. W.

de Jong te Gorredijk en A. Renes, wonende te Amstelveen, waarbij de Erven de Jong voornoemd zijn hersteld in de eigendom van 1 certificaat à 10 shares Shell Union Oil Corp. no. 145322;

- b. een verzoekschrift van **A. Renes** voornoemd op 10 september 1953 bij de Raad ingekomen, waarbij deze in hoger beroep komt van voormelde beslissing;
- c. een verzoekschrift van S. Weening (gemachtigde mr G. Santcroos), wonende te Laren (N.H.), strekkende tot tussenkomst in het geding tussen de **erven F. W. de Jong en A. Renes**;
- d. het dossier in eerste aanleg;

Gehoord partijen ter zitting van de Raad van 30 juni 1954 en wel de Erven F. W. de Jong bij monde van R. Th. de Jong, A. Renes bij monde van mr Th. H. J. Dorrestein en S. Weening bij monde van mr G. Santcroos;

Overwegende dat verzoeker Renes, die na de uitspraak van de Afdeling Effectenregistratie een hem door het Waarborgfonds gedaan aanbod heeft aanvaard, geen belang meer heeft bij het door hem ingestelde hoger beroep, zodat hetgeen hij ter ondersteuning daarvan heeft aangevoerd, buiten beschouwing kan blijven;

Overwegende, dat verzoeker Weening als tussenkomende partij verzocht heeft in stede van de Erven F. W. de Jong in de eigendom van het onderhavige effect te worden hersteld op grond van het feit, dat hij de eigendom van dit effect, hetwelk hij op 27 juni 1941 door bemiddeling van de Amsterdamse Bank in regelmatig beursverkeer heeft gekocht, op 18 juli 1942 tengevolge van inlevering bij L.V.V.S. anders dan op rechtmatige wijze heeft verloren;

Overwegende dat de Erven F. W. de Jong stellen, dat hun rechtsvoorganger het onderhavige effect, hetwelk deze geruime tijd vóór 10 mei 1940 had gekocht, als gevolg van de uitvaardiging der Beursvoorschriften 1941, waarbij o.a. ten aanzien van geldleningen, waarvoor certificaten van Amerikaanse aandelen in onderpand waren gegeven, bepaalde voorschriften werden gesteld, op 27 juni 1941 heeft verkocht;

Overwegende dat de Erven F. W. de Jong zich op het standpunt stellen, dat deze verkoop is een gedwongen ver-

koop, tengevolge waarvan de eigendom van het effect op andere dan op rechtmatige wijze voor hen is verloren gegaan, althans dat deze verkoop is geschied onder onbehoorlijke invloed van of vanwege personen of instanties door of vanwege de vijand met macht bekleed als bedoeld in art. 25 van het K.B. E 100, zodat het achterwege laten van het ingrijpen, omschreven in art. 23 van voormeld Besluit onredelijk zou zijn;

Overwegende ten aanzien van het verzoek tot tussenkomst:

dat, gelijk uit de brief van de Afdeling Effectenregistratie van 16 september 1953 volgt, de onderhavige beslissing is gewezen zonder rekening te houden met een door verzoeker Weening tijdig ingediende oppositie, zodat verzoeker Weening alsnog als tussenkomende partij in dit geding behoort te worden toegelaten;

Overwegende ten aanzien van de hoofzaak:

dat de Beursvoorschriften 1941 voor certificaten van Amerikaanse aandelen, uitgevaardigd op 8 april 1941 door de Secretaris-Generaal van Financiën geen voorschrift inhielden, hetwelk wijlen F. W. de Jong dwong tot verkoop van het onderhavige effect over te gaan, maar een regeling voorschreef, volgens welke geleidelijk de schuld, waarvoor een certificaat als het onderhavige in onderpand was gegeven, diende te worden afgelost of het onderpand door andere effecten te worden vervangen op zodanige wijze, dat de schuldenaar alle gelegenheid had om aan die bepalingen te voldoen zonder tot verkoop van het onderpand genoodzaakt te zijn;

dat wijlen F. W. de Jong van de hem ingevolge meergenoemde Beursvoorschriften 1941 gegeven mogelijkheden echter geen gebruik heeft gemaakt, doch het onderhavige effect ter beurze heeft doen verkopen;

dat niet gebleken is, dat wijlen F. W. de Jong in de onmogelijkheid verkeerde gebruik te maken van de mogelijkheden om tot afwikkeling van zijn schuld overeenkomstig meergenoemde Beursvoorschriften 1941 te geraken zohet effect te verkopen;

dat onder die omstandigheden de in opdracht van wijlen F. W. de Jong plaats gehad hebbende verkoop van het onderhavige effect niet beschouwd kan worden op grond van deze Beursvoorschriften te zijn geschied noch

daarvan het onvermijdelijke gevolg te zijn;

dat derhalve in het midden gelaten kan worden of deze Beursvoorschriften 1941 te beschouwen zijn als een maatregel als bedoeld in art. 25 K.B. E 100;

dat echter, indien aangenomen zou moeten worden dat ten deze van een „gedwongen” verkoop sprake is geweest, de Raad aannemelijk acht gemaakt, dat ingrijpen als bedoeld in art. 23 K.B. E 100 in het onderhavige geval onredelijk zou zijn, omdat wijlen F. W. de Jong op verschillende andere wijzen dan door verkoop aan zijn uit de Beursvoorschriften 1941 voortvloeiende verplichting had kunnen voldoen;

RECHTDOENDE:

Laat S. Weening toe als tussenkomende partij in dit geding;

Vernietigt de beslissing van de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel, op 18 augustus 1952 tussen de Erven F. W. de Jong enerzijds en A. Renes anderzijds genomen met betrekking tot 1 certificaat à 10 shares Union Oil Corporation no. 145322;

Wijst af het verzoek van de Erven F. W. de Jong tot herstel van recht;

Herstelt Weening in de eigendom van voormeld effect;

Wijst de zaak terug naar de Afdeling Effectenregistratie om deze met inachtneming van deze uitspraak af te doen;

Veroordeelt de Erven F. W. de Jong in de kosten van het geding tot aan deze uitspraak aan de zijde van S. Weening gevallen en begroot op f 75,—.

Compenseert overigens de kosten zodanig dat iedere partij haar eigen kosten draagt;

No. 57/578

RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING RECHTSpraak 's-GRAVENHAGE 17 januari 1955 (Mrs Block, Versteeg en Zorab).

Na het in werking treden van de Bestemmingswet (Wet van 20 juli 1951 Stbl. 311) is het N.B.I. o.m. niet langer bevoegd ontvijandingsverklaringen af te geven, maar de bevoegdheid van het N.B.I. om te beslissen, dat iemand wel als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt, is onaangetast gebleven.

Het N.B.I. — en ook de Raad in be-

roep — is na 26 juli 1951, indien geen verzoekschrift vóórdien is aanhangig gemaakt, niet meer bevoegd te beslissen, dat appellant de Duitse nationaliteit niet heeft en dat zijn vermogen aan hem moet worden teruggegeven, maar de Raad is wel bevoegd te beslissen, dat het N.B.I. terecht appellant als Duitser heeft aangemerkt.

De verklaring van de Regieringspräsident te Osnabrück, dat appellant de Duitse nationaliteit niet bezit, bindt de Raad niet.

Beslissing N.B.I., dat appellant een persoon van Duitse nationaliteit is, bekrachtigd.

(Art. 5 Bestemmingswet; artt. 2, 43 E 133).

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gelezen:

1) het op 12 september 1953 ter Griffie van de Afdeling Rechtspraak ingekomen verzoekschrift d.d. 11 september 1953 van Jan Hindrik Hindriks, wonende te Rheezeerveen 05, gemeente Hardenberg, te dezer zake woonplaats kiezende te Zwolle aan de Burgemeester van Royensingel no. 6 ten kantore van Mr. G. H. Kramer advocaat en procureur, die het verzoekschrift heeft ondertekend, waarmede in beroep gekomen wordt van de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut, vervat in de brief van de Vertegenwoordiger van dit Instituut (N.B.I.) te Arnhem d.d. 15 augustus 1953 aan Mr. G. H. Kramer vd., welke brief in extenso luidt:

„In aansluiting op onze brief van 9 juli j.l. en onder verwijzing naar de „voorgaande correspondentie met U „gevoerd over de nationaliteit van „bovengenoemde delen wij U mede „dat betrokkene door ons blijft aangemerkt als een persoon die de „Duitsnationaliteit bezit en derhalve „valt onder de bepalingen van het „Besluit E 133 artt. 2, 3, en 10.
„Het ligt in ons voornemen de ver- „koop van zijn bedrijf over één „maand ter hand te nemen, tenzij „door U appel wordt aangetekend bij „de afdeling Rechtspraak van de „Raad voor het Rechtsherstel over- „eenkomstig art. 43 van het K.B. E „133.”

terwijl in beroep wordt gevorderd: voormelde beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut te Arnhem te vernietigen en te verklaren dat de arti-

kelen 2, 3 en 10 van het Koninklijk Besluit E 133 op verzoeker niet van toepassing zijn.

2) voormelde brief d.d. 15 augustus 1953 in originali;

3) het schriftelijk antwoord van het N.B.I. d.d. 11 december 1953, concluderend tot ontzegging van de vordering van appelland;

Gehoord ter terechtzitting van 11 oktober 1954 appelland in persoon, Mr. L. F. Canté, advocaat en procureur te Zwolle, occuperend voor Mr. G. H. Kramer en het N.B.I. bij monde van Mr. J. H. A. Dubois;

Gelet op de overgelegde en voorgehouden bescheiden;

Overwegende, dat het beroep tijdig is gedaan, terwijl het ook overigens ontvankelijk is;

Overwegende, dat als erkend en gestaafd door overgelegde bescheiden ten deze vaststaat:

dat appelland zich met een verzoekschrift d.d. 25 juli 1950 heeft gewend tot de Vertegenwoordiger van het N.B.I. te Arnhem, waarin hij het verzoek deed te zijnen opzichte een ontvrijdingsverklaring uit te spreken; dat appelland in dit verzoekschrift uitdrukkelijk heeft gesteld, dat hij reeds sinds 1916 de Duitse nationaliteit heeft verloren en ten hoogste als staatloos kan worden aangemerkt; dat het N.B.I. bij zijn beschikking van 15 februari 1951 met toepassing van de voor ontvrijding van hier te lande met vergunning tot voortgezet verblijf gevestigde Duitsers geldende regelen het verzoek heeft afgewezen met de navolgende motivering:

„Overwegende, dat het Nederlandse „Beheersinstituut beschikt over gegevens, volgens welke onder meer „betrokkene te eniger tijd gedurende „de Duitse bezetting van Nederland:

„a. lid is geweest van de N.S.D.A.P.
„b. een leidende functie heeft bekleed bij de N.S.V.;

„Overwegende, dat voorts uit evenbedoelde gegevens is gebleken, dat „betrokkene tijdens de Duitse bezetting van Nederland als Rijksduitserser op de voorgrond trad en prat „ging op zijn functie van Ortsgruppenamtsleiter der N.S.V.; „dat hij omgang had met de beruchte „SSer Hoffmann en veel in het kamp „der S.S. te Hardenberg vertoefde; „dat hij onbehoorlijk optrad tegen

„Nederlandse ambtenaren en be- „weerde niets met de Nederlandse „wetten te maken te hebben; dat de „goedwillende Duitsers bang voor „hem waren en dat ook na de bevrijding, toen hij in een internerings- „kamp vertoefde, zijn houding nog „geheel Duits was; „Overwegende, dat betrokkene zich „aldus anti-Nederlands, althans pro- „Duits heeft gedragen;”

Overwegende, dat uit het voengeregulateerde blijkt dat het N.B.I. appelland ondanks zijn stelling omtrent zijn staatloosheid als Duitser heeft aangemerkt, terwijl mede vaststaat, dat appelland geen beroep heeft aangetekend van voormelde beschikking van het N.B.I. dd. 15 februari 1951;

Overwegende, dat Mrs. Canté en Dubois na uitdrukkelijke ondervraging ter terechtzitting hebben verklaard, dat in de periode van 15 februari 1951 tot 26 juli 1951 tussen appelland of zijn gemachtigde en het N.B.I. geen correspondentie is gevoerd over het vijandelijk-onderdaanschap van appelland;

Overwegende, dat derhalve vaststaat, dat er geen verzoekschrift van appelland, waarin hij het N.B.I. afgifte verzoekt van een verklaring dat hij niet of niet langer vijandelijk onderdaan is, dat ingediend is in voormelde periode en waarop nog geen beslissing is genomen, bestaat;

dat het wèl-bestaan van zulk een verzoekschrift ingevolge art. 14 van de wet van 20 juli 1951 (Stbl. 1951 no. 311) een vereiste is, wil het N.B.I. alsnog bevoegd zijn zulk een verklaring af te geven aan „onderdanen van Duitsland”. tot wie het N.B.I. appelland in verband met de in art. 1 dier wet gegeven begripsomschrijving van „onderdaan van Duitsland” acht te behoren;

dat immers krachtens artikel 5 juncto art. 17 lid 2 van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no 311 het N.B.I. behoudens het bepaalde in art. 14 dier wet niet meer bevoegd is tot de verrichtingen bedoeld in art. 34 lid 1 onder b t/m f en art. 37 B.V.V.;

dat het N.B.I. dus, nu genoemde wet op 24 juli 1951 in werking is getreden, na 24 juli 1951 geen verklaringen, dat een persoon geen vijandelijk onderdaan is, dan wel ontvrijdingsverklaringen meer mag afgeven en vroeger genomen afwijzende beschikkingen niet meer vermag in te trekken;

dat het voorbehoud van art. 14 dier wet luidens de bewoordingen van dit artikel slechts betrekking heeft op vóór 26 juli 1951 te 12 ure bij het N.B.I. ingediende verzoekschriften, nu de artt. 3 en 4 van die wet op 26 juli 1951 te 12 ure in werking zijn getreden terwijl het N.B.I. in het 2e lid van genoemd art. 14 bevoegd verklaard wordt op deze verzoekschriften te beschikken, of het betrokken vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats gekomen is, al dan niet zal worden teruggegeven.

Overwegende, dat in casu zulk een vóór 26 juli 1951 ingediend verzoekschrift niet bestaat, doch het onderhavige beroep is gericht tegen de beslissing van het N.B.I. in de brief van 15 augustus 1953, inhoudende, dat het N.B.I. appelland als een persoon, die de Duitse nationaliteit heeft, beschouwt en hem dus als zodanig als vijandelijk onderdaan heeft aangemerkt krachtens art. 2 sub 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (B.V.V.);

Overwegende, dat het N.B.I. tot het nemen van zulk een beslissing inderdaad nog bevoegd is na het in werking treden van de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no. 311, daar — zoals reeds overwogen — in art. 5 dier wet het N.B.I. o.m. niet langer bevoegd wordt verklaard tot het afgeven van verklaringen, dat iemand niet of niet langer als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt, maar de bevoegdheid van het N.B.I. om te beslissen, dat iemand wel als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt, onaangetaast is gebleven; dat het N.B.I. in zijn brief van 15 aug. 1953 door te beslissen, dat appelland blijft aangemerkt als een persoon, die de Duitse nationaliteit bezit, mede heeft vastgesteld, dat zijn vermogen als vijandelijk vermogen in eigendom op de Staat der Nederlanden is overgegaan, doch het N.B.I. niet meer bevoegd was te beslissen, dat appelland die nationaliteit niet heeft en dat dit vermogen aan appelland als ten onrechte in beheer genomen moet worden teruggegeven;

Overwegende, dat ook de Raad in casu deze laatste bevoegdheid mist, doch wel in beroep kan beslissen, dat het N.B.I. terecht appelland als Duitser heeft aangemerkt, terwijl, indien het College als zijn mening uitspreekt, dat dit ten onrechte is geschied, het toch niet meer de bevoegdheid heeft daaraan rechtsgeldig een beslissing

van teruggave van vermogen te verbinden, daar het nemen van deze beslissing in strijd met de wet van 20 juli 1951 Stbl. 1951 no 311 zou zijn; * Overwegende, dat appelland voor zijn stelling, dat hij niet de Duitse nationaliteit bezit, doch uiterlijk sedert eind 1918 staatloos is, een beroep doet op een door hem overgelegde verklaring van de „Regierungspräsident“ te Osnabrück d.d. 5 november 1953, welke woordelijk luidt:

„Es wird hiermit bescheinigt, dass der „Jan Hindrik Hindriks, geboren am „1.8.1894 in Emlichheim, Kreis Graf- „schaft Bentheim, im Jahre 1916 aus „dem deutschen Heeresdienst ausge- „schieden und als Fahnenflüchtiger „über die Reichsgrenze nach Holland „geflüchtet ist. Hindriks hält sich seit- „dem in Holland auf.

„Auf Grund des § 26 des Reichs- und „Staatsangehörigkeitsgesetzes vom 22. „7.1913 hat Jan Hindrik Hindriks die „deutsche Staatsangehörigkeit spätes- „tens mit Ablauf des Jahres 1918 ver- „loren.

„Osnabrück, den 5. November 1953.

Der Regierungspräsident

Im Auftrage:

w.g. onleesbaar

„Verwaltungsgebühr 100,— DM

„Geb.-Kontrolle: I 4 PA Sta A 7/307/53
Stempel Der Regierungsdienst OSNA-
BRÜCK.”

Overwegende, dat appelland omtrent deze verklaring heeft aangevoerd, dat hierdoor zonder meer is bewezen, dat appelland zijn Duitse nationaliteit heeft verloren en uiterlijk sedert eind 1918 staatloos is, alsmede dat ook de Nederlandse rechter aan deze ambtelijke verklaring gebonden is;

Overwegende, dat de Raad deze stelling verwerpt; dat immers de Rechter aan de hand van vaststaande feiten moet oordelen, of enig rechtsgevolg is ingetreden en ook bij beslissingen omtrent nationaliteit zelfstandig heeft te beoordelen, of uit de vaststaande feiten krachtens de geldende wettelijke bepalingen een bepaalde nationaliteit voortvloeit; dat daarbij het inzicht van de buitenlandse rechter een richtsnoer voor de Nederlandse rechter kan zijn, doch deze laatste niet gebonden is aan een uitspraak van een Duitse „Verwaltungs- behörde“ evenmin als hij op het punt

van nationaliteitsbeslissingen gebonden is aan verklaringen of uitspraken omtrent nationaliteit van een Nederlandse administratieve instantie; dat zulke verklaringen wel bewijs kunnen bijbrengen omtrent feiten waarop de rechter zijn beslissing zal gaan gronden, doch de door de administratieve instantie betrokken rechtsconclusie de rechter niet bindt;

Overwegende, dat de „Bescheinigung“ van de „Regierungspräsident“ te Osnabrück in het licht van het vorenoverwogene beschouwd, niet de feiten inhoudt, die de conclusie wettigen, dat appellant door „Fahnenflüchtigkeit“ zijn Duitse nationaliteit heeft verloren krachtens § 26 des Reichs- und Staatsangehörigkeitsgesetzes vom 22-7-1913.

Overwegende, dat het tweede lid van genoemde §26 luidt:

„Ein fahnenflüchtiger Deutscher der im „Inland weder seinen Wohnsitz noch „seinen dauernden Aufenthalt hat, verliert seine Staatsangehörigkeit mit „dem Ablauf von zwei Jahren nach Bekanntmachung des Beschlusses, durch „den er für fahnenflüchtig erklärt worden ist. Diese Vorschrift findet keine „Anwendung auf Mannschaften der „Reserve der Land- oder Seewehr und „der Ersatzreserve, die für fahnenflüchtig erklärt worden sind weil sie einer „Einberufung, zum Dienste keine Folge geleistet haben, es sei denn, dasz „die Einberufung, nach Bekanntmachung der Kriegsbereitschaft oder „nach Anordnung der Mobilmachung erfolgt ist“.

Overwegende, dat de in deze § vermelde beslissingen genomen moesten worden door de „ortlich und sachlich zuständige Gerichte“, terwijl „Bekanntmachung des Beschlusses gewöhnlich im Reichsanzeiger geschah aber auch in anderen Blättern erfolgen konnte“ (H. Achler — Die Voraussetzungen der Staatenlosigkeit nach geltendem deutschen Recht, 1931)

Overwegende, dat weliswaar krachtens „Erlass“ van 3 mei 1916 van de Pruisische minister van oorlog gedurende de eerste wereldoorlog van 1916 af „Fahnenflüchterklärungen“ niet meer in de zin van § 26 lid 2 bekend zijn gemaakt, doch hieruit niet de conclusie getrokken mag worden, dat het

rechtsgevolg van verlies van de „Deutsche Staatsangehörigkeit“ nu intrad zonder dat de door de wet vereiste bekendmaking van het „Beschluss“ van de „Fahnenflüchterklärung“ had plaats gehad, daar zulk een minister zonder uitdrukkelijke delegatie in de wet zelve niet bevoegd geacht kan worden het voldoen aan een wettelijk vereiste ter zijde te schuiven;

dat bovendien veeleer aangenomen moet worden, dat genoemde minister van oorlog die bekendmaking niet meer wenste om het verlies van de „Staatsangehörigkeit“ door de „Fahnenflüchtigen“ tegen te houden en dit geheel in overeenstemming is met het feit, dat tenslotte voornoemde § 26 is ingetrokken bij § 5 van de „Verordnung zur Regelung von Staatsangehörigkeitsfragen vom 20 Januar 1942“;

Overwegende, dat in de overgelegde „Bescheinigung“ niets vermeld staat omtrent het feit van de plaats gehad hebbende bekendmaking van een „Beschluss“ van „Fahnenflüchterklärung“, terwijl de redactie van die „Bescheinigung“ het aan gereede twijfel onderhevig doet zijn, of er wel zulk een „Beschluss“ van een „Gericht“ bestaat als mede of een bekendmaking heeft plaats gehad, daar voldoening aan de wettelijke bepaling van § 26 het aangeven van de juiste datum van het verlies van de „Staatsangehörigkeit“ mogelijk maakt, terwijl de „Bescheinigung“ vaag luidt: „spätestens mit Ablauf des Jahres 1918“;

Overwegende, dat naar 's Raads oordeel het N.B.I. naar juistheid appellant destijds heeft aangemerkt als een persoon van Duitse nationaliteit en op grond hiervan als vijandelijk onderdaan, zodat de aangevallen beslissing, vervat in de brief van de Vertegenwoordiger van het N.B.I. te Arnhem d.d. 15 augustus 1953 als juist moet worden bekrachtigd.

RECHTDOENDE:

Bekrachtigt de beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut ten aanzien van appellant, vervat in de brief van de Vertegenwoordiger van dat Instituut te Arnhem d.d. 15 augustus 1953 aan Mr. G. H. Kramer.

tigde door tussenkomst van de Interessengemeinschaft te Waldfeucht opdracht zou zijn verstrekt; dat appellant derhalve wegens overschrijding van de beroepstermijn niet in zijn beroep kan worden ontvangen ;

Overwegende ten overvloede:

dat appellant, ook indien hij in zijn beroep niet tardief zou zijn geweest, niet in zijn vordering had kunnen slagen; dat immers de verkoop van alle percelen perfect was geworden alvorens met grote mate van waarschijnlijkheid kon worden verwacht, dat aan appellant zijn vermogen of hetgeen daarvoor in de plaats was gekomen zou worden teruggegeven, zijnde, nadat met de kopers volledige overeenstemming was bereikt, door het N.B.I. formeel toestemming gegeven tot de verkoop aan partij Coenen van perceel D 4270, tot de verkoop aan partij Graus van een gedeelte van het perceel F 3691 en tot de verkoop aan partij Op 't Veld van het resterende gedeelte van laatstgenoemd perceel bij schrijven van 31 mei 1951, L.R.A. 82035, tot de verkoop aan partij Graus van perceel F 3700 bij schrijven van 24 september 1952, L.R.A. 102;

dat toch het N.B.I. eerst na laatstgenoemde datum, namelijk op 30 juli 1953, uit een door de Afdeling Rechtspraak aan dit Instituut toegezonden copie van appellant's beroepschrift heeft vernomen, dat appellant beroep had ingesteld van de op 2 maart 1952 door het N.B.I. genomen afwijzende beschikking op een door appellant en diens echtgenote ingediend ontvijandingsverzoek d.d. 8 juni 1951, zodat het N.B.I. ten tijde van het perfect worden van de mondelinge koopovereenkomsten niet en a fortiori niet met grote mate van waarschijnlijkheid heeft kunnen voorzien, dat zou worden vernietigd deszelfs weigering tot ontvijanding van appellant;

dat, gelijk Wij reeds in vele andere uitspraken uitvoerig hebben overwogen, de verkoop van vijandelijk vermogen moet worden geacht in het algemeen belang te zijn geschied, tenzij op het tijdstip waarop zodanige verkoop tot stand is gekomen met grote mate van waarschijnlijkheid te verwachten is, dat aan de voormalige eigenaar zijn vermogen of hetgeen ervoor in de plaats is gekomen zal worden teruggegeven; dat, waar dit uitzonderingsgeval zich blijkens het voren overwogene ten aanzien van het vermogen van appellant niet heeft voorgedaan, de verkoop van de litigieuze percelen moet worden geacht in het algemeen belang te zijn geschied en ook indien het beroep tijdig ingesteld ware geweest, in stand had moeten worden gehouden;

Overwegende, dat Wij, na al het voorgaande, niet uitvoerig behoeven in te gaan op de vraag of de litigieuze koopovereenkomsten ook door de juiste verhoudingen in de landbouwsector werden gevorderd, maar dat Wij naar aanleiding van het door appellant gestelde feit, dat partij Graus na de aankoop van het litigieuze perceel F 3691 (ged.) een door hem uit een ander vijandelijk vermogen van het N.B.I. aangekocht perceel aan Christian Tholen heeft doorverkocht, willen opmerken, dat aan Ons bij onderzoek is gebleken, dat het N.B.I. het perceel F 3691 (ged.) aan partij Graus heeft verkocht teneinde deze in staat te stellen een eerder uit een ander vijandelijk vermogen gekocht perceel terug te verkopen aan deszelfs voormalige eigenaar, van wie achteraf was gebleken, dat hij grote positieve verdiensten had ten aanzien van de Geallieerde zaak;

Overwegende dat appellant als de geheel in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten zal worden veroordeeld;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in beroep: .....enz.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Bekendmaking door de Afdeling in verband met artikel 63, lid 2, van het Besluit herstel rechtsverkeer

In de Nederlandse Staatscourant van 29 mei 1957, Nr. 103 is door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel bekend gemaakt, dat degene, die houder is van één of meer der in de bekendmaking genoemde effecten, waarvan de tegenwoordige bezitter niet als eigenaar is erkend, op grond van artikel 63 van het Besluit herstel rechtsverkeer verplicht is, deze effecten binnen 4 weken na dagtekening der hierboven vermelde Staatscourant, in te leveren ten kantore van haar secretariaat, Keizersgracht 105, Amsterdam. Indien hieraan geen gevolg wordt gegeven, zal ten aanzien van de desbetreffende effecten artikel 64 van het Besluit herstel rechtsverkeer worden toegepast, tengevolge waarvan deze effecten hun geldigheid zullen verliezen.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededeling van het Nederlandse Beheersinstituut

Definitieve erkenning vorderingen V.V.R.A.

(Vgl. Rechtsherstel III, no. 10, IV nos 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12, V nos 1 t/m 7, 9 t/m 13, 16 t/m 18, VI nos 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23, en 26, VII nos 3, 5, 12, 16, 19 en 21, VIII nos 2, 6, 8 en 11, IX nos 2, 3, 5, 8 en 11, X nos 2, 6, 9 en 10, XI nos 2, 3, 9 en 10)

In de Nederlandse Staatscourant van 13 juni 1957, Nr. 112 is opgenomen de lijst no. 174 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend. In de publicatie wordt er op gewezen, dat van het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

In de Nederlandse Staatscourant van 24 juni 1957, Nr. 119 is opgenomen de lijst nr. 175 van de door het Nederlandse Beheersinstituut definitief erkende vorderingen, welke door de beheerders-vereffenaars van de V.V.R.A. voorlopig waren erkend.

In de publicatie wordt erop gewezen, dat van het besluit tot erkenning binnen een maand na de bekendmaking beroep mogelijk is op de Afdeling Rechtspraak van de Raad; verzocht wordt daarbij te vermelden lijst- en volgnummer van de vordering, tegen de erkenning waarvan bezwaar wordt gemaakt.

